Monahia Porfiria

Ascultă-mă!

Monahia Porfiria

Ascultă-mă!

Traducere din greacă
de Ieroschim. Ștefan Nuțescu
Schitul Lacu — Sfântul Munte Athos

EDITURA EVANGHELISMOS
București 2017

Copertă și tehnoredactare: Andreea Mihaiu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
PORFIRIA, monahia
Ascultă-mă! / monahia Porfiria ; trad.: ieroschim. Ștefan Nuțescu. — București : Evanghelismos, 2016
ISBN 978-606-8562-34-6
I. Nuțescu, Ștefan (trad.)
821.135.1-94

Preacuvântare

Nu voi exagera atunci când voi spune că epoca noastră este cea a confuziei. Mulți mărturisesc aceasta și o propovăduiesc, mai ales atunci când văd câte curente de concepții, teorii și credințe se intersectează și circulă în societatea noastră.

Și influențează, creează situații, răstoarnă alte ideologii sănătoase, caută să atragă adepți. În mijlocul acestei nebunii și instabilități, trăim și noi și suntem influențați.

În cugetarea, în gândul, în fapta, în fiecare purtare a noastră, se aud numeroasele, diferitele voci ale promotorilor fiecării ideologii, primim înrâuriri și ne conformăm potrivit voii lor.

Această confuzie a epocii noastre are și voci împotriva rânduielilor duhovnicești. Are voci fără credință în Dumnezeul nostru Cel în Treime, fără adevăr, fără legătură cu Hristos, fără încredere în prezența Sa, în atotputernicia Lui, în dragostea Lui, are nesupunere și lepădare.

Iar această nesupunere și această lepădare aduc mai multă confuzie și tulburare, aduc zdruncinare și agonie, nesiguranță, greșeli înfricoșătoare în viață, stricăciune, distrugere. Aduc zdrobirea lăuntrică a persoanelor, a familiilor, a societăților,

chiar și a patriei noastre.

O nevoie mântuitoare este ca în această confuzie să vină lumina, ca să limpezească mintea și inima noastră, ca să ne povățuiască în chip negreșit, ca să ne întărească. Și lumina aceasta numai unul poate să o aducă, să o dăruiască. Acela și numai El în toate veacurile a spus: „Eu sunt Lumina lumii" (Ioan 8, 12). Și Acesta este Hristos Domnul, Cel ce S-a răstignit și a înviat.

Către Acesta mai ales suntem datori să ne întoarcem, pe Acesta să-l cunoaștem, de El să ne apropiem, să-L primim în inima și viața noastră. Acestuia să ne supunem cu deplină încredere.

Când Hristos luminează viața noastră, o povățuiește și o rânduiește, atunci întreaga noastră viață răspândește bucurie și pace, fericire și binecuvântare.

În sprijinul strădaniei noastre, aceea de a-L cunoaște și de a-L primi pe Hristos, vine cartea aleasă a cuvioasei starețe Porfiria.

Într-un stil simplu, dar vioi, prin întâmplările din viața noastră de zi cu zi, ne povățuiește, ca să ajungem la lumina cea adevărată și să dăruim întreaga noastră existență dragostei și atotputerniciei Sale.

Felicit pe starețа Porfiria și îi doresc ca Domnul Dumnezeu să o lumineze, să o umple de har, să o

sfințească, astfel încât să slăvească Numele Lui și să sprijine suflete, pentru care „Hristos a murit".

Fie ca această carte a ei să aducă pe cât mai mulți la pocăință!

Însemnarea scriitorului

Nu există ceva mai înalt, mai bun decât dragostea lui Dumnezeu! Ea este nesfârșită, este nesecată. Nu se uită nici la neam, nici la vârstă, nici la culoarea pielii. Toți suntem copiii Lui, pe toți ne iubește deopotrivă. Este dragostea Celui Care așteaptă cu îndelungă răbdare pocăința și întoarcerea noastră.

Vreți să vedeți măsura dragostei Sale? Priviți Crucea Lui și veți înțelege! Veți înțelege cât de mult ne iubește, dragoste ce a ajuns până la martiriul ultim, până la Răstignire, pentru a spăla cu Preasfântul Său Sânge păcatele noastre. Privind la Iisus Cel Răstignit, vedeți pilda cea desăvârșită a simplității, a blândeții, a răbdării și a smereniei celei desăvârșite. În același timp, vedeți chemarea și dorința Sale de a merge cu toții lângă El. Cu mâinile deschise ne cheamă pe toți.

Iubiții mei frați, cunosc că mulți dintre dumneavoastră ezitați să vă apropiați de El, fie din pricina conștientizării păcatelor voastre, fie din frică, pe care alții v-au sădit-o, prezentându-L pe Dumnezeu îndepărtat, aspru Judecător și pedepsitor. Însă dragostea este întotdeauna cel mai puternic sentiment. Să ne amintim că atunci când iubim pe cineva, nu trebuie să ne temem vreodată

că va pleca de lângă noi, fiindcă dragostea alungă departe frica! Iubiți-l și veți vedea că frica pleca departe; răspundeți dragostei Sale.

Ca să vă apropiați de Dumnezeu, ca să câștigați Raiul, nu se cer numai jertfe și nevoințe. Se cer mai ales dragostea și încrederea noastră în El. Când iubești pe cineva, vrei să-L rănești? Nu, desigur. Tot astfel și când Îl iubești pe Hristos, nu-L vei răni și nu-L vei trăda niciodată!

Ați văzut cât de ușor este drumul către Rai? Jertfele și nevoințele duhovnicești pe care le fac asceții și pustnicii au ca scop sfințirea lor. Dacă există oameni care au ca scop sfințirea, atunci, da, se cer nevoințe mari. Desigur, Raiul nu se dăruiește nimănui, ci se câștigă.

Datorită slujirii mele întâlnesc foarte mulți oameni, clerici și mireni. Văd strădania multora care se nevoiesc să ajungă lângă Hristos și îi invidiez. Mai ales îi invidiez pe acei puțini preoți și părinți duhovnicești care au credință neclintită în Dumnezeu. Îi invidiez, de asemenea, pe acei puțini oameni care au credință mai puternică decât mine. Îi invidiez și mă străduiesc să-i ajung. Invidiez și nevinovăția copilărească, fiindcă, într-adevăr, sufletul de copil este curat, neîntinat, este un suflet al Raiului.

În același timp, sufletul meu sângerează din

cauza alegerilor multor oameni, care cu hotărârile lor greșite, își orientează strâmb sufletul, dar și sufletele altora, mai ales ale copiilor noștri. De pildă, există dascăli care au încetat să-i ducă pe copiii noștri la biserică, socotind că aceasta nu ajută la nimic, că mintea și inima lor nu se îmbogățesc. Și, desigur, cu această cugetare vatămă acele suflete. De multe ori mă întreb: Acești oameni nu se tem de urgia lui Dumnezeu? Dumnezeu este în mintea lor un basm? Dar acești oameni erudiți uită de potopul lui Noe? Nu cumva socotesc că și acesta a fost un basm? Nu au văzut? Nu au citit că arca a fost găsită, că au descoperit-o arheologi din țări străine?

Cu toate acestea ce se petrec, sunt sigură că și pe Hristos Însuși, dacă ar coborî din nou pe pământ, și L-ar vedea cu ochii lor, tot nu L-ar crede. Însă atunci când antihrist va veni, cei mai mulți se vor grăbi să-l urmeze. Pe acesta îl vor primi, fiindcă acesta este cel care a umplut sufletul și mintea lor cu patimi, cu păcate, cu promisiuni.

Este adevărat că atunci când antihrist se va arăta, când va începe să dea mâncare din belșug și bogăție, când va începe să facă minuni, să învieze morți, să vindece bolnavi, adică să facă exact ceea ce a făcut și Hristos al nostru, atunci mulți îl vor urma, căci văzându-l făcând toate acestea,

în deznădejdea lor, vor crede că este Hristos, Mântuitorul lumii, și că a venit să salveze de la distrugere, de la nenorocire. Însă noi nu trebuie să ne lăsăm înșelați. Nu va fi Hristos, ci antihrist. Acesta se va înfățișa ca salvator, ca să ne înșele și ca să câștige sufletele noastre. Să nu-l urmeze nimeni! Să preferăm mai bine moartea, decât pentru puțină pâine să ne pierdem sufletul.

Să fim siguri că nici chiar în aceste vremuri grele Hristos nu ne va părăsi. Dumnezeu a lăsat banul, ca să-l ajutăm pe fratele nostru cel neputincios, iar nu să devenim fără de minte. Dumnezeu a lăsat știința în legătură cu dumnezeiasca cunoaștere, ca să-L cunoaștem mai bine pe El și să trăim împreună cu El.

Mulți oameni însă ce au făcut? Au folosit știința pentru distrugerea aproapelui lor, a naturii, pentru distrugerea a tot ce este mai prețios și care ne-a fost dăruit de dragostea lui Dumnezeu. Tot acest rău imens pe care l-am făcut, toată nerecunoștința pe care am arătat-o față de Dumnezeu, nu cumva a venit vremea ca să le schimbăm? Nu credeți că a venit timpul să mergem lângă El? Nu credeți că a venit vremea pocăinței? Să hotărâm, așadar, să-I cerem smerită și sinceră iertare și să fim siguri că El ne-o va da. Dar cine este pregătit să o facă? Cine este pregătit să-și vadă greșelile

sale? Cine este pregătit să vadă pierzarea pe care i-o pregătește diavolul și astfel să alerge grabnic la Dumnezeul nostru?

Timpul este aproape! Vremea noastră s-a împuținat, sfârșitul a ajuns. Nu avem multe răgazuri. Să nu întârziem să cerem cu smerenie iertarea Sa! Și să fiți siguri că ne va da putere dumnezeiască pentru a rezista în acești ani grei ce vin. Dar să cunoaștem că este în puterea Lui să le șteargă pe toate cu o iertare a noastră sinceră, din inimă, plină de dragoste.

Să ne unim cu toții, să devenim cu toții un pumn, să ne sprijinim unul pe altul pentru dragostea lui Hristos și pentru mântuirea sufletului nostru. Să dea Dumnezeu să trăim cu toții fericirea Cerului, fericirea Raiului! Să ne învrednicim să-L trăim pe Hristos! Amin. Lectură cu folos!

Dragostea pe care o dorește
Sufletul veșnic poate să o câștige,
Și la dragoste dumnezeiască și tainică
Vis ascuns al ei să țină.
De culori viața noastră se va umple,
Dacă început nou, viață nouă vom începe,
Și pe Hristos prieten al nostru Îl vom face,

Dacă cu adevărat vom dori.
Călătorie către Cer, cale către lumină
Și dragoste dumnezeiască va veni să se atingă de noi
Și de la sărbătoarea Sfinților să devenim cu toții frați!

Prolog

Iubiții mei frați în Hristos, nădăjduiesc ca această carte să ajute la urcușul nostru duhovnicesc, să dea ieșire din impasurile noastre. Este a treia carte a monahiei Porfiria, inspirată din problemele noastre, din greșelile noastre. Este o carte-oglindă a alegerilor noastre superficiale, al modului nostru superficial de viață, al modului nostru superficial de rezolvare și de înfruntare a problemelor noastre.

Să fiți siguri că citind-o, vă va aduce aminte mereu de câte o întâmplare. Și aceasta, deoarece situațiile și problemele cu care ne înfruntăm în epoca noastră au toate același numitor comun. Și care este acesta? Nevoința noastră de a rămâne în picioare în vârtejul nenorocirilor și al greutăților din zilele noastre.

Cartea aceasta în multe puncte vă va atrage atenția și vă va problematiza. Cine suntem? Unde mergem? Dacă vom continua să trăim în același fel, ce ni se va întâmpla? Din nefericire, cu toții am îndumnezeit banul, toate relațiile noastre se sprijină pe interesul economic. De aceea, nimeni nu are dispoziția de a da o mână de ajutor aproapelui său, dacă nu primește vreun câștig financiar. Nu ne interesează dacă omul de alături suferă, flămânzește, dacă are nevoie de o mână de sprijin.

Egoismul nostru este mai puternic decât noi, iar atunci când, în cele din urmă, boala, moartea, pierderea serviciului, datoriile ne amenință, ce facem? Atunci alergăm disperați să găsim medicamentul, terapia care ne va vindeca. Căutăm să aflăm cel mai bun medic, dar cine este acesta? Este psihologul? Este psihiatrul? Este oarecare om duhovnicesc cel care ne va ajuta? Pentru noi, creștinii, prezența unui duhovnic în viață este siguranța noastră pentru a putea păși pe calea cea duhovnicească și a-l avea alături în greutățile noastre duhovnicești. Însă, în afară de duhovnicul nostru, există oameni ce sunt gata să ne dea o mână de ajutor, să ne spună un cuvânt de întărire și de mângâiere, să ne sfătuiască în clipele grele ale vieții noastre.

Toți dintre noi care o cunoaștem pe monahia Porfiria suntem în măsură să spunem cu siguranță că datorită faptului că toată viața ei și-a afierosit-o lui Iisus Cel adorat de ea și aproapelui, avem o prietenă care este gata să fie alături de noi cu dragoste. Toți dintre noi care o cunoaștem am simțit din prima clipă căldura, blândețea, mângâierea, întărirea.

Cuvântul ei nu este întotdeauna lingușitor, ci de multe ori este tăios ca o lamă ascuțită. Are discernământ. Uneori simți că te îndurerează și

te dezgolește, alteori că te vindecă de rănile ce ți-au sfâșiat sufletul. Tactica ei este mereu aceeași: îți pune în față oglinda sufletului și te ajută să-ți recunoști greșelile și păcătoșenia. Te învață cum să te rogi, cum să te apropii cu adevărat de Dumnezeu și Creatorul tău, cum să trăiești virtuos, cum să iubești, pe tine și pe aproapele tău, cum să nu te încovoi în greutățile omenești, ci cu harul lui Dumnezeu să le rabzi, astfel încât să câștigi un loc în Rai.

Viața monahiei Porfiria este foarte lipsită de bunătățile pământești, fiindcă nu oferă oamenilor din prisosul ei, ci din lipsa ei. De multe ori râzând, ne spune: „Când te afli la pământ, care nu are *mai jos*, nu te teme de nimic, dacă lângă tine este Hristos! Pe când oamenii care nu-L au pe Hristos Chivernisitor al lor, cu cât mai sus se află, cu atât vor suferi atunci când vor cădea".

Fie ca această carte să ne ajute să-L cunoaștem pe Hristos și să evităm greșelile noastre, care ne îndepărtează de adevărata viață, care este Însuși Hristos!

Elena Sinduka a lui Eftimie

PARTEA I

Spune un „Bună ziua!”

Dimineața când te trezești, spune un *„Bună ziua!”* lui Hristos, Maicii Domnului, Sfântului tău ocrotitor, însoțitorului tău! Spune un dulce *„Bună ziua!”* copiilor tăi, trezește-i cu zâmbetul pe buze! Iar dacă nu ai nici soție, nici copii și niciun om apropiat, începe ziua ta cu Hristos și dragoste!

Nu există fericire mai mare ca aceea de a spune *„Bună ziua!”* celor pe care-i întâlnești în drum, dimineața când mergi la serviciu, la școală, la cumpărături. Să răspândești pretutindeni salutări dulci, să le transmiți tuturor bucuria ce izvorăște din dragostea ta pentru Hristos și Maica Domnului, care se naște din recunoștința ta față de Acela Care cu atâta dărnicie ți le-a dăruit pe toate, bucuria ce izvorăște din dragostea pentru întreaga zidire, pentru copaci, pentru păsări, pentru toate câte le întâlnești în trecerea ta.

Nu există dragoste mai dulce, mai gingașă, mai sigură ca dragostea lui Hristos. Nu există salutare mai dulce decât cea care izvorăște din revărsarea dragostei și a fericirii, ce ți-o arată Dulcele nostru Iisus!

Monologul lui Dumnezeu

Te-am privit când te-ai trezit dimineață. Am așteptat să-Mi spui două-trei cuvinte, mulțumindu-Mi pentru toate câte ți s-au întâmplat, cerând părerea Mea pentru toate câte plănuiești să le faci astăzi. Am observat că erai foarte ocupat, căutând să afli hainele potrivite pentru a merge la munca ta.

Am nădăjduit să găsești câteva clipe, ca să-Mi spui *„Bună ziua!”*, dar iarăși erai foarte ocupat. Ca să vezi că sunt lângă tine, am făcut pentru tine cerul cu multe culori și ciripitul păsărilor. Ce păcat însă că nu ai observat nici măcar prezența Mea! Te priveam cum plecai grăbit la munca ta și din nou am așteptat. Cred că din cauza muncii tale nu ai avut timp nici atunci să-Mi spui două cuvinte. Pe când te întorceai de la muncă, am văzut oboseala ta și ți-am trimis o ploaie măruntă, ca să alunge de la tine presiunea zilei. Am crezut că făcându-ți acest dar, îți vei aminti de Mine. Ca răsplată însă M-ai înjurat supărat. Îmi doream atât de mult să-Mi vorbești...

Negreșit, ziua nu era încă terminată... Apoi ai deschis televizorul și în timp ce urmăreai emisiunea ta preferată, Eu așteptam. Apoi ai cinat cu cei apropiați ai tăi și pentru încă o dată nu ți-ai adus

aminte de Mine. Văzându-te atât de obosit, ți-am înțeles tăcerea și am stins strălucirea soarelui, ca să te odihnești, dar nu te-am lăsat în întuneric total. Am lăsat aprinse de veghe pentru tine mulțimi de stele. Erau atât de frumoase... Păcat însă că nu le-ai observat... Dar nu-i nimic... Oare, chiar nu înțelegi că Eu sunt aici pentru tine? Am mai multă răbdare decât poți să-ți închipuiești. Vreau să-ți arăt aceasta, ca și tu la rândul tău să o arăți celor din jurul tău. Te iubesc atât de mult, încât te voi aștepta până la sfârșit. Acum din clipă în clipă te vei trezi din nou. Nu-Mi rămâne decât să te iubesc și să nădăjduiesc că măcar astăzi Îmi vei dărui puțin timp din timpul tău".

Vezi, așadar, cât de ușor este să mergi lângă Hristos? Vezi cât ușor este să-L iubești? Hristos nu vrea nevoințe sângeroase și jertfe mari, ci El cere doar dragostea ta. Starețul Porfirie spunea: „Hristos este fratele nostru, este prietenul nostru, este totul, nu te teme de El. Când Îl iubești pe Hristos, atunci pleacă toate patimile, toate păcatele, fiindcă ești unit cu Hristos. Știți, fiii mei, cât de ușor este să-L iubiți? Este precum atunci când o fată iubește un băiat care se află foarte departe. Dacă iubitul ei îi cere să vină lângă el, atunci este în stare să meargă kilometri pe jos, ca să-l întâlnească. Nu se gândește nici la oboseală, nici dacă picioarele

ei vor păși pe spini și vor sângera. Cu gândul că va fi alături de el, nesocotește osteneala dureroasă ce o va răpune. La fel este și atunci când Îl iubești pe Hristos. Când Îl iubești pe Hristos, iar când această dragoste devine nebunie, atunci zbori sus la Cer, zbori la înălțime, printre stele, Îl vezi pe Însuși Hristos, vezi universul, vezi adâncurile mării. Această dragoste se revarsă și atunci iubești cerul, pământul, natura, păsările, animalele, devii prietenul tuturor, îi iubești pe toți. Aceasta este dragostea lui Hristos, o nebunie dulce!".

Și Starețul Paisie spunea: „Aruncă-le, ca să zbori. Așa cum un marinar nu poate să înoate cu rucsacul în spate, ci-l aruncă, ca să scape de acea povară, astfel încât să-și ușureze trupul și să nu se înece, tot astfel și noi, iubindu-L pe Hristos, le aruncăm pe toate care ne împovărează și alergăm ușurați lângă El. Hristos așteaptă răbdător să-I arăți dragostea ta".

Hristoase al meu, cât de mult Te iubesc!

Hristoase al meu, cât de mult Te iubesc
La Cerul Tău vreau să zbor
Dă-mi, Hristoase al meu, aripi
Ca să vin repede lângă Tine

În brațele Tale să mă aflu
Hristoase al meu, cât de mult Te iubesc!
Hristoase al meu, cât de mult Te iubesc!
La toată lumea am să spun
Și voi striga neîncetat
Aprindeți, oameni, o lumină în inima voastră
Ca să intre în inima voastră acest Hristos preaiubit
Hristoase al meu, cât de mult Te iubesc!

Tu ne-ai dat viață,
Iar noi Ți-am dat fiere
Dragostea noastră este foarte puternică
Și Ți-am dovedit aceasta, Hristoase,
Cu biciuire și cu ocări
Și cu toții am strigat
Salvează-Ți viața, Stăpâne!
Dar Tu ne-ai privit cu dragoste,
Căci ură nu cunoști.
Ne vorbeai de rugăciune,
Despre dragoste și ascultare,
Însă, ce păcat! Pentru alții era binecuvântare,
pentru noi era lepădare!
Hristoase al meu, cât de mult Te iubesc!
Nu mă uita, Te rog,
Puțină dragoste Îți cer
m-am căit pentru cruce
la picioarele Tale vreau să fiu

cu lacrimile mele fierbinți
să-Ți topesc cuiele
Hristoase al meu, cât de mult Te iubesc!

Monahia Porfiria

Starețul Porfirie

Starețul Porfirie a fost un chip ascetic curat, un lucrător neobosit al vieții duhovnicești, o pildă de ascultare, de rugăciune, de blândețe și de smerenie; măreția lui Dumnezeu în sufletul său; Dumnezeu Însuși în toată existența lui; cel care s-a născut sfânt, „hoinarul" lui Hristos, așa cum el însuși spunea, cel care avea darul străvederii încă din copilărie, cel plin de dragoste dumnezeiască, un chip cuvios. Hristos era marea dragoste a vieții lui, dulcea lui nebunie, care i-a dat atâta har, încât vedea Raiul, iadul, marginile lumii, adâncurile mării și cele ascunse ale sufletului fiecărui om.

Starețul Porfirie era harismatic, străvăzător, profetic, povățuitor. Omul care a trăit boala, durerea trupească și nedreptatea într-un grad inegalabil. Mulți erau aceștia care alergau să-l întâlnească. Unii ca să ia binecuvântarea sa, alții ca să-i ceară sfatul în problema lor, iar alții ca să ceară prin

rugăciunea lui sănătate trupească și sufletească.

Cuvintele Starețului erau multe; neobosit era atunci când sfătuia, nu numai pentru problema concretă a fiecăruia, ci mai ales pentru a-l conduce pe om lângă Dumnezeu. Alesul lui Dumnezeu, Starețul Porfirie, pe care l-a ales Hristos, ca să ne arate darurile Duhului Sfânt. Și, în ciuda durerilor puternice, sfântul stareț niciodată nu a încetat să primească zi și noapte oameni, fără să murmure. Și făcea aceasta ca să asculte durerea lor, să-i sfătuiască și să găsească soluții la problemele lor.

Starețul spunea că cea mai mare bucurie izvorăște din jertfă. Omul trăiește încă de aici Raiul sau iadul. Cel care săvârșește binele se bucură, fiindcă este răsplătit cu bucurie dumnezeiască. Cel care săvârșește răul suferă. Dacă nu încetăm să iubim banul și să ne punem nădejdea în el, nu vom putea să ne punem nădejdea în Dumnezeu. Dacă ne punem nădejdea în bani și dăruim inima noastră iubirii acestora, Îl uităm pe Dumnezeu.

Pe acest Stareț sfânt nu am avut binecuvântarea, din nefericire, să-l cunosc în viață. Însă mă socotesc foarte binecuvântată, fiindcă mi-a îngăduit Hristos, mie nevrednica, să-l întâlnesc într-un chip minunat. O cunoscută de-a mea, pe care o știam de ani de zile, mi-a apărut odată în cale, ținând în mână o carte.

— Ce carte este aceasta? am întrebat-o.

— A Starețului Porfirie, mi-a răspuns.

— Cine este acesta?

— Un Stareț sfânt, dintre ultimii.

Am luat-o în mână și am privit fotografia și titlul: *„Lângă Starețul Porfirie"*. Deodată aceea s-a întors spre mine și mi-a spus:

— Ți-o dăruiesc!

Citind-o, am descoperit că era cel mai bun dar ce îl primisem vreodată. Am simțit că sufletul mi s-a umplut de o dulce dragoste pentru acest Stareț. L-am iubit atât de mult, încât am început să cer un prilej de a-l întâlni. El însă nu mi-l oferea. Eu insistam, deoarece simțeam că mă cunoștea, că mă iubea.

Datorită marii mele stăruințe de a ne cunoaște, într-o zi a venit și m-a găsit. Pe atunci înfruntam o mare problemă. A venit, așadar, ca să o dezlege și să-mi dăruiască mângâiere. Aceasta a fost prima noastră întâlnire personală, întâlnire care a încredințat și a întărit marea mea dragoste pentru pentru el. Era 23 februarie, orele 11:30 seara, ziua când era prăznuit Sfântul Policarp, anul 1996. Îmi amintesc că stăteam în salonul casei mele și plângeam cu tânguire multă. Deodată însă am auzit o voce dulce:

— Plângi? m-a întrebat.

Am ridicat privirea speriată și l-am văzut înaintea mea pe Starețul Porfirie! Arătându-mi cu mâna sa cea dreaptă, mi-a spus:

— Iată, ce te așteaptă!

Și deodată înaintea mea toate au fost cuprinse de lumină. Nu am apucat să reacționez, fiindcă așa cum dintr-o dată a venit, la fel a și dispărut dinaintea mea, împreună cu lumina. De atunci minunile lui se petrec una după alta. Îl simt mereu lângă mine. Este ca și cum am locui împreună. Însă cea mai importantă dintre toate minunile a fost că mi-a arătat cum să iubesc, cum să mă încredințez și să mă îndrăgostesc de Hristos. Îi mulțumesc din adâncul sufletului că nu m-a părăsit niciodată până astăzi.

Mulți oameni îmi spun: „Măicuță, deoarece îl aveți pe Starețul Porfirie, nu credem că treceți prin greutăți, precum noi". Vă încredințez că încercările mele sunt foarte multe. Nimic în viața mea nu este trandafiriu. Crucea mea este foarte grea. De multe ori am căzut în genunchi din pricina greutății, fiindcă încercările vin una după alta și sunt atât de grele, încât uneori simt de parcă un cuțit cu două tăișuri îmi sfâșie inima, iar durerea este incredibil de mare. Este purtătoare de moarte. Dar nu pot să-mi atingă sufletul, fiindcă durerea încercării nu încape în el, de vreme ce este plin de

Hristos. De aceea vă spun: „Deschideți-vă sufletul, ca să intre în el Hristos!".

Am cunoscut mulți oameni care au trăit alături de Starețul Porfirie. Când îi aud vorbind despre el, constat cu multă întristare că nu au înțeles cu cine vorbeau. Este foarte trist ca oameni eruditi, oameni care sunt chipurile cunoscători ai Bisericii lui Dumnezeu, ai Vieților Sfinților noștri, să nu poată deosebi diferența dintre acest om sfânt și noi păcătoșii, astfel încât să se nevoiască să se apropie de el și să devină și ei la rândul lor pilde pentru ceilalți. Oare ce au dobândit din cunoștința lor cu el?

Acest Stareț sfânt și-a unit viața cu Iisus Cel Răstignit. S-a predat desăvârșit dragostei și purtării Sale de grijă. I s-a încredințat cu totul. Le răbda pe toate pentru dragostea lui Hristos, pentru mântuirea sufletului său și a semenilor săi, rugându-se pentru aceasta ziua și noaptea.

Dacă observăm oarecare harisme la unii, trebuie să cunoaștem că pe acestea le-a dat Dumnezeu pentru zidirea fratelui nostru, iar nu spre satisfacerea proprie. De aceea oamenii care au astfel de harisme, au în același timp și o mare durere. Mii de bunătăți să ne dea un sfânt, dar dacă o singură dată nu ne răspunde la întrebare, automat devine rău și încetează să fie sfânt. Cu

toate acestea, Sfinții aceștia au suferit foarte mult durerea oamenilor. Ca să ajuți un om, se cere o plată mare. Celor mai mulți nu le place să audă adevărul, fiindcă adevărul doare. Dar dacă ai minte, îți vei afla vindecarea. Să nu vă placă să auziți cuvinte mângâietoare, fiindcă aceasta vă va arunca în suferința deznădejdii într-un moment al vieții voastre.

Ultimele cuvinte ale Stareţului Porfirie trebuie să devină far în viața noastră: „CA TOȚI SĂ FIE UNA".

Vrednicia rugăciunii

Mulți dintre oamenii cu care am comunicat până acum m-au rugat să fac rugăciune către Domnul nostru pentru o oarecare problemă care îi preocupa. Unul pentru sănătatea sa, altul pentru fericirea în viața de căsătorie, altul pentru sporul copiilor săi, altul pentru ca fie izbăviți copiii lui de patima drogurilor. Nimeni însă nu m-a rugat să fac rugăciune pentru mântuirea sufletului său.

Plecând de la această cugetare și trăind în aceste vremuri grele, cu problemele pe care le-a creat criza economică, nu numai în cele financiare, dar mai ales în inimile noastre, simt nevoia

să vorbesc despre rugăciune.

În vremea rugăciunii trebuie să fim doar noi cu Dumnezeu. Aceasta este rugăciunea personală. Dacă vrem ca rugăciunea noastră să fie ascultată degrabă de către Dumnezeu, trebuie să-I vorbim cu smerenie și să nu-I cerem să facă voia noastră. Ceea ce trebuie să cerem este să ne întărească credința și încrederea noastră în El. Când toate acestea se vor întări, Dumnezeu va purta de grijă de problema noastră.

Cunosc că în societatea noastră egocentristă, în societatea cuceririlor științei, unii s-au pus pe sine mai presus de Dumnezeu. Cât de greșit e să se socotească pe sine atât de importanți! Iar atunci când le explic că suntem niște omuleți neînsemnați înaintea Domnului și Dumnezeului nostru, atunci depistează marea greșeală pe care au făcut-o socotindu-se deopotrivă cu Dumnezeu.

Dacă am ști cât de mare este puterea rugăciunii, nu ar lipsi niciodată de pe buzele noastre, pentru că rugăciunea este singura cale pe care Dumnezeu a dat-o omului ca să comunice cu El. În rugăciune, omul poate spune câte îi îngreuiază și îi otrăvesc sufletul. La sfârșitul rugăciunii noastre nu trebuie să uităm cuvintele: „Doamne, facă-se voia Ta!".

Rugăciunea este oxigenul sufletului nostru. De câte ori, iubiții mei frați, mâna omenească,

izbânzile științei, realizările medicinei au rămas neputincioase în a rezolva problemele noastre. Și câți dintre noi nu ne-am întors zdrobiți privirea spre icoana lui Hristos, a Maicii Domnului și a Sfinților noștri, rugându-i să ne ajute? Câți dintre noi s-au rugat cu fierbințeală și au văzut rezolvându-se problemele lor imediat? Și câți au fost aceia care au venit la Hristos, pentru că nu aveau unde altundeva să se sprijine, dar a căror rugăciune nu a fost ascultată și nu au văzut nicicun rezultat? Și astfel, s-au descurajat și au părăsit cu totul strădaniile lor de a se apropia de Hristos?

Cu siguranță că undeva au greșit. Se pare că nu știau că numai cu zdrobire de inimă, cu pocăință, cu sinceritate, cu stăruință, cu răbdare și cu inimă fierbinte ne apropiem de Hristos. Și aceasta, deoarece respectă libertatea noastră, care de multe ori sfârșește în anarhie.

Unii mi se plâng că vremurile de astăzi sunt foarte grele, că și-au pierdut curajul, iar alții aleg psiho-medicamente, ca să-și vindece durerea lor sufletească. Unii aleg sinuciderea, necunoscând că astfel se pierde sufletul lor, în timp ce alții sunt atât de încâlciți, încât nu se pot descâlci.

Astăzi în marea vieții, cu nenumăratele-i probleme, se primejduiește corabia sufletului nostru să se zdrobească de stânci și prundișuri. De aceea,

mai ales acum, avem nevoie de un bun povățuitor, care nu este decât rugăciunea, rugăciunea care va fi adăpată cu lacrimile pocăinței noastre și cu cererea fierbinte către Creatorul nostru de a deveni El busolă și Povățuitor al nostru. Iar când și în ce fel va interveni, El Însuși va rândui acestea spre folosul nostru.

Însă nu trebuie să ne grăbim. Dumnezeu nu Se grăbește; numai diavolul se grăbește.

Astăzi omul are mare nevoie de rugăciune. Trebuie să știm că atunci când ne preocupă lucruri, pentru care nu există soluții, și nu ne încredem în Dumnezeu, aceasta este o meșteșugire a ispititorului. Este măiestrie a satanei, ca să ne tragă de partea sa. Rugăciunea este siguranță, este scut ocrotitor. Ajunge doar să credem cu adevărat, fără egoism și fără mândrie. Este mare lucru ca cineva să se încredințeze prin rugăciune în mâinile lui Hristos. Oamenii își fac planuri și se străduiesc să le împlinească, fără să tragă cu urechea, ca să vadă care este voia lui Hristos.

Acesta va îndrepta viața noastră, iar noi doar cu puțină mărinimie vom reuși să ne facem datoria. „Fără Mine nu puteți face nimic" (Ioan 15, 5) a spus Domnul. Adică dacă nu ne încredințăm Lui, o viață întreagă ne vom chinui. Starețul Paisie spunea că numai cu smerenia și cu rugăciunea

se îndreaptă cele de neîndreptat.

Astăzi este secolul vitezei; lucrurile se schimbă foarte repede și nimeni nu știe ce i se poate întâmpla până dimineață. Iar acesta este un motiv în plus să ne întărim rugăciunea și cu ea să războim răul. Să-L rugăm pe Dumnezeu să-I fie milă de făpturile Sale. Astfel, suferințele din vremea noastră, care sunt de neocolit, vor fi mai lipsite de durere și nu se vor înmulți. Este nevoie de multă rugăciune din partea noastră a tuturor, ca Dumnezeu să-i lumineze pe cei mari, astfel încât să nu cugete numai la distrugere, căci distrugându-ne pe noi, se vor distruge și pe ei înșiși. Când ia foc casa vecinului, cu siguranță, focul va veni și la casa noastră. Să ne rugăm ca Dumnezeu să-i lumineze și să-i întoarcă de la planurile lor viclene.

Cu rugăciunea se săvârșesc minuni. Cu rugăciunea Sfinții Mucenici răbdau chinurile. Cu rugăciunea se dărâmă zidul pe care păcatul l-a ridicat între minte și inimă. Cu rugăciunea sunt izgonite puterile răului, sunt biruite patimile trupului, se eliberează sufletul și se unește duhovnicește cu Domnul. Prin rugăciune Îl adorăm pe Dumnezeul nostru, Care S-a înomenit, S-a rugat pe Muntele Măslinilor și S-a răstignit pentru păcatele noastre.

Noi suntem astăzi plini de egoism, de răutate, de viclenie, de gânduri necurate. Cârtirea, nemulțumirile, nervii nu lipsesc de la niciunul dintre noi. Relațiile dintre oameni s-au schimbat, familiile se destramă, încrederea s-a pierdut, valorile au dispărut, pretutindeni domnește răul.

Dar cei care trebuie să se roage cel mai mult sunt părinții. Rugăciunea părinților ajunge mai repede la tronul lui Dumnezeu. Lăsați sfaturile și rugați în fiecare zi pe Hristos, pe Maica Domnului și pe Sfinți să vă lumineze și să vă ocrotească, pe voi și pe copiii voștri. Starețul Porfirie spunea: „Puține cuvinte la copii, multe la Maica Domnului!". Rugăciunea este cel mai bun mijloc pedagogic. Elevii și studenții se întăresc. De aceea, rugăciunea de dimineață nu trebuie să lipsească din școlile noastre.

Toate orașele, toate satele sunt pline de biserici, de mănăstiri, de locuri de închinare și de slăvire a lui Hristos. Dar și pentru cei care spun că nu au, timpul, muntele, marea, casa sau biroul pot deveni locuri de rugăciune.

Cu cetele preoților, ale ieromonahilor, ale monahilor veniți să ne unim cu toții rugăciunea, să-L rugăm pe Domnul și Dumnezeul nostru să Se milostivească spre noi și să ne izbăvească de tot ce este rău!

Viu este Domnul Dumnezeu!

Altceva este credința, altceva este încrederea

Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt. Toți credem în existența Dumnezeului Treimic. Toți credem că Hristos S-a pogorât pe pământ, S-a născut din Pururea Fecioara Maria și a luat trup și oase și S-a făcut om pentru mântuirea noastră, ca să ne scoată din iad și să deschidă Raiul. Dragostea dezinteresată a lui Hristos pentru om este atât de mare, încât a ajuns să Se jertfească pe Sine pentru noi, pentru a ni se ierta păcatele, pentru a omorî moartea. Iar noi, ca să-I mulțumim, L-am biciuit, L-am scuipat, L-am înjosit, iar la urmă I-am dat lovitura de grație: răstignirea, moartea. Dar peste trei zile a înviat!

De vreme ce cunoaștem adevărul, de ce nu-l urmăm? Hristos ne-a spus: „Când vă vor duce la judecători, puneți deci în inimile voastre să nu gândiți de mai înainte ce veți răspunde; Căci Eu vă voi da gură și înțelepciune, căreia nu-i vor putea sta împotrivă, nici să-i răspundă toți potrivnicii voștri"[1]. Când este nevoie să fie construit trupul Bisericii, Dumnezeul nostru ne face și profeți, și dascăli, și apostoli, și ne dă acele daruri care ne trebuie, nu însă spre satisfacerea noastră, ci spre zidirea fraților noștri.

1 Vezi Luca 21, 14-15.

De altfel, nu trebuie să uităm cuvântul lui Hristos:

> „Eu sunt Lumina lumii cel ce Îmi urmează Mie nu va umbla în întuneric, ci va avea lumina vieții"[2]

*

Noi, cei care suntem botezați ortodocși, credem în existența lui Hristos și în tot ce ne învață. Una singură este greșeala noastră: nu ne încredințăm Lui. Și motivul? I-am luat locul, am devenit noi dumnezei pământești, iar urmarea a fost că suferim, suntem nefericiți, ne cuprinde nebunia, ajungem la sinucidere.

Dar, deși oboseala sufletească ne răpune, nu luăm hotărârea să ne lăsăm cu încredere în purtarea de grijă a Aceluia, Care poate să rezolve orice problemă de-a noastră și să ne dăruiască măreția dragostei și a fericirii. Și toate acestea, deoarece am ne-am supraapreciat puterea cu așa-zisa noastră erudiție și le-am nivelat pe toate, având ca urmare distrugătoare pierderea sufletului nostru.

Ne-am întrebat vreodată cum ne vrea Dumnezeu? Așa cum nimeni nu și-ar dori ca soția lui să se întrețină cu alt bărbat, tot astfel nici Dumnezeu,

2 Ioan 8, 12.

nu vrea să avem schimb cu diavolul. Dumnezeu ne-a dat viața, ne-a dăruit cerul, soarele, luna, stelele, ziua, noaptea, pământul roditor, marea, toate. Diavolul ce ne-a dăruit?

Să socotim, așadar, care și unde este interesul nostru. Și să dăm fiecăruia locul cuvenit. Dragoste, credință, încredere...toate merg împreună. Trei întruna. De aceea, și au putere multă. Dacă separăm aceste puteri, vine distrugerea în sufletul nostru, dar și în viața noastră. De altfel, aceasta am depistat.

De mulți ani urmărim coborâșul patriei noastre și, din nefericire, nu facem nimic ca să-l oprim. Cei vinovați de această distrugere ne-au lăsat libere avorturile, ne-au impus divorțul cât mai ușor, ne-au promovat cununia civilă, ne-au distrus cultura, ne-au destrămat familia, plasându-ne banul de plastic și astfel, am devenit aroganți, cu bani împrumutați. Și toate acestea cu un singur scop: să-L uităm pe Dumnezeu.

Plângerea lui Hristos

Mă numiți Domn,
Dar nu Mă ascultați;
Lumină, dar nu Mă vedeți;
Cale, dar nu Mă urmați;

Viață, dar Mă doriți;
Înțelepciune, dar nu-Mi cereți sfatul;
Adevăr, dar nu Mă credeți;
Atotputernic, dar nu Mă cinstiți;
Drept, dar nu aveți încredere în Mine;
Părinte, dar nu deveniți fiii Mei;
Mântuitor, dar nu vreți mântuirea voastră.

Oare, în zadar Se plânge?

Sprijinul nostru este Dumnezeu

Astăzi este greu să fii creștin. Astăzi, când patria noastră s-a umplut de străini, te temi să mărturisești că ești creștin, te temi să-ți faci cruce, ca să nu se simtă deranjați străinii care ne-au inundat țara.

Conducătorii țării noastre ne-au scos icoanele din școli, care împodobeau pereții și ne aminteau zilnic de existența lui Dumnezeu și a Sfinților, dar și de minunile Maicii Domnului în războaiele din 1821 și 1940. Eroii noștri, Kolokotronis, Karaiskakis, Makriiannis și toți conducătorii militari, se împărtășeau și după aceea erau siguri că vor birui pe vrăjmaș. Nu de puține ori o vedeau pe Maica

Domnului fiind de partea lor. Până și turcii o vedeau, la fel cum îl vedeau și pe Sfântul Gheorghie pe calul său.

Dumnezeu nu ne-a creat ca să facem război, ci ca să trăim în pace, precum frații. Însă oamenii fără minte voiau stăpâniri și întâietăți, de aceea au și împărțit pământul după cum au vrut. Și astfel, s-au creat țările, în vreme ce aceia care erau mai puternici au vrut să-și impună religia, ca să slujească intereselor lor.

Însă adevăratul Dumnezeu este Unul: Acesta în Care cred creștinii ortodocși, Dumnezeu Cel în Treime. Acest adevăr îl cunosc cei care doresc să-L șteargă din viața noastră. Însă, în fața câștigului lor, Dumnezeul nostru nu le convine, fiindcă Dumnezeu a cerut ca noi să fim milostivi și plini de dragoste față de fratele nostru. Nimic din toate acestea nu le convine, fiindcă stăpânirea este dulce, indiferent dacă trebuie să ucizi sau să calci în picioare suflete pentru a o dobândi. Căci pentru a câștiga și rămâne la putere, trebuie să fii dur și neșovăielnic. De aceea, nici nu-L vor pe Dumnezeul nostru, Care este numai dragoste. Nu le convine. Și astfel, au reușit să convingă mulți oameni să-L părăsească pe Dumnezeu, oameni care au încetat să mai creadă nu numai în dragostea și în atotputernicia Lui, dar chiar și în existența Lui.

Cei puternici ne împing înadins și treptat la ateism și lipsă de patriotism. Se străduiesc să ne dărâme credința, scoțând câte o piatră din clădirea credinței noastre, astfel încât să se prăbușească și să dispară.

Dar nici noi nu suntem scutiți de responsabilitate. Suntem responsabili, deoarece îi vedem dărâmând toate și nu facem nimic ca să-i oprim. Se impune să ne străduim, câți putem, să-i ajutăm pe oameni să scape și să nu se secătuiască duhovnicește. Este nevoie de multă atenție și mult discernământ, ca să poată vedea cineva lucrurile din toate unghiurile și să-i odihnească pe oameni.

Astăzi avem război, război duhovnicesc. În acești ani grei, fiecare dintre noi trebuie să facă tot ce este omenesc cu putință pentru salvarea credinței și a patriei noastre, iar ceea ce nu putem, să lăsăm în mâinile lui Dumnezeu. Dacă nu ne împotrivim, se vor răsuci în mormânt sfinții noștri, strămoșii și eroii noștri. Aceia au suferit atât de mult pentru credința în Dumnezeu și pentru patrie, iar noi ce facem?

Aroganța ne-a stăpânit atât de mult, încât suntem în stare să ne vindem chiar și sufletul?

Când vorbești despre Dumnezeu

Vin oameni și mi se plâng că le vorbesc copiilor lor, rudelor și prietenilor lor despre Dumnezeu, așa cum vorbesc și eu, dar nu îi ascultă. Odată, a venit o doamnă și mi s-a plâns pentru același motiv. Și i-am răspuns:

— Draga mea, ca să te asculte, trebuie mai întâi să crezi și să te încrezi în Hristos. Și numai după aceea să vorbești despre Acela. Tu urmezi cele pe care le-a spus Hristos? Îl iubești? Te-ai dăruit trup și suflet Aceluia? Ca să vorbești despre Hristos, trebuie să te nevoiești, să arunci patimile și păcatele tale. Faci aceasta?

— Nu, fiindcă sunt om și mă mânii și mă enervez și mă cert. Ei, am clevetit și eu când m-au clevetit pe nedrept. Este omenesc aceasta, măicuță, eu nu sunt Dumnezeu. El ar putea să îndure totul, eu nu pot. Uite, săptămâna trecută soacra mea mi-a făcut observație că în mâncare am pus mai puțin untdelemn. Trebuia să mi-o spună în fața soțului meu? Mai bine îmi spunea în taină. Iar eu m-am mâniat și am alungat-o, dar fără să știe soțul meu. Să învețe altădată să nu mai vorbească.

— Draga mea, atât de important era ceea ce ți-a

spus, încât ai alungat-o pe *nepusă masă*? Dacă scoți atâta răutate, cum mai pretinzi să te asculte când vorbești despre Hristos? Știi ce spun în sinea lor? *Îngrijește-te să te pui în rânduială mai întâi pe tine însuți și numai după aceea să vorbești despre Hristos.*

— Da, așa îmi spun și eu mă supăr, deoarece cred în Hristos.

— Da, iubirea mea, dar cel care crede în Dumnezeu, nu face acestea pe care le faci tu. Când credem în Dumnezeu, ne străduim să nu-L rănim și facem ce ne-a învățat, iar nu ceea ce ne convine, după care vorbim despre Dumnezeu. Cum se împacă toate acestea? Adică se poate să avem doi părinți, pe Dumnezeu și pe diavolul? Nu se poate. Vom urma fie pe unul, fie pe celălalt. Ca să-L urmezi pe Dumnezeu, trebuie să primești să faci ceea ce vrea El, iar nu ceea ce vrei tu. Dacă urmezi voii Lui, atunci nu te va deranja ce va spune soacra ta, mama ta, soțul tău, vecinul. Căci fiii lui Dumnezeu sunt nobili și nu se ocupă cu astfel de lucruri de nimic. Ai înțeles?

— Am înțeles, dar este foarte greu să fac ceea ce mi-ați spus.

— Atunci, dacă este greu să trăiești lângă Hristos, nu ai dreptul să vorbești despre Hristos. Conștiința nu te mustră pentru toate acestea pe care le-ai făcut?

— Mă mustră.

— Atunci de ce nu te îndrepți pe tine însuți, astfel încât să dobândești dragostea lui Hristos al nostru și să fii fericită lângă El? Atunci El îți va pune în gură cuvintele Sale, pe care ți le vei spune mai întâi ție însăți, iar apoi și celorlalți. Și să fii sigură că toți ceilalți te vor asculta și Îl vor primi pe Hristos în inima lor, fiindcă vei fi devenit mai întâi tu însăți pildă de bunătate și de dragoste pentru Hristos.

PARTEA II

Minunea Maicii Domnului

Pe când mă aflam la Metocul Sfântului Acoperământ, în fiecare sâmbătă trei femei împreună cu mine măturam curtea bisericii și biserica. Trebuia să pregătesc locul pentru a fi săvârșită Liturghia de Duminică. Odată, pe când făceam curățenie, deodată am simțit o înțepătură puternică în picior. Am spălat locul dureros cu oțet și mi-am continuat treaba. Când am terminat, le-am spus acelor doamne că mă voi duce să mă întind ca să mă odihnesc. După ce au plecat, piciorul meu a început să mă doară și mai tare. Nu am dat importanță durerii, gândindu-mă că va trece. Mi-am făcut rugăciunea și m-am culcat.

A doua zi durerea era atât de puternică, încât nu puteam să pășesc, însă trebuia să pregătesc biserica. Am reușit încet, încet. De îndată ce a venit preotul împreună cu ajutorul său, m-am întors la chilia mea și m-am întins. Nu mai suportam durerea.

După o oră m-am dus din nou în biserică. Doamnele când m-au văzut în acea stare, s-au neliniștit și m-au silit să merg la un spital de gardă. Deoarece se crease tulburare, am ieșit afară

și m-am așezat pe o bancă, ca să se liniștească. Acelea însă insistau. Spitalul de la Tzaneio era de gardă. Deoarece nu puteam să le liniștesc, le-am promis că de îndată ce aveam să mă împărtășesc, aveam să plecăm.

În cele din urmă, m-au lăsat singură. Cu toate acestea, durerea era de nesuportat. Am început să nu-mi mai simt piciorul; simțeam că în sângele meu circula otrava. „Maica Domnului, dacă vrea dragostea ta, ia-mi durerea și vindecă-mi piciorul. Dacă nu, dă-mi putere să rezist" am șoptit. Și atunci am simțit de parcă cineva m-a ridicat și m-a condus în biserică. Am luat puțin vată din dulap, am muiat-o în candela Maicii Domnului și am făcut cu ea semnul crucii peste locul unde mă înțepase viespea.

De îndată ce am făcut semnul crucii peste picior, s-au întipărit două dungi drepte în semnul crucii, de ai fi zis că le-am trasat cu rigla. „Ciudat", m-am gândit. Iar o voce mi-a spus: „Este în regulă! A trecut". Și într-adevăr, durerea dispăruse și eu puteam păși ca mai înainte. După dumnezeiasca Împărtășire, doamnele m-au rugat să mergem la spital.

— Dar sunt bine. Nu vedeți că nu mai șchiopătez? Maica Domnului m-a făcut bine.

Însă acelea insistau atât de mult, încât am

fost nevoită să cedez la presiunea lor. La spital i-au răscolit pe toți din dragostea și neliniștea lor exagerată. Medicii care m-au consultat mi-au prescris un antibiotic foarte puternic la 750 mg, de două tipuri. Plecând de la spital, una dintre doamne care era împreună cu mine, mi-a spus:

— Ai văzut, tu care nu voiai să vii? Știi cât de puternic este antibioticul pe care ți l-au dat? Și ne spuneai că ți-a trecut.

Eu însă nu vorbeam. De altfel nici, nu mai avea sens, de vreme ce nu mă credeau. În fiecare zi la Metoc era plin de lume. Doamnele acestea făceau toate treburile, deoarece mă socoteau bolnavă. Tot ce le spuneam, era ca și glasul celui ce strigă în pustie. Două zile mai târziu una dintre ele mi-a spus:

— Ai văzut cât de bine ți-a făcut antibioticul?

Atunci le-am adus din chilia mea cutiile cu antibiotice nedesfăcute.

— Poftiți antibioticul care m-a făcut bine. Vi-l dau înapoi?

Toate au rămas cu gura căscată și mă priveau.

Nu v-am spus? Maica Domnului m-a făcut bine. Dar nu aveți deschise urechiușile voastre, ca să mă ascultați De ce sunteți puțin credincioase? Întăriți-vă credința, fiindcă numai acolo există rezolvarea oricărei probleme.

O altă minune a Maicii Domnului

Într-o sâmbătă, s-a întâmplat să lipsească toate cele trei doamne care mă ajutau la curățenia mănăstirii. Este adevărat că m-am mâhnit mult, fiindcă numai pentru curte era nevoie de trei ore pentru a face curat. Dar mai eram întristată și pentru un alt motiv: glastrele pentru flori de la icoana Maicii Domnului aveau să rămână pentru prima Duminică goale, deoarece nu aveam pe nimeni să trimit ca să cumpere. Privind în jurul meu, mă întrebam: „Și acum ce să fac? Cum le voi face pe toate singură?”. M-am dus în biserică înaintea icoanei Maicii Domnului și i-am spus plângându-mă:

— Maica Domnului, sunt foarte mâhnită; mai întâi, pentru că glastrele tale vor rămâne fără flori și doi – mă dor mâinile din pricina multelor treburi. Privește, oscioarele mele au ieșit în afară. Cum îți voi curăți curtea? Dacă vrea dragostea ta, am spus privind-o în ochi, vino ca să măturăm împreună. Singură nu pot!

Am sărutat icoana și am ieșit, fiind sigură că mă va ajuta. Și, într-adevăr, așa s-a și petrecut, căci într-o oră măturatul era gata și, lucrul cel mai

important, fără să obosesc deloc. De îndată ce am terminat, am mers să mulțumesc Preadulcei mele Stăpâne pentru ajutorul ei. Dar privind întristată glastrele goale, i-am spus:

— Maica Domnului, ce urât arată glastrele tale goale!

Apoi a intrat în biserică un domn, ținând în brațe trandafiri albi. Atunci am privit la Maica Domnului și am spus în sinea mea: „Ce trandafiri frumoși! Sunt ca cei pe care i-am luat pentru sărbătoarea ta. Îți aduci aminte?".

În clipa aceea, domnul s-a întors spre mine și m-a întrebat:

— Stareța Porfiria?

— Da, eu sunt.

— Aceștia sunt pentru dumneavoastră.

— Pentru mine?

Nu-mi venea să cred ochilor și urechilor. Nu îndrăzneam nici măcar să-i ating.

— Da, pentru dumneavoastră sunt! Unde vreți să-i las?

Eu însă rămăsesem încremenită, privind trandafirii. Dar vocea acelui om m-a smuls de la gândurile mele:

— Să-i pun aici pe scaun?

— Da, da! Puneți-i acolo! Maica Domnului, este adevărat! I-au adus pentru tine!

Atunci am îndrăznit să întreb:

— De unde sunt? Cine i-a trimis?

— Sunt de la cutare florărie și vi i-a trimis o doamnă.

— V-a spus numele ei?

— Nu, am întrebat-o, dar nu mi-a spus. A plătit, ne-a zâmbit și a plecat.

Inima îmi tresălta de bucurie. Domnul acela, după ce s-a închinat, a lăsat florile și a plecat. Am mers la icoana Maicii Domnului să-i mulțumesc pentru preafrumoșii trandafiri pe care îi trimisese. Am început apoi să-i aranjez, vorbindu-i Maicii Domnului, plângând și râzând în același timp.

Aceasta este dragostea Maicii Domnului! Când crezi și te încrezi în Dumnezeu și în Maica Domnului, nu te vor lăsa niciodată! Niciodată nu-Și părăsesc fiii. Maica Domnului, dulcea mea Măicuță, îți mulțumesc!

Minunea lui Hristos

Era Duminica Floriilor, când l-am întrebat pe preot:

— Ce cruce vom scoate pentru închinare în Sfânta și Marea Joi?

Acela mi-a arătat crucea care se afla în spatele Sfintei Mese. Lungimea crucii era de un metru.

— Părinte, dacă scoatem această cruce, femeile Îl vor săruta pe Chip și vor murdări cu ruj.

— Știu, Porfiria, dar nu avem altă cruce. Ce să facem?

— Bine, părinte, să fie binecuvântat.

Toată noaptea însă nu am putut să dorm. Mă gândeam că ceva trebuia să facem. Nu puteam lăsa să fie murdărit Chipul Preadulcelui meu Iisus. Numai când mă gândeam la Chipul Său înroșit de ruj, nu puteam suporta!

S-a luminat pentru ziua de Marea Luni. La orele șase dimineața, am mers în biserică să aprind candelele. Am intrat în Sfântul Altar, m-am oprit înaintea Celui Răstignit și I-am spus:

— Iisuse al meu, îmi vine greu să văd Chipul Tău pe cruce murdărit! Luminează-mă ce să fac!

Apoi, aproape inconștient, am mers la magazie. Când am băgat cheia în ușă, am zis în sinea mea: „Ce am venit să fac aici, de vreme ce sunt atât de plină, încât nu pot să intru?!? Am descuiat și am deschis ușa. O mână nevăzută m-a împins să merg înăuntru. Singurul loc gol care exista era în fața ușii. Întorcând privirea la stânga, cu greu am deslușit capul lui Iisus.

— Hristoase al meu, cum să Te ajung acolo

unde ești?

Neputând să fac nimic, am ieșit și m-am așezat pe o băncuță, așteptând să-mi trimită Hristos pe cineva să mă ajute să golim magazia, astfel încât să pot să-L scot de acolo. Dar nimeni, nimic... Toată noaptea plângeam și mă rugam să-mi găsească o soluție.

În Sfânta și Marea Marți, dimineață, au intrat în biserică doi domni din parohie, ca să se închine. Eu stăteam pe bancă și plângeam, rugându-mă. Acei domni m-au salutat și m-au întrebat ce am. Când le-am explicat, ei cu multă bucurie au primit să golim magazia. De îndată ce au terminat, mi L-au adus afară pe Hristos! L-am îmbrățișat... Bucuria mea, datorată faptului că era exact așa cum voiam, nu se poate descrie. Acum trebuia să fac o cruce mare. Am sunat la destui tâmplari, dar nimeni nu apuca să o facă în timp util.

Era în jurul orelor 6 seara. Am intrat în biserică și mâhnită m-am oprit înaintea lui Iisus, cerându-I ajutorul.

Am mers la chilia mea și am făcut ultima încercare de a găsi un tâmplar. Cu mii de rugăminți, am găsit un om care a acceptat să o facă. A venit a doua zi. În Sfânta și Marea Miercuri, la orele 12 amiază a venit tâmplarul să ia măsurile: 2 metri jumătate înălțime. Din pricina bucuriei nu mai

pășeam, ci zburam...

În Sfânta și Marea Joi, orele 2 după-amiază, crucea a fost adusă la Metoc. Era o capodoperă și foarte impunătoare. Acum singurul lucru care mai trebuia era o cunună mare. Am încercat să găsesc o florărie, dar niciuna nu apuca să o facă la timp. Stăteam la birou și privind telefonul, mă rugam lui Iisus să găsească o soluție.

Atunci mi-am amintit că o doamnă care avea florărie și care se ușurase de o problemă, îmi lăsase o carte de vizită. Am sunat-o și i-am spus ce voiam. Era cu neputință. Nu apuca în două ore să facă cununa pe care i-o ceream, fiindcă nu avea trandafiri. Am rugat-o fierbinte ca pentru dragostea lui Hristos, să se străduiască să găsească trandafiri.

— Măicuță, mă voi strădui să găsesc, însă nu promit. Bine?

— În regulă, buna mea doamnă.

Am închis telefonul și inima mea zbura de bucurie, de parcă mi-ar fi spus că acea cunună o voi avea în acea după-amiază. Și, într-adevăr, la orele 5 a adus o cunună plină de trandafiri albi. Era o adevărată lucrare de artă! Bani nu aveam în acea clipă, ca să plătesc. Am privit la Cel Răstignit și i-am spus:

Luminează-o să primească să o plătesc mâine, când îmi vor aduce bani!

Apoi m-am întors spre acea fată să-i spun despre plată. Am văzut-o având ochii pironiți la Cruce. Am lăsat-o și am mers puțin mai departe. Peste puțin a venit și mi-a spus:

— Această cunună este darul meu pentru Hristos!

Un Sfânt a venit la Metoc

Într-o oarecare dimineață, una dintre doamnele ce veneau zilnic la Metoc, s-a apropiat de mine și mi-a spus:

— Măicuță, un oarecare zdrențăros murdar, care este în biserică, mănâncă prescură și a umplut peste tot cu fărâmituri.

Am ieșit din chilia mea și am mers să văd ce se întâmplă. Atunci o voce din lăuntrul meu mi-a spus: „Ia aminte, acesta este sfânt!". Am simțit atunci o bucurie ascunsă în sufletul meu. Un Sfânt! Un Sfânt la Metoc! Un sfânt a venit la mine? Am intrat în biserică și am văzut un om cu părul foarte alb și încâlcit, cu haine sărăcăcioase și murdare, cu adevărat un zdrențăros. Stătea în fața Ușilor Împărătești, alături de icoana lui Hristos și mânca prescură.

L-am salutat și l-am rugat, dacă voia, să mear-

gă afară și să mănânce la masă, ca să nu calce închinătorii fărâmiturile. Atunci m-a urmat și ne-am așezat la masa din curte. M-am oferit să-i dau puțină brânză, dar a refuzat. I-am cerut să vină la arhondaric, ca să-l îngrijesc, dar el nu voia nimic. A refuzat totul, chiar și banii pe care i-am scos ca să-i dau.

— Tu ce faci aici? m-a întrebat el.

— Ce să fac? O slujesc pe Maica Domnului.

El a continuat să mănânce fără să-mi vorbească. L-am rugat din nou să primească ceva, dar el stăruia în refuzul său. După puțin m-a privit și a plecat. S-a îndepărtat de Metoc și a dispărut precum o umbră. A doua zi dimineață a venit din nou în biserică. Din nou, a venit aceeași doamnă și mi-a spus:

— Măicuță, în biserică este acel om jegos care a venit și ieri. Fă ceva! Eu mă tem de el, căci mă privește foarte sălbatic.

Am rugat-o să nu mai spună *jegos*, fiindcă nu știm cine este și ce probleme se poate să fi avut acel om. Am mers cu nădejdea că de data aceasta va primi ceva. L-am văzut din nou mâncând din prescura ce o luase din Sfântul Altar. L-am salutat și i-am propus din nou să-l servesc cu ceva. De data aceasta, a primit. Până să pregătesc tava, el a ieșit afară la masă s-a așezat și mă aștepta. I-am

pregătit o gustare, dar el a mâncat doar măsline. Am vrut să-i dau bani, dar din nou i-a refuzat. Îl priveam și îmi spuneam în sinea mea: „Ce fel de om ești? Dacă ești sfânt, nu vrei nimic. Dacă ești sărac, ar fi trebuit să primești măcar banii. În cele din urmă, ce ești?".

Și, ca și cum mi-ar fi citit gândul, m-a privit în ochi și mi-a spus:

— Să nu încetezi niciodată să-L mărturisești pe Domnul! Să nu încetezi niciodată primirea de străini!

După ce mi-a spus acestea, a plecat. Nici nu am apucat să-l salut. Ai fi zis că fusese o vedenie. De atunci nu l-am mai văzut.

Hristoase al meu, Îți mulțumesc că mi-ai trimis mie, nevrednica, mesaj printr-un om că ești alături de mine. Nu voi înceta niciodată să Te mărturisesc, nu voi înceta niciodată să fac lucrarea pe care Tu ai ales-o pentru mine.

Moartea îngerească a bunicii mele

Casa mea părintească avea două camere și o bucătărie foarte mică. Familia mea avea mulți copii. Una dintre camere era a părinților mei, iar cealaltă pentru noi copiii și pentru bunica. În

camera noastră, erau două paturi unde dormeau patru dintre frații mei, în timp ce eu cu bunica dormeam jos pe saltea.

Aveam nouă ani, când i-am cerut bunicii mele să-și povestească viața ei în sat. Nu știu de ce am cerut atunci. Astăzi însă, scriind această carte, am vrut să vă dau un mic exemplu de dreptate a lui Dumnezeu, Care niciodată nu va înceta să ne amintească de existența Sa. Doar că trebuie să fim încercați, de vreme ce și El a fost încercat. Mai întâi El, Singurul fără de păcat, a ridicat Crucea mucenicei pentru noi. Astfel a biruit moartea și a deschis calea spre Rai. Toți oamenii suntem datori să intrăm în Rai. Acolo este destinația noastră, fiindcă pentru aceasta ne-a zidit Dumnezeu și de aceea Îi aparținem. Vă voi descrie, așadar, viața bunicii mele și satul ei.

Bunica mea a fost un om minunat, plin de bunătate și dulceață, un om dinamic. Întotdeauna mi-o amintesc având pe buze un cuvânt dulce sau o rugăciune. S-a născut în Dimitsana, în acest preafrumos și istoric sat. Acolo, puțin mai sus de râul Lousio, se află Sfânta Mănăstire a Filosofului, care în vremea ocupației turcești a funcționat și ca școală.

Dimitsana este vestită pentru Sfinții ei, cum ar fi Sfinții Patriarhi ai Constantinopolului Grigorie al

V-lea și Dionisie I, Sfântul Teoclit, Sfântul Eftimie cel Nou și Sfântul Agapie cel Nou. De asemenea, Dimitsana avea în acei ani Seminar Teologic, unde au studiat Papaflessas, Grigorie V-lea și German al Vechilor Patre. Dimitsana, așadar, a dat mulți arhierei, preoți, monahi, eroi, mari politicieni și profesori universitari.

Cine a vizitat Dimitsana va fi simțit că se află în Rai. O adiere dulce care se răspândește prin Sfinții și dinamismul eroilor ei adapă atmosfera. Nenumărați platani și pârâiașele alcătuiesc regiunea, în timp ce fiecare curte este împodobită cu tot felul de flori, ale căror miresme se amestecă, formând un parfum unic. Satul, în fiecare anotimp al anului, semăna cu un șevalet de pictură, având de fiecare dată o frumusețe și un har aparte.

În acei ani, fetele se măritau prin pețit. Bunica însă era deja mare, avea vreo 40 de ani. Scosese deja nunta din mintea ei. Însă nunta și-a adus aminte de ea și a fost pețită. Ea nu voia, dar familia și toate rudele ei dimpreună cu tot satul insistau. Și astfel, ea a cedat și a spus *da*.

Însă ce ghinion a dat peste bunica mea! ... Bărbatul pentru care au pețit-o s-a dovedit a fi un nemilos călău. Din prima zi a nunții, au început încercările cele grele pentru bunica mea. În acei ani, femeile nu se despărțeau, ci-i răbdau pe

bărbații lor. Dar chinurile erau atât de cumplite, încât bunica, în ciuda faptului că era o pildă de răbdare și dragoste, nu a mai suportat. Peste patru luni de căsnicie a dorit să se despartă. Astfel, s-a înfățișat înaintea judecătorului și i-a făcut cunoscută cererea ei:

— Vreau să dau divorț de soțul meu.

— Pentru care motiv? a întrebat-o judecătorul.

— Nu mai suport chinurile ce le trag din pricina silnicului meu bărbat, pentru care m-au pețit. Mai bine moarte cu sila, decât o astfel de tiranie!

Auzind ultimele cuvinte, judecătorul s-a ridicat în picioare și i-a cerut să le repete:

— Spuneți din nou, doamnă, acestea pe care mi le-ați spus!

— Mai bine moarte cu sila, decât o astfel de tiranie!

Judecătorul, minunându-se de ea, i-a spus:

— Felicitări, doamnă! Sunteți curajoasă!

Apoi, l-a sfătuit pe bărbatul ei să se întoarcă în satul său și l-a declarat indizerabil în Dimitsana. După câteva zile bunica mea a depistat că este însărcinată. Trebuia să nască copilul acestui tiran. Bucuria și amărăciunea au venit în egală măsură, agonia ei era mare. „Ce fac acum?" se gândea mereu. S-a rugat lui Dumnezeu și I-a cerut să o ocrotească.

Cu darul lui Dumnezeu, a născut o fetiță foarte sănătoasă și foarte frumoasă. A crescut-o cu multe amărăciuni și chinuri. Pășea pe drumul Golgotei! Lucra la războiul de țesut și alerga acolo unde o chemau la lucru. Zi și noapte trupușorul ei nu-și amintea să se fi întins vreodată pe pat. Puținul ei somn era în scaun sau cu capul pe războiul de țesut. S-a chinuit foarte mult. Nevoința și durerea ei de nesuportat. Tot satul o iubea nespus, fiindcă prin durerea ei se întăreau bunătatea, dragostea, răbdarea în necazuri, dar și credința ei în Dumnezeu. În fiecare zi, devenea tot mai puternică. Nimic nu o putea clătina.

Se culca și se scula cu *„Slavă Ție, Dumnezeule! Slăvit să fie Numele Domnului!"*. Iar Dumnezeu, Care întodeauna îi răsplătește pe cei care-L iubesc și nu-L trădează, a înzestrat-o pe femeia neștiutoare de carte cu atâta înțelepciune și discernământ, încât toți sătenii îi cereau sfatul în orice problemă.

În timp ce crucea bunicii era de marmură, niciodată nu a cârtit împotriva lui Dumnezeu. Au trecut anii, copilul ei a crescut, l-a căsătorit și a dobândit cinci nepoți. Când a măritat-o pe prima ei nepoată, a mers să rămână cu ea. Nepoata ei a dobândit două fetițe binecuvântate. Bucuria bunicii era de nedescris. Le creștea cu multă dragoste și afecțiune. Le vorbea despre Hristos,

despre Maica Domnului, despre Viețile Sfinților. Viața se scurgea cu greutățile ei, cu lipsuri, dar și cu multă dragoste pentru Dumnezeu și pentru aproapele. A reușit, încă de la vârsta lor fragedă, să-L pună pe Dumnezeu în mintea, sufletul și mai ales în viața lor.

Dar a venit și ora morții. Nepoata ei, adică sora mea, aștepta al treilea copil. Avea două luni și trebuia să meargă la medic. Erau orele 8 dimineața. Iubita mea bunică, al cărei nume îl port, din clipa în care sora mea a plecat, a îngrijit de cele două strănepoțele ale ei, de doi și patru ani. Le-a hrănit, a pregătit la amiază mâncare și o aștepta pe nepoata ei să se întoarcă de la medic. Aceea însă întârzia.

Se făcuseră orele 12 amiază și sora mea încă nu venise. Disperată, bunica mea a strigat-o pe vecină. Bunica era așezată pe pat împreună strănepoatele ei și a pus-o și pe ea să stea alături. Atunci bunica i-a spus:

— Eu trebuie să plec.

— Unde pleci, bunică?

— Ascultă, copilul meu. De la 8 dimineața au venit îngerii să mă ia, dar nepoata mea întârzie. Au obosit să mă aștepte atâtea ore, trebuie să plecăm. Te rog să ai grijă de copii!

Vecina a crezut să bunica a înnebunit și a

rugat-o să o cheme pe fata și pe celelalte nepoate ale ei. Bunica mea însă i-a răspuns următoarele:

— Sunt foarte departe, copilul meu, și vor întârzia. Trebuie să plec, nu mă întârzia! Să ai grijă de copii!

Atunci și-a lăsat căpușorul ei pe umărul vecinei, spunând:

— Hai, rămâi cu bine! Plec... Să mergem!

Acestea au fost ultimele ei cuvinte. Auzind aceste cuvinte, vecina a înțeles că bunica spunea adevărul, cum că cineva o aștepta și atunci a crezut că aceia erau Îngeri.

Și astfel, sufletul ei a zburat liniștit la Cer, ca o păsărică, împreună cu Îngerii, ca să-L întâlnească pe Părintele și Dumnezeul ei. Din durerea sa a făcut o îmbrățișare caldă pentru toată lumea, de aceea și lumea o iubea foarte mult.

Când a adormit mult-iubita mea bunică, aveam 15 ani. Este de prisos să vă spun că biserica și curtea erau neîncăpătoare pentru lumea care venise să-i dea ultima sărutare. Aceasta era răsplata lui Dumnezeu. Se poate să fi trecut prin încercări, dar Dumnezeu a fost întotdeauna alături de ea; niciodată nu a părăsit-o. Însă nici bunica nu L-a părăsit pe Dumnezeu. L-a iubit mult încă de aici, de pe pământ, iar această dragoste s-a întregit în Cer.

Și-a ridicat cu răbdare crucea și a găsit învierea

Vă voi vorbi și despre viața grea a mamei bunicii mele și despre dumnezeiescul ei sfârșit. Fiul străbunicii mele s-a căsătorit cu o femeie foarte capricioasă, pe care am cunoscut-o și eu. Era într-adevăr o femeie foarte rea. Îmi spunea mama că bunica sa stătea împreună cu ei. Nora se purta cu ea ca și cu o slujnică. O punea să facă toate treburile casei și să-i crească și copiii. Și ca și cum nu ar fi fost de ajuns acestea, o mai și bătea pe deasupra.

Mama îmi povestea: „Când bunica mea ștergea podeaua, mergea nora ei și murdărea locul unde ștersese și o punea să facă din nou. Atunci ștergea în genunchi, pentru că nu existau mopuri. Apuca de multe ori cârpa de șters și cu ea o lovea peste față, fiindcă nu-i plăcea cum făcuse curățenie. Iar atunci bunica mea o lua de la capăt. Când spăla rufele în covată, îi le arunca pe pământ, ca să se murdărească și să le spele din nou. De multe ori o apuca de cap și i-l băga în covata cu săpun. Poți să-ți închipui ce trăgea sărmana! ... Alteori îi trăgea cu piciorul, iar atunci când bunica ajungea

jos, începea să o lovească. Când o vedea unchiul meu, o întreba: „Mamă, ce ai pățit?". Iar aceea răspundea: „Nimic, copilul meu, m-am împiedicat, am căzut și m-am lovit. Bătrânețile, copilul meu... ce să fac?". Viața bunicii mele astfel se scurgea cu nora ei cea nătângă. Dumnezeu însă o înzestrase cu multă dragoste și răbdare. A venit și ceasul morții ei. Bunica avea două fiice, pe mama mea și pe mătușa Vaso. De la ea am primit numele meu. Mătușa Vaso murise înainte de a mă naște eu. A murit foarte tânără. Trebuie să fi avut în jur de 30 de ani, dar a fost o fată foarte bună și toți sătenii spuneau că s-a dus în Rai. Mama mea însă chiar a văzut-o în bucuria Raiului. Mama plângea foarte mult pentru pierderea mătușii mele Vaso, până când i s-a arătat în vis și i-a spus: „Urania, încetează să mai plângi! Lacrimile tale s-au făcut ca un râu și mă vei îneca. Privește unde sunt!". Și atunci mama a văzut-o plină de lumină; din acea clipă a încetat să mai plângă și era chiar bucuroasă.

Bunica l-a trimis pe un copil de-al vecinei să o cheme pe mama mea lângă ea. Când mama a ajuns, bunica era întinsă pe saltea. „Urania, copilul meu, i-a spus bunica, închide ușa și vino să-ți spun ceva!". Mama mea a făcut precum i-a spus, dar ușile nu sunt ca cele de astăzi și nu se închideau bine. Atunci sfânta ei măicuță i-a descoperit ur-

mătoarele: „Copilul meu, doi Îngeri țin o cunună luminoasă care coboară până în fața mea, după care urcă înapoi. Apoi coboară din nou, urcă din nou... iar o voce mi-a spus că mâine voi pleca la Cer. De aceea te-am chemat, copilul meu, ca să te pregătesc". Nora ei, care asculta în ascuns, a deschis ușa și a strigat: „Iartă-mă, ..., iartă-mă!". „Eu te-am iertat, fiica mea. Să ceri iertare de la Dumnezeu!" i-a răspuns bunica.

A doua zi bunica a murit. Toată casa era plină de mireasmă. Dumnezeu a îngăduit să simtă aceasta toți sătenii. De ani de zile cu toții vorbeau despre sfânta bătrânică. Aceasta era bunicuța mea. Să ne învrednicească Dumnezeu să mergem lângă ea!

Să știți că atunci când cineva merge în Rai, tot Cerul prăznuiește. Însă nora străbunicii mele a uitat repede că există Dumnezeu, precum și moartea binecuvântată a soacrei sale și a continuat să-i chinuiască pe oamenii din jur până la moartea ei. Străbunica mea și cele două fiice ale sale se află în Rai, lângă Dumnezeu, și se bucură printre Sfinți și Îngeri. Fie ca și noi să mergem în Rai, alături de ele! Fie ca să ne învrednicim să vedem și să-L trăim pe Hristos!

Omul dragostei

Într-un sat preafrumos și verde din Peloponez, numit Vitina, care este brăzdat de ape curgătoare și are mulți brazi – toți cei care ați vizitat Vitina cunoașteți frumusețea lui – s-a născut în 1930 un copil al Maicii Domnului. Acest copil avea un umor incredibil, era foarte energic, înzestrat cu dragoste dumnezeiască și istețime; era un copil harismatic.

În această familie au crescut doi băieți, însă unul era copilul Maicii Domnului și vă voi explica de ce spun aceasta. Acești doi copii și-au pierdut părinții în războiul din `40. Au rămas orfani. Unul avea 10 ani, iar celălalt 13. Părinții le-au lăsat terenuri, vii și o casă.

Pe acești copii i-au crescut frații părinților lor. Amândoi erau isteți și, cu ajutorul lui Dumnezeu, au făcut studii. Unul a ales să devină preot. Banii pentru studii i-au dat rudele, desigur fără să piardă ceva, fiindcă toată averea lor au acaparat-o. Micul Trifon lucra la magazinul unchiului său, iar noaptea învăța. A venit timpul când a intrat la Școala Rizario. Acolo a studiat și verișorul său, care venise din sat și locuia în casa noastră. Astfel s-au cunoscut acești doi copii și au devenit prieteni nedespărțiți.

Într-o vară, vărul meu l-a chemat pe Trifon la Dimitsana să-și petreacă împreună vacanța. Acolo, ca mirean încă, Trifon de îndată ce a văzut-o pe sora lui Haralambie, a fost orbit de frumusețea ei, iar atunci când au plecat din sat, i-a mărturisit sentimentele sale pentru aceea și a cerut-o în casătorie. Vărul meu, după ce a vorbit cu mama și cu sora lui, a încuviințat să o logodească.

La câteva luni de la absolvirea lor a Școlii Rizario, s-a făcut și nunta. Și îndată s-au întors în Atena, pentru ca Trifon să fie hirotonit. Săraci fiind amândoi, au închiriat o casă, unde și-au adăpostit dragostea lor cea foarte puternică, căci Chivernisitor al vieții lor Îl puseseră pe Hristos. Părintele Trifon a fost hirotonit diacon în Biserica Sfintei Fotini din Paleo Psihiko. Când l-au hirotonit preot, l-au trimis la Biserica Sfintei Sofia din Neo Psihiko. Hirotonia celor doi prieteni foarte buni a avut loc aproape în același timp. Când vărul meu a îmbrăcat rasa, mama mea, din respect pentru el, ne-a impus să-i spunem unchi – aveam, desigur, și diferență de vârstă.

Familia, dar și tot neamul, l-am iubit foarte mult pe părintele Trifon, fiindcă era un om care își împărțea cu dărnicie dragostea și avea un umor nesecat. Deoarece mătușa mea locuia singură în sat, de vreme ce ambii ei copii veniseră

în Atena, părintele Trifon a invitat-o să locuiască cu ei. Mătușa mea, după multă insistență din partea ginerelui, a cedat și a venit în Atena. Cu cât trecea timpul, cu atât își iubea ginerele. De îndată ce intra în casă părintele Trifon, îi spunea: „Bun venit, praznicului!", căci, într-adevăr, era o adevărată sărbătoare prezența lui. Dădea atâta bucurie cu umorul său, încât toți îl iubeau și se minunau de el. Așa cum îmi spunea mama mea, mătușa uitase să râdă, de vreme ce casa ei fusese cufundată foarte mulți ani în întristare. Nu apuca să scoată hainele negre, de vreme ce o dată la doi-trei ani îi murea câte un copil de-al ei. În total a pierdut 11 copii, cu vârste între 2 și 20 de ani, iar la sfârșit a murit și soțul ei. A rămas numai cu Haralambie și cu Ioana.

Părintele Trifon a învățat despre toată povestea familiei și făcea totul, astfel încât mătușa să uite pentru puțin durerea ei. Enoriașii din Neo Psihiko foarte repede l-au îndrăgit și ei, pentru că avea întotdeauna un cuvânt bun și pentru aceștia, care era însoțit de umorul său nesecat. Era un om foarte jertfitor, foarte milostiv și cu desăvârșire neagonisitor. Mâinile și buzunarele sale erau găurite; oricâți bani avea, dădea la săraci.

Când a mers la Biserica Sfintei Sofia, aceasta era foarte mică. Lumea însă se înmulțea mereu.

Unchiul, văzând biserica umplându-se toată și chiar mai mult, încât cei mai mulți stăteau în curte, a cerut de la Sfânta Sofia să-l ajute să zidească o biserică mare. Sfânta Sofia l-a luminat și i-a arătat la ce uși să bată, ca să reușească să zidească biserica ei.

La Psihiko existau destui oameni bogați. I-a adunat pe toți și le-a descoperit gândul său despre biserică, despre săraci și despre mamele care lucrează. Cu toții au acceptat să-l ajute și au oferit cu bucurie obolul lor. Cei mai mulți bani au fost dați de însuși Onasis[3] și de fiul său, Alexandru. Astăzi una dintre aceste clădiri funcționează ca și grădiniță, sub denumirea de Onasio. Unii au oferit lucrare voluntară, alții manuală, fiecare ce a putut.

Este adevărat că părintele Trifon s-a ostenit foarte mult, ca să facă această lucrare uriașă. Sub biserică a zidit o sală uriașă, unde să mănânce la amiază și seara toți săracii și bătrânii din Psihiko. A ridicat și o grădiniță, astfel încât mamele care lucrează să-și poată duce copiii acolo. A făcut chiar și un teren de tenis, pentru a se juca acolo copiii în orele libere, astfel încât să nu fie atrași și influențați de anturaje rele. Toată această lucrare,

---

3 Renumit armator grec.

cu ajutorul Sfintei Sofia, s-a finalizat destul de repede. Biserica Sfintei Sofia până astăzi domnește cu măreție regiunea din Neo Psihiko.

Însă lucrarea părintelui Trifon nu s-a oprit acolo. Îi iubea atât de mult pe oameni, încât mereu voia să dăruiască. Oricui venea să-i ceară ajutorul, el era gata să i-l ofere. Este de prisos să vă spun că ușa casei lui nu se închidea niciodată. La orice oră ai fi trecut, ea era întotdeauna deschisă.

Într-o zi, pe când mă aflam la biroul bisericii și discutam, a intrat un tânăr. După ce a luat binecuvântarea sa, i-a cerut ajutor economic. Unchiul meu i-a spus:

— Iartă-mă, dar nici eu nu am, nici măcar o drahmă! Preoteasa mea mi le ia pe toate, i-a spus el râzând.

Și, într-adevăr, aceasta era realitatea.

— Dar te pot ajuta să găsești de lucru. Ce știi să faci?

— Nimic, i-a răspuns tânărul, care nu părea să aibă mai mult de 30 de ani.

— Nu știi să faci nimic?

După ce s-a gândit puțin, unchiul meu i-a spus:

— Mergi la cutare școală de șoferi să scoți carnet și apoi, mai discutăm. Să mergi acum, bine?

— În regulă!

De îndată ce a plecat tânărul, părintele Trifon

a luat telefonul și a vorbit cu instructorul. I-a cerut să-i scoată carnet profesional și s-a angajat să suporte el însuși cheltuiala. Apoi, a sunat la o doamnă și a rugat-o să-l ajute pe acest tânăr, plătind cursurile acestei școli. După a dat al treilea telefon la fericitul întru pomenire Arhiepiscopul Serafim. I-a spus că trebuie să acționeze urgent pentru procurarea unui permis de taxi și achiziționarea unei mașini. Astfel de permise de taxi, permise de camioane împreună cu mașini, s-au dat multe. Mergea în repetate rânduri la minister și cerea case pentru familii sărace. În jur de 30 de case i s-au dat în felul acesta. Nu trecea cu vederea pe niciun om aflat în nevoie.

Cu două zile înaintea Praznicului Nașterii Domnului, eram împreună în biserică și stăteam la cancelaria bisericii împreună cu alți doi preoți. Atunci a intrat un tânăr care cerea ajutor. Ceilalți doi preoți i-au dat bani. Părintele Trifon nu avea bani, de aceea i-a spus:

— Nu am bani. Spune-mi ce-ți lipsește, ca să văd cu ce te pot ajuta.

—Vreau să-mi cumpăr pantofi, a zis acela arătându-i pantofii găuriți pe care-i purta.

— Ce număr porți?

Iar după ce tânărul i-a spus, unchiul meu s-a sculat, și-a scos pantofii săi și i-a dat tânărului.

Acela i-a luat; erau exact numărul său.

— Să-i porți sănătos! i-a spus, după care i-a urat *„Crăciun fericit!"*.

Când am plecat spre casă, mi-a spus:

— De vreme ce preoteasa va face scandal, fiindcă pantofii erau noi – astăzi i-am purtat pentru prima oară, ascultă ce-i vom spune: că i-am scos la birou pentru că mă strângeau și am intrat pentru puțin în biserică. Iar de acolo i-a luat un hoț care a intrat neobservat. În regulă?

— În regulă!

Am mers acasă și de îndată ce l-a văzut pe preot desculț, preoteasa i-a spus râzând:

— Ce s-a întâmplat cu pantofii, părintele meu? Nu cumva a venit vreo păsărică și i-a luat?

— Exact așa s-a întâmplat, i-a răspuns el râzând.

— Părinte, poimâine este Nașterea Domnului. Ce pantofi vei purta?

— Pe cei vechi.

— Dar aceia sunt găuriți.

— Nu-i nimic. Merg în beci să tai o bucată dintr-o cutie de carton, ca să le pun tălpici și vor fi foarte buni. Nu au gaură deasupra, ci numai dedesubt. Nu-i va vedea nimeni, îi voi vopsi și astfel nu va fi nicio problemă.

Iar ea, cu acea voce dulce pe care o are, m-a întrebat:

— Rania, de vreme ce îl cunoști, de ce nu l-ai oprit?

— Ioana, cine poate să-l oprească? Acesta este ca un torent. Poți opri un torent? Eu însă un singur lucru îți spun: atunci când va muri vom afla multe pe care nu le știm.

Altădată, tot de Nașterea Domnului, eram împreună cu alți preoți la cancelaria bisericii. Tocmai primiseră salariile. În curtea bisericii se jucau copiii din vecinătate. Părintele Trifon a ieșit afară și i-a strigat pe copii. Când aceștia au venit lângă el, le-a spus:

— Voi arunca în aer acești bani. Tot ce va prinde fiecare dintre voi, va duce la mama lui. De acord?

— Da! au strigat copiii.

Dintr-odată preoții s-au ridicat și au alergat afară. În urma lor, am mers și eu, ca să văd ce se întâmplă. Unchiul meu arunca bancnote și copiii alergau să le prindă.

— Ce faci, părinte Trifon? Iarăși vei spune minciuni? Cum că te-au furat hoții?

Acela însă privea copiii care se străduiau să prindă banii ce zburau prin aer și râdea. Când am intrat înăuntru, ne-a spus râzând:

— Numai ce am primit în dar am împărțit. Salariul îl voi duce acasă.

— Părinte Trifon, tu nu te vei învăța minte

niciodată! au comentat preoții. Dacă nu ar fi fost preoteasa să-ți ia banii, pe rogojină ai fi murit.

— Eu am pe Sfânta Sofia! Oare mă va lăsa să mor pe rogojină?!? Atât de naivi sunteți?

Mai târziu a venit o doamnă să se spovedească la părintele Trifon. Eu am rămas împreună cu preoții să-l aștept. Atunci au început să-mi povestească faptele lui virtuoase, pe care însă le socoteau exagerate. Atunci am aflat cât de multă lume ajutase; până atunci trimisese 600 de copii să studieze la Londra. Iar eu i-am întrebat de un chirurg, la care mă trimisese unchiul meu, atunci când a fost nevoie să fac o intervenție.

— Da, mi-au spus ei, și pe acesta l-a trimis unchiul tău la Londra să studieze. Nici nu-ți poți închipui ce a făcut ca să-i trimită pe aceștia să studieze gratuit în străinătate. A răscolit toate ministerele, pe toți miniștrii, pe Arhiepiscop, pe Onasis! Nu a lăsat pe nimeni care să nu-i fi cerut milă. Aleargă pentru toți și pentru toate; este nebun!

De îndată ce am aflat despre toate acestea, l-am admirat și mai mult. Viața unchiului meu se scurgea plină de dragoste jertfitoare pentru toți. Toată lumea îl iubea și era gata să se jertfească, chiar și pentru preoteasă, care îi îmbrățișa pe toți și era mereu cu dulcele ei zâmbet pe buze. Până într-o zi, când prea-energicul și cu pilduitoarea

sa lepădare de sine părinte Trifon a fost trădat de inima sa. La cei 62 de ani ai săi, într-o Duminică, imediat după terminarea Liturghiei, a plecat direct acasă, pentru că nu se simțea bine. De îndată ce a intrat în casă, a spus:

— Ioana, nu mă simt deloc bine! A venit sfârșitul meu. Mor. Merg să mă întind.

Ioana s-a îngrozit. Niciodată nu-l mai văzuse astfel. L-a chemat pe medic și s-a așezat lângă el, așteptându-l. După puțin, părintele i-a spus din nou:

— Ioana, plec! Să ai grijă de copii și de nepoții noștri. Sfântă Sofia, te-am slujit 30 de ani. Nu mă părăsi acum!

Apoi a strâns-o la piept pe preoteasă și a rostit ultimele sale cuvinte:

— Rămâi cu bine, iubita mea Ioana!

A plecat ca o păsărică, pentru a-L întâlni pe Dumnezeu, Părintele nostru!

La Slujba de Înmormântare nu mai era loc în biserică din pricina mulțimii. Întregul Psihiko a trecut să-și ia rămas bun de la părintele său. Mulți oameni care treceau să-i sărute binecuvântata sa mână, plângeau în hohote desupra sicriului și îi spuneau: „Îți mulțumesc, părintele meu! Ceea ce sunt astăzi, ție îți datorez!".

După moartea lui i s-a descoperit familiei lucrarea filantropică a unchiului meu. Lumea care trecea pe la casa lor, ca să transmită condoleanțe preotesei, își exprima adânca recunoștință pentru ajutorul primit de la părintele Trifon.

Însă preoteasa nu a rezistat pierderea lui. Peste două luni s-a îmbolnăvit atât de grav, încât a paralizat și a ajuns în scaunul cu rotile. Au trecut opt ani, ani mucenicești, până când Dumnezeu S-a milostivit spre ea și a chemat-o la Sine. Acum amândoi se bucură în Rai! Și voi explica îndată această siguranță cu care spun aceasta.

Când lucram pe taxi, un coleg mi-a propus să deschidem o afacere împreună. Eram interesată, dar nu aveam bani și mă gândeam să fac un împrumut în bancă. M-am hotărât să cer și sfatul duhovnicului, iar el mi-a spus:

— Fiica mea, să ne rugăm și să vedem ce ne va descoperi Dumnezeu.

Astfel, într-o seară am cerut în rugăciunea mea, de la Dumnezeu și de la Starețul Porfirie, să mă lumineze ce să fac. A doua zi m-a sunat la telefon duhovnicul meu, părintele Ioan, și mi-a spus:

— Rania, ai un unchi adormit în Domnul?

— Da, dar de ce mă întrebați?

— Fiindcă l-am văzut în vis că a venit la mine și mi-a spus să nu te las să faci ceea ce intenționezi, fiindcă cel care ți-a propus aceasta, nu este un om

bun. Este o cursă a diavolului.

După o scurtă tăcere, am spus:

— Unchiul meu, am șoptit. Părinte, cum l-ați văzut?

— Fiica mea, unchiul tău este în Rai. E mic de statură, nu-i așa?

— Da, părinte. Era mic de statură, dar era făcător de minuni. A săvârșit o lucrare uriașă...

— De aceea, fiica mea, să nu faci neascultare față de unchiul tău. Respinge oferta colegului tău! În regulă?

— În regulă, Gheronda. Însă mi-ați dat multă bucurie, spunându-mi că unchiul meu se îngrijește de mine.

Și, într-adevăr, s-a dovedit mai târziu că acel om era un escroc, fiindcă a făcut acea afacere cu altcineva, pe care l-a distrus. Îi mulțumesc unchiului meu că m-a izbăvit de această nenorocire.

Să avem binecuvântarea lui! Amin.

A plecat ultimul om

Cu aproximativ un an înainte a sunat telefonul meu. De îndată ce l-am ridicat, am auzit aceste cuvinte:

— Porfiria, a plecat ultimul om!

— A plecat mătușa?

— Da, a plecat acolo unde își dorea sufletul ei. A plecat să-L întâlnească pe Părintele ei ceresc.

Am închis telefonul și am alergat la casa mătușii Katerina, așa cum obișnuiam să o strig, deoarece o iubeam mult. Am îngenuncheat acolo unde ne era obiceiul să îngenunchem și să ne rugăm împreună. Am îmbrățișat pătuțul ei, în care și-a petrecut ultimii doi ani. Îmi doream să-mi amintesc ceasurile trăite împreună, dar și binecuvântările ce mi le dădea atunci când mergeam să o vizitez îmbrăcată în schima îngerească. Îmi amintesc că atunci când m-a văzut pentru prima dată cu rasa, a îngenuncheat să ia binecuvântare. Am îngenuncheat și eu împreună cu ea, ne-am îmbrățișat și plângeam amândouă de bucurie. Aceste amintiri mi-au adus lacrimi în ochi.

— Copii, să vă amintiți întotdeauna cu dragoste de ea și fie ca să mergem cu toții în Rai, unde este destinația noastră, de vreme ce suntem copii ai lui Dumnezeu Celui în Treime.

Această mamă chinuită a fost un înger pământesc. Și pe bună dreptate copiii ei au spus că „a plecat ultimul om de pe pământ", de vreme ce rugăciunile ei au sfințit-o, și-a educat copiii așa cum a vrut Hristos, iar aceștia la rândul lor

și-au format familii creștinești. La fel am simțit și eu pentru bunica mea, atunci când a plecat de lângă noi. Simțeam un gol în suflet. Însă ceea ce mă mângâia era faptul că atunci când aveam o mâhnire, venea în vis și-mi spunea: „Copilul meu, nu te mâhni! Hristos și Maica Domnului sunt lângă tine!".

Bunica Katerina era mămică pentru toți copiii, știuți și neștiuți. Era mama care făcea din durerea ei o îmbrățișare de dragoste. Întotdeauna avea un cuvânt bun pe buze pentru fiecare. Acest suflet sfințit s-a născut în Dimitsana. Acolo a fost prima și ultima sa locuință. A trăit ani grei în copilăria ei, la fel de grea ca și căsnicia. Însă nu voia ca și copiii ei să treacă prin ce a trecut ea, de aceea le-a umplut sufletul cu dragostea de Dumnezeu. Îmi amintesc că atunci când am închiriat casa lor și mă auzea că mă întorc de la serviciu, mă striga:

— Hai, vino să mănânci!

— Mătușă, am mâncat.

— Vino, fata mea, că am gătit pentru tine. Te ostenești mult cu meseria pe care ai ales-o, de aceea, te rog, vino să mănânci. Ai slăbit mult și te vei îmbolnăvi.

Se îngrijea mult de mine. După ce mâncam, îmi spunea:

Vino, fiica mea! Fă-ți puțin curaj să facem

împreună Vecernia și apoi să te culci, ca să te odihnești.

Îngenuncheam, iar mătușa mea spunea Vecernia pe de rost, pe când eu o citeam. Dacă auzea că nu m-am culcat și ora trecea de 8 seara, mă striga să cobor să facem Pavecernița. Îmi spunea:

— Fiica mea, știu că ești obosită, dar știu că din pricina oboselii nu poți să dormi, de aceea vino să facem Pavecernița și să vezi că după aceea vei dormi ca o păsărică.

Și, într-adevăr, așa se petrecea. Îngenuncheam, făceam Pavecernița și apoi dormeam atât de liniștită, de ai fi zis că venea Hristos și mă lua în brațe!

Foarte rar mai găsești astfel de femei astăzi, care să se poarte cu atâta dulceață și gingășie. Când ai în suflet dragoste și pe Dumnezeu, atunci și natura te iubește. Când bunica Katerina s-a îmbolnăvit, nurorile făceau gărzi de câte 8 ore fiecare, ca să o îngrijească. O păzeau ca pe ochii din cap. Toate o strigau măicuța mea. Astfel nici mamelor lor nu le-au spus.

Moartea acestei mame și bunici a fost dureroasă pentru toți. Cu atâta dragoste ce simțea pentru copiii și nurorile ei, era cu neputință să o ducă pe această femeie sfântă la azil. Cum era cu putință să o iubească ca pe o mamă, și chiar mai mult. Iată de ce vă spun: „Iubiți pe copiii voștri!

Umpleți sufletul lor cu Hristos! Căci umplându-le cu Hristos, niciodată nu vă vor părăsi, niciodată nu vă vor trimite la azil, niciodată nu va intra nefericirea în sufletul vostru. Dimpotrivă, veți trăi măreția lui Hristos încă de pe pământ!"

Iată, ce face dragostea lui Dumnezeu: unește familii, liniștește suflete, îl umple pe om de dreptate. Iată, un alt suflet binecuvântat din Dimitsana care a mers în Rai!

Ai dragoste?

Dragoste din inimă, dragoste maternă, dragoste dumnezeiască, dragoste adevărată nu avem. Aud pe mulți oameni spunându-mi că în anii de demult era mai bine, că atunci exista dragoste, respect, familie. Să ne întoarcem, așadar, cu amintirea în anii de demult, în anii bunicilor și a străbunicilor noștri. Vom întâlni aceeași lipsă de dragoste, aceeași asprime. Chiar dacă vom citi despre viața marilor și renumiților scriitori, compozitori și pictori, care au rămas în istorie, vom găsi în operele lor durerea, întristarea, singurătatea sufletului lor. Și aceasta pentru că cei care i-au născut nu s-au îngrijit să umple sufletele lor. Le-au lăsat goale, fără dragoste adevărată, fără afecțiunea familiei, fără Dumnezeu! Goale mai

ales de dragostea maternă.

Nici în acei ani mamele nu știu ce înseamnă dragoste, cu toate că o căutau, deoarece le lipsea. Sufereau că nu îi iubește mama lor, îi durea faptul că se purta cu asprime față de ei. Cu toate acestea, continuau aceleași urme. Îmi amintesc de bătrânele care veneau la mănăstire și cu care discutam. Le spuneam:

— Mă bucur pentru dragostea ce o aveți în suflet, pentru cuvintele înțelepte ce mi-ați spus, dar și pentru dulcea bunătate ce o răspândiți.

— Ah, copilul meu, dacă ai cunoaște suferințele mele și cât de aspră era mama ce ne-a crescut, pe mine și pe frații mei, și cât de mult ne îndurera asprimea ei. De aceea mă rugam în fiecare seară lui Dumnezeu să nu devin ca și mama mea. „Dumnezeul meu, spuneam, ajută-mă și fă-mă o mămică bună, ca să nu simtă copiii mei ce simt eu pentru mama mea". Și - slavă lui Dumnezeu! - m-a ajutat să devin, din ceea ce spun copiii mei, o mamă și o bunică bună.

Vedeți că și în acei ani ceea ce numeau dragoste era ceea ce numim astăzi asprime și constrângere psihologică. Pe atunci oamenii erau mai duri, mai ales mamele. Erau însă și unii oameni inteligenți, care deși nu au primit dragoste de la părinții lor, și-au ridicat ochii la înălțimea Cerului, căutându-L

pe Dumnezeu, ca să-i slobozească de durere și de singurătatea sufletului lor. Iar Dumnezeu le-a ascultat cererea pentru ajutorul sufletesc. Și ca un Părinte bun și iubitor ce este, nu numai că le-a umplut sufletul cel gol, dar l-a și sfințit.

Astăzi însă, precum și atunci, dragostea noastră rămâne aspră, egoistă și foarte superficială. La prima suflare de vânt pleacă și atunci ni se arată goliciunea sufletului. Din acea așa-zisă dragoste vedem țâșnind răutatea, ura, invidia, trădarea, nedreptatea, patimi care mocneau înlăuntru lui. Iar aceasta, din nefericire, o numim dragoste!

Însă dragostea fără Dumnezeu nu poate fi numită dragoste. Dumnezeu ne-a învățat dragostea dezinteresată, cea pe care o are El pentru noi, dragoste pe care nu scrie cuvântul *moarte*.

Iubim pe Dumnezeu?

Dumnezeu nu este căutător la față, nu iubește pe unii oameni mai mult, iar pe alții mai puțin, ci pe toți ne iubește la fel. Însă noi, oamenii, Îl iubim pe Dumnezeu într-un mod diferit. Unul Îl iubește mult, altul puțin, iar altul deloc. Așadar, măsura dragostei nu este de partea lui Dumnezeu, ci de partea omului.

Să presupunem că un om se străduiește să

trăiască fără Dumnezeu. Ce va reuși? Va trăi biologic; se poate să facă și multe lucruri. Se poate să ajungă foarte sus, se poate să dobândească și mulți bani. Un singur lucru este sigur: niciodată nu va putea să-și afle echilibrul său. Pe acesta și-l va afla numai lângă Hristos, fiindcă suntem plăsmuiți să ne aflăm odihna numai lângă El.

Dumnezeu este în firea omului. Orice am face, nu putem să-L scoatem din firea noastră. Este o existență ontologică a ființei noastre. Desigur, pe calea vieții noastre există multe lucruri care caută să ne desprindă din această legătură. Multele provocări caută să ne fure inima, să o desprindă de Dumnezeu și să o alipească de altceva. Acest *altceva* este cu siguranță păcatul, deznădejdea, cârtirea și, la sfârșit, moartea sufletului. Iar noi, ca niște orbi, urmăm calea ce duce la patul lui Procust. Stă în puterea noastră să ne salvăm nu numai demnitatea, dar mai ales sufletul nostru.

Astăzi oamenii nu se pocăiesc nici pentru păcatele lor, nici pentru greșelile lor, fiindcă nu vor să se smerească. Ei cred că smerenia este înjosirea personalității lor.

Dar nu aceasta este smerenia. Smerenie înseamnă libertate. Smerenie înseamnă: sunt liber de patimile mele, de păcatele mele, de complexele mele, de ticăloșia mea, de egoismul meu. Dacă se

vor smeri cu adevărat, atunci vor vedea Harul dumnezeiesc, Îl vor vedea pe Însuși Dumnezeu. Un Părinte al Bisericii spunea: „Cu cât urci mai sus, cu atât aluneci mai ușor". Când cineva simte că se află jos pentru dragostea lui Dumnezeu și se smerește pe sine, atunci vine Dumnezeu și-l înalță. Dimpotrivă, omul care se înalță pe sine, care își sporește egoismul, încrederea de sine, cu siguranță unul ca acesta se va prăbuși.

Omul care se smerește, adică nu caută în chip bolnăvicios și cu obsesie întâietăți și vrednicii, ci se lasă pe sine în Purtarea de grijă a lui Dumnezeu, chiar dacă dobândește ceva în lume, nu socotește că aceasta este izbânda lui, nici istețimea lui, nici că a dobândit o mare personalitate, ci pur și simplu crede că toate pe care le-a dobândit sunt binefaceri și daruri ale lui Dumnezeu, că le-a câștigat cu harul, cu mila și cu îngăduința Lui.

Astăzi oamenii au nevoie de o scuturătură bună, ca să-și înțeleagă greșelile, păcatele, ca să se pocăiască și să se smerească. Calea lui Hristos ne-a învățat chipul desăvârșitei smerenii. Însă niciun om nu are puterea să ajungă până acolo, dar toți oamenii vom ajunge la un moment dat la ultimul hotar al existenței noastre. Dacă nu ajungem în timpul vieții noastre, vom ajunge în clipa morții.

O mare stăpânire are diavolul în lumea aceasta,

fiindcă îi dăm multe drepturi. Răul este că împiedică dumnezeiasca intervenție, pentru că nu există pocăință și smerenie. Dacă ar exista, viața noastră ar fi mai bună. Omul nu ar mai fi cuprins de deznădejde, ci s-ar fi dăruit creației.

Îmi doresc din inimă să dobândim cu toții smerenie, ca să aflăm, în cele din urmă, libertatea sufletului nostru și să trăim adevărata bucurie a vieții!

PARTEA III

Vrednicia dragostei

Iubesc! Singurul cuvânt care are început și sfârșit!
Începe de la alfa și se termină cu omega!
A – Ω
Dragoste, credință, încredere; trei întruna.
Vrednicia acestor cuvinte se pierde, dacă sunt separate.
Astăzi toți oamenii cer să fie iubiți
Fără să iubească, de aceea eșuează.
Corect este să nu te intereseze dacă te iubesc,
Ci dacă tu iubești pe Hristos și pe oameni.
Condiția absolut necesară ca să iubești pe om
Este să iubești mai întâi pe Hristos și pe tine însuți.
Dragostea fără Hristos este foarte ușor să facă rău,
Este foarte ușor să vatăme suflete.
Dragostea este îmbrățișarea Îngerilor!
Dar dragostea te poate și ucide, dacă nu este dumnezeiască!
Nu căuta să te iubească, dacă tu nu iubești.
Nu căuta să te asculte, dacă tu nu asculți.
Nu căuta să te miluiască, dacă tu nu miluiești.
Nu căuta să te înțeleagă, dacă tu nu îi înțelegi.
Nu căuta să-ți întindă o mână de ajutor,
Dacă tu întinzi mai întâi tu.
Nu căuta nimic, dacă nu ești pregătit să dai...

Libertatea lui Hristos

Oare, cât de grea este pocăința? Cât de grea este smerenia? Cât de greu este să-și recunoască cineva greșelile, patimile, să-și ceară iertare de la oamenii pe care i-a vătămat? Dar pe sine însuși cât de mult s-a obosit, cât de mult s-a vătămat? Nu am înțeles vrednicia pocăinței și a smereniei și cât de mult ne ușurează de istovirea noastră sufletească. Omul smerit care s-a izbăvit de patimile sale, de egoismul său bolnăvicios, se simte liber. Oricâți șefi ai pune deasupra capului său, el liber se va simți, fiindcă sufletul său este liber.

Hristos al nostru ne vrea liberi, nobili și viteji duhovnicești. Hristos nu vrea să ne fie frică de El, ci vrea să-L iubim și să-L respectăm, așa cum și El respectă libertatea pe care ne-a dat-o. El Însuși a spus: „Sunt Fratele vostru, sunt Prietenul vostru. Sunt aici pentru voi, oricând Mă veți chema, voi veni în întâmpinare. Deschideți-Mi poarta inimii voastre, ca să vin și să locuiesc în ea." Pe când omul care nu s-a izbăvit de patimile și de plăcerile sale, este robul lor. Oricât de liber ar fi, nu se poate bucura de libertatea sa, de aceea este nefericit.

Sfântul Cozma Etolianul a profețit răul care va veni din partea celor învățați. Și iată că profețiile se

împlinesc! Ne-a vorbit încă din vremea sa despre televizor, de computer și de cât de mult rău vor face în familie. Fiecare casă are câte un televizor în fiecare cameră și fiecare vede ce-i place. Astfel, oamenii au devenit străini între ei, nu mai comunică cu familia. Copiii s-au îndepărtat de părinți, părinții s-au îndepărtat cu desăvârșire între ei și dacă vor să spună ceva unul altuia, nu se privesc în ochi, de parcă ar fi vrăjmași.

Mulți părinți au devenit atât de străini față de copiii lor, încât aceștia, pentru a-și acoperi singurătatea lor, petrec ore întregi la computer și nu-i interesează ce văd.

V-ați întrebat, părinților, ce distrugere pricinuiți copilului vostru, împingându-l în fața unui ecran? Punându-l să joace jocuri cu balauri și demoni? Ați luat vreodată în calcul că acel computer pe care i l-ați cumpărat vă va îndemna copilul la fapte și acțiuni demonice? V-ați gândit că de acolo va cunoaște oameni fără Dumnezeu, care se vor strădui să-i exploateze ignoranța, ca să-l atragă la fapte și căi pierzătoare pentru sănătatea sa sufletească? Iar atunci când copilul vostru va cădea în mocirla pierzării, veți spune cu multă ușurință că „societatea e de vină". Voi nu aveți nicio vină!

Slava nu a atins-o

Într-o seară, pe când mă aflam la Metoc, m-a vizitat o fată frumoasă, armonioasă.

— Sunteți stareța Porfiria? m-a întrebat zâmbind.

— Da, eu sunt.

— Știți, o prietenă mi-a făcut cadou cartea dumneavoastră și cu toate că timpul meu este foarte limitat, m-a convins să o citesc. Așadar, cu prima ocazie am citit-o și m-am grăbit să vă întâlnesc, deoarece m-a mișcat mult credința și încrederea pe care le aveți în Dumnezeu, dragostea față de Starețul Porfirie, dar și lucrarea pe care o faceți pentru omul încercat. Dăruirea sufletului dumneavoastră este incredibilă. De aceea am venit. Voiam să vă cunosc de aproape.

— Vreți să-mi spuneți cu ce vă ocupați?

— Sunt avocat, am birou în centru.

— Interesantă profesie! Este nevoie de multă răbdare și, negreșit, de povățuirea lui Hristos. Problemele zilelor noastre sunt foarte multe și una dintre acestea este divorțul. Îmi închipui ce trageți cu divorțurile și neînțelegerile dintre soți. Ia spuneți-mi, care este motivul principal pentru care se despart astăzi soții?

— Bună întrebare! Depinde de situație, dar

precum îmi spuneți dumneavoastră, astăzi problemele se datorează într-o mare măsură și facilităților tehnologiei.

— Adică?

— Cele mai multe divorțuri sunt provocate de internet. Cele mai multe dintre femei se ocupă cu internetul și mai ales cu facebook-ul. Ore în șir... până ajung să uite chiar și de copiii lor! Eu însă nu mă ocup în special cu acestea, dar se ocupă fetele pe care le am angajate la biroul meu.

— Dacă nu sunt indiscretă, câți ani aveți?

— Treizeci și șase.

— Aveți 36 de ani și sunteți atât de reușită? Atât de cunoscută? Cum ați reușit aceasta?

— Fiindcă sunteți monahie, vă voi mărturisi adevărul. Îi am Sprijinitori pe Hristos, pe Maica Domnului și pe Arhanghelii Mihail și Gavriil. Vi se pare ciudat?

— Deloc ciudat. Dimpotrivă, vă laud pentru aceasta. Vă laud pentru mărturisirea dumneavoastră, pentru credința puternică în Dumnezeu și pentru că, deși aveți o carieră foarte reușită, sunteți foarte simplă și smerită. Și cel mai important, zâmbiți mereu! Aceasta arată bunătatea și măreția sufletului dumneavoastră. Vreți să-mi vorbiți puțin despre familia dumneavoastră?

— Desigur! Am o familie foarte reușită!

— A dumneavoastră sau a părinților?

— Nu m-am căsătorit încă. Nu găsesc timp să mă ocup cu acest sport, a răspuns ea râzând. Părinții mei sunt oameni vrednici de toată cinstea. Ne-au crescut, pe fratele meu și pe mine, cu multă credință în Dumnezeu și cu multă dragoste. Ne-au învățat valorile vieții, să iubim pe toată lumea și să nu facem deosebire între oameni, în funcție de starea lor socială și financiară. Îmi amintesc că atunci când mi-am luat diploma și eram deja avocat, tata mi-a dat un sfat: „Fiica mea, niciodată să nu-l privești pe om prin prisma banului, ci ca pe o persoană!". Am păstrat cuvintele lui ca pe un talisman, iar de atunci, de când mi-am deschis biroul meu de avocatură, le respect întocmai.

— Vă admir și mai ales de părinții dumneavoastră și de principiile pe care vi le-au dat.

— Și eu îi admir, fiindcă merită cu adevărat. Este un lucru rar să ai astfel de părinți astăzi. La serviciu cunosc mulți părinți inconștienți și, iertați-mă că spun asta, dar îmi rău pentru copiii lor.

— Aveți dreptate! Și mie îmi pare rău pentru ei, fiindcă sunt foarte nefericiți, sărmanii! Trăiesc singurătatea în toată măreția ei.

— Gherontissa, am observat că oricât de mult bine le-ar face Dumnezeu, oamenii nu simt datoria să spună un *„Mulțumesc!"*. Iar aceasta o spun întru

cunoștință de cauză, deoarece, dacă judec după cele pe care le întâlnesc în profesia mea, există oameni care ar trebui să fie astăzi în închisoare pentru datoriile lor și, cu toate acestea, sunt liberi. Știți, în drumul carierei mele, Dumnezeu a intervenit de multe ori! Poate pentru că atunci când merg la un proces, mă rog înainte. Și multe dintre cazuri, care sunt de mai înainte condamnate, în ultima clipă se răstoarnă situația.

— Din nefericire, așa sunt oamenii. De aceea, nu vă mâhniți pentru nerecunoștința oamenilor. Am ajuns ca unul să-l urască pe celălalt, fie pentru că are bani, fie pentru motive religioase, fie pentru ideologii politice, fie pentru fotbal, fie pentru prietenie. Dar să nu mergem mai departe. Câtă dezbinare există între frați! Câți frați nu s-au ucis pentru motive financiare, pentru pricini legate de moștenire! Și toate acestea, pentru că în sufletul lor nu există Dumnezeu. Dacă dragostea nu-L are pe Dumnezeu, întunecă. Luați exemplu de la albine. Ele, care ne dau miere, sunt capabile să ne și omoare. Câți stupari nu au mers să scoată mierea din stupi, dar au fost atacați de albine și și-au aflat moartea tragică de la înțepătura lor otrăvitoare? Tot astfel și dragostea, dacă nu are în ea pe Dumnezeu, este otrăvitoare și te poate omorî.

— Aveți dreptate! În viața mea personală, dar

și în cea profesională, am întâlnit toate acestea despre care vorbiți.

— Știți câți oameni și-au aflat soluție la problemele lor aici la locașul Maicii Domnului? De câte ori Hristos, Maica Domnului și starețul Porfirie au ajutat suflete să-și afle calea? Și totuși acești oameni nu au spus nici măcar un *„Mulțumesc!"*!

— Da, același lucru mi se întâmplă și mie. Câți oameni au fost ajutați de Dumnezeu și totuși continuă să facă aceleași greșeli și vin adeseori la tribunal. Nu am înțeles de ce nu s-au înțelepțit. Nu înțeleg că Dumnezeu nu le va da mereu ocazii și că într-o bună zi se vor afla la închisoare? Și atunci se vor lua la ceartă cu Dumnezeu.

— Copilul meu, aceasta se întâmplă, deoarece diavolul pândește fiecare pas al nostru, vrea să ne arunce în deznădejde, ca să ne câștige sufletul. Oamenii însă nu înțeleg aceasta și își pierd echilibrul, iar apoi, așa cum ai spus, se iau la ceartă cu Dumnezeu. Vă voi spune o întâmplare, petrecută recent aici la Bisericuța Maicii Domnului. A venit o fată care a citit cartea *Cu taxiul pe străzile orașului*. Această fată era bolnavă și mi-a cerut să fac rugăciune să se vindece. Însă pe chipul ei am văzut atâta răutate și ură, încât m-am înfricoșat. Am întrebat-o: „Crezi în Dumnezeu?". „Cred", mi-a răspuns ea. „Ceva îmi spune că a ta credință

este căldicică, aproape rece", i-am spus eu. „Cam așa, dar aveți cuvântul meu că, dacă Dumnezeu mă va face bine, voi crede în El". Noaptea m-am sculat să fac rugăciune pentru sănătatea ei, dar mai întâi pentru sufletul ei. Hristos a tămăduit-o. După vindecarea sa, a dispărut pentru puțin timp. Într-o după-amiază a venit și mi-a spus: „Măicuță, acum că m-am vindecat, spune-I lui Hristos să-mi găsească un bărbat care să aibă mulți bani și să fie destul de fraier. Dacă Hristos îmi va face și asta, aveți cuvântul meu că voi crede în El". Atunci m-au mâniat cuvintele ei, dar m-am abținut și i-am răspuns: „Draga mea, ți-a spus cumva cineva că Hristos este un joculeț de-al tău sau pețitor? Te-a vindecat de boala ta și nu crezi în El. Aștepți să-ți găsească un bărbat, ca să crezi în El? Ești serioasă?". „Da, voi crede în El. De vreme ce v-am dat cuvântul meu, de această dată îl voi ține". „Dar ce, tu ai cuvânt? Aceleași lucruri ai spus și atunci când erai bolnavă. Fiica mea, nu te juca cu Dumnezeu, ci vino-ți în fire! Câți ani ai?". „Patruzeci și cinci". „Patruzeci și cinci și acum ceri să te căsătorești? Atâția ani de ce nu te-ai căsătorit?". „Măicuță, am încercat, dar nu am găsit pe cel dorit". „Nu ai găsit victima, nu-i așa?". „Cam așa. Măicuță, vă implor, rugați-vă pentru mine!". „Bine, bine... Hai, mergi acum, căci am treabă. O să discutăm altă dată". A

doua zi m-a sunat și știți ce m-a întrebat?

— Ce v-a întrebat?

— „Măicuță, ce v-a răspuns Hristos? Mi-l va trimite?".

— Incredibil!

— Și totuși este adevărat! I-am spus: „Bucuria mea, L-am sunat, dar nu mi-a răspuns. Se pare că avea treabă". Atunci ea s-a mâniat atât de mult, încât de atunci mă clevetește oriunde merge. Ați înțeles acum cum este credința oamenilor?

— Da, un schimb de experiență. Așa cum fac eu cu clienții mei.

— Exact așa!

— Altă dată m-a sunat o doamnă din parohie. Citise și ea cartea. Această femeie suferea de depresie. După ce a venit în Atena și ne-am cunoscut, am continuat să comunicăm prin telefon. A reușit să depășească mult starea de depresie. Într-o zi, în timp ce vorbeam cu ea, a sunat mobilul meu. I-am spus: „Inimioara mea, mă sună un domn care are o problemă foarte serioasă de sănătate în familie. Să închidem acum și te sun eu, de îndată ce voi termina". Am vorbit cu acel domn aproximativ o oră și am uitat să o sun din nou pe acea doamnă. Mi-am adus aminte a doua zi dimineață. Am sunat-o, dar nu a răspuns. Am încercat toată săptămâna, dar în zadar. După două

luni am auzit de noroiul ce-l arunca în persoana mea. Bucuria mea, așa sunt oamenii! Să le faci bine de o mie de ori, dar dacă o singură dată nu le-ai făcut bine, atunci e vai și amar!

— Bine, dar unii oameni nu pot să înțeleagă că există și alți oameni care au nevoie să vorbească cu cineva, să-și spună durerea? Doar această femeie avea nevoie?

— Știți câți oameni citesc cărțile multor Sfinți, dar nu învață nimic din viețile lor? Oamenii le vor pe toate ușoare. Nu au nicio dorință să fie încercați, nicio dorință să-L cunoască pe Dumnezeu. Omul nu cunoaște ceea ce este bine pentru el. Dacă ar cunoaște că lângă Hristos se izbăvește de toate, ar alerga la El. Gândește-te că acum ne aflăm într-o corabie. Cine este capabil dintre pasageri să apuce cârma și să conducă corabia la destinația ei? Nimeni, desigur. Numai căpitanul. La fel este și în viața noastră. Ne aflăm într-o corabie în care îi avem ca pasageri pe cei din familia noastră. Dar fiindcă nu știm să conducem corabia, o lovim de stânci și o zdrobim. Și, cu toate că ne zdrobim, nu-L strigăm pe căpitan să ne ajute. Nu o facem, pentru că suntem foarte bolnavi de egoismul nostru. Ne zăpăcește mintea și diavolul, zicându-ne: „Nu-L striga, ești un căpitan destoinic, înaintează singur!". Iar ei își ascultă gândul și înaintează, până

când corabia se lovește de stânci și se îneacă cu toții. Și atunci diavolul râde, fiindcă i-a câștigat.

— Măicuță, este nevoie de o luptă crâncenă pentru a te apropia de Dumnezeu și a rămâne lângă El, pentru a nu ne încovoia sub toate acestea care se petrec în jurul nostru.

— Nu este nevoie de luptă crâncenă, ca să ajungi la Dumnezeu! Dumnezeu nu ne cere mare lucru, ci ne cere doar să-L iubim și să ne încredem în El. Nimic altceva nu vrea de la noi. Este atât de greu să-L iubim? E atât de greu să ne încredințăm Lui pentru binele nostru, pentru fericirea noastră? Pentru rezolvarea problemelor noastre? Ne este chiar așa de greu? Dar ca să clevetim, să nedreptățim, să rănim, să omorâm sufletul celuilalt nu ne este greu? Ca să devină nefericiți, cu toate acestea pe care le fac, le este plăcut? Și, după toate acestea, se întreabă cineva, cum toți aceștia sunt copiii lui Dumnezeu? Și au desigur pretenția să le facă Dumnezeu și minune, atunci când I-o cer? Și mă străduiesc să-i ajut să-și vadă greșelile. La fel cum și pe mine m-au ajutat alții să-mi văd greșelile, păcatele, tot astfel și eu, la rândul meu, le arăt greșelile, păcatele lor. Însă aceia în loc să le corecteze, se indignează. Nu pot să se suporte nici măcar pe ei înșiși.

— În cele din urmă, măicuță, omul nu se

schimbă, oricâte minuni ar trăi în decursul vieții sale. Dumnezeu să ne miluiască pe toți!

Mame ce își iubesc copiii

Primul cuvințel pe care-l spune un copil este „Mamă!". Este primul cuvânt cu care suntem legați biologic, sentimental, ontologic. Orice s-ar întâmpla în viața noastră, noi strigăm spontan „Mamă!". Ne este foame, ne doare, intrăm în casă, ieșim din casă, strigăm „Mamă!". Cel mai sfânt cuvânt pentru fiecare om este „Mamă!". Următorul cuvânt este „Maica Domnului!". Mama trebuie să ne umple sufletul cu dragoste, cu bucurie, cu siguranță, cu încredere în sine, cu putere, cu credință în Dumnezeu!

Puteți, mamelor, să vă asemănați Maicii Domnului? Puteți să-i iubiți pe copiii voștri precum Ea? Puteți să dobândiți un suflet sensibil și iubitor? Dacă da, numai atunci veți putea să aveți dragostea și respectul copiilor voștri.

Mamelor multe, vă plângeți că nu vă iubesc copiii, că nu vă ascultă, că nu vă respectă, că vă ocărăsc, că ajung chiar să vă bată. Și justificarea cea mai ușoară pe care toate mamele cele bune și

pline de dragoste o spuneți este: „Obrăznicătura! Vagabondul! Nu-și respectă mama!". Voi însă, mamelor, i-ați respectat pe copiii voștri? Le-ați dat hrana sufletului care este Dumnezeu?

Nu, desigur! Să știți că niciun copil nu este nerecunoscător, obraznic și vagabond. Dimpotrivă, copiii sunt foarte sensibili, miloși și cedează ușor. Când copilul va primi dragostea ta și respectul tău, niciodată nu te va amărî, niciodată nu te va jigni, niciodată nu va ridica mâna asupra ta. Are vreuna dintre voi, mamele, puterea să ceară iertare de la copilul ei pentru agresarea psihică ce i-a făcut? Pentru moartea sufletului ce i-a pricinuit?

Am întrebat-o pe o mamă:

— Cât de mult îți iubești copiii?

— Pentru copiii mei sunt în stare să mor.

— Ce înțelegi „sunt în stare să mor"?

— Pentru copiii mei lucrez, ca să nu le lipsească nimic.

— Vrei să spui că le satisfaci orice nevoie materială?

— Desigur, mi-a răspuns ea cu siguranță și satisfacție.

— Draga mea, îmi dau seama că ești foarte aspră și nervoasă. Îți bați copiii?

— Da, îi bat. Mai ales o fiică de-a mea a mâncat multă bătaie.

— De ce?

— Fiindcă este nesupusă nici acasă, nici la școală. Nu o urmărește pe învățătoarea ei deloc și aceea m-a sfătuit să o duc la un psiholog.

— Și tu ce ai făcut? Ai dus-o la psiholog?

— Nu, desigur! Dar am dus-o la altă școală.

— Mda... Și la cealaltă școală s-a îmbunătățit copilul?

— Nu.

— Și ca mamă îți educi copilul cu bătaia?

— Ce altceva pot să fac, de vreme ce văd că nu înțelege de vorbă bună?

— Corect! Acolo unde nu cade cuvântul, cade toiagul. Draga mea, altceva este disciplina la copii și altceva opresiunea sufletească și bătaia. Când îți bați copilul, îi transmiți în suflet ura pe care o simți pentru el. Dacă în clipa când îl bați, ți-ai vedea chipul cât de mult se sălbăticește, ai înțelege de ce bagi în sufletul lui ceea ce tu urăști. Inimioara lui îngheață când te vede cu ura cu care îl bați; încet, încet te vede ca pe o asupritoare și se înstrăinează de tine. Atunci începe nesiguranța, iar singurătatea sufletului său începe să-l sufoce. Aceasta este retragerea copilului dumneavoastră, adică moartea sufletului său! Iar voi, ca niște mame bune, care nu știți ce se întâmplă cu copilul dumneavoastră, îl duceți la psiholog, ca să-l ajutați. În

timp ce voi i-ați îmbolnăvit sufletul și numai voi puteți să-l tămăduiți, dar fiindcă nu aveți timp să vă ocupați de el, de aceea soluția cea ușoară este psihologul! Aruncăm mingea de la noi, ca să meargă în altă parte. Am cerut, așadar, de la această mamă „iubitoare" să vorbesc cu copiii ei. Așa am și făcut. După ce am vorbit cu fiecare în parte, am vorbit apoi și cu ea:

— De ce, draga mea, nu-ți iubești copiii?

— Sunteți nebună, măicuță? mi-a răspuns aceea foarte enervată.

— Caracterizarea „nebună" nu m-a tulburat deloc. Era ca și cum nu auzisem.

— Da, iubita mea! Nu-i iubești cu dragoste de mamă, ci în chip egoist, impunându-ți voia ta. Dacă i-ai fi iubit cu dragostea Maicii Domnului, te-ai fi problematizat atunci când învățătoarea ți-a spus că al tău copil are o problemă. Însă, tu te-ai enervat și, cu siguranță, i-ai spus *„nebună"* și învățătoarei. Dulcea mea mămică, poți să înțelegi că pentru halul în care vor ajunge mâine copiii tăi greșești tu și numai tu? Copiii tăi, în afară de cititul lecțiilor, cu ce se mai ocupă?

— Fac meditații, engleză, germană, iar pe cele două mai mari le trimit la înot.

— Toate acestea le plac?

— Bineînțeles că nu! Dar copiii sunt astăzi le-

nești și de aceea le vine greu, dar trebuie să meargă.

— Draga mea, altceva e „să trebuiască" și altceva este „să vrei". Dacă ei singuri își doresc acel lucru, vor avea reușită în tot ceea ce fac. Dacă nu, atunci se istovesc trupește și sufletește. Adică ceea ce ai făcut tu în viață, vrei să facă și copiii tăi?

— Măicuță, ceilaltti copii cum de merg? Aceia nu se istovesc?

— A, desigur! De ce tu și nu eu? Aceasta ne-a mâncat. Adică, dacă ceilalți copii consumă narcotice, vrei să consume și copiii tăi?

— Ei, acum exagerați!

— Nu exagerez deloc. Pur și simplu, voi, părinții, trebuie să transformați voia voastră în voia lui Dumnezeu, dacă vreți ca și copiii voștri să fie sănătoși în viață. Egoismul vostru îl veți arunca la gunoi, fiindcă este distrugător pentru voi și pentru copiii voștri, iar în locul lui să puneți cuvintele „Dumnezeu și demnitate". Poți să înțelegi aceasta? Le umpli viața cu știința pământească, în timp ce ar fi trebuit să le umpli mintea și sufletul cu dragostea și cunoașterea dumnezeiască. Doar această cunoaștere este trebuincioasă; doar cu această cunoaștere copiii vor evolua. Poți să-mi spui, te rog, în ce fel îi iubești pe copiii tăi?

— Pentru copiii mei, ți-am spus, sunt gata să mor. Nu-i lipsesc de nimic. Dacă veniți la noi

acasă, veți vedea camerele lor cât de frumos le-au aranjat, câte jocuri au! Le-am cumpărat și două computere. Veți vedea în dulapul lor câte haine au. Nu le lipsește nimic!

— Buna mea mămică, acestea despre care-mi spui sunt mediul neînsuflețit al copiilor tăi. Nu sunt copiii tăi. Mâine te vei căi și-ți va părea foarte rău că nu i-ai iubit.

În acest punct a început să ia în serios cuvintele mele. Și acea siguranță și acea mândrie, cu care spunea că este mămica cea corectă, au început să se prăbușească, să devină cenușă. Și-a lăsat capul în jos...

— Bine, spuneți-mi. Cum să-i iubesc?

— Ce întrebare frumoasă! Să-ți spun eu cum să-ți iubești copiii? Dulcea mea mămică, dragostea fie o ai, fie nu o ai. Dacă tu, care ai avut copilul 9 luni în pântece, nu ai putut să-l iubești, oare te voi învăța eu? Dar îți voi spune următorul lucru, chiar dacă nu am devenit niciodată mamă. Mamă înseamnă dragostea lui Dumnezeu, adică dragostea desăvârșită, afecțiune, gingășie, jertfă, dăruire. Iar nu o mamă despotică, căreia îi face plăcere atunci când simte că are stăpânire asupra unui copil lipsit de apărare. Tot ceea ce nu vrei să ți se facă, nici tu să nu faci. Ți-ar fi plăcut, dacă ai fi făcut o poznă, să te fi bătut mama ta? Cu siguranță că

nu. Nu-i așa?

— Corect.

— De aceea se impune să devii copilul tău, ca să poți să-ți înțelegi copilul și să nu-l rănești așa de mult, căci atunci când vei descoperi răul pe care l-ai făcut în sufletelul lui, va fi foarte târziu ca să-l mai îndrepți. Ca să poți să reușești, trebuie mai întâi să crezi, să te încrezi și să-L iubești pe Dumnezeu, căci fără dragostea și ocrotirea lui Dumnezeu, suntem nimic, suntem morți. Apoi, să te iubești pe tine, pe soțul tău și apoi pe copiii tăi, iar în continuare pe toată lumea. Dacă nu-l iubești pe soțul tău, nu poți să-ți iubești copiii. Și nu este de ajuns să-l iubești, ci să i-o spui și să i-o arăți, în fiecare clipă.

Când vă întreb pe voi, mamele, dacă vă iubiți pe voi însevă, toate îmi spuneți: „Nu mă iubesc pe mine însămi, ci iubesc pe toată lumea". Dar dacă nu vă iubiți pe voi însevă, cum este cu putință să iubiți pe toată lumea? Ce-a spus Hristos? „Iubește-l pe aproapele tău ca pe tine însuți!"[4]. Cum de voi vă puneți mai presus de Hristos? În viața noastră, dăm în fiecare zi examene lui Dumnezeu, în căsătoria noastră, prietenilor noștri, copiilor noștri, rudelor noastre, la serviciu, pe drumul pe care

4 Vezi Matei 22, 39.

circulăm, peste tot. Dacă nu ne nevoim să trecem aceste examene cu bine, am eșuat!

Vreau să orbesc

Un tată citind cartea mea *Cu taxiul pe străzile orașului*, a venit să-mi mărturisească durerea lui. Copilul său, un băiețel de 7 ani, a început să orbească. Ascultându-l, m-am mâhnit mult. Am închis ochii și am încercat să mă pun în locul copilului, ca să văd cât de greu este să fii orb. M-am înfricoșat în acel întuneric! M-am întors și am privit icoana Preadulcelui Iisus și am auzit un glas spunându-mi: „Copilul vrea să orbească".

Ochii mi s-au umplut de lacrimile ce mi s-au rostogolit pe obraz. M-am întors spre tatăl copilului și i-am spus:

— Copilul dumneavoastră vrea să orbească!

Și așa cum mă privea mirat, am conștientizat ce îi spusesem. M-am tulburat, fiindcă nu eu am spus aceasta, ci altcineva a pus cuvintele acestea în gura mea. Am cerut de la tatăl îndurerat să vină cu soția și cu copilul lor.

Au venit a doua zi. Am văzut că băiețelul era foarte frumos. Am cerut de la părinți să ne lase pentru puțin singuri. Când am rămas singuri, privindu-l pe copil în ochi, i-am spus:

— Vreau să-mi spui adevărul la ceea ce te voi întreba.

— Bine.

— Dulcele meu copilaș, de ce vrei să orbești?

Ochii săi s-au holbat la mine.

— De unde știi?

— Mi-a spus Hristos. Însă nu mi-a spus de ce. Vrei să-mi spui tu?

— Ca să nu o văd.

— Pe cine să nu o vezi, copilașule?

— Pe ea! Și vrei să-ți spun și altceva?

— Să-mi spui orice vrei și-ți promit că tot ce vorbim, rămâne între noi.

— Bine. Vreau să și surzesc ca să nu aud.

— De ce, bucuria mea, nu vrei să o vezi și să o auzi?

— Fiindcă tot timpul țiuie. La cel mai mic lucru, țiuie. Vrei să-ți spun și altceva? Nu mă iubește.

— Ce spui, copilașul meu? Este cu putință să nu te iubească mama ta?

— Nu mă crezi, nu-i așa? Ți-am spus că nu mă iubește. Vreau să mă crezi.

— Te cred, copilule!

L-am strâns în brațe. Nu am vrut să continui discuția ca să nu îngreuiez și mai mult sufletelul lui și am schimbat subiectul.

— Fiindcă mi-e foame, nu vrei să mâncăm?

M-a privit cu ochii lui mari și mi-a spus:

— Vreau.

Am mers în bucătărie, am pregătit împreună masa, discutând despre lucruri vesele, ne-am făcut cruce și am mâncat ca doi prieteni buni și vechi. Discutând cu el, am descoperit că era un copil foarte deștept. Mi-a pus multe întrebări serioase. M-a întrebat de ce am devenit călugăriță, ce profesie am avut înainte, m-a întrebat despre familie și multe altele. După întrebările lui, i-am spus:

— Acum vreau să-mi făgăduiești ceva.

— Ce anume?

— Că vei înceta să-ți dorești să orbești, pentru binele tău.

— Ca să se petreacă aceasta, trebuie să plec de acasă, de la mama mea.

— Inimioara mea, aceasta nu se poate. Ei sunt părinții tăi.

— Ei, atunci am să orbesc. Nu o suport! Poți să mă înțelegi? mi-a strigat cu mânie.

— Bine. Îmi dai voie să vorbesc cu părinții tăi?

A fost de acord, dar m-a privit în ochi ca și cum mi-ar fi spus: „Tot ce am spus rămâne între noi". Cu privirea mea și eu l-am încredințat de aceasta, iar el m-a strâns brusc în brațe și mi-a spus:

— Aș vrea să fii mama mea. Vrei să vii să locuiești aici?

Atunci m-am prăbușit. Mi-a amorțit tot trupul și genunchii mei s-au muiat. Am ieșit în curte să îi întâlnim pe părinții lui, care așteptau cu răbdare. Le-am explicat problema pe care o avea copilul lor. Mama lui plângea întruna, cerându-mi să fac rugăciune pentru copilul ei. Atunci am înțeles că aceea nu numai că nu se ruga pentru copilul ei, dar nici dragoste nu-i dăruia. I-am cerut să facem împreună rugăciune, ca să fie ascultată mai bine rugăciunea de către Dumnezeu și să se umple sufletul ei de dragoste. Știți care a fost răspunsul ei?

— Eu nu am timp pentru rugăciune. Tu, care ești călugăriță, tu să faci rugăciune.

— Draga mea, mai întâi tu trebuie să faci rugăciune, astfel încât să-ți umpli inima de dragostea dumnezeiască. Numai astfel copilul tău se va face bine. Dragostea lumească are multe elemente urâte în ea. Și apoi vă întrebați ce s-a întâmplat și cu ușurință spuneți: „Ah, de la societatea în care trăim, ce bine să așteptăm?". Dar oare societatea greșește pentru halul în care suntem? Doamnă, societatea suntem noi toți, prin urmare cu toții suntem de vină pentru halul în care am ajuns. Să nu aruncăm mereu vina pe ceilalți, ci fiecare să-și asume responsabilitatea, și anume aceea de a construi o familie creștină și plină de dragoste, iar ca și Chivernisitor al ei să-L punem pe Hristos. Numai atunci vom putea avea nădejde că se vor liniști casa și inima noastră. Fără Hristos nu putem găsi mult-dorita fericire și, din pricina egoismului, sufletul nostru nu-și găsește pacea. De aceea, suntem într-o cârtire permanentă.

De atunci îl pomenesc pe copil în rugăciunea mea. Însă voiam să-l revăd. În zadar am așteptat să revină și să-mi spună: „Sunt bine!". A fost atât de greu lucrul pe care l-am cerut de la această mamă, și anume acela de a ne ruga împreună, încât nu a mai venit niciodată?

Și aceasta se numește dragoste maternă...

Lipsa dragostei materne

O mamă credea neclintit că a făcut tot ce este mai bun pentru soțul și copiii ei, credea că a făcut o familie fericită. Aceasta, așadar, mi-a povestit plângându-și toată viața și mi-a cerut ca, prin rugăciunea mea, să-i ajute Domnul, deoarece rezultatele alegerilor și faptelor ei o chinuiau nu numai pe ea însăși, dar și pe familia ei. Din acest motiv, toate acestea semănau înlăuntrul lor nefericirea, deznădejdea și, în cele din urmă, le-au omorât sufletele.

Problemele erau numeroase și pentru că se adunaseră de mulți ani, rezolvarea lor nu era

ușoară. Nu aș fi exagerată, dacă aș spune că acolo unde au ajuns, era foarte greu să fie rezolvate. Era greu, deoarece această mamă nu Îl avea pe Dumnezeu în sufletul ei, dar nici nu era hotărâtă să și-L pună în inimă.

Este vorba de o femeie foarte cultă, iar oamenii cu instruire lumească se simt de obicei puternici. Femeia aceasta și-a înșelat și continuă să-și înșele soțul. Și el știe aceasta și își trăiește propria Golgotă. Fiul lor trăiește de ani de zile cu antidepresive, dar și celălalt fiu este un adevărat om demoralizat. Însă singurul lucru ce o interesa pe mamă era să nu strice imaginea familiei în exterior. Și despre care imagine vorbim? Despre cea stricată! Și, în cele din urmă, ceea ce are valoare este imaginea sau esența acelui lucru?

Draga mea, tu îmi aduci aminte de ceea ce a spus Hristos atunci când ne-a asemănat cu mormintele. „Vai vouă, cărturarilor și fariseilor fățarnici! Că semănați cu mormintele cele văruite, care pe din afară se arată frumoase, înăuntru însă sunt pline de oase de morți și de toată necurăția!"[5]. Aceștia suntem, draga mea. Pe dinafară suntem o vitrină, luăm aminte la înfățișarea noastră exterioară, la înfrumusețarea noastră, dar pe

5 Matei 23, 27.

dinăuntru suntem putrezi, rămânem nepăsători față de negreala sufletului nostru.

Dar fiindcă eu sunt nevoită să înfing adânc cuțitul în rană, ca să o curăț și nu ca să auresc pastila, am spus acelei mame:

— La ce-ți trebuie prieten? Ca să te satisfaci pe tine însăți? Ca să ucizi sufletele celor din familia care te iubește? Ca să-ți ușureze durerea și să-ți dea bucurie? Dar să presupunem că ți-o dă. Cum poți însă să te bucuri, când îți îndrepți familia spre distrugere și moarte? Cum poți să te bucuri, când copilul tău ia antidepresive, pe care tu l-ai silit să le ia, te imploră să-l ajuți, iar tu ești absentă. La fel și cu celălat copil al tău. Și pe deasupra, l-ai făcut și pe soțul tău, prin felul tău pervers de a fi, o făptură apatică. Cum poți să te bucuri, călcând în picioare aceste suflete? Cum pot să te numesc om? Pe tine, care ești o ucigașă? Care atunci când am vorbit cu copilul tău, mi-a spus de câte ori te-a implorat să-l ajuți și nu ai fost disponibilă să o faci, ci mereu i te bocești. Nu puteai să ceri - dacă nu, ce altceva? - de la serviciul tău doi ani de concediu fără plată și să-i stai alături, ca să-l sprijini? Să-i umpli sufletul de dragoste dumnezeiască și maternă? Dar aceste cuvinte sunt necunoscute în dicționarul tău. Ce să răspund copilului tău, pe care tu m-ai cerut să-l întâlnesc, în clipa când

căuta un punct de sprijin, de vreme ce nu avea modele de viață?

Fiul acestei doamne mi-a spus cam așa:

— Măicuță, nu am modele de viață. Unde să găsesc sprijin? La un tată care este apatic? La o mamă indiferentă, căreia i se datorează distrugerea noastră? Desigur, ceea ce o interesează este imaginea ei cea frumoasă, fiindcă, profesional, amândoi sunt bine aranjați. Cât despre mine, mă lupt cât pot. Dar, din nefericire, am obosit să mă lupt singur, nu mai rezist. Mereu îmi vine în minte cuvântul *sinucidere*. Și unde trăiesc, ce fac? Și unde am studiat, la ce mi-a folosit? Măicuță, știți ce înseamnă să ai părinți și să te simți orfan? Mai bine să fi fost de mic orfan, să fi murit ei și atunci aș fi fost mai bine. Căci atunci când cineva moare, toți spun: „A fost un om bun, a fost un om drept. Își iubea familia. A fost un tată și un soț model!". Și astfel aș fi avut un model fals și nu aș fi fost astăzi în halul acesta. Mă simt mort sufletește! Iată, însă, că sunt viu! Mă ține în viață faptul că sinuciderea este iad, că îți pierzi pentru totdeauna sufletul. Mama mea niciodată nu m-a lăsat să am visuri și să mă desfătez cu hobby-urile mele. Niciodată nu m-a lăsat, ca băiat, să iau inițiative. Intervenea în toate, nu m-a lăsat niciodată să aleg și să mă ocup cu lucruri care-mi plăceau, precum

muzica, atletismul și, mai ales, cunoașterea. La anul îmi iau diploma. Și ce să fac cu ea? Nu am poftă de viață, nu am visuri, nu am nimic, sunt un ratat! Teoretic, trebuia să fiu un tânăr educat, pentru societate, plin de energie, care să poată să ofere. Vreți să vă spun cum mă simt? Mă simt de altfel că am doi ani, alteori cinci și alteori o sută cinci. Mama mea de mic nu s-a ocupat de mine, așa cum trebuia. Cu siguranță că urmărindu-și cariera, nu a avut timp să mă învețe principiile fundamentale, valorile de bază. Iar acum eu cum să o iau de la început? Mă simt atât de obosit și de singur...

Mânia mea creștea în timp ce-l auzeam pe acest copil îmbătrânit. Eram mânioasă mai ales pe mama lui, care, ca și cum nu ar fi fost copilul ei, înfrunta și continuă să înfrunte lucrurile într-un mod foarte pasiv.

— Copilul meu, ai spus toate acestea familiei tale?

— Le cunosc pe toate, le-am spus amănunțit.

— Și ce fac?

— Rămân indiferenți. Mama mea, fiindcă nu poate să mă ajute, m-a adus să vorbesc cu dumneavoastră. Măicuță, știu că există Dumnezeu, dar tot ce ține de Credința noastră, în mintea mea este foarte confuz. Există clipe când cred că

vreau să încerc, ajunge numai să fiu sprijinit de un om puternic și bine-intenționat, care să mă învețe unele lucruri de la început. Dar există și alte zile când nu am deloc curaj. Se poate să fie și de la antidepresivele pe care le iau de atâția ani.

— Băiatul meu, nu poți să-ți continui viața astfel! Nu este cu putință ca de la cei 23 de ani ai tăi să te retragi din viață! Nu este cu putință ca ostenelile tale, nopțile tale nedormite, agoniile tale, toate acestea să se piardă! Nu ai dreptul să te retragi din viață fără luptă! Se impune să te lupți! Ai pierdut atâtea lupte, ai însă toate condițiile să câștigi războiul. Voi vorbi cu mama ta și vom încerca să fim cu toții alături de tine.

— Vă mulțumesc, măicuță!

Am chemat-o pe mama lui și i-am vorbit din nou. Din discuție mi-am dat seama că o altă problemă, mai profundă și mai serioasă, exista în această familie. O problemă pe care de ani de zile o țin ascunsă, ca pe o taină foarte mare.

Spuneți-mi cum pot să sprijin un astfel de copil al unei mame iresponsabile, care timp de ani de zile a semănat furtuni? Nu știa că ceea ce semeni, aceea vei secera? Dar, din nefericire, în loc de spic înalt și copt, va secera un teren ars. Iată rezultatele, atunci când în viață au întâietate cariera și amanții, în loc de a fi o mamă adevărată.

Copilul nu este al soțului meu

M-a vizitat o doamnă care, așa cum mi-a spus, avea o problemă serioasă cu soțul ei. Din prima privire, mi-am dat seama că era o fată care își cunoștea frumusețea și de aceea avea multă trufie, admirație de sine, egoism și multă voie proprie. Mi-am dat seama însă și de nefericirea ei în toată măreția sa!

Am stat și am discutat, iar ea mi s-a plâns de soțul ei. O ascultam cu multă atenție, dar pe măsură ce o ascultam, mi se adevereau toate cele pe care le bănuiam despre ea. În puține cuvinte, mi-a spus că soțul ei nu o iubea, că se purta urât cu ea, că țipa la ea, că o înjura, că de două-trei ori chiar a bătut-o.

— Pe copilul nostru, mi-a spus ea, îl iubește mult și nu-i strică niciun hatâr. Dar și copilul îl iubește mai mult pe tatăl său.

— Tu îl iubești?

— Nu.

— Pe copilul tău îl iubești?

— Cred că da.

— Crezi?

— Cred că-l iubesc.

— Dacă nu-ți iubești soțul, de ce te-ai căsătorit

cu el? Și de vreme ce tu nu-l iubești, el cum să te iubească?

— M-am căsătorit cu el, fiindcă eram însărcinată.

— Adică l-ai folosit ca să faci copil?

— Nu, copilul nu este al lui. Eram cu altcineva și de îndată ce a aflat că eram însărcinată, m-a părăsit. Și ca să nu-l avortez, l-am găsit pe acesta și i l-am pus în cârcă. Și astfel, m-am căsătorit cu el.

— Adică fără rușine și frica lui Dumnezeu l-ai înșelat și te-ai căsătorit cu el, ca să-ți ascunzi sarcina, l-ai încărcat, așa cum ai spus, cu un copil străin și acum ceri și restul. Nu cumva greșesc?

— Nu, chiar așa am făcut.

— Și în loc să-I mulțumești și să fii recunoscătoare lui Dumnezeu, că ți-a trimis un astfel de om, care să-ți acopere sarcina, să-ți iubească copilul și să-l crească cu atâta purtare de grijă, tu rămâi nepăsătoare și te porți urât cu el? Cine te crezi?

— Sunt aspră cu amândoi, fiindcă copilul îl iubește mai mult pe acela.

— Draga mea, te-a orbit egoismul și ți-a omorât orice sentiment frumos ce trebuie să-l aibă orice om. Cu atât mai mult o mamă.

— Dar îl spăl, îl calc, îi fac de mâncare.

— A, desigur! Și pentru asta trebuie să te iubească? Nu cumva trebuie să-ți fie și îndatorat?

Adică acesta este un *„Mulțumesc!"* pentru jertfa lui? Te-ai gândit vreodată, bucuria mea, dacă află adevărul, cât de mare este răul și distrugerea care te așteaptă? Dacă cu nerecunoștința ta cea atât de mare va îngădui Dumnezeu să iasă la lumină uriașa ta minciună, marele tău păcat, Dumnezeu va fi de vină? Sau nerecunoștința ta față de toți? De asemenea, te-ai întrebat dacă acest om, precum și copilul tău, au nevoie de dragostea ta, afecțiunea ta, de o vorbă dulce din partea ta? Adică ești vinovată și ai venit la mine ca să-ți dau dreptate? Acest om s-a îndrăgostit de tine, te-a iubit și s-a căsătorit cu tine? Nu-i așa?

— Da.

— Este sărac? Este urât? De ce nu-l vrei?

— Nu este urât. Dimpotrivă, este frumos, are o poziție bună, este un om cult. Pe toate le are bune.

— Și atunci cu ce-ți greșește?

— Nu știu.

— Nu cumva îl iubești pe celălalt?

— Ei, da!

— De ce, draga mea, l-ai luat la gâtul tău pe acest om și l-ai făcut nefericit? Și i-ai pus în cârcă și un copil străin? Cine ți-a dat dreptul să-ți distrugi soțul și copilul? Dacă îl iubești pe celălalt, trebuia să nu te căsătorești cu el. Trebuia să naști copilul și să rămâi singură și dacă pe parcurs ar

fi văzut tatăl copilului că ești o mamă bună, se poate să se fi căit și să se fi căsătorit cu tine. De ce nu ai făcut așa?

— Este corect ceea ce spuneți, dar ce ar fi spus lumea și părinții mei despre faptul că eu aș fi avut un copil fără tată?

— Aceasta te interesează? Faptul că ai făcut nefericiți pe oamenii de lângă tine, nu te interesează? Faptul că te urăște copilul tău din cauza purtării tale nu te interesează? Faptul că soțul tău cu care te-ai căsătorit este nefericit, nu te interesează? Faptul că și tu ești nefericită, nici aceasta nu te interesează? Până la urmă, știi ce ceri de la viața ta? Căci și cu celălalt de te-ai fi căsătorit, tot nefericită ai fi fost, fiindcă nu-l iubești nici pe acela, ci pur și simplu ești mânioasă pentru faptul că te-a respins, ți-a rănit egosimul și în sinea ta cauți răzbunare. Nu ești vrednică să iubești pe nimeni. De aceea nici celălalt nu s-a căsătorit cu tine, fiindcă a văzut caracterul tău oribil. În vreme ce al doilea s-a înșelat, nu a apucat să te cunoască, să vadă ce caracter respingător și lipsit de scrupule ai. Sub pretextul sarcinii l-ai înșelat cu foarte multă ușurință. Și acum ce ceri de la mine? Să-ți dau dreptate? Să-ți spun că ai făcut bine? Să continui să ucizi suflete? Ce vrei să-ți spun? Tu poți să-ți dai dreptate pentru toată asprimea și

nerecunoștința ta?

— Aveți dreptate. Într-adevăr, sunt lipsită de scrupule.

— Așadar, ceea ce-ți trebuie este un duhovnic bun și să faci o spovedanie curată. Un duhovnic care poate să-ți dea iertare pentru moartea ce o răspândești oamenilor din jurul tău, căci se impune să ceri iertare de la copilul și de soțul tău, dacă vrei ca viața ta să devină liniștită și să te iubească. În regulă, bucuria mea? Dar, te rog, să mergi să te spovedești.

— În regulă, voi încerca, dar nu vă promit.

— De ce, scumpa mea, nu-mi promiți? Îți place să fii nefericită?

— Nu știu, poate că da.

— Draga mea, după cum vezi, nu te suporți nici pe tine însăți. Cum vrei să te suporte alții?

Copil în afara căsătoriei

Duminică la biserică. La sfârșitul Liturghiei se apropie de mine o doamnă și-mi spune plângând:

— Mama mea nu mă vrea pe mine și pe copilul meu în casa ei; ne cere mereu să plecăm, ne alungă. Dar nu am unde să mă duc. Ajutați-ne!

— Și în ce fel vrei, draga mea, să te ajut?

— Să veniți acasă, să-i vorbiți, ca să înceteze de a mai striga la noi și a ne alunga.

— Voi veni, scumpa mea! Și cât îmi va sta în putință, te voi ajuta.

După două zile am mers la casa lor. De îndată ce am văzut pe copilul ei, un flăcău de 16 ani, puțin a lipsit să nu leșin. Am văzut înaintea mea un copil înfricoșat, care mă privea în ochi de parcă mi-ar fi cerut milă. Ne-am așezat cu toții la masă. De față la discuție era și o prietenă de-a ei. Primul lucru pe care mi l-a spus mama copilului a fost următorul:

— Copilul meu este făcut în afara căsătoriei.

— De ce nu te-ai căsătorit cu tatăl lui?

— Fiindcă nu mă voia acela, dar nici mama lui.

— Pe copil l-a recunoscut?

— Da, l-a recunoscut.

— Pentru care motiv nu te-au vrut, de vreme ce purtai în pântece copilul lui?

— Nu m-au vrut, pentru că sunt săracă.

— Nu cumva altul este motivul, iar nu acesta?

La auzul acestor cuvinte, s-a enervat și a început să plângă. Mâinile ei tremurau... Aceasta era o răbufnire, fiindcă privind-o, mi-am dat seama că-și dorea mult să mă înjure. Cu o voce foarte liniștită i-am pus aceeași întrebare. Mi-a răspuns cu mânie:

— Ascultă, te-am adus aici ca să mă ajuți, nu ca să mă judeci.

— Nu am venit ca să te judec, bucuria mea. Pur și simplu încerc să găsesc soluția pe care mi-ai cerut-o.

M-am întors și l-am privit pe copilul ei. L-am simțit că atârna de buzele mele.

— Deci... dacă vrei să te ajut, nu-mi vei mai vorbi pe tonul acesta ridicat. Îmi vei vorbi liniștită, așa cum îți vorbesc și eu. Primul lucru ce se impune să-l faci, este să-ți iubești copilul și să-i scoți frica din suflet, fiindcă tu ești de vină pentru halul în care a ajuns.

Atunci am simțit că vrea să mă strângă de gât. Cu toate acestea, am continuat, privind-o în ochi:

— Poți să-mi spui ce fel de sentimente ai pentru copilul tău?

— Pentru copilul meu sunt în stare să-mi dau viața. Voi ucide pe oricine îl va deranja.

Înainte de a apuca să-i vorbesc, a luat cuvântul prietena ei:

— Și de ce nu l-ai omorât pe cutare, care a vrut să abuzeze de copilul tău? Și dacă nu se nimerea să trec în acea clipă pe acolo, ce se întâmpla cu copilul tău? Dar atunci când ți-am spus ce s-a întâmplat, tu ai râs.

De prisos este să vă spun că am rămas ca un

stâlp de sare, privind când pe copil, când pe mamă. M-am silit să mă liniștesc după cele pe care le-am auzit și apoi am întrebat-o pe mama ei:

— De ce îi alungați din casă?

— Măicuță, nu o suport. Toată ziua țipă, înjură și își bate copilul. Nu-l vedeți cum tremură în fața ei? Pe lângă asta, se îngreuiază să lucreze, să contribuie financiar la nevoile casei. De la biserică primim mâncare. Toată ziua este cu o țigară într-o mână și cu cafeaua în cealaltă. Dar pentru cel mai mic lucru țipă. Nu mai am chef să o ascult. Destule suferințe am avut în viața mea.

— Poți să-mi spui de ce nu lucrezi? am întrebat-o pe fata ei.

— Nu găsesc de lucru. Nimeni nu mă ia. Găsește-mi tu de lucru, mi-a spus ea cu obrăznicie.

— Bine, nu găsești de lucru. Poți cel puțin să te liniștești și să te porți cu ei omenește? Poți, te rog, să-ți iubești copilul? Să devii o mămică drăgăstoasă, astfel încât să plece frica din sufletul lui? Căci în halul acesta în care l-ai adus, când mâine va ieși afară, ți-l vor face bucăți. Salvează-ți copilul! Niciodată nu este târziu!

Această mamă s-a supărat pe mine, fiindcă nu se aștepta să audă cele pe care i le-am spus. Singurul lucru pe care-l dorea era să devin colaboratoare la crima pe care o săvârșea față de

copilul ei și să-și asigure rămânerea ei în casă. Și după ce a văzut că nu-i va merge așa ceva, m-a izgonit într-un mod foarte frumos. S-a ridicat și mi-a spus că al ei copil trebuie să se culce, fiindcă dimineață are școală. Erau orele 7 seara. În sfârșit, i-am salutat și am plecat. Ajungând la mașina mea, l-am auzit pe fiul ei strigându-mă. A venit lângă mine și mi-a spus:

— Vă rog, vreau să vă vorbesc singur, am multe să vă spun.

— Între timp s-a apropiat mama lui, care a auzit ultimele sale cuvinte. Atunci amenințându-mă, mi-a spus:

— Dacă vorbești cu el fără să știu, îți voi face mult rău.

— Draga mea, nimeni nu poate să-mi facă rău, decât eu însămi.

Această întâmplare mi-a arătat că de multe ori oamenii nu sunt pregătiți să facă marea schimbare în viața lor, să-și schimbe direcția, să se pocăiască și să se întoarcă la Hristos și Lui să-I încredințeze viața și problemele familiei lor. Urâtorul binelui, diavolul, le va pune piedici în orice strădanie a lor, dacă nu cer cu sinceritate ajutorul lui Dumnezeu și a plăcuților Săi.

Mame indiferente față de copiii lor

O mamă fericită și în același timp amărâtă de copiii ei, o mamă care trăiește în bucurie, fiindcă s-a căsătorit cu bărbatul visurilor ei. Un bărbat care, atunci când se îmbată, o bate fără milă și fără să se controleze, lovind-o chiar și peste față, căci atunci când se îmbată, nu-și mai dă seama unde lovește. Această femeie a ales să se căsătorească cu el, fiindcă, așa cum spune, îl iubește. Dacă este posibil să iubești un om care te bate, care îți face rău!

— Bine, dar cum puteți să trăiți cu un bărbat care vă bate atât de mult și să spuneți că-l și iubiți?

— A, măicuță, din dragoste mă bate, nu din ură. Este bun, dar mă invidiază mult.

— Ce dragoste frumoasă, dumnezeiască! Așa deosebiți dumneavoastră dragostea, după bătaie? Adică dacă mâine vă va omorî în bătaie, aceasta va fi apogeul iubirii sale?

— Măicuță, nimeni nu este perfect! Are și acesta problemele lui și, din pricina beției, o ia razna puțin.

— Bine, dumneavoastră știți mai bine. Se pare că vă place că vă bate, poate că-l și provocați, de aceea v-ați și căsătorit cu el. Nu insist să vă

conving, de altfel este alegerea dumneavoastră. Însă, la un moment dat, vă veți aduce aminte de cuvintele mele. Și atunci mă veți căuta să-mi spuneți: „Bine mai spuneați atunci". Dar să mergem mai departe. Ia spuneți-mi ce amărăciune aveți din partea copiilor?

— Ascultă, măicuță! I-am dat telefon fiicei mele și i-am cerut să meargă la Mitropolie, ca să-mi scoată certificatul de căsătorie și știți ce mi-a răspuns?

— Ce v-a răspuns?

— De ce să merg eu? Tu te-ai căsătorit! Și mi-a închis telefonul. Nu am îndrăznit să o sun din nou, fiindcă are atât de multă ură împotriva mea, încât m-am temut să nu mă înjure. Dar cum este cu putință să naști copii și ei în loc să se bucure și să te ajute în aceste clipe fericite, se împotrivesc în halul ăsta? Nu știu, măicuță, sunt foarte supărată și deznădăjduită, nu numai din cauza copiilor mei, ci din cauza întregului tineret. Așa cum vedeți, copiii de astăzi nu au nicio legătură cu vremurile în care noi eram tineri.

— Da, așa este. Vă găsesc având un înalt simț al dreptății. Așadar, să luăm lucrurile de la început, ca să înțeleg, fiindcă nu am înțeles nimic. Mi le spuneți amestecate. Spuneți-mi, ați mai fost căsătorită?

— Da, aceasta este a treia căsătorie.

— Mda... Copiii din care căsătorie sunt? Toți cei trei copii sunt născuți cu primul soț?

— Da, toți trei. Sunt din prima mea căsătorie.

— Câți copii aveți?

— Trei, două fete și un băiat.

— Copiii dumneavoastră unde sunt? Sunt la dumneavoastră?

— Nu, unul este cu socrii mei, altul cu mama mea, iar fiul meu este cu tatăl său.

— Alți copii ați mai făcut?

— Nu, nu! Doar cu primul soț.

— Din fericire! Slavă lui Dumnezeu! Și, după ce v-ați împărțit copiii, sunteți liberă să vă faceți viața dumneavoastră, nu-i așa?

— Cam așa. Dar sunt foarte tânără încă.

— Da, asta o văd. De ce v-ați despărțit de primul soț?

— Măicuță, eram mică și frumoasă, s-a îndrăgostit de mine un altul și am plecat cu el.

— Mda... Dumneavoastră v-ați îndrăgostit de el?

— După aceea, da...m-am îndrăgostit de el.

— Bătea bine? Căci după cum am înțeles, cel care vă bate, vă iubește!

— A început să râdă.

— V-ați căsătorit cu el?

— Da, ne-am căsătorit.

— Dar v-ați despărțit și de acest soț. Greșesc cumva?

— Nu greșiți, ne-am despărțit într-adevăr.

— De ce v-ați despărțit? Nu vă bătea bine?

— Nu, măicuță, acesta era bun. Nu-mi strica niciun hatâr și niciodată nu a ridicat mâna asupra mea, ca să mă lovească.

— De vreme ce era bun, de ce l-ați părăsit? Și acum intenționați să faceți a treia căsătorie? Cum a apărut al treilea?

— Măicuță, și acesta, de îndată ce m-a văzut, s-a îndrăgostit pe loc. I-am spus că sunt căsătorită, dar el mi-a răspuns: „Te vei despărți și te voi lua eu de soție. Te voi face împărăteasa inimii mele!". Ce puteam să fac? Îmi spunea cuvinte foarte frumoase, m-au furat mințile și astfel, am plecat cu el.

— Bine, dar dumneavoastră plecați cu oricine vă spune cuvinte frumoase și vă părăsiți casa? Și acum vă pregătiți de căsătorie și ați cerut de la fiica dumneavoastră să meargă să vă scoată certificatul de căsătorie și nu vrea să meargă, nu-i așa?

— Da, măicuță. Fă copii și ai să vezi fericire!

— Aveți dreptate! Pe copii de la ce vârstă i-ați părăsit?

— Băiatul avea 5 ani, prima fată 3 ani, iar a doua 1 an.

— Și la cât timp îi vedeți?

— Știți, nu a fost ușor să-i văd des...

— Adică, la cât timp?

— Din ziua când am plecat, am chemat-o pe fata mea cea mare după 10 ani. A venit și ascultă, măicuță, ce mi-a spus guraliva! Cât de urât a vorbit mamei care a născut-o!

— Ce v-a spus atât de grav?

— I-am cerut să vină la a doua nuntă a mea și mi-a spus că sunt nebună! Mi-a spus că mi-am amintit să o chem după 10 ani, ca să-i dau invitația la nuntă. Și a plecat mânioasă, trântind atât de tare ușa, încât era cât pe ce să o spargă. Vedeți cum se poartă astăzi copiii cu părinții lor? Nu au deloc respect, dar într-o astfel de societate în care trăim, ce bine să mai așteptăm?

— Aveți dreptate, scumpă doamnă! Continuați!

— Acum am chemat-o din nou și cu greu a venit.

— Câți ani are astăzi?

— 25 de ani.

— Adică ați chemat-o tot după 10 ani?

— Nu, ci în fiecare an de ziua ei o sun și o întreb ce face, dacă a găsit pe cineva să se mărite, să-și facă și ea viața ei. Mă interesez de ea.

— De ceilalți copii vă interesați?

— Desigur, și pe ei îi sun de ziua lor. Și așa cum vă spuneam, am sunat-o și i-am spus să vină

și să-mi scoată certificatul de căsătorie, fiindcă mă căsătoresc acum în decembrie și mi-a închis telefonul în nas. Greșesc cumva dacă nu îi mai dau telefon?

— Nu, desigur, nu greșiți.

— Deoarece, așa cum vă dați seama, am văzut că nu puteam să o scot la capăt cu acea doamnă, m-am gândit să-i ajut cel puțin pe copiii ei.

— Draga mea, înainte de a vă răspunde la toate acestea, pot să vorbesc cu copiii dumneavoastră?

— Sigur că da!

— Bine! Cum facem atunci?

— Îți voi da telefonul fiicei mele să o suni și să-i spui să vină la nunta mea, fiindcă nu vrea să vină și o influențează și pe cea mică. Pe băiatul meu l-am convins. Pe această cățea nu pot să o comand, dar nici pe cea mică.

— Rămâneți liniștită!

Această doamnă a plecat cu nădejdea că o voi convinge pe fiica ei să meargă la nunta „adoratei" sale mame. În sfârșit... A doua zi am sunat-o pe fiica ei. Voiam să-l ajut pe acest copil, care eram sigură că fusese traumatizat mult de purtarea și de viața mamei sale.

Întâlnirea cu fata mamei nepăsătoare

Fata s-a conformat la apelul meu și a doua zi a venit.

— Ieri mama ta a fost aici și mi s-a plâns de voi, copiii ei.

— A avut obrăznicia să vină să vă găsească pe dumneavoastră, o monahie? Sunt sigură că v-a turnat o grămadă de minciuni.

— De aceea te-am chemat pe tine, ca să-mi spui adevărul.

— De unde să încep și unde să termin?

— Începe de unde vrei, o vom scoate noi la capăt.

— Părinții noștri ne-au părăsit de mici și ne-au împărțit la bunicii noștri, ca să ne crească. Între noi, frații, ne-am cunoscut când am crescut. Mama mea a găsit pe altcineva și a plecat cu el. Tatăl meu a găsit și el pe alta și a plecat cu aceea. Și pentru destui ani nu i-am văzut deloc. Când aveam 9 ani, am aflat de la bunica că tatăl meu a născut un alt copil cu femeia cu care trăia. Nu m-a interesat deloc, fiindcă și așa nu-l vedeam. Cu toate că trăiesc cu părinții lui, nu venea să ne vadă, fiindcă bunica l-a izgonit din casă. Pe fiica lui am cunoscut-o când avea 12 ani. Când s-a despărțit

de mama fiicei lui, a venit plângând la bunica, rugând-o să-l lase să locuiască în etajul de sus al casei. Bunicii i s-a făcut milă de el și l-a lăsat să rămână. A adus-o împreună cu el și pe fiica lui.

— Te înțelegi bine cu noua ta soră?

— Nu, nu prea am legături cu ei. Nici cu sora mea cea nouă, nici cu fratele meu.

— De ce nu ai relații bune cu ei?

— Fiindcă nu ne cunoaștem și îi simt ca pe niște străini. Ca pe un străin îl simt și pe tatăl meu. Pentru mine părinții sunt bunicii mei. Pe aceștia îi iubesc și numai pe ei, fiindcă ei m-au crescut. Și acum mă cheamă femeia care m-a născut să merg să-i scot certificatul de cununie. Eu pe această femeie nu numai că nu o socotesc mamă, dar nici măcar mamă vitregă! Nu vreau nici măcar să o văd înaintea ochilor! Vreau să știu, așa fac toate mamele? Își părăsesc copiii pentru un alt bărbat? Și nu le interesează nimic în afară de persoana lor? De ce femeia care m-a născut nu m-a întrebat atâția ani cum am trăit atâta vreme singură? Niciodată nu m-a întrebat cum merg cu școala, niciodată nu a venit să mă vadă, când mă îmbolnăveam de supărare că îmi lipsea. Niciodată nu a interesat-o dacă mi-a lipsit îmbrățișarea ei, mângâierea ei. Și acum cu tupeu să-mi spună să merg să-i scot certificatele de cununie, fiindcă ea

lucrează și nu are timp să le scoată? Și mai are pretenția să merg și la nunta ei? Și nu-i ajunge că se căsătorește a treia oară, ci vrea să se cunune și în parohia noastră? Ea stă în Atena și vine să se cunune în Pireu! Adică să afle toți și să mă facă de râs? Și vrea să se numească și mamă? Ați înțeles ce părinți m-au născut? Dar eu cum să-mi aranjez viața? Cum să mă gândesc la nuntă? Cum pot să-mi fac propria familie, când toate în jurul meu sunt cioburi, când sufletul meu s-a încovoiat de durere și de singurătate? Cum pot să mă încred într-un bărbat? Dar și dragoste, de unde să găsesc să-i dau, atunci când sufletul meu este gol de dragoste? Când nu cunosc ce înseamnă dragoste?

— Inimioara mea, te simt! Însă vrei să vedem și puțin duhovnicește?

— Să vedem!

— Așadar, ca să alini durerea sufletului tău, vei începe să mergi la biserică. La biserică, în vremea slujbei, vei avea mintea ta la cele pe care le vei auzi. Și vei vedea că-ți va îndulci auzul, apoi îți va îndulci mintea și la sfârșit dulceața va coborî și în inimă. Și atunci nu te va mai deranja ce face mama ta, ce face tatăl tău, fiindcă sufletelul tău se va umple de prezența lui Hristos. Apoi vom găsi un duhovnic bun, care se va potrivi cu sufletelul tău și vei vedea cât de mult te vei liniști, iar rănile

tale se vor vindeca. Atunci bucuria și fericirea te vor inunda, fiindcă în sufletul tău va locui Hristos!

— Și cum le voi face pe toate acestea singură?

— Nu le vei face singură, ci te voi ajuta eu. Iar apoi vei continua tu împreună cu Hristos. În regulă?

— În regulă! Când vom începe?

— De Duminică. Te voi aștepta să vii dimineață să stai la Liturghie împreună cu mine și vei veni în fiecare zi și vom discuta.

— Vă mulțumesc mult! Plec și Duminică voi fi aici.

Și, într-adevăr, această fată nu a lipsit niciodată de la biserică. Am găsit și duhovnic și a început să vadă viața cu bucurie, optimism și putere dumnezeiască. Bucuria mea este foarte mare, pentru că am văzut-o foarte repede pe această fată îndurerată să râdă, să fie bucuroasă și cu multă poftă și sete de viață. Desigur, sunt alături de ea, la fiecare chemare a sa.

Lăcomie pentru desfătarea de bunuri materiale

Cu durere în suflet continui să povestesc lipsa dragostei pe care o au mamele față de copiii lor

și cât de mult suferă sărmanii! M-au chemat în casa unei familii, care era pe cale să se destrame. Am mers cu siguranța că Dumnezeu mă va ajuta din nou și-mi va da cuvânt, ca să fie salvată și această familie. Însă, cu toată lupta mea, nu am reușit să refac puntea peste prăpastia ce se făcuse între soți. M-a impresionat foarte mult împotrivirea femeii la cuvintele mele. Era negativistă la orice i-aș fi spus. La sfârșit i-am vorbit despre dragostea lui Dumnezeu, ce o are pentru noi, copiii Săi. Însă la cuvântul „Dumnezeu", a fost ca și cum i-aș fi băgat un cuțit în inimă. Aceasta m-a surprins.

Amărâtă de cuvintele ei, la sfârșit i-am spus:

— Draga mea, din această discuție a noastră, constat că nu-ți iubești copiii, nici soțul, dar nici pe tine însăți. Însă ceea ce iubești și pentru care ți-ai fi dat și viața, este banul. Pentru tine banul le-a înlocuit pe toate, chiar și pe Dumnezeu. Poți să-mi spui de ce ai născut copii, de vreme ce nu-i iubești? Cine ți-a spus că ai tăi copiii sunt proprietatea ta și îi poți chinui? Crezi că ei îți aparțin ție și soțului tău? Dacă da, ai făcut o mare greșeală. Copiii sunt ai lui Dumnezeu și Lui Îi aparțin. Ție, pur și simplu, ți i-a dat ca să-i crești. Să-i crești așa cum vrea El și nu cum voiești tu. Să-i crești cu dragostea Lui, cu poruncile Lui și întru voia Lui. Să se bucure de copiii Lui, iar nu să Se întristeze. Părinții, dar mai

ales mama, formează caracterul copiilor de mici. Copiii au nevoie de multă dragoste și disciplină. Când spunem disciplină, înțelegem că veți avea respect față de copii și invers. De asemenea, orice spuneți copiilor, veți îndeplini după literă, ca să vă ia în serios, căci altfel veți pierde educația lor corectă. Se impune însă să locuiți împreună cu Dumnezeu. Din câte văd, copiii dumneavoastră sunt răniți și închiși în ei înșiși. Dar și soțul dumneavoastră este nefericit. Mă îndoiesc că l-ai iubit pe bărbatul cu care te-ai căsătorit și, prin urmare, nici pe copiii tăi. Și mă întristez când văd că din temelii este prăbușită casa voastră și răspunderea este în întregime a ta. Ia spune-mi, te rog, ai luat copiii să-i duci Duminică la biserică, la Tatăl și Dumnezeul nostru? Să le spui că El este Tatăl nostru, Dumnezeul nostru, Părintele tuturor, și al mamei și al tatălui? Ai făcut asta vreodată?

Intuiam că nu mă ascultă. Mintea ei rătăcea prin alte părți. Eu însă am continuat:

— Nu ai făcut aceasta, fiindcă nu L-ai acceptat ca Părinte al tău, nu L-ai recunoscut ca Dumnezeu al tău. Mâine, însă, când acești îngerași vor crește, se poate să cadă în depresie și atunci se va găsi un domn „bun" care să le arată dragostea cea mincinoasă și să le dea mângâierea cea mincinoasă, care sunt narcoticele. Și atunci deznădăjduită îți

vei aminti de Dumnezeu și vei alerga să-L întâlnești. Atunci vei plânge cu hohote la picioarele Lui. Însă, păcat de tine! Că nu vei îngenunchea din credință, ci din pricina durerii și a singurătății tale insuportabile, adică din interes. Fiindcă nu ai minte să te gândești că te vei pedepsi singură pentru păcatele tale, pentru greșelile tale, pentru caracterul tău sucit, pentru catastrofa pe care o răspândești în jurul tău, pentru sufletelele copiilor tăi pe care le-ai ucis. Dar fiindcă Dumnezeu este întreg o îmbrățișare de dragoste pentru copiii Săi, când va vedea că sufletelul tău se va fi pocăit cu adevărat pentru toată această pierzare pe care ai pricinuit-o sufletelor omenești, va fi gata să-ți dea iertarea. Află, iubita mea, că Dumnezeu nu este pedepsitor, ci singuri ne pedepsim. Dumnezeu așteaptă pocăința ta. Poți să faci aceasta? De atâta vreme de când discutăm îmi arăți că ai în tine obrăznicie și șmecherie. A venit, așadar, ceasul să dovedești contrariul.

La ultimele mele cuvinte și-a îndreptat privirea spre mine. Această privire a durat câteva secunde, după care m-a întrebat:

— Eu ce câștig, dacă îi voi iubi?

Când am auzit, am rămas înlemnită, fără grai. Când mi-am revenit din primul șoc, am repetat fraza ei:

— Ce vei câștiga?

Iar ea cu multă nerușinare mi-a repetat:

— Da, spune-mi ce voi câștiga, dacă îi voi iubi? Te întreb, care va fi câștigul meu?

Atunci am avut al doilea șoc datorită tonului cu care vorbea. Atunci foarte liniștită și cu multă convingere i-am spus:

— Dacă în această clipă îți voi da 5.000 de euro, îi vei iubi?

Și îndată am primit răspunsul, de zici că-l avea pregătit:

— Tu ești călugăriță. Unde vei găsi 5.000 de euro, ca să mi-i dai?

Această strădanie mare a mea, ca să înceteze această mamă de a mai alerga la distracții nocturne și prietene și prieteni, ca să se ocupe de familia ei, a fost în zadar. Această mămică dulce continuă să facă aceleași, tratând cu nepăsare singurătatea copiilor ei.

Ura și răutatea acestei mame au orbit-o într-o așa măsură, încât a intrat pe calea schizofreniei. Și pricină pentru toate acestea a fost mânia ei față de socri, deoarece nu i-au scris pe numele ei averea, pentru care s-au luptat să o păstreze de la bunicii și părinții lor, ca să o găsească mâine copiii și poimâine nepoții lor și să o valorifice. Însă aceasta nu i-a plăcut doamnei și de aceea se

certa mereu cu soțul ei, ca să-i convingă pe părinții lui să scrie averea pe numele lor, astfel încât să o folosească acum, când chipurile sunt tineri. „La ce ne va folosi să ne-o scrie pe numele nostru când vom îmbătrâni? Acum vreau, ca să putem să ne distrăm!", i se plângea ea mereu.

— Vorbești de distracție, i-am spus eu. Există oare vreun om care după distracție să meargă acasă și să se simtă bucuros? Sau după vreo excursie sau după concediul său de vară? Din nefericire, nimeni. Dacă sufletul tău nu este liniștit, bucuros, fericit cu lucrurile simple, de fiecare zi, dacă nu ai dragoste și pe Dumnezeu în sufletul tău, nimic nu-l poate umple, nimic nu te poate face fericită. Oriunde ai merge, oricâți bani ai avea, dacă sufletul tău este în ticăloșie, în necurăție, nimic nu-l poate schimba.

— Bine le zici, dar eu vreau să ne distrăm acum cât suntem tineri.

Această doamnă a nesocotit, firește, vorbele mele și a continuat să-l preseze pe soțul ei, ca să revendice averea de la tatăl lui. Și de vreme ce acela nu a făcut aceasta, femeia a socotit că trebuie să facă viața copiilor și a soțului ei nesuferită. Și, astfel, era firesc să vină și despărțirea.

O astfel de situație atât de tragică, în cei 15 ani în care m-am ocupat de oameni și de sufletele lor, nu am mai întâlnit. Pe această mamă nu o interesează moartea ce a pricinuit-o sufletului copiilor cu despărțirea ei, dar pe deasupra îi mai pune și să ceară de la bunicul să le scrie averea pe numele lor. De menționat este faptul că vârstele copiilor sunt de 7 și 4 ani. Și acești copii sunt cu o valijoară în mână, mergând dintr-o casă în alta. Iar pe această mamă nu o interesează că această valiză cară durere, amărăciune, deznădejde, moarte! Singurul lucru care o interesează este banul...

Și mai vrea să se numească și mamă!

Singurul lucru care a mai rămas să fac este să mă rog pentru sufletul ei, căci Dumnezeu îi iubește pe toți copiii Lui, și poate că într-o zi această mamă își va da seama de drumul alunecos pe care merge și își va schimba viața și felul în care înfruntă problemele familiale.

Pildă de tată

Pe când eram șoferiță de taxi, într-o zi mergeam de la aeroport spre Atena. Am luat un domn care avea o funcție de conducere într-o firmă. Pentru motive bine înțelese, nu-i voi descoperi funcția, ci vă voi arăta discuția ce am avut-o împreună, ca să vedeți cum trebuie să fie un om ce știe să fie un soț și tată corect.

— Sunteți căsătorit?

— Sunt căsătorit și tată a doi copii. Am doi flăcăi.

— Felicitări! Ați spus-o cu multă fală. Copiii dumneavoastră sunt atât de buni?

— Da, și când zic buni, nu exagerez.

— Acum mi-ați stârnit curiozitatea. Cum vedeți dumneavoastră copiii buni? Fiindcă ochii mei au văzut multe și urechile mele au auzit multe.

— Vă voi spune, mi-a răspuns el râzând.

Atunci am râs și eu, fiindcă m-am gândit că are atât de buni copii, încât oriunde i-ar lăsa, tot acolo i-ar găsi.

— Vă ascult.

— V-am spus deja unde lucrez.

Și după ce mi-a dat cartea lui de vizită, a continuat:

— Tot ce aveți nevoie, sunt la dispoziția dumneavoastră. Copiii mei sunt astăzi studenți. Când primul meu fiu a terminat a doua clasă de la gimnaziu, l-am chemat să discutăm. „De acum nu mai ești copil. Nu vreau să mai depinzi de mine, nu vreau să aștepți de la mine banii de buzunar, de aceea ar fi bine să lucrezi vara. Iar cu banii pe care-i vei strânge, îți vei plăti meditațiile iarna, de vreme ce de acum ești bărbat!".

— Și cum a reacționat?

— Hm, m-a privit bine de tot, să vadă dacă credeam cele pe care i le spuneam. Iar când s-a încredințat că vorbeam serios, ne-am continuat discuția:

— Ce muncă voi face, tată? m-a întrebat el.

— A, cât despre asta, nu te nelinişti. Ți-am pregătit-o deja.

— Voi lucra la firma unde lucrezi?

— Nu, desigur. Am un prieten, antreprenor în construcții. I-am vorbit despre tine și mâine vei merge la muncă. Dimineață te duc eu acolo.

— Dimineața, așadar, am mers împreună, l-am recomandat prietenului meu și am plecat la birou. Desigur, în lăuntrul meu inima îmi sângera, dar așa trebuia să fie. Seara când m-am întors acasă, l-am întrebat pe fiul meu cum a fost prima zi de muncă. Atunci s-a apropiat de mine și mi-a arătat mâinile. Erau zgâriate în întregime. I le-am sărutat și i-am spus:

— Succes, fiul meu!

A doua zi am făcut același lucru. L-am întrebat din nou:

— Cum a mers astăzi? Mai bine decât ieri, nu-i așa?

— Privește, tată, mâinile mele!

Mâinile lui erau crăpate de la cărat și sângeraseră. I le-am luat în ale mele, le-am sărutat și

i-am spus:

— Fiul meu, așa au fost și mâinile mele la vârsta ta. Astăzi însă vezi ce funcție am? Mâine în locul acesta, dacă ești vrednic, îl vei lua tu.

Așadar, când și celălalt fiu al meu a terminat a doua clasă de gimnaziu, fiindcă era foarte slab, nu l-am trimis la construcții, dar l-am pus să lucreze ca servitor într-o cafenea. Și astfel, copiii au învățat valoarea banului și importanța lui, pentru a putea în clipele grele ale vieții lor să nu deznădăjduiască. Să poată fără rușine să meargă din nou să lucreze în construcții. Același lucru îl voi face și eu, dacă va fi nevoie, fiindcă nimeni nu știe ce-l așteaptă ziua de mâine, fără numai Dumnezeu.

— De ce nu i-ați luat la firma dumneavoastră? De vreme ce poziția dumneavoastră este foarte mare; mai mare nici nu se poate.

— Desigur că aș fi putut, dar știți cât rău le-aș fi făcut?

— Nu înțeleg.

— Vă voi explica. Am cântărit lucrurile foarte bine și am văzut toate consecințele negative ce ar fi urmat, dacă aș fi făcut această alegere. Vă enumăr câteva: în primul rând, toți i-ar fi protejat ca pe ochii din cap, ca pe unii ce sunt copiii mei. Astfel, ar fi devenit înfumurați, egoiști și, cel mai important, nu ar fi înțeles niciodată valoarea banului.

— Cu adevărat, m-ați impresionat. Sunteți un tată vrednic de admirație! Măcar de am fi avut și alții ca dumneavoastră, fiindcă astăzi cuvântul *„tată"* și-a pierdut noima.

— Deoarece eu am crescut acasă cu principii sănătoase și disciplină, am ajuns acum unde vedeți. Obârșia mea este din parohie. Din clipa când am venit în Atena pentru studii și până astăzi, am văzut că valorile, cu care am crescut, mi-au ieșit în bine și astfel le-am adoptat.

— Desigur, în familia dumneavoastră există Dumnezeu.

— Dumnezeu a existat și există în familia mea. În fiecare dimineață, ne făceam rugăciunea înaintea icoanelor, la fel și seara. Și la masă, înainte de mâncare. În fiecare Duminică mergeam la biserică. Vă aduceți aminte mai demult, când mergeam în fiecare dimineață la chiuvetă și ne spălam pe față, cum toată familia foloseam același prosop, iar pe oglindă scria: „Bună ziua! Are grijă Dumnezeu!". Această oglindă am luat-o ca zestre și am pus-o în punctul central al casei mele, ca să o vedem în fiecare zi, ca să nu uităm niciodată de Dumnezeu și de mila Lui, căci ceea ce sunt astăzi o datorez mai întâi Aceluia și apoi părinților mei, mai ales mamei mele. Acest mesaj l-am transmis soției și copiilor mei. Duminică mergem la biserică cu toții,

după care stăm împreună la masa de Duminică. Aceasta este lege nestrămutată! De asemenea, se interzice să facem Duminica vreo treabă. Duminica este afierosită lui Dumnezeu și familiei. Când m-am hotărât cu soția mea să ne căsătorim, i-am spus ce nu-mi place la caracterul ei și i-am cerut să schimbe. Apoi mi-a spus ea ce nu-i plăcea la mine, ca să schimb.

— Și? A acceptat?

— Desigur, pentru că mă iubea! Este adevărat că ne iubim la fel cum ne iubeam atunci când ne-am cunoscut prima dată; nu s-a schimbat nimic. Țin minte că i-am spus: „Ca să reușești, te vei purta așa cum mă port și eu cu tine.". „Da, sunt de acord!" a fost răspunsul ei.

— Soția dumneavoastră lucrează?

— Acum ați deschis o rană care sângerează!

— Cum adică sângerează?

— Ascultați, fie faci casă, fie cort. Eu am ales casă, de aceea soția mea nu a lucrat niciodată, deși are diplomă. I-am spus: „Fie familie, fie carieră. Alege ce vrei!". I-a venit destul de greu până ce a luat hotărârea. Însă a biruit dragostea ei pentru mine și a ales să facem familie. Și astăzi este mândră de alegerea sa. Se mândrește cu copiii ei, fiindcă sunt niște voinici. Iar aceasta i se datorează ei în totalitate. Se mândrește, desigur, și cu soțul

ei. Dar eu mă mândresc dublu cu ea. În fața soției mele pălește tot aurul de pe pământ!

PARTEA IV

Milă!

Continuând lucrarea slujirii mele, având ca scop sufletul omului, am început să scriu această carte. Numeroasele discuții-sfătuiri, cu harul lui Dumnezeu, trebuiau să fie consemnate spre slava Sa. Scrierea cărții a început la îndemnul oamenilor cu care s-a creat o legătură duhovnicească, dar, mai ales, pentru că am simțit în rugăciunea mea că Preadulcele nostru Iisus mi-a dat binecuvântarea Lui să continui lucrarea.

Vineri seara, puțin după miezul nopții. În vremea rugăciunii mele am cerut de la Domnul nostru Iisus să-mi descopere pe care din întâmplările vieții mele profesionale voia să le consemnez. Deodată, după 10 ani, mi-am amintit de o călătorie dramatică pe care am trăit-o în taxi. Apel de la Centru: Portul Pireu – Dafni și înapoi.

Am luat eu comanda. Am ajuns exact la punctul întâlnirii. S-au urcat în taxi trei doamne, o mamă cu cele două fiice ale ei. De îndată ce s-au urcat, fata care stătea lângă mine a început să-i spună mamei sale:

— Te rog, mămico! Te rog, fie-ți milă de copilul tău, nu mă duce iarăși acolo! Mămico, te rog, mămico! ... Mămico, și eu sunt copilul tău! Mămico, fie-ți milă de mine!

— Ți-am spus, a răspuns mama, să nu te cerți cu copiii! Tu însă nu m-ai ascultat. De vreme ce nu mă asculți, vei merge din nou la spital!

Fata care protesta avea vreo 35-40 de ani, mintea ei rămăsese la nivelul unui copil mic. Se certa cu copiii surorii ei, ale căror vârste erau de 7 și 9 ani. Fata însă a continuat să o implore:

— Mămico, nu mă voi certa din nou! Uite, îți jur pe icoanele doamnei!

De menționat, partea de sus a taxiului era plină de icoane.

— Încetează! a strigat mama ei.

Eu nu vorbeam deloc, ca să înțeleg exact ce anume se petrecea, ce problemă exista în acea familie. Fata a început din nou:

— Mămico, nu mă duce acolo înăuntru, acolo nu e bine! Te rog, mămico! Mămico!!! ... spunea și plângea întruna.

Sufletul meu începuse să se înmoaie de atâtea rugăminți ale copilului ei, însă rămâneam tăcută.

— Mămico, de ce m-ai născut? Mămico, nu mă duce acolo înăuntru!! Te rog, mămico, te implor, mămico!!!

Vocea tunătoare a mamei ei venită de pe bancheta din spate mi-a sfâșiat inima:

— Crapă odată și nu mai vorbi!

— Mămico, te ...

Nu am lăsat însă să termine vorba, ci i-am spus:

— Inimioara mea, nu te teme! Vom merge să te vadă medicul și ne vom întoarce din nou la casa ta. În regulă?

— Da, bună doamnă, nu mă lăsa acolo înăuntru. Nu e bine acolo. Nu mă lăsa, bună doamnă, te rog, nu mă lăsa!

— Nu, inimioara mea, îți promit!

— Îți mulțumesc, bună doamnă... Tu ești bună. Și mămica ta este bună. Nu te va lăsa acolo înăuntru, vei vedea.

Îți mulțumesc, bună doamnă! Bine, mămico? Nu mă lași acolo, nu-i așa?

Mama ei însă nu a răspuns.

— Spune, mămico, că nu mă vei lăsa acolo înăuntru. Mămico, nu e bine acolo înăuntru! Mămico, mămico, te iubesc mult, mămico! Să nu-mi faci una ca asta! Nu am să mă mai cert cu copiii. Îți promit. Mămico, te rog, mămico! ...

Fusesem absorbită de toată această scenă care devenea din ce în ce mai dramatică și dintr-o dată am observat că am ajuns la destinația noastră, lângă Dafni. Mașina era oprită la semafor, căci era roșu. Fata, la vederea spitalului, a izbucnit în lacrimi și, plângând în hohote, a continuat să o implore:

— Nu, mămico! Nu! Să nu-mi faci asta! Nu! Nu!

În acea clipă mi-am zis: „A venit sfârșitul meu.

Voi muri...". Inima îmi bătea atât de tare, încât credeam că din clipă în clipă avea să se spargă. Acea fată mă omora cu cuvintele ei, dar mai mult nepăsarea mamei și a surorii sale. Mi-a prins mâna și mă implora:

— Bună doamnă, să nu mă duci acolo înăuntru! Bună doamnă, te rog!

Nu știa ce altceva să facă și de aceea mi-a luat mâna și mi-o săruta.

— Să nu-mi faci una ca asta, bună doamnă! Du-mă acasă, bună doamnă! Să nu-mi faci una ca asta! Mămico, mămico, fie-ți milă de copilul tău!

Semaforul s-a schimbat. Trebuia să pornesc. M-am aflat în fața porții mari de fier. Nu puteam însă să continui. Mi-am adunat toate puterile și i-am spus mamei:

— Doamnă, vreți să trec de poartă și să intru înăuntru?

— Da, da, treceți!

— Doamnă, vreți să trec de poartă? am întrebat-o din nou.

— Da, da, treceți! Ce mai așteptați?

— Buna mea doamnă, sunteți sigură că vreți să treceți de poartă?

— Doamnă, v-am spus. Treceți! mi-a răspuns ea cu nervi de această dată.

Atunci a început fata din nou:

— Nu, mămico! Nu, fie-ți milă de mine! Nu, mămico! Nu, te rog, mămico!

Am ajuns la clădirea pe care mi-au arătat-o. Au coborât cele două doamne. Mama a venit în față și a deschis portiera din dreapta șoferului, ca să o scoată pe fata cea bolnavă. Însă ea, văzând toate acestea, mi-a apucat din nou mâna foarte strâns și mă implora:

— Bună doamnă, nu mă lăsa, bună doamnă, te rog!

— Inimioara mea, coboară și vom merge împreună la medic. Te va consulta și apoi vă voi duce înapoi, la casa voastră. În regulă?

— Da, bună doamnă!

Continuând să-mi țină mâna, am intrat cu toții în clădire. Este de prisos să vă spun că începusem să-mi pierd controlul. Când am intrat în cabinetul medicului, ne-a salutat și a spus către bolnavă:

— Bine ai venit! Nu ți-am spus să nu te mai cerți?

— Nu am să mai fac, nu am să mai fac, mămico!

Medicul împreună cu mine încercam să o convingem pe mamă să nu-și lase copilul acolo. Însă mama și fiica erau de neînduplecat. Atunci medicul s-a întors spre mine și mi-a spus:

— După cum vedeți, sunt neînduplecate.

După aceea, a chemat două asistente, ca să

vină să o ia. A urmat o jale mare, provocată de rugămințile și de plânsetele copilului, dar și de lacrimile mele, care îmi cădeau ca un șuvoi fierbinte pe față. Până și medicul a lăcrimat! Acea mamă însă cu fiica ei au rămas netulburate. Eu ajunsesem la o tensiune maximă. Nu mă mai puteam controla.

— Draga mea, am spus mamei, de atâta timp te imploră copilul tău... Nu ți s-a înmuiat deloc inima? Aș fi vrut să știu, inima ta e făcută din piatră? Este cu putință să nu se înmoaie? Este cu putință să fii mama acestui copil?

— De vreme ce nu mă ascultă, ce să fac? mi-a răspuns ea.

— Draga mea, mintea copilului tău a rămas la vârsta copilăriei. Greșesc cumva, doctore?

— Nu, așa este!

— Așadar, este acesta un motiv ca să o închizi în spitalul de nebuni?

— Nu o mai suport să se mai certe cu copiii celeilalte fiice ale mele.

În timp ce vorbeam cu mama, fata o implora întruna. Au intrat asistenții... Fata s-a agățat de mine și mă implora să nu-i las să o ia. Medicul încetase deja să mai vorbească, fiindcă nu-l asculta nimeni. Asistenții au tras-o pe fată de pe mine și înainte de a ieși, am privit-o pe mamă și așteptam

să facă ceva, să se înmoaie, să-și schimbe părerea. În zadar însă... nicio mișcare! Copilul ei a căzut la pământ și se zbătea. M-am întors să o privesc pe cea care se numea mamă, dar ce mi-a fost dat să văd?!!! Mama și fata cealaltă se priveau una pe alta și zâmbeau... Atunci mi-am pierdut controlul desăvârșit! Am ridicat mâna și i-am tras o palmă. Atunci am auzit și vocea medicului:

— Bine ți-a făcut! Ți-am spus, copilul nu este pentru aici înăuntru.

— Nu o suport, doctore, să o țineți dumneavoastră. Noi plecăm. Mergem, doamnă, și vă voi aranja eu pentru ceea ce ați făcut.

A întors spatele copilului și se pregătea să plece. Aceea însă continua să o implore:

— Mămico, mămico, nu mă lăsa!

— O clipă! am spus foarte nervoasă.

M-am apropiat de mamă și am lovit-o din nou, strigându-i:

— Fiară!!!

Am deschis apoi ușa și am plecat fugind. Nu mai suportam să aud strigătele copilului. Trei zile am trăit coșmarul acestei fete. În a treia zi, am ieșit să lucrez din nou. Pe drum m-a oprit un student. Ai fi zis că fusese pus să intre în mașină și să spună cele pe care le-am auzit. Mi-a descoperit greutatea prin care trecuse. Puțin a lipsit ca mama lui să-l

închidă în Spitalul de nebuni, dar din fericire l-a salvat tatăl său în ultima clipă.

Auzind povestea acestui flăcău, mi s-au umplut ochii de lacrimi, s-au încețoșat... Nu am mai văzut înaintea mea stopul roșu, nici mașina care era înainte oprită. Am căzut peste volan plângând, căci mi-am amintit de acea fată care cu trei zile înainte fusese dusă la Spitalul de nebuni și cu mintea m-am aflat lângă ea. Am văzut-o legată de pat cu curele. Domnul din mașina din față când m-a văzut căzută peste volan, a crezut că mă lovisem și de aceea a chemat salvarea. La un moment dat am ieșit din mașină, iar acel domn m-a întrebat uimit:

— Sunteți bine?

— Sunt bine, nu vă faceți griji!

A doua zi am mers la casa fetei. Am apăsat pe sonerie. Mi-a deschis mama ei. De îndată ce m-a văzut, s-a înfuriat. I-am spus cât am putut de liniștită:

— Draga mea, știi că pe copilul tău îl țin legat cu curele?

— Și pe tine ce te interesează, haimana netrebnică?

Nu am apucat să răspund, că mi-a și închis ușa în nas. După această vizită, întrucât gândul la acea fată chinuia îmi întruna mintea, L-am rugat

pe Preadulcele meu Iisus sămi le șteargă pe toate din minte, căci altfel aș fi înnebunit. Strigătele fetei răsunau mereu în urechile mele. Domnul m-a ajutat și am uitat repede. Și astfel, am putut să-mi continui lucrarea.

De la această întâmplare au trecut aproape 10 ani. Din nefericire, acestea se repetă. Mămici care nu știu să-și rânduiască creșterea copiilor, îi trimit foarte ușor la psihiatri și la psihologi. Oare nu cunosc că sufletul fiecărui om aparține lui Dumnezeu și că numai El poate să vindece? Câți dintre noi înfruntăm cu răbdare încercările vieții noastre? Câți dintre noi cerem ajutorul Domnului nostru? Să ne amintim cu toții cuvintele Lui: „Veniți la Mine toți cei osteniți și împovărați și Eu vă voi odihni. Luați jugul Meu și învățați de la Mine, că Eu sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihnă sufletelor voastre. Căci jugul Meu este bun și sarcina Mea ușoară este!”[6].

6 Matei 11, 28-30.

Femei fără busolă în viața lor

Femei cu sufletele goale, deznădăjduite caută să afle viitorul de la astrologi și vrăjitori. Caută să afle ce trebuie să facă, pentru ca să reușească în viață. Merg și se tot duc la medium, plătesc sume mari, pe care de multe ori le împrumută de la bancă, pentru a-și afla viitorul și cum să ajungă fericite în viață. Sunt convinse foarte ușor de chemarea celor care se adresează clienților – victime prin televizor, internet și ziare.

Cred cu adevărat că toate acestea pe care le spun sunt dumnezeiești? Nu cumva cred că cele pe care le spun au legătură cu realitatea? Reciproc! Viitorul fiecărui om îl cunoaște doar Dumnezeu. Desigur, foarte ușor noi putem cu rugăciunea noastră să-l schimbăm spre mai bine, la fel cum foarte ușor putem să mergem spre mai rău nesocotindu-L pe Dumnezeu.

Voi vorbi despre o doamnă care a venit la Metoc deznădăjduită de astrologi și vrăjitori, la care găsea scăpare, dar și indignată și supărată pe Dumnezeu, deoarece credea că nu o ascultă. A venit să-mi spună că un copil de-al ei se sinucisese, iar celălalt se încurcase cu drogurile. Adică, dintr-un motiv inexplicabil, așa cum credea ea,

ambii ei copii fuseseră conduși spre distrugere. Am întrebat-o, așadar:

— Te-ai întrebat cine poartă răspunderea pentru aceasta?

Apoi am continuat privid-o în ochi:

— Nu cumva mergi la vrăjitori și astrologi?

— Da.

— Poți să-mi spui de ce mergi la aceștia? Ce aștepți de la ei?

Însă nu m-am așteptat și nici nu am mai auzit un răspuns mai rău decât acesta:

— Vreau să aflu dacă va pleca soțul meu și dacă va veni un alt bărbat în viața mea. Dar, din nefericire, deși le-am plătit foarte mulți bani, nu am primit niciun răspuns. I-am întrebat și despre viitorul copiilor mei. Mi le prezentau foarte frumos și niciunul dintre ei nu mi-a spus că unul dintre fiii mei se va sinucide și că fiica mea se va încurca cu drogurile.

— Dar cum este cu putință, draga mea, să depinzi de ei? Dacă toți aceștia ar fi știut să-ți spună viitorul tău, l-ar fi știut și pe al lor. Ai văzut pe vreunul dintre aceștia să-și fi rezolvat problemele lor, astfel încât să rezolve și problemele altora? Toți acești așa-ziși profesioniști care prezic și care au diplome, așa cum zic ei, nu înțeleg că lucrează cu diavolul? Nu înțeleg că îi folosește cu scopul de a

prinde în cursă sufletele lor și să le îndepărteze de Hristos al nostru? Și dacă găsesc ceva ce ți s-a întâmplat în trecut, aceasta le spune și diavolul. Îți promit rezultat sigur și imediat, dar despre care rezultat vorbesc? Nu cumva ți-au spus să-ți ocrotești fiul, care era deznădăjduit din pricina ta și, de aceea, se gândea să se sinucidă? Nu cumva ți-au spus să-ți protejezi fiica, căci altfel va cădea în narcotice? Pe fiul tău, cu sinuciderea l-a câștigat diavolul și acum vrea să-ți ia și fata, de aceea a aruncat-o în narcotice. Dar, în cele din urmă, ce faci? Te-ai îndepărtat de Dumnezeu și urmezi calea diavolului? Și aștepți să vină și binele? Te-a stăpânit și nu știi ce faci?

— Și unde este Dumnezeu, măicuță? De ce m-a lăsat să ajung în halul ăsta?

— Draga mea, tu L-ai părăsit. Acela nu a plecat. El te așteaptă să mergi lângă El, dar niciodată nu te va forța să mergi lângă El, fiindcă nu intervine în libertatea pe care El Însuși ne-a dat-o. Când tu nu ești mulțumită de nimic și cauți ceva pe care nici tu nu cunoști ce este, e de vină Dumnezeu? Sunt de vină oamenii? Așa cum mi-ai spus, te-ai săturat de soțul tău. Este posibil așa ceva? Altceva este să te plictisești de el și altceva faptul de a te căi că te-ai căsătorit cu el, fiindcă ai făcut – să spunem – o alegere greșită.

— Ei, da, măicuță, recunosc aceasta. Am făcut alegerea greșită.

— Draga mea, ai așteptat 30 de ani ca să constați că alegerea ta a fost greșită? Ascultă, nici soțul tău nu e de vină, nici copiii tăi, nici nimeni altul, cu atât mai mult nici Dumnezeu! Cea care greșește este însăși sinea ta. Dacă nu poți să o scoți la capăt cu tine însăți, vei putea oare să o scoți la capăt cu soțul și cu copiii tăi? Pentru toate câte s-au petrecut în familia și în sufletul tău răspunderea este în totalitate a ta. Te rog, vino lângă Dumnezeul nostru! Numai El te poate face cu adevărat fericită. Numai El poate să-ți scoată copilul din iadul în care l-ai trimis. Numai El îl poate salva și pe celălalt copil al tău din pierzarea drogurilor. Te rog, vino la Hristos al nostru; este foarte ușor să te apropii de El. Este nevoie din partea ta de pocăință și smerenie, fiindcă pe acestea două le urăște diavolul. Dacă-ți iubești copiii, chiar și pentru puțin, trebuie să faci acestea pe care te sfătuiesc. Ai văzut că drumul pe care ai apucat este cel al coborâșului, cel care te conduce direct în prăpastie. Este calea nefericirii, al deznădejdii, al distrugerii tale personale și familiale. Ține de tine să te salvezi pe tine și pe familia ta. Și să-ți amintești întotdeauna, draga mea, că dacă se sfințește mama, se sfințesc toți cei din familie.

Niciodată nu este târziu. Fă o încercare, pune un început bun!

Știu că aceste cuvinte ale mele au fost de foc. Îmi dau seama că este foarte greu pentru cineva să-și recunoască greșelile și să se pocăiască cu smerenie. Dar, slavă lui Dumnezeu! A fost voia Lui ca această femeie să se mântuiască. Au urmat destule întâlniri și nesfârșite discuții, până să se întărească duhovnicește, să-și găsească calea și să-și readucă și familia pe drumul cel drept.

Biserică, Hristos și omul

Să merg mai aproape, să fiu în biserică, să fiu a lui Hristos. Nu cumva însă voi pierde această viață? Nu cumva tot ce are Hristos să-mi dea este pentru cealaltă viață? Aceste gânduri îi problematizează într-atât pe mulți oameni, încât unii ajung să spună: „De ce să caut necunoscutul? Mai bine să mă desfătez de cunoscut, să trăiesc clipa de față și plăcerile acestei lumi!". Astfel, își închid în inimă mântuirea sufletului lor.

Desigur, această problematizare nu este exclusiv a epocii noastre, ci a fost și a Apostolilor. Apostolul Petru a lăsat familia sa și L-a urmat pe Domnul, precum și toți apostolii au lăsat tot ce aveau mai de preț, avere, prieteni, rude. L-a

întrebat, așadar, Petru pe Domnul: „Doamne, noi am lăsat toate! I-am lăsat pe ai noștri, mrejele noastre, bărcile noastre. Le-am lăsat pe toate! Ce vom câștiga urmându-Te pe Tine?"[7]. Și Domnul le-a răspuns: *„Adevărat zic vouă că voi cei ce Mi-ați urmat Mie, la înnoirea lumii, când Fiul Omului va ședea pe tronul slavei Sale, veți ședea și voi pe douăsprezece tronuri, judecând cele douăsprezece seminții ale lui Israel."*[8].

Noi, adică, cei care ne vedem viața ca fiind grea, problemele noastre multe și de nerezolvat, nu le suportăm și cădem în deznădejde, iar cu această îndreptățire uităm de Hristos. Există însă oameni care au probleme mai grele decât noi și totuși sunt creștini mai buni, fiindcă nu L-au uitat nicio clipă pe Hristos, ci au crezut în El, I s-au încredințat și recunosc că încercările sunt pentru a li se șterge păcatele. Și, curățiți fiind de toate patimile, vor sta înaintea Lui fără frică și fără rușinea trădării față de El. Atunci vor câștiga Raiul și Îl vor întâlni pe Dumnezeu, Părintele lor Ceresc, desfătându-se de veșnica Sa Împărăție.

Hristos ne va compara cu Apostolii, cu Sfinții, dar și cu creștinii trecuți prin încercări, care au câștigat Raiul. Altceva este să afierosim puțin

---

7 Vezi Matei 19, 27.
8 Matei 19, 28

timp lui Hristos și altceva să le lăsăm pe toate în purtarea Lui de grijă.

Noi însă nu-I afierosim nici măcar cinci minute din timpul nostru. Chiar și în biserică ne îngreuiem să mergem; preferăm să dormim. Dacă însă ne vor spune prietenii sau iubitul sau soțul să mergem în excursie sau la o baie în zi de Duminică dimineața, la 7 sau la 5 dimineața, atunci nu ne simțim obosiți, ci ne sculăm cu plăcere. Pentru biserică însă niciun cuvânt!

Câți dintre noi, creștinii, ne îndreptățim pe noi înșine, pentru faptul că nu mergem la biserică? Câți nu spunem: „Ei, Dumnezeu vede oboseala mea și nu mă va răstălmăci". Frumoasă îndreptățire! Stau și mă întreb: Aceluia Îi facem rău sau nouă?

De asemenea, nu am înțeles următorul lucru: la biserică nu mergem să învățăm lucruri „bune"; pe acestea putem să le învățăm oriunde, iar unii dintre noi se poate să le știm deja. Ceea ce ne dă Biserica este prezența lui Dumnezeu, adusă în sufletul nostru. Este cea mai mare experiență în sufletul nostru! Această experiență o poți trăi numai în Tainele Bisericii, în legătura cu Hristos, Care este Capul Bisericii. Este mare lucru în viața omului ca să își zidească existența pe baze solide, pe temelii care sunt neclintite; numai atunci se poate simți în siguranță.

Ați văzut oameni care cred în Dumnezeu cu toată puterea lor, care se spovedesc, se împărtășesc și merg la biserică, cât de mult le strălucește chipul? Însă cei mai mulți care vin la biserică nu au înțeles de ce vin, nici nu înțeleg ceea ce aud, fiindcă mintea lor este în altă parte.

Voi da un exemplu. În fiecare Duminică la Metoc venea o doamnă, care Duminică de Duminică se împărtășea. Într-o zi am întrebat-o:

— Ai duhovnic?

— Nu.

— Cine ți-a dat voie să te împărtășești atât de des?

— Singură am decis.

— Cu multă smerenie vreau să-ți spun că ceea ce faci nu este corect. Trebuie ca înainte de a te împărtăși, să te spovedești.

— Bine, măicuță! Așa am să fac.

— Să fii binecuvântată! Soțul tău de ce nu vine la biserică?

— Nu știu, întrebați-l.

— Spune-i să vină după-amiază, ca să discutăm.

— Știam că soțul ei mă respecta mult și de îndată ce a primit mesajul, s-a grăbit să vină cu soția lui.

— De ce nu vii la biserică? l-am întrebat.

— Măicuță, nu vin pentru că nu vreau să devin

ca soția mea.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că ea este mereu îmbufnată, cu nervi, toată ziua țipă la noi și ne înjură. În puține cuvinte, comportarea ei ne-a obosit. Merge în fiecare Duminică la biserică, dar niciodată nu s-a întors liniștită acasă.

— Poți să-mi spui de ce cârtești? am întrebat-o pe soția lui.

— Nu știu, mi-a răspuns ea zâmbind.

— Ai vreo nemulțumire față de soțul sau copiii tăi?

— Nu, niciuna.

— Atunci de ce ești mereu nervoasă?

— Ceva îmi lipsește, dar nu știu ce anume.

— Ceea ce înțeleg eu este că îți lipsește Dumnezeu din suflet, de aceea ești nefericită. Străduiește-te să-L cunoști pe Dumnezeu, ca să se liniștească sufletul tău. La biserică nu-ți vei aminti ce ți-a spus măicuța, ce ți-a spus copilul tău, ce ți-a spus sora ta, ce ți-a spus soțul tău. La biserică mergem ca să ne întâlnim cu Dumnezeul nostru! Să se liniștească sufletul nostru și să primim putere, ca să putem să ne înfruntăm problemele cu pace în suflet. Și, mai ales, atunci când ne împărtășim și-L băgăm pe Hristos în noi, nu avem dreptul să-L întinăm. Ai înțeles?

— Am înțeles.

— Deci, Duminică vă vreau pe amândoi în biserică! În regulă?

— Aveți cuvântul meu, m-a încredințat soțul, în timp ce aceea zâmbea.

Am vorbit mult până să o ajut să-și conștientizeze greșelile. Într-adevăr, au continuat să meargă amândoi la biserică, ceea ce a făcut ca relația lor să fie mai strânsă și mai iubitoare.

De aceea femeile care devin soții și mame trebuie să fie exemple de dragoste în familie. Oricâte chinuri, oricâte amărăciuni, oricâte primejdii ar veni în viața noastră, nu trebuie să ne temem, fiindcă lângă Dumnezeu suntem în siguranță.

Să oprim îndreptățirea: „Ce să fac la biserică? Să-l ascult pe preotul care nu crede nici el în ce spune?". Nu mergem în biserică pentru preot, ci pentru noi, pentru liniște, pentru sănătatea și mântuirea sufletului nostru. În loc să luăm medicamente antidepresive și substanțe narcotice, îndreptându-ne spre nimicirea personalității noastre și condamnarea sufletului și a trupului nostru la moarte, nu este mai bine să mergem la biserică și să Îi încredințăm orice întristare a noastră Aceluia, Care este Părintele nostru?

Dragostea ei pentru un bărbat a făcut-o să ajungă prostituată

Căsătorită și cu doi copii. A iubit pe altcineva, care i-a vândut, chipurile, marea dragoste, i-a arătat nemăsuratul lui interes, i-a făgăduit o viață mai bună decât cea pe care o trăia, a convins-o că merita ceva mai bun decât să fie gospodină și să-și crească copiii. Că adică frumusețea ei nu trebuia să rămână închisă între cei patru pereți ai casei, ci trebuia valorificată. Îi umfla egoismul, îi întărea încrederea de sine, i-a promis o carieră strălucită. I-a spus că va deveni de exemplu un manechin, o cântăreață faimoasă sau un strălucit om de afaceri. Și, firește, de toate acestea avea să se ocupe el, iar prin cunoștințele lui avea să o promoveze.

Aceea, fermecată de cuvintele lui mărețe, l-a crezut și astfel, părăsindu-și familia, l-a urmat pentru o viață așternută cu petale de trandafiri, așa cum credea. Această dramă a fost printre primele pe care am început să le port în sufletul meu.

Această femeie se îndrăgostise și îl iubise pe bărbatul cu care se căsătorise! Dar și acela o iubise mult și aveau o familie frumoasă. Soțul ei avea

magazin în Pireu. Toate decurgeau armonios în viața lor. Nu exista nicio problemă, cel puțin așa credea.

Dar pentru încă o dată s-a dovedit că, dacă nu există Dumnezeu în viața noastră, nimic nu merge bine. Pentru încă o dată se adeverește că, dacă dragostea omenească nu are rădăcini, copacul cade la prima adiere de vânt. Și dovada este că puținele cuvinte ademenitoare și promisiunile deșarte ale unui al treilea au fost în stare să le prefacă pe toate în cenușă. Căci atunci când sufletul este gol de dragostea lui Dumnezeu, nimeni nu îl poate umple, nici măcar copiii tăi; de aceea îi și părăsești foarte ușor, și încă fără mustrări de conștiință.

Tocmai aceasta s-a întâmplat și în situația acestei ființe nefericite, de îndată ce a pătruns în viața ei „marea și desăvârșita dragoste", care i-a destrămat și i-a sacrificat familia. Și care credeți că a fost, în cele din urmă, viața mai bună care o aștepta? Viața cea împodobită cu flori, pe care i-a făgăduit-o iubitul ei? A fost trotuarul... A început adică să se prostitueze! Pe altarul inexistenței slave s-a vândut pe ea însăși, pe soțul ei și pe copiii ei. Și cel mai rău e că acest bărbat era căsătorit și tată a trei copii. Nici măcar pentru o clipă acest „domn" nu s-a temut că mâine, când vor crește și copiii lui,

se va găsi cineva care, cu aceleași cuvinte mari și frumoase, va voi să-i distrugă și pe copiii lui? Dar așa sunt slava și banii. Îl înnebunesc pe om, fie că le merită, fie că nu.

Poate că este mai ușor pentru o fată care este necăsătorită să se retragă. Dar pentru o mamă nu se justifică! O mamă, orice ar îndura de la familia ei părintească, nu trebuie niciodată să îngăduie să se întâmple aceleași lucruri și copiilor ei. Dimpotrivă, va trebui să-i protejeze și să le ofere pe cele care i-au lipsit ei. Să devină înger de lumină pentru copiii ei și cu aripile ei să-i acopere de orice amărăciune din care ar putea gusta în viața lor!

Acest domn, care era „așa cum trebuie", i-a promis că vor strânge bani, că își vor cumpăra casa lor, că vor avea afacerea lor și apoi se vor căsători, iar pe ea o va avea ca pe o prințesă în palatul ei! Iar aceea l-a crezut și îi primea pe toți clienții, tineri, bătrâni, bolnavi, cu toate capriciile ce le avea fiecare. Nici măcar o clipă nu s-a gândit că atunci când un bărbat iubește o femeie și se gândește să se căsătorească cu ea, niciodată nu o va arunca în stradă să se prostitueze. Dar, din nefericire, dragostea este oarbă!

Însă la un moment dat ea a aflat că el este deja căsătorit, iar ironia sorții a fost că tocmai în acea zi el făcea inaugurarea afacerii ce o deschisese cu

banii ei. Fulger din cer a lovit-o în cap! A doua zi „marea ei dragoste" a mers să încaseze banii, iar ea i-a spus cele pe care le aflase despre el. Răspunsul iubitului ei prieten a fost următorul:

— Ai vreo problemă? Tu să continui să faci ceea ce faci. Ce fac eu, este treaba mea! Hai, adu banii pe care i-ai câștigat!

Atunci a început cearta.

— Nu-ți dau nimic! Eu m-am despărțit pentru tine și tu ți-ai bătut joc de mine! De ce mi-ai ascuns faptul că ești căsătorit? Nu ți-e rușine să mă minți de atâta timp? Mi-am părăsit copiii și soțul, am crezut în tine și așteptam să te căsătorești cu mine. Și tu ești deja căsătorit? Nu ți-e rușine că m-ai exploatat și m-ai aruncat aici?

— Ce spui, nebuno?! Să mă căsătoresc cu o prostituată?! Ești întreagă la minte? Soția mea este o doamnă cu „D" mare. Este posibil să decad așa de rău și să te iau pe tine în căsătorie?

Atunci și-a conștientizat marea ei greșeală, marele rău pe care și l-a făcut sieși și, mai ales, familiei ei. A plâns zile în șir... Și disprețuind amenințările lui, refuza să lucreze... Căindu-se pentru cele întâmplate, a încercat să comunice cu copiii ei, dar a primit următorul răspuns:

— Mama noastră a murit cu mulți ani în urmă.

Nu a îndrăznit să-i mai deranjeze. Așa se

întâmplă când mamele nu-și iubesc copiii și, pentru așa-zisa mare dragoste a unui bărbat, le ucid sufletele. Copiii însă sunt cei mai mari judecători, cei mai mari pedepsitori... Durerea pe care le-a pricinuit-o această mamă a venit vremea să i-o întoarcă înapoi. Astfel, nu numai că nu au vrut să-i vorbească, dar au tăiat și orice posibilitate de comunicare.

Și ca întotdeauna, viața continuă. Care este continuarea vieții acestei femei? Și-ar fi dorit cineva să fi fost un coșmar și trezindu-se, să fie toate ca mai înainte, dar din nefericire este realitate. Femeia și-a distrus viața pentru o iubire inexistentă. Și neavând unde să-și plece capul, continuă să facă aceeași meserie, continuă să-l lase pe acel bărbat să o exploateze și, ceea ce este cel mai rău, își afundă mintea tot mai mult în gol.

Iată, ce poate păți cineva, atunci când nu-L pune pe Dumnezeu în viața lui. Căci dacă ar fi existat Dumnezeu în viața ei, și-ar fi respectat jurământul căsniciei, ar fi respectat una dintre cele 10 porunci care spune „Să nu desfrânezi!" și ar fi continuat să fie doamnă și prințesă în casa ei și nu și-ar fi rușinat copiii. Lăcomia însă întunecă mintea și ne îndeamnă la fapte necugetate. Nimeni nu este de vină pentru alegerea noastră.

Însuși Domnul, știind mai bine decât făptura Sa,

a rânduit să ne ocrotească și să ne arate care este viața virtuoasă. Nimeni nu poartă răspunderea decât noi înșine pentru propria pierzare. Așadar, să nu cerem socoteală de la nimeni, ci numai de la noi înșine.

Credință nezdruncinată

Mă simt foarte privilegiată că Dumnezeu m-a învrednicit să cunosc o familie de bogați, care nu sunt robii banului, ci vrednici admninistratori ai acestuia, în timp ce principala caracteristică a lor este dragostea și încrederea în Dumnezeu. Este vorba de o familie foarte închegată, care transmite prisosul dragostei lor către aproapele, prin multe milostenii și diferite binefaceri. Sunt oameni drepți și, cel mai important, nu au uitat de unde au plecat. M-am hotărât, așadar, să scriu câteva cuvinte despre această familie, spre slava lui Dumnezeu.

Cu aproximativ doi ani în urmă, pe când mă aflam la Metoc, a intrat o doamnă în biserică să se închine. Eu stăteam în curte și deoarece întârzia să iasă, am intrat să văd dacă nu a pățit ceva. Intrând în biserică, am văzut-o îmbrățișând icoana Maicii Domnului și plângând în hohote în timp ce se ruga. Am așteptat să termine. Atunci m-am

apropiat și am lovit-o ușor pe umăr. Când s-a întors, am văzut o femeie foarte frumoasă, plină de noblețe. Prezența ei te impresiona. Ce putea să i se fi întâmplat unei astfel de femei aristocrate? Ce anume a adus-o în biserică și a făcut-o să plângă astfel?

Am invitat-o la arhondaric. După ce am servit-o cu tratație, am întrebat-o dacă voia să-mi vorbească pentru a-și ușura sufletelul. A acceptat, pot să spun că a simțit chiar multă ușurare.

— Vă simțiți mai bine?

— Da, destul de bine.

— Mă bucur pentru dumneavoastră. Cum vă numiți?

Auzind numele ei, am rămas fără glas. Aveam înaintea mea pe una dintre cele mai distinse doamne din țara mea. Nu am recunoscut-o, deoarece era dintre doamnele care nu erau interesate de luminile publicității. Este una dintre doamnele pe care singurul lucru ce le interesează este familia lor, dar mai presus de toate Dumnezeu. Mulțumirea acestei doamne, oricât ar părea de ciudat, este biserica, rugăciunea și locurile de închinare. Însă diavolul, care nu dorește binele nimănui, i-a lovit familia, până a destrămat-o. Vă voi povesti însă totul de la început.

Această femeie se cunoștea cu soțul ei de mici

copii. Au crescut în aceeași vecinătate, ambii trăgându-se din familii foarte sărace. Cu trecerea anilor, prietenia a devenit iubire, și apoi dragoste. Și astfel, au hotărât să-și unească viețile cu legătura căsătoriei, înaintea lui Dumnezeu. Anii treceau și ei păstrau mereu aceeași dragoste. Își înfruntau problemele vieții și ale serviciului întotdeauna împreună. Adeseori soțul ei îi spunea: „Înțeleg oboseala ta lângă mine, dar îți promit că va veni timpul când te voi face împărăteasă!". Firma la care lucra i-a văzut râvna și l-a făcut șef.

Puțin mai târziu, soția lui a rămas însărcinată și a încetat să mai meargă la serviciu împreună cu el. A rămas acasă ca să crească copilul lor. Foarte curând a venit și al doilea copil. Soțul ei avea 30 de ani. Avea multe visuri și planuri ambițioase pentru viitor. Așa cum dorește orice tânăr, voia să-și facă întreprinderea sa. Într-o zi i-a spus directorului:

— Nu mai vreau să fiu funcționar. Vreau să-mi fac întreprinderea mea. Am multă poftă și putere să lupt cu viața și să o câștig. Vreau să-mi încep întreprinderea mea, ca cea la care lucrăm.

Directorul, cu destui ani mai mare decât el și cu mai multă experiență, i-a spus:

— Copile, te vor devora toți acești rechini. Vor năpusti asupra ta și te vor sfâșia.

Tânărul însă era neînduplecat.

— Voi lupta și voi câștiga, fiindcă Îl am pe Dumnezeu alături de mine.

— Îți doresc să reușești, fiul meu! Reușită bună!

Și energicul tânăr, plin de râvnă pentru lucru, a pornit întreprinderea. Împreună-lucrătoare și întotdeauna sprijinitoare o avea pe soția sa, care îl ajuta cu multă râvnă, fără să-și lase copiii pe mâini străine. Nu a făcut însă greșeala să-i crească cu acea mentalitate pe care o au copiii bogați. Îi creștea ea însăși cu dragostea sa, dar și cu o aspră disciplină. Fiecare își cunoștea locul său în casă. În zilele de rând, deoarece tatăl lucra toată ziua, familia mânca fără el. Însă, în Duminici, tatăl nu lipsea niciodată de la masă. Toată ziua mama era cu copiii ei, iar seara, când îi punea la somn, îi îngrijea mama sa, fiindcă ea mergea să-l ajute pe soțul ei.

Oboseala era însă uneori atât de mare, încât adormea pe canapelele biroului. Femeia aceasta nu a lăsat niciodată din gură rugăciune, iar din mână metanierul. Dumnezeu, văzându-le cinstita luptă, i-a binecuvântat, iar treburile lor mergeau din ce în ce mai bine. Încet, încet și-au făcut și casa lor. Apoi au început să ajute cu bani și familii sărace. Ușa lor era mereu deschisă pentru oricine avea nevoie.

În vremea mobilizării, soțul trebuia să aducă în regiune unele lucruri. I-a luat împreună cu el pe soția și pe copiii săi. Trecând prin diferite sate, într-un luminiș au văzut recruți și multă lume adunată. Au coborât, i-au salutat și recruții li s-au plâns că i-au lăsat acolo uitați de către toți și că nici mâncare nu aveau să mănânce.

— Copii, nu vă mâhniți! De îndată ce mă voi întoarce în Atena, voi trimite hrană pentru toți.

Au plecat, și-au făcut treaba și pe când se întorceau, soția i s-a plâns:

— Iubitule, suntem datori la bănci! Ca să-i hrănești pe toți aceia, e nevoie de mulți bani. Unde îi vom găsi?

— Femeie, avem două camioane. Vom vinde unul și îi vom hrăni. Nu pot să mănânc doar eu, iar acei copii să flămânzească.

Soția lui a acceptat, zicând:

— Să se facă voia lui Dumnezeu!

A doua zi, de îndată ce a anunțat că vinde camionul, s-a găsit îndată un client care i-a dat banii în mână. Atunci a luat-o pe soția sa și au cumpărat de la supermarket din banii câștigați pe camion. Au pus lucrurile în celălalt camion și au pornit să le ducă tot împreună. Dar ce au făcut recruții când i-au văzut, nu se poate descrie. După aceasta, Dumnezeu i-a binecuvântat și mai mult și

au dobândit 20 de camioane. Însă acum, când au progresat profesional, diavolul, care îi urăște pe fiii lui Dumnezeu, a pus pe toți rechinii laolaltă să-i facă bucăți, să-i lovească fără milă. Ai fi zis că le furau pâinea de la gură. Și, într-adevăr, au reușit să-i rănească foarte tare, până când soțul ei a ajuns după gratii.

Timpul se scurgea dureros pentru cei doi soți. Plânsetele și rugăciunile acestei femei nu aveau sfârșit, dar și dragostea, și credința lor în Dumnezeu se întăreau tot mai mult. După ce i-au distrus economic, soțul ei a ieșit din închisoare. Era atât de curajos, încât nu s-a lăsat bătut, ci a luat-o de la început și din dărâmături a refăcut totul. Soția lui îi stătea alături dârză, ca o stâncă. Niciodată nu i s-a plâns, niciodată nu i-a spus: „Am obosit, renunță la toate!". Dimpotrivă, îi dădea putere și-l încuraja să continue. „Dumnezeu este cu noi. Nu te teme, ci înaintează!" îi spunea.

Întreprinderea lor s-a ridicat din nou și a rodit foarte repede. Văzând diavolul că orice le făcea, oricât îi ispitea, ei nu se depărtau de Dumnezeu și de rugăciune, se iuțea tot mai mult, de aceea și-a făcut din nou apariția. De data aceasta, i-a lovit nu numai cu faliment pe plan profesional, ci și cu boli grave. Din nou rechinii și-au ascuțit dinții și de data aceasta au atacat și mai tare.

A început din nou căderea. Distrugerea nu a întârziat să vină. Au luat 80% din averea lor și nu numai atât. Soțul ei a intrat din nou în închisoare. Amărăciunea și durerea s-au făcut rană ce sângera, având ca apogeu boala. Soțul în închisoare s-a îmbolnăvit grav și a intrat în spital, cu însoțitori și paznici, de ai fi zis că este cel mai mare criminal. Urmarea? Cancer! Dobândise și diabet din prima lor nenorocire care dăduse peste ei.

Și astfel, problema s-a mărit. Operațiile urmau una după alta. Soția se scula în fiecare dimineață ca să gătească mâncarea care îi plăcea soțului, dar și pentru ceilalți doi din salon, care aveau și ei cancer. Dar curajul începuse să o părăsească, văzându-și soțul în acea stare, fiindcă își pierdea pofta nu numai pentru munca sa, ci și pentru însăși viața sa. Se temea. Se ruga cu lacrimi zi și noapte Domnului și Dumnezeului nostru să-i redea sănătatea.

În fiecare zi, înainte de spital, trecea pe la bisericuța Maicii Domnului. Văzând-o în fiecare zi prăbușindu-se, îi aminteam că Hristos este Viața și Învierea. Îi spuneam să nu se teamă de moarte, fiindcă Hristos nu va îngădui să plece din viață soțul ei, de vreme ce avea multe de dat, avea lucrare de terminat. Pe cât puteam, îi dădeam curaj să rabde, ca să urce pe Golgota ei. Într-o zi,

a venit plângând.

— Ce ai pățit?

— Ah, măicuță, dacă nu semnează mâine procurorul, care ne chinuiește de trei ani pentru o semnătură, soțul meu nu va ieși din închisoare. Este nedrept! Nedrept! ...

Și a izbucnit în lacrimi.

— Ai uitat credința ta și de aceea plângi? Vom face rugăciune și va semna. Nu-ți pierde curajul! Te vreau căpitan puternic, mai ales acum când corabia este învolburată de furtună. Are grijă Dumnezeu! Nu te va părăsi.

— Ah, măicuță! Nu știți ce om crud este, de aceea spuneți așa.

— Încetează! Ai încredere în Hristos! Mâine acest domn va semna!

După ce am liniștit-o că în ziua cu pricina Hristos îl va lumina și va semna, a plecat. La ora două noaptea m-am sculat ca să fac rugăciune pentru problema ei. În vreme ce mă rugam, ca într-o vedenie mi s-a părut că-L văd pe Hristos semnând. Din pricina bucuriei, nu mai încăpeam în chilie. M-am dus în biserică pentru a-I mulțumi. Plângeam și râdeam în același timp! Nu știu ce-I spuneam! Nu știu dacă pășeam sau zburam. Mă plimbam prin curte și-I vorbeam lui Hristos, Maicii Domnului, Starețului Porfirie, florilor, copacilor!

Bucuria se revărsa cu putere din sufletul meu!

În cele din urmă, s-a luminat de ziuă și am sunat-o pe această femeie îndurerată și i-am povestit ce s-a întâmplat în acea noapte. Cu bucurie, dar și cu neliniște, a mers la tribunal. De îndată ce s-a terminat, m-a sunat, strigându-mi bucuroasă:

— A semnat! Măicuță, a semnat! Îi mulțumesc lui Hristos! Mulțumesc! ... Mulțumesc! ...

Aceasta este dragostea lui Hristos pentru copiii Săi care-L iubesc cu adevărat și-I urmează cu încredere. Însă, soțul ei se lupta cu moartea. Soția lui nu a încetat să se roage zi și noapte, fiind sigură că va trece și peste această încercare. Însă această vânătoare nemiloasă a atâtor ani a obosit-o și pe această femeie puternică, care s-a îmbolnăvit și a intrat în spital. Acum îndatoririle legate de îngrijirea tatălui ei le-a preluat fiica, care făcându-și inima de piatră, adeseori era nevoită să-i spună că mama a ieșit din spital, dar trebuia să mai rămână puțin acasă pentru a se reface.

— Tăticuțule, să te faci și tu bine și vom fi din nou cu toții împreună.

O lună mai târziu medicii și procurorii l-au înștiințat că este liber să se întoarcă la casa lui. De îndată ce a auzit fiica aceasta, l-a sunat pe fratele ei să o scoată pe mama lor din spital, deoarece dacă nu ar fi văzut-o tatăl ei acasă, ar fi murit de

supărare. Și, într-adevăr, copiii au reușit să o scoată pe mama lor din spital cu o zi mai devreme.

Ieșind soțul ei din spital, sănătos și liber, după ce s-a luptat piept la piept cu moartea, a mers plin de bucurie acasă. Văzând însă halul în care se afla soția sa, i-a spus:

— Dacă știam în hal te voi găsi, aș fi preferat să mor de mii de ori în închisoare.

Însă Dumnezeu i-a redat repede sănătatea, iar viața lor a început să intre din nou în ritmul lor normal. Din fericire, copiii își terminaseră și își începuseră câte o întreprindere. Cu foarte multă strădanie și luptă, au reușit să păstreze ce mai rămăsese din întreprinderea lor și astfel au ajuns încet, încet iarăși la înălțime. Din nou, Dumnezeu a sprijinit această familie iubitoare.

Dumnezeu i-a binecuvântat pe copiii Săi pentru credința lor puternică și pentru lupta lor cinstită, dar și pentru că în necaz aflându-se, nu au încetat să miluiască, nu au disprețuit niciodată pe vreun sărac sau orfan. Trebuia însă să fie încercați, trebuiau să treacă prin cuptor precum aurul. Și s-a dovedit că pe măsură ce încercarea prin care treceau era mai mare, cu atât mai aproape de Hristos veneau. Dar diavolul nu a încetat să-i ispitească, însă nici ocrotirea lui Dumnezeu nu se depărta de la ei. A venit momentul să se căsătorească și

copiii lor. Când fiica a vrut să-l facă cunoscut pe iubitul ei, a spus mamei sale:

— Mamă, cel pe care-l iubesc este sărac. Oare tata se va împotrivi?

— Să nu mai spui asta! Ai uitat de unde a plecat tatăl tău? Dacă voiam ginere bogat, vă creșteam altfel și nu cu dragostea lui Dumnezeu. Ceea ce mă interesează este să fie băiat bun și să vă iubiți. Și poate să nu aibă „soartă sub soare".

Și, într-adevăr, tatăl ei l-a primit cu multă dragoste, l-a îmbrățișat și i-a spus:

— Un singur lucru cer de la tine: să-ți iubești femeia și să nu-ți trădezi niciodată familia pe care o veți face! Iar eu voi fi alături de voi.

Mama cea iubitoare mi-a povestit într-una dintre întâlnirile noastre:

— Soțul meu l-a băgat și pe ginere în întreprinderea noastră și – Slavă lui Dumnezeu! – ne iubește și ne are ca pe familia sa. La fel și noi. Soțul meu le-a făcut cadou la logodna lor și un ceas Rolex. Fiica mea nu a purtat darul tatălui ei, la fel nici soțul ei. Când am întrebat-o „De ce, fiica mea, ați disprețuit darul tatălui tău, și tu și soțul tău?", mi-a răspuns: „Mamă, știi că prietenele mele sunt fete bune, dar sărace. Așadar, cum să port eu Rolex?". Atunci i-am dat dreptate și i-am cerut iertare. Măicuță, ceea ce îmi place la copiii mei

este că ne urmează exemplul și dau milostenie în ascuns, atât cât pot. Și cum am aflat? Fata pe care o ține în casă ca să o ajute la treburi, a prins-o punând pe ascuns bani în geanta prietenei ei.

— Să fie binecuvântați și voi, și copiii voștri!

— L-am căsătorit și pe fiul nostru cu o fată cum nu este alta mai bună. Măicuță, nu ne interesează bogățiile, ci dragostea și credința în Dumnezeu. Și dacă am rezistat până astăzi, am reușit aceasta deoarece avem credință în Dumnezeu și dragoste între noi. Suntem toată familia ca un pumn strâns. Și copiii, și nepoții noștri, toți suntem pe calea lui Dumnezeu și a dragostei. Slavă lui Dumnezeu!

Am întrebat-o la un moment dat pe această vrednică mamă și soție, care a stat cu adevărat ca o stâncă alături de soțul ei în marile încercări și lovituri nemiloase, cât de greu este să fii mamă.

— Măicuță, ca să fii mamă este cel mai frumos și mai dulce lucru! Deși am trecut prin multe mâhniri, repetate distrugeri ale firmei soțului meu, copiii mi-au fost bucuria vieții. Când îmi vedeam copiii, când îi strângeam la piept, toată mâhnirea, toată oboseala, sufletească și trupească, plecau. Măicuță, nu există ceva mai dulce, vreun lucru mai plin de dragoste în viața unei femei decât copiii ei. Cel mai frumos lucru pe care ni l-a dăruit Dumnezeu este maternitatea. Știți ce

frumos și câtă dragoste simți când îți vezi copiii crescând în fiecare zi? În fiecare zi, te legi de ei tot mai mult, în fiecare zi, îi iubești tot mai mult și în fiecare zi, te bucuri văzându-ți lucrarea dând roade bune și dulci. Singurul lucru pe care nu poate să ți-l ia cineva sunt copiii tăi. Firma, casa, banii, în sfârșit toate, poți să le pierzi. Pe copiii tăi însă nimeni nu poate să ți-i ia, fără numai Dumnezeu. Când au început problemele cu munca soțului meu, copiii mei aveau cinci și trei ani. M-am rugat lui Dumnezeu să mă lumineze dacă trebuia să le spun ce ni se întâmpla, dacă trebuia să-i fac și pe ei părtași la problemele familiei. Răspunsul pe care am simțit că l-am primit a fost că da, trebuia să o fac. Într-un mod cu totul delicat, încet, încet, le-am explicat ce se întâmpla cu munca tatălui. M-au înțeles foarte repede și credeți-mă, m-au ajutat atât de mult, încât nu mă așteptam. Ne-au stat alături și ne-au sprijinit în așa măsură în lupta noastră, încât îi priveam și mă miram cum de este cu putință ca niște copii atât de mici să ne simtă atât de bine. Niciodată, ca și copii, nu au cerut ceva, niciodată nu au râvnit la ceva pe care l-au văzut la colegii de școală. Nu spun că le-ar fi lipsit ceva, dar ca și copii ar fi putut invidia ceva. Când mergeam să le cumpăr haine sau papuci, îmi spuneau: „Mămico, nu cumva banii pe care-i

vom cheltui sunt de trebuință lui tata? Întreabă-l, mai bine!". Înțelegeți, măicuță, cât de mult m-au ajutat? Într-o Duminică, de îndată ce am terminat masa, fiica cea mică i-a spus tatălui ei: „Tăticule, nu te mâhni! Fac în fiecare zi rugăciune la Doamne-Doamne să te ajute. Și sunt sigură că o va face, fiindcă mi-a spus-o. Bine, tăticule?". Soțul meu a luat-o în brațe și plângea ca un copil mic. Aceasta este bucuria familiei, copiii. Toată lumea vorbește despre ei. Desigur, știm că ei nu sunt ai noștri, ci ai lui Dumnezeu. Cred însă că El se bucură de felul în care i-am crescut.

— Să fii sigură că Dumnezeu Se bucură! M-ați lăsat fără grai cu atâta dragoste ce aveți către Dumnezeu, dar și între voi.

Această femeie bună vine adeseori și stăm de vorbă. Bucuria mea este de nedescris atunci când o văd și stau de vorbă cu ea, fiindcă este copilul iubit al lui Hristos, căci nimic nu a putut încovoia credința și dragostea ei pentru El.

Într-o zi, m-a sunat la telefon și mi-a cerut să merg la casa ei. Am refuzat, deoarece evit să merg pe la case. Însă m-a convins, spunându-mi că socotea o binecuvântare faptul de a intra în casa ei o călugăriță și că voi cunoaște cu această ocazie toată familia. Într-o Duminică, așadar, după Dumnezeiasca Liturghie, am mers la casa

ei. Acolo am descoperit că cele pe care mi le spusese despre familia sa erau o picătură în ocean. În această familie, primul loc îl are Dumnezeu! Chiar și la masă, când stau să mănânce, există un loc al lui... Dumnezeu! Iată, cum vine binecuvântarea într-o familie!

Păcatul distruge legăturile frățești

Este un lucru știut că mulți oameni și-au pierdut respectul față de ei înșiși, dar și față de cei din jur, așa cum și-au pierdut și dragostea. Iar aceasta se datorează lepădării de Dumnezeu. Se simt puternici, pentru că li s-a umplut buzunarul cu bani, lucru ce i-a făcut aroganți și individualiști.

O femeie măritată s-a îndrăgostit de un alt bărbat. Credea că acela îi va da ceva în plus decât soțul ei legiuit. Credea că așa va deveni fericită, furând soțul altei femei, chiar pe cel al surorii ei. Gândiți-vă cât de mult orbește păcatul pe om, astfel încât fără niciun pic de respect și fără să țină cont de durerea pe care avea să i-o pricinuiască surorii ei, a făcut așa ceva! Printre altele, nu a găsit nici curajul să se despartă de soțul ei.

Dar fiindcă nimic nu rămâne ascuns sub lumina

soarelui, sora și soțul ei au aflat de aceasta, până și copiii ambelor familii. Cu toate acestea, perechea îndrăgostită nu s-a speriat deloc, ci au continuat să trăiască împreună în acea legătură nelegiuită, disprețuind durerea nesuferită, amărăciunea și moartea pe care le semănau în jur. Pe această femeie atât de mult a orbit-o diavolul, încât nu lua în seamă nici măcar rugămințile copiilor ei.

— Te rugăm, mămico, îi spuneau copiii, încetează ceea ce faci! Ne este rușine să mergem la școală, căci ne iau în râs toți colegii.

Aceea însă nu asculta de nimeni, până când copiii ei au fost nevoiți să schimbe școala, fiindcă nu mai suportau rușinea ce venise peste familia lor. Într-o zi, când au văzut ochii tatălui înlăcrimați, au început din nou să o implore pe mama lor, dar aceea rămânea neschimbată. Cu iubitul ei să fie și toți ceilalți puteau să moară! Diavolul o orbise cu totul! Cam aceeași scenă se petrecea și în cealaltă familie. Aceeași durere, aceeași rușine, aceleași certuri. Iar copiii căzuți în deznădejde!

Până când a venit ora numărătoarei inverse. Așa-zisa femeie fericită s-a îmbolnăvit de cancer. Și, de bine de rău, nu avea pe nimeni să o sprijine și să o îngrijească, fără numai pe sora ei. În acest punct, a început a doua mare dramă. Sora înșelată s-a bucurat lăuntric de boala surorii ei, fiindcă o

înecase durerea trădării sale. După ce s-a gândit și s-a sfătuit cu prietenele, a hotărât să o ajute pe soră în boala ei. Nu din dragoste, desigur, ci ca să-și câștige dreptatea și iertarea de la aceea.

Bolnava, înțelegând că sora ei a venit ca să ajute în boala sa numai pentru că aștepta iertarea ei, s-a învârtoșat atât de mult în egoism și mânie, încât nu a putut să ceară iertare. Cât despre copiii și soțul ei, nu au vizitat-o nici măcar o singură dată! Atât de mare era rana ce le-o pricinuise, încât nimeni dintre aceștia nu voia să o mai vadă. A trecut un an de zile în care s-a luptat cu boala, cu durerile, dar și cu sinele său, până când a venit clipa ca sufletul ei să plece la Cer.

La înmormântare, în afară de soțul și de copiii ei, care stăteau deoparte ca niște străini, s-a mai aflat doar o vară îndepărtată de-a sa. Numai aceasta a însoțit-o la ultima ei locuință.

Cealaltă soră a ei se prăbușise din pricina întristării, dar nu pentru pierderea surorii, ci fiindcă nu a simțit satisfacția de a auzi mult dorita cerere de iertare. Atunci și-a adus aminte să-și izgonească și bărbatul din casă.

Este știut faptul că necredința doare foarte tare; este ca și cum ți-ar străpunge inima cu un cuțit cu două tăișuri. Cu atât mai mult atunci când acest cuțit ți-l înfinge însăși sora ta. Această femeie a

căzut, în cele din urmă, în depresie. Același lucru s-a întâmplat și cu copiii ei.

— Buna mea doamnă, simt durerea ta, însă nu ai înfruntat situația corect. Nu te nedreptățesc. Rana a fost foarte mare. Fiindcă un om care nu-L are pe Dumnezeu în sufletul său, îl are pe diavolul. Iar diavolul nu este dator să facă bine cuiva. V-a jucat așa cum a vrut el. Dacă L-ai fi avut pe Dumnezeu Chivernisitor al vieții tale, ai fi avut o contragreutate la durerea ta, fiindcă Dumnezeu te-ar fi povățuit să rezolvi în chipul cel mai bun infidelitatea soțului și a surorii tale. Și nu ai fi ajuns astăzi în halul în care sunteți tu și copiii tăi. Și nu i-ai fi aruncat în antidepresive. Te îndreptățesc, pentru că înțeleg că ai încercat să războiești singură această legătură bolnăvicioasă. Nu ai avut o mână de încredere și dragoste, care să te ajute în lupta grea pe care o duceai. Vezi că fără Dumnezeu suntem bolnavi sufletește și trupește? Vezi că nu suntem în stare să facem niciun pas fără El? Însă, ia spune-mi: Dacă sora ta ți-ar fi cerut iertare, ai fi uitat ce s-a întâmplat?

— Nu am spus asta! Desigur că nu aș fi uitat, ci aș fi fost satisfăcută că a căzut la picioarele mele, cerându-mi iertare.

— Dacă ar fi făcut aceasta, nu te-ai fi despărțit?

— Ba da, m-aș fi despărțit. Ce am făcut acum,

aș fi făcut și atunci când mi-ar fi cerut iertare.

— Înțeleg că durerea ce ți-a pricinuit-o sora ta plecată la Domnul nu poți să o depășești. Inimioara mea, știi că boala cancerului de care a suferit sora ta se poate să o fi dus în Rai? Deoarece luptându-se un an de zile cu cancerul și cu durerile pe care această boală le pricinuiește, iertarea pe care ai cerut să ți-o spună, ca să-ți iei revanșa, se poate ca ea s-o fi cerut de la Dumnezeu. Și dacă, într-adevăr, a făcut-o, a fost cel mai bun lucru pe care l-a făcut în viața ei. Pe când tu, draga mea, în loc să uiți ce s-a petrecut și să te străduiești să-ți salvezi copiii de la toată această întâmplare neplăcută, ți-ai ieșit din fire din cauza durerii și a egoismului și le-ai distrus pe toate, până și pe copiii tăi. Dacă nu puteai să-l ierți pe soțul tău, mai bine te despărțeai de el. Însă, pe copiii tăi nu ai dreptul să-i distrugi. Te înțeleg că te-a durut foarte mult această trădare, ți-a sfâșiat inima. Dar, scumpa mea, nicio durere nu este mai puternică decât cea pe care o pricinuim copiilor noștri. Însă, tu, ca un om mai bun, ce trebuia să faci? Nu trebuia să respecți boala surorii tale? Nu trebuia să o ajuți să-ți ceară iertarea pe care o doreai, astfel încât să moară liniștită? Tu nu numai că nu i-ai respectat boala, ci cred că înlăuntrul tău chiar te-ai bucurat. Te bucurai, deoarece credeai că Dumnezeu o pedepsește. Dumnezeu, scumpa mea, nu este pedepsitor, ci El, deoarece Își iubește făptura, se poate ca prin durere să o fi adus la pocăință pentru cele care vi le-a făcut. Ai înțeles, așadar, cât de mult ai greșit? Îți dai seama că te-ai înecat în propria ură? Și mai rău este că ura nu ți s-a oprit acolo, ci i-a distrus și pe copiii tăi. Poți să-mi spui cu ce sunt de vină acești copii, astfel încât să-și trăiască viața cufundați în durere, pentru faptul că te văd pe tine suferind? Căci mai presus de soțul tău și sora ta, trebuia să te gândești la acești îngerași, pe care ți i-a dăruit Dumnezeu. De ce să fie nevoiți să trăiască cu antidepresive, ca și tine? Așadar, hai să privim și dintr-un alt unghi. Nu cumva a venit timpul să găsești un duhovnic bun, care va putea să te înțeleagă, să-ți vindece sufletul și să-ți ierte păcatele?

— Nu știu, acum nu vreau nimic.

— Te rog foarte mult, străduiește-te să uiți tot ce s-a întâmplat și salvează-ți copiii! Ai cerut să mă vezi, să-mi spui durerea, jertfa ta sau pierzarea pe care ai pricinuit-o copiilor tăi? Poți să înțelegi câtă greutate ai dat acestui eveniment trist, fără să te gândești că în spatele amărăciunii tale, în spatele trădării ce ai suferit sunt niște copii, ale căror suflete le-ai sfâșiat?

La sfârșit am cerut acestei femei să mi-i aducă

pe copiii ei, să le vorbesc, ca să-i ajut și să încerc cu dragostea Preadulcelui Iisus să scoatem din sufletele lor amărăciunea și singurătatea. Și după aceea să mă fi ocupat de ea. Trebuia însă să salvăm urgent copiii.

În cele din urmă, nu cunosc pentru ce motiv, această doamnă nu a mai venit niciodată. Și acum o aștept. A trecut un an de atunci. Este știut că adevărul doare, dar eu prefer să spun întotdeauna adevărul. Când vă îmbolnăviți mergeți la medic, iar acela trebuie să vă facă bine, dar analizele sunt dureroase. Ce-i spuneți? „Doctore, nu voi face analizele?” sau „Doctore, de ce mă urâți? De ce îmi provocați durere?”. Oare, vă știa de mai înainte medicul, ca să aibă ceva cu dumneavoastră?

Fără Dumnezeu nu suntem vrednici de nimic. Vedeți că suntem cu toții un mare zero? Egoismul bolnăvicios îl face pe om victimă a sa, atunci când nu este vrednic să-l folosească spre binele său, ci îl folosește acela ducându-l la pierzare. Acesta este egoismul bolnăvicios și patogen, în care nu încape Dumnezeu. Egoismul și Dumnezeu nu merg niciodată împreună.

Îmi lipsește mult tatăl meu

Vă voi relata o poveste amară, una dintre multele pe care le-am întâlnit în decursul vieții mele.

Într-o după-amiază, pe când îmi terminam cursele cu taxiul, am mers la casa unei prietene. Acolo era și o cunoscută de-a ei pe care nu o mai văzusem. Din fericire, acea doamnă a plecat repede și ne-a lăsat singure.

— De cât timp o cunoști? am întrebat-o pe prietena mea.

— De doi ani, dar este foarte bună, are multă dragoste înlăuntrul ei, în ciuda faptului că a trecut prin multe suferințe, multe amărăciuni. Recent a murit și soțul fiicei ei, un domn foarte bun. Iar acum îl crește și pe nepoțel. Ce pot să spun? Multe suferințe a îndurat această femeie!

Eu m-am grăbit să o opresc

— Inimioara mea, această îl femeie are pe diavolul înlăuntrul său. Sufletul ei este negru din pricina răutății!

Prietena mea, de îndată ce a auzit acestea, s-a mâniat, deoarece i-am dărâmat imaginea bună pe care și-o formase despre aceea.

— Bine, dar tu rareori spui vreun cuvânt bun

despre oameni! Numai tu ești cea deșteaptă și care le observă pe toate?

— Ai dreptate, scumpa mea! Însă vreau să-mi faci o favoare.

— Ce vrei? mi-a spus aceea cu mânie.

— Poți să rânduiești să mergem într-o zi la casa ei să bem cafea? Îmi promiți?

— În regulă. Poate este o ocazie să depistezi ce om bun este.

— Bine ar fi ca Hristos, Care prin mesajul pe care mi l-a trimis, să fi greșit.

Într-adevăr, după câteva zile m-a sunat prietena mea, plină de bucurie, ca să mergem să bem cafea. Am mers și acea doamnă a făcut tot posibilul să ne mulțumească; ne-a servit cu prăjituri, ne-a făcut cafea, ne-a servit cât a putut de bine.

Prietena mea mi-a făcut din ochi, ca și cum mi-ar fi spus: „Vezi? Nu ți-am spus eu?". Eu însă am întrebat-o pe acea doamnă:

— Nepotul dumneavoastră unde este?

— Doarme, îl scol acum să învețe.

— Sculați-l! Îmi doresc mult să-l cunosc.

S-a dus și l-a trezit. Din acea clipă a început imaginea doamnei celei bune să se prăbușească înaintea prietenei mele. Din camera nepotului o auzeam strigând:

— Scoală-te, bre puturosule! Scoală-te, bre

netrebnicule! Scoală-te, bre diavole! Scoală-te să înveți! O să vină maică-ta și iarăși o să țipe!

— Mai lasă-mă puțin și încetează să mai strigi! Nu pot să suport țipetele tale. Încă nu m-am trezit.

Doamna a venit și ne-a înștiințat că peste puțin avea să vină și nepotul ei. Au trecut zece minute, după care a mers din nou în cameră. Bunica cea „bună", după ce a văzut că nepotul ei nu s-a sculat, a început mânioasă să-l înjure cu cuvinte urâte și apoi i-a aruncat așternurile de pe pat.

— Plec, bre, și peste cinci minute, dacă nu te-ai sculat, o să ai de-a face cu mine, s-a auzit din nou vocea ei sălbatică.

Doamna s-a întors în salon zâmbind. Am întrebat-o dacă pot să merg să-l văd pe nepotul ei. Nu s-a împotrivit. M-a dus ea însăși în camera copilului și ne-a lăsat singuri. Copilul și-a cerut iertare și a completat:

— Vedeți cum îmi vorbește? De aceea mă împotrivesc astfel. Așa vorbește și mama mea. Mi-au tocit nervii. Tatăl meu era foarte bun. Îmi vorbea foarte frumos, ne înțelegeam bine; niciodată nu l-am auzit înjurând. Acestea se mănâncă asemenea cățelelelor. Îmi lipsește mult tatăl meu, dar acestea nu pot să înțeleagă.

— Inimioara mea, ai dreptate. În ce clasă ești?

— A patra.

— Ești mulțumit de vreun rezultat de-al tău de la școală?

— Nu, nu am poftă de nimic. Nici de școală, nici de mâncat.

— Dar ești grăsuț; prin urmare, mănânci bine.

— Să vă spun... Când eram mic, mă hrăneau cu sila și astfel, stomacul meu s-a lărgit. Iar acum mănânc mult, dar trebuie să slăbesc. Însă cu cât mă hrănesc și îmi cumpără haine scumpe, cu atât mă înjură și îmi arată mai puțină dragoste. Ați auzit ce vorbe urâte spun? Acestea m-au învățat. Dar nici hainele lor scumpe nu vreau, nici mâncarea lor. Ceea ce vreau este să merg la tatăl meu, care se află la Dumnezeu.

— De unde ești așa de sigur că tatăl tău este la Dumnezeu?

— Sunt absolut sigur.

Nu vă voi descoperi cum m-a convins copilul că tatăl său este în Rai, lângă Dumnezeul nostru, deoarece a vorbit tuturor despre aceasta; și atunci ar fi ca și cum l-aș defăima și nu se cuvine. După ce copilul s-a liniștit și mi-a făgăduit că va începe să învețe, am plecat. Prietena mea, în mica distanță pe care am parcurs-o până la casa ei, nu a scos niciun cuvânt.

După câteva zile am cerut de la prietena mea să mai facem o vizită la acea doamnă, deoarece

voiam să-i vorbesc. M-a încredințat că va rândui. Însă răspunsul bunicii a fost următorul: „Nu avem nevoie de sfaturile unei taximetriste!".

De atunci au trecut opt ani. Cu câteva luni înainte m-a chemat o familie care citise *Cu taxiul pe străzile orașului*. Îndreptându-mă, așadar, către acea direcție, l-am văzut pe copilul bunicii celei „bune", acum mult mai slab, stând într-o piață cu alți copii. Am oprit și m-am apropiat de ei. Aceia, văzând o călugăriță, s-au mirat și mă priveau cu atenție. M-am apropiat de copilul cunoscut mie și, după ce i-am amintit cine sunt, m-am așezat să discutăm pentru puțin. Acest *puțin* a depășit o oră. Mi-a spus atât de multe despre mama și bunica lui, încât cred că o prostituată se poartă cu mai multă dragoste decât aceste două femei. Și toți o socotesc pe această bunicuță un erou!

— Dragostea mea, toate acestea pe care mi le-ai spus va trebui să-ți devină lecție, astfel încât măcar tu să întemeiezi o familie creștină, ca să uiți toată această tragedie pe care ai trăit-o.

— Nu este chip să mă căsătoresc. Nu am încredere în niciuna și niciunul.

— Nu spune asta, bucuria mea! Nu toți oamenii sunt la fel. Există și oameni care sunt lângă Dumnezeu, iar El le-a umplut sufletul de dragoste dumnezeiască. Aceștia sunt gata să întemeieze

familii frumoase și creștine. Niciodată să nu-ți lași sufletul să deznădăjduiască, niciodată să nu-l lași să creadă că Dumnezeu te va părăsi. Se poate să îngăduie să fim încercați, dar întotdeauna pentru binele nostru, astfel încât să fim într-o neîncetată căutare a Sa. Dacă nu ai fi avut nicio problemă, crezi că Dumnezeu ar fi îngăduit tatălui tău să vină mereu lângă tine să te sprijinească? De aceea, voinicule, să-L ai întotdeauna în cugetarea ta pe Dumnezeu și să nu te temi de nimic! Luptă-te în viață cu armele ce ți le-a dat Dumnezeu! Vei vedea că la sfârșit tu vei fi biruitor. Se poate în luptele tale să fii rănit, dar la sfârșit biruința războiului va fi a ta. Aceasta să n-o uiți niciodată! Cu școala cum mergi?

— Cu multă greutate termin anul acesta. Am obosit foarte tare, deoarece, cu toate acestea, mintea mea nu mai lucrează bine.

— Și ce te gândești să faci?

— Nu știu, nu m-am gândit la nimic. Cel la care mă gândesc mereu este tatăl meu. Îmi lipsește foarte mult. Dumnezeu a fost nedrept cu mine.

— Nu, inimioara mea, să nu mai spui așa! Dumnezeu niciodată nu este nedrept.

— Atunci de ce mi-a făcut aceasta? De ce m-a lăsat cu aceste cățele?

— Inimioara mea, ia gândește-te: dacă tatăl

tău trăia toate acestea care se petrec acum în casă, putea să reziste? Se poate ca diavolul să-i fi pus în minte niște gânduri rele și ucigătoare. Ai înțeles de ce l-a luat Dumnezeu? Dar pe tine nu te va părăsi niciodată. Îți amintești când mi-ai spus că tatăl tău este lângă tine și te sprijină în fiecare clipă grea?

— Da, nu m-a lăsat niciodată, până în ziua de astăzi.

— Simți în sufletul tău că Dumnezeu îl trimite pe tatăl tău să te sprijine? Dacă Dumnezeu nu voia, nu-l trimitea. Vezi dragostea Lui?

— Da, nu numai că o văd, dar în fiecare dimineață și seară spun pe ascuns *Tatăl nostru* și vorbesc tatălui meu.

— Bravo, bucuria mea! Vei vedea cât de mult te va ajuta Dumnezeu în calea vieții tale. Să nu-L părăsești niciodată și să nu-ți pierzi nicicînd credința în El. Mereu să-L cauți și El îl va trimite pe tatăl tău să-ți spună ce să faci. În regulă, bucuria mea?

— În regulă! V-o promit.

— Acum trebuie să plec. Să dea Dumnezeu să mai discutăm!

Așa se poartă părinții care nu-L au pe Dumnezeu în sufletul lor, care poartă masca așa-zisului *om bun*. Ucid sufletele copiilor lor. Cum să îndrăz-

nească acest copil să-și spună durerea? Noi toți, dascălii, îi vom spune vagabond nemulțumitor, care nu știe să prețuiască jertfa mamei și bunicii sale. Dar în acest fel noi le umplem de răni sufletele, iar ei caută un om care să le vindece. Și acest om nu întârzie să se arate, iar copiii, în disperarea lor, cred în acea așa-zisă dragoste a lui. Și atunci foarte ușor îi inițiază în consumul de narcotice. Dacă îi vom întreba pe toți acești părinți buni cine anume este de vină pentru faptul că fiii lor consumă narcotice, ei ne vor răspunde: societatea e de vină!

Voi, părinții cei buni, nu greșiți deloc! Sunteți absolviți de orice responsabilitate!

Durerea a pus capăt

Era Sâmbăta Mare, la amiază, orele 3-3:30 după-amiază. Stăteam într-un colț al bisericii, ca să nu-i deranjez pe închinători. Acolo mă rugam Preadulcelui Iisus. La un moment un domn îngenunchind și îmbrățișând crucea. El nu mă vedea. Credea că era singur în biserică, singur numai cu Hristos. Deodată s-a ridicat și a închis ușa. Eu am rămas nemișcată în locul meu, ca să văd ce se va

întâmpla. Era un bărbat în jur de 40 de ani, înalt, slab, cu o înfățișare aristocratică.

L-am văzut îngenunchind din nou și îmbrățișând crucea. Îi vorbea Celui Răstignit și plângea nemângâiat. Nu am îndrăznit să mă mișc de la locul meu. L-am lăsat să-și scoată toată amărăciunea pe care o avea în suflet. Nu știu cât a durat această mărturisire. Când a terminat, a ieșit din biserică. L-am urmat.

— Un Paște fericit să aveți! i-am spus eu, iar el a întors capul surprins.

— Paște fericit! mi-a răspuns și s-a apropiat să ia binecuvântare.

— Vreți să vă ofer puțină apă?

M-a privit puțin șovăitor. Mi se părea că era prima oară când vorbea cu o monahie.

— Dacă nu vă deranjez, aș dori.

— Veniți după mine!

Am mers în arhondaric și i-am oferit dulceață de gutui și un pahar de apă rece. După ce a mâncat dulceața, a băut și apa, l-am întrebat dacă ar dori să vorbim:

— Da, cu dumneavoastră mi-aș dori.

— Să fie binecuvântat! Sunteți căsătorit?

— Da, am și doi copii.

— Și vă înșală femeia, nu-i așa?

— De unde știți? m-a întrebat uimit. O cu-

noașteți?

— Nu, nu vă neliniștiți! Nici pe ea nu o cunosc, dar nici pe dumneavoastră. Pur și simplu am bănuit asta. Locuiți aproape?

— Nu, ci locuiesc în cutare loc.

— Vreți să-mi spuneți ce a determinat-o pe soție să vă înșele?

— Acel domn, vrând să scoată durerea din sufletul său, a început să-mi povestească viața.

— Când am cunoscut-o, tocmai se destrămase o logodnă. Era foarte amărâtă, foarte deznădăjduită și s-a sprijinit pe mine, ca să-și depășească durerea despărțirii. Foarte repede m-am legat de ea și am iubit-o. Și ea nutrea aceleași sentimente față de mine, de vreme ce – așa cum spunea – i-am umplut golul sufletesc. În timp ce pe celălalt credea că-l iubea. A rămas însărcinată și ne-am căsătorit imediat. Bucuria că femeia pe care o iubeam avea să mă facă tată, era negrăită. Mă simțeam cel mai fericit om din lume. Luam aminte la ea ca la ochii din cap. Pentru mine, această femeie era tot ce era mai scump pe lume... efectiv, o adoram. Am făcut un băiețel, care-mi seamănă leit. Viața mea era plină de fericire. Darul pe care i l-am făcut la nașterea copilului a fost o mașină BMW. La botezul copilului nostru plângeam de fericire, mă credeți?

— Desigur că te cred.

— Nu a întârziat însă să vină și al doilea copil. Aceasta a fost o fetiță. Și aceasta seamănă cu mine.

Un zâmbet nedeslușit s-a zugrăvit pe chipul său.

— Fericirea mea a durat 10 ani. Timp de zece ani zburam prin nori și nu vedeam ce se întâmpla în jurul meu, nu vedeam necredincioșia soției mele. Nu vedeam nimic. Până când a venit dintr-o dată aterizarea bruscă. Soția mea după nașterea fetiței noastre s-a unit din nou cu fostul ei logodnic. Vestea aceasta m-a lovit ca un fulger în cap. Numi venea să cred.

— Cum ați descoperit aceasta?

— A văzut-o fratele meu împreună cu el.

— Nu cumva s-au întâlnit din întâmplare?

— Nu. Mi-aș fi dorit să fie o întâlnire întâmplătoare. Am întrebat-o direct dacă e adevărat, iar ea a recunoscut. A făcut chiar și următoarea declarație cutremurătoare: „Suntem din nou împreună de mult timp, deoarece mi-am dat seama, în cele din urmă, că pe el îl iubesc. Am greșit când m-am căsătorit cu tine. Nu ești potrivit ca să-mi fii soț; nu-mi place nimic la tine. Vreau să ne despărțim. Și ai face bine ca, acum când ai aflat, să-ți strângi lucrurile și să pleci din casa mea!".

— V-a spus-o așa, cu sânge rece?

— Da, așa cum v-am spus.

— V-ați despărțit? Ați plecat din casa ei?

— Nu puteam să fac nimic altceva. Așa că am plecat. Și gândiți-vă că acea casă era neterminată. Eu am făcut-o cu banii mei.

— Acela era necăsătorit?

— Nu, ci este căsătorit și are trei copii.

— A, desigur... Și ce așteaptă de la acel domn? Să se despartă și să se căsătorească cu ea?

— Nu știu ce așteaptă. Un singur lucru știu, că mi s-au spulberat toate visurile, mi s-a întunecat bucuria, mi-au omorât sufletul. Merg și vorbesc de unul singur, sunt un mort viu.

— Vă înțeleg. Dar nu puteți să continuați să trăiți astfel. Ceva trebuie să faceți. Dacă veți continua să trăiți cu amărăciunea necredincioșiei ei, va fi ca și cum v-ați sinucide și nu aveți acest drept. Ca să nu mai spun că trebuie să vă gândiți și la copiii voștri. Uite, eu vă voi spune un mod de a depăși aceasta, dar străduiți-vă să mă înțelegeți. Trebuie să vedeți problema altfel, adică din punct de vedere duhovnicesc. Când ați îngenuncheat înaintea Crucii, ați crezut sau ați făcut-o din pricina durerii?

— Desigur că am crezut. Cu multă dragoste am îngenuncheat.

— La biserică mergeți?

— Nu regulat, dar cred în Dumnezeu, nu vă îndoiți de asta!

— Nu mă îndoiesc. Nici nu vă voi întreba ce I-ați spus, însă va trebui să cunoașteți că în afară de Dumnezeu există și diavolul. Acesta îi ispitește pe copiii lui Dumnezeu, fiindcă îi invidiază. De aceea se străduiește să semene discordie, certuri fără motiv și multe altele, doar pentru a-i arunca în deznădejde și la sfârșit să-i câștige. Și deoarece, după cum am văzut, sunteți un bun creștin, pe lângă faptul că sunteți un om bun, nu avea cum să vă lase să trăiți în bucuria aceea. Dumnezeu a îngăduit să se destrame acea căsnicie, mai întâi pentru că a intrat la mijloc a treia persoană, iar apoi pentru a vă păzi de o primejdie mai mare, pe care noi nu o cunoaștem. Ceea ce trebuie să faceți acum este să vă apropiați cât mai mult de Dumnezeu, deoarece acum aveți nevoie de El mai mult ca oricând. Și astfel, să vi se întărească credința și să devină ca o contragreutate la durerea dumneavoastră. Căci cu siguranță, din pricina marii dumnevoastră fericiri, L-ați uitat pe Dumnezeu.

Aveți dreptate, de multe ori L-am uitat.

— Dacă priviți aceasta duhovnicește, îndată durerea va pleca și va veni pacea lui Dumnezeu în locul ei. Ați înțeles de ce trebuie să priviți duhovnicește? Fiindcă nu puteți să suferiți singur durerea crucii pe care v-a adus-o diavolul. Gândiți-vă că și înainte de această femeie trăiați

și erați foarte bine. Dar greșeala dumneavoastră a fost că ați pus-o în inima dumneavoastră pe același loc cu Dumnezeu, căci primul loc în inima noastră trebuie să-L aibă întodeauna Dumnezeu. Oamenii trebuie să fie după Dumnezeu. Ce ne-a spus Domnul? Mai întâi și mai presus de toți Îl vei iubi pe Domnul și Dumnezeul tău! Nu ne-a spus așa?

— Da, aveți dreptate. Am pus-o pe soția mea mai presus de Dumnezeu și acum iată urmările!

— Vă rog foarte mult să mergeți să vă spovediți, ca să scoateți din sufletul dumneavoastră greutatea păcatelor, pe care cu siguranță le-ați făcut.

— Desigur că am făcut! Nimeni nu este fără de păcat...

— Fără numai Dumnezeu! Trebuie să recunoaștem aceasta, nu-i așa?

— Aveți dreptate.

— Se impune, așadar, să mergeți să vă depuneți durerea la picioarele lui Hristos, sub epitrahil, în Taina Spovedaniei, care vă va ajuta și ușura, după ce durerea dumneavoastră o va lua Îngerul care vă ocrotește și o va duce la Dumnezeu. Iar sufletul dumneavoastră se va umple de pacea lui Dumnezeu, Părintele nostru.

— Mă voi strădui să merg la spovedanie, însă vreau să știți că simt multă durere din pricina

trădării ei, fiindcă am crezut că m-a iubit.

— Această femeie s-a dovedit că nu v-a iubit, așa cum ați iubit-o. Această femeie v-a folosit, ca să-l amărască pe fostul ei logodnic, de care nu știu de ce s-a despărțit. A văzut că îi sunteți superior aceluia și de aceea a găsit prilejul cel mai bun pentru a se răzbuna. V-ați dat seama că această femeie nu are în ea inimă, nu are suflet, nu-L are pe Dumnezeu? V-ați dat seama că nu trebuie să suferiți atât de mult pentru cineva care nu merită?

— Aveți perfectă dreptate, însă deși mă silesc să depășesc aceasta, doare.

— Vă înțeleg. Dar străduiți-vă să nu lăsați durerea să vă strivească, ci gândiți-vă și la copiii dumneavoastră.

— Vă promit că mă voi strădui. Acum trebuie să plec.

Înainte de a pleca, i-am cerut să ne întâlnim din nou, pentru a mai discuta. Mi-a spus că avea să vină din nou la sfârșitul lunii. Am schimbat numerele de telefon, astfel încât dacă voia, să mă poată suna. Luna a trecut și el nu a mai dat niciun semn. Nici telefon nu a dat. M-am hotărât să-l contactez eu. Ceva înlăuntrul meu îmi spunea că nu era bine. A răspuns la telefon o fetiță. Am cerut să vorbesc cu tatăl ei. Răspunsul m-a înghețat:

— Tatăl meu a murit ieri. Astăzi la trei avem

înmormântarea lui.

— Cum? Așa, dintr-odată?

— Infarct cardiac, doamnă, mi-a răspuns ea plângând.

Am simțit o mare nevoie să merg să-mi iau rămas bun de la el, dându-i ultima sărutare. La Slujba de Înmormântare copiii lui se strângeau în brațe, plângând în hohote. Soția lui mi s-a părut netulburată, de parcă i-ar fi convenit ceea ce se petrecuse.

Drum bun și întâlnire bună, necunoscutule și îndureratule vizitator! Fie ca sufletul tău să se odihnească acolo unde merge!

Acest sfârșit tragic a fost provocat de trădarea femeii. Această femeie continuă să trăiască în chip păcătos cu prietenul ei. Îl poate avea această femeie în suflet pe Dumnezeu, dragoste? Dacă ar fi avut, nu l-ar fi rănit de moarte pe cel care a iubit-o mai presus de sine însuși, nu l-ar fi ajuns moartea, nu ar fi pricinuit atâta durere copiilor săi sau soției și copiilor prietenului ei.

Păcatul distruge și fericirea copiilor

Când invidia se cuibărește în sufletul omului, atunci devine răutate, ură și îl roade pe dinăuntru. Vă voi povesti o întâmplare, ca să înțelegeți cât de mare este răul pricinuit de invidie. O întâmplare care s-a petrecut într-o familie, în care invidia mamei pentru fiica ei era atât de mare, încât le-a condus pe unele persoane la distrugere, iar pe altele le-a îndreptățit. Căci așa cum norii acoperă soarele, tot astfel invidia întunecă și distruge mintea, conducând-o la fapte care nu sunt în acord cu învățătura lui Hristos.

O mamă, îndepărtată fiind de calea lui Hristos, a ajuns să o invidieze pe frumoasa ei fiică. Invidia îi devora măruntaiele și încet, încet s-a transformat în ură neîmblânzită. Fiica ei se căsătorise din dragoste cu un tânăr și trăiau la primul etaj al casei familiale, ce avea două apartamente. La parter locuiau părinții ei.

Mamei, urmărind viața fericită a fiicei, i s-a născut în suflet simpatia pentru frumosul ei ginere, care se purta cu multă tandrețe cu soția lui. De fiecare dată când îi vedea îmbrățișați, făcându-și visuri și planuri pentru viitorul lor, pentru copilul pe care fiica ei îl purta în pântece, se lăsa cuprinsă

de invidie față de fiică. Iar această invidie pe zi ce trecea, se mărea tot mai mult. Trebuia să facă ceva, ca să le distrugă fericirea și să-l cucerească pe ginere. De altfel, se poate ca ea însăși să nu fi fost atât de frumoasă ca și fiica ei, dar era o femeie totuși tânără, dinamică, cu poftă nestăvilită de a-și începe viața de la capăt. Se căsătorise de foarte tânără, la cei 14 ani ai ei. La 15 ani a născut-o pe prima ei fiică, iar trei ani mai târziu a dobândit și o a doua fată.

A început să nu mai fie deloc interesată de casa ei. Nu mai dădea nicio importanță soțului și îndatoririlor față de el. Era atât de orbită de iubirea pentru frumosul ei ginere, încât nu avea minte și ochi pentru nimic altceva. Diavolul a intrat în ea și voia cu orice preț să-l facă să fie al ei. Pentru aceasta și-a pus în aplicare planul satanic. A început să meargă tot mai des în casa fiicei sale. De fiecare dată când îi vedea împreună, se prefăcea că se îngrijește de el, îl servea cu mâncare, îi făcea cafeaua, îi călca cămașa și îi dădea tot ce avea nevoie. Însă, toate se făceau conform planului și nimeni nu bănuia nici cel mai mic lucru.

Până când i s-a dat ocazia pe care o aștepta. Fiica ei trebuia să lipsească de acasă timp de o săptămână, pentru niște îndatoriri de serviciu în provincie, de aceea a rugat-o pe mama să îngrijească de soțul ei cât timp ea avea să fie plecată. De îndată ce fata a aflat, zbura de bucurie. Venise ceasul să își pună în aplicare planul viclean. Făcea vizite la ore nepotrivite, având înfățișare provocatoare, folosea cuvinte mieroase... Și astfel, răul nu a întârziat să se petreacă. Săptămâna a trecut și fiica s-a întors acasă. Stabiliseră deja între ei că nimeni nu trebuia să afle de relația lor. Și ca să nu dea de bănuit, se întâlneau pe ascuns în hoteluri sau în mașină, fiindcă - așa cum credeau - relația lor nu trebuia să se oprească.

Ginerele nu cunoștea intențiile soacrei sale și, de aceea, a căzut în mrejele ei ca un începător, ajungând să se îndrăgostească de ea. Până într-o zi, când au hotărât să plece, ca să-și trăiască fără frică dragostea. Soțul soacrei a căzut într-o adâncă depresie. Această despărțire a fost începutul răului pentru acela care nu a întârziat să aducă și sfârșitul său firesc. Într-un an de zile, s-a îmbolnăvit grav de cancer și a murit plin de amărăciune, rușinat fiind în singurătatea sa.

Cât despre fiica sa, a născut un băiețel binecuvântat, dar despărțirea și moartea tatălui ei au adus-o într-o atât de mare întristare și deznădejde, încât nu s-a putut bucura nici de nașterea copilului. Nu putea să creadă că mama îi furase soțul și o părăsiseră amândoi, nepăsându-le de pierzarea

pe care o răspândeau. Într-un an, ambele familii s-au destrămat, au ajuns niște ruine.

Iar mama ei, nepăsătoare și foarte îndrăgostită, trăia într-un ocean de fericire. Nu s-a interesat niciodată să afle ce îi face fiica, cum trăiește, dacă a născut cu bine, ce copil a născut, dacă soțul ei era bine sau dacă suferea din pricina trădării, dacă celălalt copil al ei suferea din cauza fugii cu ginerele, dacă toți împreună se rușinau și sufereau pentru ceea ce făcuse. Nu-i păsa de faptul că dăduse foc la casele lor și le lăsase să ardă. Din nefericire, nu o interesa inimile zdrobite pe care le-a lăsat în urmă. Era mulțumită cu ceea ce diavolul pusese în sufletul ei, și anume, o relație de păcat și de pierzare.

Și întregirea fericirii nu a întârziat să vină. Această femeie a rămas însărcinată cu ginerele ei, care foarte curând a devenit și soțul ei legal. A născut un băiețel. Și nu s-a oprit acolo, ci a mai născut alți doi gemeni, adică era o mamă roditoare, cu cinci copii în total.

Însă, așa cum a spus Hristos, „Cine scoate sabia, de sabie va pieri". Soțul îndrăgostit s-a plictisit de îndatoririle familiale și nu a întârziat să fie robit de brațele altei femei frumoase, o fată tânără, pe care a cunoscut-o la serviciu. A început să nu-i mai dea atenție celei de a doua soții și copiilor

lui, ci prefera să petreacă nopțile cu frumoasa sa colegă. Oricât încerca soacra și actuala sa soție să-l țină, când cu binele, când cu cearta, nu a reușit. Lucrurile au ajuns la impas și astfel, el a hotărât să clarifice lucrurile. I-a cerut divorț, fiindcă nu mai era îndrăgostit de ea. Acum iubea o altă femeie și dorința lui era aceea de a-și reface viața, departe de încurcături și belele.

Când i-a spus aceasta, în casă s-a făcut război. Din pricina deznădejdii și a nervilor ei, care ajunseseră deja de necontrolat, le-a spart pe toate. I-a fugit pământul de sub picioare. Soțul încerca să-i explice, dar ea continua să spargă tot ce găsea în cale. O apucase isteria. Iubitul ei soț, fără să-i mai dea vreo importanță, s-a dus în camera lui și și-a făcut valiza. A îngrămădit în ea câte haine a putut și a plecat de acasă.

Această femeie fără minte a fost răsplătită cu aceeași monedă. Cu singura diferență că ea a ucis-o pe însăși fiica ei, în vreme ce ea a fost rănită de o femeie străină. Nu putea accepta cu niciun chip necredincioșia soțului ei. Desigur, nu știm ce război a avut cu ea însăși, nu cunoaștem dacă s-a pocăit, nu știm dacă și-a cerut iertare de la Dumnezeu. Nu putem să cunoaștem nimic din sufletul ei.

La sfârșit, a început să nu o mai intereseze ni-

mic, nici copiii ei, nici mâncarea lor, nu mai voia să iasă din dormitor, nu mai voia să vorbească cu nimeni. Astfel, a căzut într-o depresie adâncă. Stătea în camera ei și plângea mereu, crezând că astfel avea să-și înece durerea; poate și mustrările de conștiință pentru răul făcut fiicei sale, dar și soțului ei care murise de supărare, după trădarea sa. Toate acestea se încolăceau precum șerpii veninoși în jurul gâtului ei.

Când rudele au aflat de această tragedie, au mers și au luat copiii, până ce ea avea să-și revină. Urmarea a fost că ea a murit de supărare, pentru răul ce îl împrăștiase în jurul său. A murit singură, întinsă pe patul ei. Însă, cel mai rău este că a murit fără să-și ceară iertare de la Dumnezeu, așa cum bănuiesc că s-a întâmplat. Căci dacă ar fi cerut, Dumnezeu ar fi putut chiar și în ultima clipă să schimbe totul. Putea să-i aline durerea și să-i risipească toată supărarea din suflet, căci numai Dumnezeu poate să ierte păcatele noastre, numai El poate să ne vindece. Însă noi, oamenii, suntem egoiști și nu primim să cădem la picioarele Părintelui nostru ceresc.

Au găsit-o într-o stare înaintată de putrefacție, când deja începuse să se răspândească acea duhoare în întregul bloc. La Slujba de Înmormântare nu s-a aflat nimeni din familia ei, ci numai unul

dintre frați. Iar aceasta s-a petrecut numai pentru că trebuia cineva să-i plătească înmormântarea.

Însă fiica ei, care fusese înșelată, a fost îndreptățită, fiindcă a găsit un bărbat cu care s-a căsătorit și care este de mii de ori mai bun decât primul. Împreună cu el a mai dobândit un copil și viața lor decurge armonios. Al doilea soț al ei este un om al lui Dumnezeu, care a pus-o și pe ea pe calea Lui. Cu harul lui Hristos și cu binecuvântarea duhovnicului lor trăiesc adevărata fericire.

Toate acestea mi le-a povestit vara nefericitei mame. Încă o poveste de viață care dovedește că atunci când nu există Dumnezeu, sufletul trăiește în păcat, robit patimilor și niciodată nu poate afla pacea și bucuria în Hristos.

PARTEA V

Cele zece porunci

Domnul, pentru a-l păzi pe om, pentru a-l deosebi de celelalte ființe, ca să-i arate dragostea Sa neîmpărțită, ca să-i arate ce trebuie să facă ca să se apropie de El, i-a dat lui Moisi cele zece porunci. Prin ele ni se face limpede felul în care trebuie să trăim în fiecare zi, spre folosul nostru și al aproapelui, astfel încât să ne facem plăcuți lui Dumnezeu și să ne învrednicim să mergem lângă El. Hristos, prin predica Sa de pe Munte, a completat și a desăvârșit Legea morală a lui Moisi. Astfel, ne-a arătat calea către sfințenie, care nu este alta decât cea a iubirii jertfitoare pentru fiecare om, chiar și pentru vrăjmași. Noi însă, deși trăim în epoca după Hristos și ar fi trebuit să cunoaștem învățătura Lui, am ajuns să nu cunoaștem nici cele mai temeinice porunci, ce ni le-a dat Dumnezeu în Vechiul Testament.

Mai ales, în vremea noastră, când creștinismul este prigonit mai mult ca oricând, superconsumistul om s-a îndepărtat de Dumnezeu și de poruncile Lui, ce le-a îngropat foarte adânc în subsolul minții pentru un motiv foarte simplu: îi convine să nu le săvârșească.

1.

Eu sunt Domnul Dumnezeul tău (...)
să nu ai alți dumnezei afară de Mine!

Unul este Domnul și Dumnezeul tău, Cel în trei ipostasuri Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt: Tatăl nenăscut, Fiul născut și Duhul Sfânt, Care de la Tatăl purcede. Dumnezeu este Unul și Unic. Nu Se împarte după fire, putere și lucrare. Pe acest Dumnezeu trebuie să-L adori cu toată puterea minții tale, cu toată inima ta și cu toată plinătatea puterii tale.

Toate cele pe care Dumnezeu ți le spune, trebuie să le împlinești și să le săvârșești în toate împrejurările vieții tale, căci numai atunci Dumnezeu îți va da puterea să împlinești voia Lui în viața ta. Aceasta trebuie să fie lauda ta. Fii cu luare aminte să nu te răpească măreția cerului, strălucirea soarelui, lumina dulce a lunii, a mării și a pământului - nesfârșite frumuseți dumnezeiești, căci toate acestea sunt creaturile Sale, care au luat ființă numai prin Cuvântul Său.

Pe acest Domn, Creatorul zidirii, trebuie să-L adori, să te unești în dragoste cu El, zi și noapte să-I ceri iertare pentru căderile tale cu voie și fără de voie, căci Domnul nostru este plin de dragoste, iubire de oameni, milă și îndelungă-răbdare.

2.

Să nu-ți faci chip cioplit și nici un fel de asemănare a nici unui lucru din câte sunt în cer, sus, și din câte sunt pe pământ, jos, și din câte sunt în apele de sub pământ!

Să nu te închini lor, nici să le slujești.

Nu trebuie să faci nicio asemănare de idol, nici chip cioplit, din toate lucrurile ce se găsesc în cer, pe pământ, în mare, cu scopul de a aduce adorare și slavă asemenea celei care I se cuvine numai lui Dumnezeu. Și aceasta, deoarece toate sunt creaturile Sale. Pentru Dumnezeu, Care a devenit Om, ca să ne izbăvească de păcatele noastre, să faci icoană, ca o dovadă a dragostei tale și să I te închini. Nu trebuie să îndumnezeiești icoanele ca și creație materială, ci prin intermediul lor să-L adori pe Cel Care ne-a creat după chipul și asemănarea Sa și a primit din marea Sa dragoste către om să ia chip omenesc.

3.

Să nu iei Numele Domnului Dumnezeului tău în deșert!

Să nu iei în gura ta Numele lui Dumnezeu în deșert, fără un motiv serios. Este esențial pentru om să cheme Numele Său, prin care, deoarece este sfânt, lucrează în sufletul nostru harul dumnezeiesc, care ne curățește, ne luminează și în același timp ne sfințește.

Șase zile lucrează și-ți fă toate treburile tale; Ziua a șaptea este ziua de odihnă a Domnului Dumnezeului tău.

O zi din săptămână, Duminica, trebuie să fie afierosită Domnului, pentru că în această zi a înviat din morți și ne-a făcut cunoscută Învierea Sa. Această zi este afierosită doxologiei Lui. În această zi, trebuie să participi la Dumnezeiasca Liturghie și, după ce te vei mărturisi cu sinceritate și zdrobirea inimii, să te împărtășești cu credință curată și cu conștiința împăcată cu Sfântul Trup și Sânge al lui Hristos. Să te cercetezi pe tine însuți și să te îndrepți, să începi o viață potrivită cu voia Domnului. Duminica trebuie să te depărtezi de toate și să faci doar cele necesare, ca să rămâi aproape de Dumnezeu. La fel trebuie să faci și în marile sărbători.

4.

Cinstește pe tatăl tău și pe mama ta, ca să-ți fie bine și să trăiești ani mulți pe pământ!

Să cinstești pe tatăl tău și pe mama ta, fiindcă Dumnezeu folosindu-i pe aceștia ca pe niște unelte, te-a adus la viață. De aceea, ei sunt pentru tine,

după Dumnezeu, pricina existenței tale. Pentru aceasta, după Dumnezeu, pe ei să-i cinstești și să-i iubești. Trebuie să-i respecți și să-i iubești pe cei care pentru tine au devenit părinți duhovnicești, căci aceștia ți-au dat dumnezeiasca descoperire, ți-au arătat adevărul, ți-au sădit nădejdea învierii și a nemuririi sufletului. Să le ceri sfatul și să-i asculți, fiindcă ei și-au asumat înaintea lui Dumnezeu mântuirea sufletului tău.

Mai întâi voi, părinților, trebuie să-L iubiți pe Dumnezeu, ca să puteți să-i iubiți pe copiii voștri și apoi, pe toată lumea. Numai atunci veți putea să-i iubiți și pe vrăjmașii voștri, atunci când veți ajunge să trăiți după Dumnezeu. Astfel, veți avea dragoste dumnezeiască, și nu fariseică. Dacă veți reuși să dobândiți dragostea lui Dumnezeu, atunci vă vor cinsti copiii voștri și vă vor iubi, fiindcă îi veți fi învățat voi prin pilda voastră cea bună.

5.

Să nu desfrânezi!

Desfrânarea este un păcat foarte greu, căci atunci când te căsătorești, cele două trupuri devin unul. Prin urmare, trupul tău aparține soțului sau soției și nu ai dreptul să desfrânezi, de vreme ce trupul nu-ți aparține. Trupul este templul sufletului și nu trebuie întinat cu aceste patimi. Trupul nu

este doar vas al plăcerii. Trebuie folosit nu doar pentru plăcere, ci și pentru nașterea de fii.

Îngrijește-te întotdeauna să faci ceea ce place Domnului, căci numai atunci îți vei asigura viața viitoare, trăind pe pământ ca un înger al Domnului. Îngrijește-te să te ferești de cuvintele și auzirile desfrânate, de întâlnirile și discuțiile fără de vreme și să nu privești cu patimă frumusețea fețelor. Fiindcă acela care privește cu dispoziție și dorință vicleană, este ca și cum ar fi săvârșit desfrânare. Acela a și săvârșit păcat, așa cum ne încredințează Însuși Domnul.

6.

Să nu furi!

Să nu lipsești pe aproapele tău de cele care îi aparțin. Domnul nostru spune celui care are două haine să dea una. De asemenea, ne spune să fim milostivi, să ajutăm în ascuns pe toți cei care au nevoie de ajutor și astfel, ne va răsplăti Dumnezeu și ne va dărui viața veșnică. Dacă nu păzim porunca lui Dumnezeu, cele furate vor fi, așa cum spune proverbul, în vânt adunate – în vânt risipite. Dar așa cum nu ai dori să ți le răpească pe cele ale tale, tot astfel, nici tu să nu le răpești pe cele ale altuia.

7.
Să nu ucizi!

Nimeni nu are dreptul să ia viața celuilalt, fiindcă viața noastră aparține lui Dumnezeu. Fiindcă El ne-a dat-o, Îi aparține. Deoarece uciderea este urmarea ocării, a certurilor, a mâniei, a lăcomiei, caută să te izbăvești de acestea, căci așa cum spune Domnul: „Iertați și veți fi iertați". Cel care face rău apropelui, va da seama și va fi pedepsit. Dacă reușești să dezrădăcinezi răul din tine și primești în dar fericirea blândeții, slăvește-L pe Hristos, care este Învățătorul și Izvorul virtuților, fără de Care, așa cum ai aflat, nu putem să facem nimic.

Dacă totuși nu poți rămâne blând, osândește-te pe tine însuți care te mânii și cere iertare de la aproapele tău și de la Dumnezeu, căci cel care se pocăiește în primele trepte ale păcatului și nu îl tratează cu indiferență, unul ca acesta nu va cădea în păcate mari.

8.
Să nu dai mărturie mincinoasă împotriva aproapelui tău!

Hristos oprește de la a da mărturie mincinoasă prin jurământ. Pentru niciun motiv nu trebuie să mărturisești strâmb, să clevetești, ci să acoperi urâțeniile fratelui tău.

9.
Să nu poftești cele ale aproapelui tău!

Să nu poftești nimic străin, nimic din cele ce nu-ți aparțin, nici femeia, nici averile și nici ogoarele, nimic din cele care aparțin aproapelui tău, căci pofta dobândirii lucrurilor străine, din clipa când se naște în sufletul tău, naște și păcatul și apoi moartea. Tu nu numai că nu trebuie să cugeți și să cauți să dobândești lucruri ce aparțin altora, ci trebuie să dai și din ale tale. Trebuie, pe cât îți stă în putință, să-l ajuți pe aproapele tău care are nevoie și să-l miluiești. Dacă ai găsit ceva care s-a pierdut, trebuie să-l dai celui căruia îi aparține, chiar dacă este cel mai mare vrăjmaș al tău. Numai astfel vei putea să-l iubești pe aproapele tău, să biruiești răul și cu ajutorul lui Hristos să te îndrepți spre bine.

Când toate acestea le vei săvârși cu toată puterea ta și vei trăi astfel, în sufletul tău vei dobândi comoara evlaviei, vei câștiga harul și iubirea de oameni ale lui Dumnezeu, vei primi binefaceri de la Dumnezeu și de la oameni, vei deveni moștenitor al bunătăților celor veșnice.

Bogăția

Dacă folosești corect bogăția, devii fericit, te ajuți pe tine, și pe cei din jurul tău. Dacă însă bogăția te stăpânește, atunci te robește și face din tine o victimă ușoară. Așadar, problema nu este bogăția, ci iubirea de argint. Nu arginții! Iubirea de argint este cea care stârnește ură, invidii, despărțiri, vrajbe, furtișaguri, răzbunări și ucideri.

Odată, mama mea mi-a povestit o întâmplare adevărată din satul ei, din anii de demult, atunci când mai marele satului era baciul; îl vedeau mereu supărat, mereu îngândurat. Niciodată nu l-au văzut să râdă sau să zâmbească. Toți sătenii se întrebau ce putea să se întâmple în casa lui, de era atât de trist acest om. Casa lui era sus pe munte și de acolo se vedea tot. În fiecare seară, auzea jos în câmp cum într-o casă petreceau, căci se auzeau cântece și chiote. Acea familie avea șapte copii.

Baciul știa că în acea casă era multă sărăcie, la fel ca în celelalte case, de aceea se întreba: „Cum de se bucură acei săteni și în fiecare zi petrec? Nu cumva mă fură și nu-mi dau seama și petrec în paguba mea?". Îndată s-a hotărât să trimită un slujitor să vadă ce se întâmplă. A mers slujitorul, a bătut la ușă și i-a deschis stăpânul casei.

— Bun venit, domnul meu! Vino înăuntru, ca

să-ți dăm o tratație!

Când a intrat înăuntru, a văzut că aveau pe masă o sticlă de vin, pâine și două cepe zdrobite, ca să mănânce și să cânte. A plecat să spună baciului veștile.

— Jupâne, aceștia au o sticlă de vin cu două cepe și așa se distrează.

Baciul s-a scărpinat în cap, ca să-i vină vreo idee. A găsit-o! A dat o pungă de lire slugii sale, ca să le-o dea acelora, cu promisiunea că nu vor înceta să petreacă. Sluga a făcut precum i s-a poruncit. Le-a dat punga cu lire și le-a spus dorința baciului. Stăpânul casei a luat punga în mâini și după ce sluga a plecat, a deschis-o să vadă ce are înăuntru. Era plină cu lire!

— Femeie, uite ce a trimis jupânul! Lire, multe lire! Suntem bogați, femeie!

Petrecerea s-a oprit. Au început să se gândească ce să facă cu banii. Un copil cerea să-i deschidă un magazin. Altul cerea altceva și mergea să spună. Au început problemele și certurile în casă. Mama văzând că familia ei se destramă, i-a spus bărbatului ei:

— Bărbate, ia lirele și mergi de le dă înapoi! Ne pierdem copiii! Ne-am pierdut liniștea, L-am pierdut pe Dumnezeu... Repede să le dai înapoi!

Atunci bărbatul s-a sculat și a mers la baci.

— Jupâne, ia-ți înapoi lirele! Căci m-au ars; cât pe ce să-mi distrugă familia.

Le-a lăsat și a plecat bucuros, ca și cum ar fi scăpat de o povară. Seara au început din nou să petreacă, precum odinioară. Și atunci baciul a înțeles că fericirea nu o aduc lirele, nici aurul, ci fericirea o aduc dragostea și buna-înțelegere, chiar și în vreme de sărăcie, căci în ea nu-L uităm niciodată pe Dumnezeu.

Două luni mai târziu, baciul a murit cu gândul la ce se va întâmpla cu lirele sale; unde să le ascundă, ca să nu le fure vreun hoț. Iar când cei din sat au mers la înmormântare, au aflat că toate magaziile lui erau pline până sus cu tot ce-și poate închipui mintea omenească. Cu toate acestea pe care le ascundea, putea să trăiască întreg satul pentru mulți ani. Dumnezeu să-l ierte și să-l odihnească!

Iar mama mea încheia mereu povestirea cu următoarea concluzie: „Uite ce face bogăția, copilul meu! Îți pierzi nu numai bucuria și liniștea ta, dar și pe Dumnezeul tău.

Sărăcia

Dacă valorifici duhovnicește sărăcia ta, atunci ea devine putere, bogăție, devine avantaj. În sărăcie, simți nevoia să ceri ajutorul lui Dumnezeu. Atunci te gândești să cauți pe Dumnezeu și Tatăl tău. Și dacă vezi greșeala ta, cum că te-ai depărtat de El, atunci cu durere Îi ceri să devină Chivernisitorul tău. Atunci umpli sufletul tău de Hristos și sărăcia ta devine bogăție, bucurie, devine dragoste dumnezeiască. Dacă însă, din pricina ei, îți lași sufletul să se afunde în ticăloșie, în cârtire, în ură față de ceilalți oameni, atunci cu siguranță ea devine răutate care te roade lăuntric.

Astăzi toți vorbesc despre sărăcie economică. Nimeni însă nu vorbește despre sărăcia sufletului. Cea mai mare sărăcie astăzi este să trăiești fără Hristos. Sărăcia sufletului care te roade pe dinăuntru și nu știi ce ai. Crezi că deoarece te-au concediat de la servici, toate sunt pierdute, toate s-au prăbușit și simți astfel, pentru că nu ai înțeles că nu banul îți lipsește, ci Hristos.

Hristos ne-a spus: „Iubește-mă și Eu voi purta grijă de tine. Așa cum Mă îngrijesc de păsări și animale, la fel Mă voi îngriji și de tine. De tine pe care te-am zidit după chipul și asemănarea

Mea"[9]. Însă, din nefericire, mulți oameni nu cred în cuvintele Lui, fiindcă nu-L vor ca Părinte și Chivenisitor al lor. Ei cred că pot să le rezolve și singuri. Când însă înțeleg greșeala uriașă ce o fac, atunci aleargă să-L întâlnească. Desigur, niciodată nu este prea târziu. Dumnezeu este întotdeauna acolo și ne așteaptă pe toți.

Slava

Mulți oameni, mai ales femei, vin și-mi spun că nu pot să găsească un om bun cu care să se căsătorească și să facă familie. Vârsta lor a trecut de 40 de ani și acum constată că trebuie să se mărite și să facă familie. În multe situații, și-au lăsat să se piardă tinerețile, vânând carieră, iar acum, când au ajuns la asfințitul vieții, caută disperate să-și facă familie.

Cu ce poftă, cu ce curaj, cu ce puteri vor face familie acum, când și-au jertfit toată energia lor pe altarul banului și al slavei? Unde vor găsi răbdare să conviețuiască cu altcineva? Și, cel mai grav, este că nu vor putea să mai iubească! Pe de altă parte, nu vor avea răbdarea să crească un copil, fiindcă deja sunt istovite sufletește și trupește de

9 Vezi Matei 6, 25-34.

vânarea slavei.

Iată, așadar, urmările slavei! Au rămas singure, fără familie, fără copii și de tot ce au dobândit, se vor bucura. Și toate acestea, deoarece în fața slavei deșarte aduse de carieră, le-au uitat pe toate.

Cu adevărat, ce caută acum? De vreme ce mai presus de Hristos au iubit slava și banii... De ce nu au urmat ceea ce ne-a spus Hristos: „Iubește-Mă mai presus de toate și Eu Mă voi îngriji de Tine"[10].

Egoismul

Am confundat egoismul cu demnitatea. Altceva este demnitatea și altceva egoismul. Egoismul vrea să devenim noi centrul lumii, toți să vorbească despre noi și să se minuneze de noi, să ne adore. Am întâlnit oameni care s-au distrus din pricina egoismului lor. Și, ca să nu-și se strice imaginea exterioară, iau psiho-medicamente. Preferă înjosirea trupului lor, moartea sufletului lor, numai să nu li se strice imaginea exterioară. Și sunt atât de egoiști, încât nici pe Dumnezeu nu acceptă să-L roage pentru a-i izbăvi de la distrugerea care i-a cuprins. Egoism bolnăvicios, aducător de moarte!

10 Vezi Luca 12, 31.

Din pricina egoismului, a fost izgonit omul din Rai, egoismul este rădăcina multor rele, ce nu ne lasă să sporim în viața noastră duhovnicească. Egoismul și mândria ne fac față de Dumnezeu vrăjmași ai Săi, pentru că Sfânta Scriptură este limpede când zice că „Dumnezeu celor mândri le stă împotrivă".

Oamenii însă care-L au în sufletul lor pe Dumnezeu, își folosesc egoismul pentru folosul propriu. Și au puterea dumnezeiască să transforme egoismul în demnitate, în timp ce alții preferă să fie târâți de egoism, decât să ceară mila lui Dumnezeu. Nefericirea și singurătatea sufletului lor în toată grozăvia lor!

Boala

Dacă vezi boala ta cu gând bun, ca pe o încercare și o curățire a sufletului de păcate, atunci sufletul tău Îl caută cu stăruință pe Hristos. Atunci simte nevoia să-L cunoască. Boala este întotdeauna o încercare. Fratele lui Dumnezeu, Iacov, scrie că trebuie și în încercări să simțim bucurie, fiindcă încercările și ispitele ne întăresc credința și răbdarea, cu nădejdea în Domnul nostru, Care este singurul Izbăvitor de toate încercările. Oamenii aleargă la medici, atunci când

se îmbolnăvesc, dar uită că în afară de doctori este și Marele Doctor al sufletelor și al trupurilor. Cel care dă vindecarea în realitate este Hristos. De aceea, în afara medicilor, creștinul trebuie să se întoarcă și spre Dumnezeu și să-L roage să-i lumineze pe medici, astfel încât să se vindece de boala sa. După vindecare să înalțe un *„Mulțumesc!"* din adâncurile sufletului său, căci vindecarea este dar de la Dumnezeu.

De asemenea, când mergem să vizităm un oarecare bolnav, facem pe dascălii și când vedem că face o grimasă de durere sau auzim că se plânge, îi spunem: „Hai, că nu ai nimic! Eu am făcut o operație mai grea și nu făceam așa!". Această însă nu-l ajută pe bolnav, ci îl mânie mai mult și ajunge să spună în sinea sa: „Nu pleci odată, să mă lași în pace cu durerea mea?".

Trebuie să învățăm să-l compătimim pe celălalt cu dragoste și să ne străduim să-l înțelegem, adică să ne punem în locul său. Și cel mai important lucru este să spunem Rugăciunea lui Iisus: „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește pe robul Tău cutare!", spunând numele bolnavului.

Cunoașterea

Cunoașterea este putere, ajunge numai să o folosești corect. Dacă vei folosi cunoașterea ta spre rău, un lucru este sigur: vei distruge întreaga omenire, dar te vei distruge și pe tine! Când dai comandă creierului pentru rău, rău vei face. Exemplele sunt multe. De la armele nucleare ucigașe până la televizor, care a adus desăvârșita înstrăinare și moleșire a familiilor. Când s-au inventat telefoanele mobile, oamenii s-au limitat la un simplu mesaj pentru a comunica. Și, firește, să nu uităm computerele, care sunt printre cele mai importante izbânzi tehnologice ale secolului trecut, dar și cea mai mare cursă a omului.

Dacă însă omul va folosi cunoașterea științei spre bine, se va binecuvânta și îi va ajuta pe oameni. Sfântul Cosma a profețit că răul va veni de la cei învățați. Și iată cum se împlinește profeția! Firește, știința a făcut și descoperiri binefăcătoare pentru omenire, dar multe sunt distrugătoare. Însă, nu este de vină știința, ci reaua ei întrebuințare. Toate aceste realizări științifice, dacă omul nu le folosește cu prudență și cumpătare, pot să-l conducă la înstrăinarea față de semenul său și la indiferența față de nevoile lui sufletești, chiar și la îndepărtarea de Dumnezeu. Mulți oameni cred

că știința lor pot să-L înlocuiască pe Dumnezeu în conștiințele oamenilor și să îndumnezeiască știința. Să ia, adică știința și omul dezvoltat tehnologic locul lui Dumnezeu, așa cum au făcut Adam și Eva, care au fost înșelați de șarpe și au călcat porunca lui Dumnezeu, ajungând astfel în afara Raiului, în haos.

Nu este cu putință ca fiul să ia locul tatălui, de vreme ce tatăl l-a născut. Cum se pot inversa principiile? Tot astfel și cu Părintele ceresc. El ne-a născut, de aceea nu este cu putință să ia locul Lui. Aceasta este o absurditate și arată egoismul de care este stăpânit omul contemporan.

Drogurile

Sufăr și mă întristez pentru copiii care sunt dependenți de droguri. În același timp, simt mângâiere, fiindcă mulți dintre acești copii merg în Rai. De ce? Fiindcă acești copii nu au căzut singuri în patima drogurilor, alții i-au îmbrâncit pe treapta cea mai de jos a societății. Și cel mai rău e că primii care poartă răspunderea sunt părinții, care vor și da răspuns înaintea lui Dumnezeu! Toți acești părinți, deoarece nu L-au avut pe Dumnezeu în sufletul lor, au ucis sufletul și trupul copiilor, le-au sfâșiat trupurile, le-au oprimat visurile,

setea lor de viață, pentru creație, pentru familie. I-au făcut să se târască pe pământ, i-au aruncat la marginea vieții.

Dar aceeași răspundere o avem și noi care le considerăm lipsite de importanță. Cine? Noi toți care am semnat împreună pentru distrugerea acestor copii. Trecem pe lângă ei și le întoarcem spatele, nici măcar nu-i privim. Și apoi spunem în șoaptă: „Golanii!". Și nu ne gândim la durerea acestor copii, atunci când ne văd că le întoarcem spatele cu dispreț, sabia ce le străpunge inima.

Noi oamenii, cei așa-ziși foarte morali, nu vedem că suntem mai răi decât acești copii? Se pare că nu, deoarece ne împiedică masca pe care o purtăm, a omului chipurile bun și vrednic de respect. Chiar dacă avem în familiile noastre copii dependenți de narcotice,ne străduim însă să nu ni se strice imaginea în exterior. Mai presus de toate ținem la imaginea noastră, chiar dacă toți cunosc ce ni se întâmplă în familie. Adică lumea să cunoască tot, iar noi să credem că nu știe nimic. Oamenii bunei societăți, de familie bună, oameni cu principii. Adică noi toți, ale căror sertare ale casei și buzunare sunt pline de psiho-medicamente. I-am îmbogățit pe psihologi și pe psihiatri. Și îi numim fără rușine pe acești copii vagabonzi!

Însă, pe acești vagabonzi Dumnezeu îi ia în

Rai, fiindcă au înlăuntru lor suflet, au Dumnezeu! Părinții lor i-au aruncat atât de jos, încât nu se poate mai jos de atât. Au atins limita de jos! Și nu există vreo mână care să-i ajute să se ridice de jos. Pe când noi, cei „impecabili", suntem în aparență spuma societății.

I-am întrebat uneori pe acești copii:

— Copii, vă rog, spuneți-mi un motiv pentru care luați droguri.

— Spuneți-ne dumneavoastră un motiv pentru care să nu luăm droguri, când toate în jurul nostru sunt la pământ, toate în jurul nostru sunt minciună, când toate în jur au ajuns cenușă și au rămas tăciuni, când părinților noștri nu le pasă de noi și singurul lucru ce-i preocupă este sinea lor și așa-zisa imagine bună în afară. Știi ce înseamnă să ai părinți și să te simți singur, orfan? Știi ce înseamnă să nu ai o mână de sprijin? Un om care să-ți spună: „Te iubesc!"? Știți câți copii au murit în mâinile noastre și ne-au spus „Prietene, rămâi cu bine!"? Iar noi nu am avut puterea să spunem „Prietene, te iubesc!", fiindcă nu știam ce înseamnă dragoste. Ne temem de moarte, dar o așteptăm de fiecare dată când ne băgăm acul în mână. Zicem că „asta e ultima oară și apoi moartea".

— Copii, mi-ați spus că nu vă iubesc părinții voștri. Adică dacă muriți, nu-i va deranja deloc?

Nu vor suferi? Nu vor plânge pentru pierderea voastră?

— Nu, doamnă!

— Dar ce vor face? Se vor bucura?

— Da, se vor bucura...

Atunci de ce să muriți? Ca să le faceți bucurie?

Copiii m-au privit în ochi și apoi și-au acoperit fața cu mâinile și plângeau nemângâiați.

— Bună doamnă, cât am vrea să fi fost dumneavoastră mama noastră!

Ați înțeles voi, părinții acestor copii, ce rău ați semănat? Furtuni ați semănat, vânturi secerați!

Vă voi povesti încă o istorioară pe care am trăit-o când eram taximetristă. Era în zorii unei zile și m-au oprit două fete preafrumoase. Când au intrat în mașină, le-am întrebat ce vârstă au și mi-au spus că una are 15 ani, iar cealaltă 12 ani.

— Fetelor, la o astfel de oră unde mergeți?

— Acasă.

— Și până acum unde ați fost?

— La lucru!

— Ce lucru faceți?

— Striptease.

— Ce faceți?

— Striptease.

— Părinții voștri știu aceasta?

— Credeți că nu știu?

— Nu se poate! Fetelor, există atâtea munci demne de făcut. De ce ați ales să vă expuneți trupurile?

— Atunci cea mai mică mi-a răspuns:

— Fratele nostru ne-a găsit această muncă. Șeful este prietenul lui.

— Frumoasă muncă v-a găsit fratele vostru! Vine și el acolo?

— Uneori, da.

— Și vă laudă, nu-i așa?

Fetele au râs.

— Ia spuneți-mi, mai aveți și alți frați?

— Mai am o soră, mi-a răspuns din nou cea mică, și un frate. Suntem trei frați.

— Și frații tăi ce lucrează?

— Nimic! Sora și fratele meu iau narcotice. Acum fratele meu este în închisoare.

— Câți ani are?

— 22.

— Părinții tăi sunt despărțiți?

— Nu, dar se ceartă mereu.

— De ce se ceartă?

— Fiindcă mama mea are o altă credință, pe când tatăl meu este creștin ortodox și nu se potrivesc. Îi spune să-și schimbe credința, dar mama și sora lui nu-l lasă. Și în casă se face război! Așa că nu le pasă de noi. Este ca și cum nu am exista

în casă, ca și cum nu am avea părinți.

— Ei merg să-l vadă pe fratele tău la închisoare?

— Cred că mama a fost o dată. Tatăl meu nu cred că a fost, pentru că fratele meu nu-l vrea.

— De ce nu-l vrea fratele tău?

— Fiindcă odată fratele meu a folosit droguri în casă și tatăl meu s-a întors pe neașteptate și când l-a văzut în halul acela, l-a pălmuit.

— Tatăl tău știe ce muncă faci?

— Nu, fiindcă e marinar.

— Dar mama ta știe?

— Da, știe. Ea pe toate le știe.

— Și nu-ți spune nimic? Nu încearcă să-ți interzică?

— Atunci amândouă au râs foarte tare!

— De ce râdeți, fetelor? Am spus ceva amuzant? Lucrurile sunt foarte grave!

— Doamnă, cu munca pe care o facem, primim destui bani. Iar eu din aceștia dau și fraților mei, ca să-și ia dozele lor.

— Nu cumva în afară de striptease faceți și altceva, ca să câștigați și mai mulți bani?

Din nou fetele au râs la fel de tare. Eu însă am început să am o problemă cu părinții fetelor. Cu puțin înainte de a ajunge la casa lor, am tras pe dreapta și am încercat să le conving să-și schimbe munca. Și în timp ce mă aflam pe drumul cel bun

și să primească ceea ce le propuneam, cea mică a văzut-o pe mama ei.

— Mă caută! Se pare că are nevoie de bani.

Și îndată a ieșit din taxi și a strigat-o:

— Mamă, vino să cunoști o doamnă bună!

Acea mamă s-a apropiat și după ce fata cea mică i-a spus ce am discutat, mi-a vorbit cu sălbăticie:

— Taximetristă nebună, pe copiii tăi să-i sfătuiești, nu pe al meu! Coborâți repede ca să plecăm!

Care va fi oare viitorul acestor copii, când însăși mama lor nu numai că nu le interzice de la alunecare, dar le mai și împinge înspre pierzare și moarte definitivă?

Cununie și familie

Frumoasă Slujba Cununiei, dar și mai frumoasă a fost masa festivă. În următoare zi însă vine socotirea cheltuielilor. Cum va plăti noua pereche datoria făcută pentru a-i impresiona pe invitați? „Tu ai vrut masă festivă!" spune soțul. „Ți-am spus că nu este nevoie să facem atâtea cheltuieli, dar tu ai insistat". „Dar ce? Ție nu ți-a plăcut?" se împotrivește soția. Și prima ceartă a pornit. O cauză perfectă pentru a începe separarea economiilor: banii mei, banii tăi.

Casierie comună nu mai există, dar nici viață

comună. Pe parcurs vine și rodul chipurile al dragostei, copilul. Perechea deja pășește pe drumul înstrăinării. Și începe să se întrebe fiecare separat: „De ce m-am căsătorit cu tine?". Foarte repede uită motivul pentru care s-au căsătorit. Uită că nu le-a impus nimeni și că hotărârea ca unul să-l facă pe celălalt partener de viață a fost exclusiv a lor. Și aceasta se face după multe alegeri ale oamenilor.

Și iată că acum se fac silitori ai sufletului lor. Iar apoi începe comparația. Spune soțul: „Mama mea gătește mai bine decât tine. Sora mea este o gospodină mai bună decât tine". Dacă socotești, domnule, că vei căra în familia pe care încerci să o faci dezavantajele, avantajele, greșelile și păcatele familiei tale părintești, faci o mare greșeală. Desigur, același lucru este valabil și pentru femei.

Căsătoria este o mare artă. Ea nu este doar împreunare trupească și desfătare, ci este împreună-viețuire, în care trupurile trebuie să devină unul, cele două inimi trebuie să devină una. Toate trebuie să devină una! Voința celuilalt să devină voința ta și la sfârșit cele două voințe să devină voia lui Dumnezeu. Numai astfel căsătoria va fi fericită.

Este nevoie de măiestrie ca să țină cineva o căsnicie. Despărțirea este foarte ușoară, dar și foarte dureroasă, de aceea va trebui să-l iubești

mai întâi pe Dumnezeu. Să-L pui Chivernisitor al casei tale, astfel încât să ai putere să-l înfrunți pe diavolul, care mereu îți întinde curse. Dar este nevoie de putere sufletească, ca să-L păstrezi și pe Dumnezeu în sufletul tău.

Zidiți EU-l vostru pe NOI, dacă vreți să conviețuiți armonios. Nu căutați să-l schimbați pe tovarășul vostru de viață și nu încercați să-l faceți ca și voi, căci atunci nu vă va plăcea. L-ați iubit și v-ați căsătorit cu omul pe care l-ați găsit. Atenție! Să nu cădeți în cursa de a compara cu altă femeie sau cu un alt bărbat pe partenerul vostru, fiindcă omul este unic.

Nu trebuie niciodată să-l înșelați pe tovarășul sau tovarășa voastră. Să învățați să nu faceți ceea ce nu vreți să vi se facă. Să învățați să-l respectați pe tovarășul vostru. Numai astfel se poate păstra dragostea, cu respect. Când vă întoarceți de la lucru, să nu cărați oboseala și problemele voastre acasă, ci pe toate să le lăsați la ușă. Casa trebuie să fie refugiul vostru, pe care nu aveți dreptul să-l întinați. Și dacă aveți nevoie să discutați ceva care vă preocupă la serviciul vostru, o veți face în liniște, cu voce scăzută și așezați unul lângă celălalt, dar niciodată în vremea mesei!

Nu este frumos să vă jigniți unul pe celălalt, înjosindu-l pe celălalt, fiindcă celălalt sunteți

dumneavoastră. Tovarășul de viață este cealaltă jumătate a dumneavoastră, de aceea să nu o răniți niciodată, de vreme ce nici dumneavoastră nu răbdați durerea.

Se impune să asculte unul de celălalt și să se discute cu voce scăzută. Niciodată să nu-l micșorați pe tovarășul vostru când vă mărturisește problema sau plângerea sa și să spuneți „mare lucru!" sau să fiți nepăsător. În ochii tăi se poate să pară mic și neînsemnat, însă pentru celălalt este mare și important și de aceea, cu siguranță, îl vei răni. Tu ești dator să respecți și să te ocupi de plângerea tovarășului tău de viață, dacă îl iubești și vrei să fiți fericiți.

Să învățați cuvântul *„Iartă-mă!"*. Și să-l spuneți fără egoism și cu smerenie dumnezeiască. Doar atunci capătă valoare cuvântul, pe când egoismul este urât de toți. Smerit nu înseamnă încasator de scatoalce, ci cel smerit cu inima înseamnă nobil.

Căsătoria nu este contract de colaborare, ci ea înseamnă ca *eu* să devină *noi*. Altfel nu are sens, nu este o conviețuire corectă.

Soacrele ar face bine să fie departe de pereche. Cum zice și proverbul: *Mai rară sărutarea, ca să aibă gust*.

Să nu lăsați dragostea voastră să moară, ci să o alimentați în fiecare zi, în fiecare minut, în fiecare

clipă. Nu ajunge numai să iubești, ci trebuie să o și spui și să o arăți. Fie de lucrați ori nu, va trebui ca voi, femeilor, să vă așteptați pe soțul vostru întotdeauna îngrijite, întotdeauna bine-dispuse, vesele și să-i pregătiți un dejun gustos. Niciodată să nu discutați la masă problemele voastre și niciodată în fața a terțe persoane și să ajungeți la cea mai bună soluție, fără ceartă, ci cu dragoste. Niciodată să nu vă spuneți părinților sau prietenilor voștri nemulțumirea, fiindcă nimeni nu vă va înțelege. Dimpotrivă, fie că vor, fie că nu, vă vor face un mare rău și foarte repede se va produce o fisură în relațiile voastre, după care va veni despărțirea. Și atunci toți acești oameni așa-ziși buni, care vă vor aduce în acea stare, nu vor mai fi alături de voi, pentru că din moment ce nu au putut să vă împiedice de la despărțire, nu vor avea dispoziție mai apoi să vă sprijine. Și când veți rămâne singuri fiecare dintre voi, vă veți înțelege greșeala, dar, din păcate, va fi prea târziu. Nu va mai exista cale de întoarcere.

Bărbaților, nu mai fiți agățați de fusta mamei voastre, dacă vreți să vă faceți o familie bună. Și nu ca familia voastră, care era plină de probleme.

Fiecare să se mândrească cu celălalt și să-l sprijine, oricând și oriunde, chiar dacă unul dintre voi nu are dreptate. Când veți rămâne doar voi

doi, atunci puteți să spuneți cu dulceață: „Nu ai avut dreptate și degeaba ai insistat". Și atunci să explicați cum ați fi înfruntat problema, dar fără trufie, ci simplu, cu smerenie și multă dragoste. Și să nu vă culcați până ce nu vă veți ierta.

Mamelor, nu arătați slăbiciune față de băieții voștri, mizând pe faptul că vă vor îngriji la bătrânețe. Chiar dacă vă gândiți la aceasta, important este să vă iubiți nurorile, să le simțiți ca pe fiicele voastre și nu ca pe niște străine. Să le câștigați iubirea, astfel încât să dorească să vă fie alături, cu dragoste și plăcere. Numai așa vă veți păstra copiii lângă dumneavoastră și veți scăpa de azil.

Învățați să intrați în sufletul celuilalt și străduiți-vă să-l înțelegeți; încetați să vorbiți codificat. Să învățați să comunicați și să vorbiți cu limba inimii, adică cu cea a dragostei. La masă se impune să stea toată familia, ca să mănânce împreună, căci altfel se va înstrăina. Când masa începe și se termină cu rugăciune, aceasta întărește legăturile dintre membrii familiei.

Cea mai frumoasă înțelegere în oricare relație este: „Să te porți cu mine așa cum mă port cu tine". Atunci nu va exista nicio răstălmăcire, fiindcă nu veți avea nicio nemulțumire.

Copiii mei, dacă vreți cu adevărat să reușiți, urmați calea lui Dumnezeu, calea dragostei. Astfel,

niciodată nu vă veți pierde sufletul și nici pe al aproapelui nu-l veți călca în picioare. Viața vă va fi plină, veți înfrunta cu bucurie eventualele probleme, pentru că veți avea ajutorul Domnului. El vă va purta de grijă, vă va lumina și vă va povățui întotdeauna pe calea cea dreaptă.

Preoți și preotese

Îmi amintesc de anii frumoși ai copilăriei mele petrecuți la biserică. Îmi amintesc cum mergeam cu bunica la biserică și apoi eu mergeam la cateheză. Cu drag îmi amintesc, de asemenea, de nespus de bunele doamne care făceau cateheză, care astăzi sunt unele călugărițe, deoarece erau îndrăgostite de Hristos, pe când celelalte și-au făcut frumoase familii creștine.

Îmi amintesc cum biserica era plină de copii și de tineri. Îmi amintesc de minunatele noastre drumeții, de frumoasele cântece. Îmi amintesc de bunii noștri preoți, cât de mult ne iubeau, cât de mult ne ocroteau, cu câtă simplitate ne povățuiau la Hristos!

Atunci vedeai fețele copiilor cum străluceau, deși trăiau în sărăcie. Vedeai flăcăii și fetele la vârsta de 15 și 18 ani cum aveau o seriozitate și responsabilitate. Văzându-i, îi respectai și te

mândreai cu ei.

De asemenea, îmi amintesc de presbitere. În anii mei le respectam mult pe preotese, fiindcă erau vrednice de respect și de uimire. Când îți vorbeau, aveau o dulceață, chipul lor strălucea de harul cel dumnezeiesc, fiindcă duceau o viață după Dumnezeu. Îmbrăcate frumos și cuviincios, cu părul legat și pline de noblețe și bunătate, mereu zâmbitoare. Precum și preoții, care aveau multă dragoste nu numai pentru copiii lor biologici, ci și pentru toți copiii. Nu făceau diferență între copiii parohiei lor și copiii lor. Când treceai pe la casa preotului, ușa era mereu deschisă pentru toți; niciodată nu o încuia.

Îmi amintesc cum ne jucam pe maidan când eram mici. Odată, pe când mă jucam, am căzut și m-am lovit la picior. Sângele curgea... Am plecat acasă plângând. Pe drum m-am întâlnit cu preotul nostru. Am alergat să-i sărut mâna și de îndată ce mi-a văzut genunchiul plin de sânge, m-a dus la cea mai apropiată farmacie. Nu m-a dus la părinții mei, nici nu a trecut indiferent. Acesta era preotul nostru, plin de dragoste!

Frumoși și curați anii copilăriei! Astăzi, sărmanii copii nu au luxul nostru pentru a-și trăi anii copilăriei lor fără griji, să alerge, să se joace, să joace V-ați ascunselea.

Astăzi copiii cresc într-o cameră de apartament singuri, orfani, chiar dacă au părinți. Își trăiesc nebunia singurătății în toată măreția ei! De aceea chiar și de la vârsta de 10 ani încep să ia psiho-medicamente, iar fetele încep să flirteze. Socotesc aceasta un joc, iar la 12 ani sunt deja femei. Desigur, nu greșesc ele, ci mamele lor, care le îmbracă ca pe niște femei mari, zici că le pregătesc pentru nuntă. Iar la 30 de ani sunt deja bătrâne, nu le mai interesează căsătoria și familia. Nimic nu le mai satisface; toate li se par plictisitoare.

Așa-zisele mame *emanicipate* se laudă cu fetele, îmbrăcându-le provocator și *„modern"*. Iar dacă le spui „Nu o îmbrăca astfel, căci e încă mică! Las-o să trăiască și să se bucure de anii copilăriei ei!", primești de obicei răspunsul: „Ce zici, dragă? Să rămână niște înapoiate?". Dar oare din îmbrăcăminte se vede un copil înapoiat sau din cunoștințele sale? Nu cumva cele pe care le spui și le faci sunt spre distrugerea copilului tău? Dar știi de ce nu te interesează distrugerea copilului tău? Fiindcă nu-l iubești. Dacă l-ai iubi, i-ai da hrana sufletului, I L-ai da pe Dumnezeu! Dar tu, din nefericire, nu cunoști valoarea dragostei dumnezeiești.

Astăzi există tineri care vor să devină preoți și nu pot găsi ușor tovarășe de viață. Foarte rare sunt fetele care primesc să devină preotese, pentru că

părinții lor și-au lăsat copiii departe de Biserică, departe de Dumnezeu. Și există fete cărora, deși le place de vreun tânăr, de îndată ce aud că vrea să devină preot, se sperie, de parcă ar vedea o spânzurătoare în fața lor. Nu înțeleg binecuvântarea pe care o vor primi în casa lor!

Căsătorie religioasă sau civilă?

Este o întrebare care în trecut niciodată nu-i preocupa pe oameni. Dintru început, hotărârea căsătoriei era luată conștient, fie că aceasta decurgea din dragoste, fie din pețit. Mai demult, oamenii erau mai conștienți, dar și mai responsabili. Când un bărbat hotăra să se căsătorească cu aleasa inimii lui, cunoșteau amândoi că legăturile căsătoriei aveau să-i țină uniți pentru totdeauna și astfel aveau să înfrunte problemele ce apăreau.

Taina Cununiei avea pe atunci atât de multă însemnătate, precum și cuvintele Evangheliei și binecuvântările ce avea să le primească perechea de la preot la începutul vieții lor în comun. Slujba se săvârșea cu multă evlavie. Mici și mari ce participau la slujbă, își doreau să ureze din inimă proaspeților căsătoriți viață presărată cu flori. Pe-

rechea începea să-și facă familia sa doar cu cele necesare. Așa cum spuneau: „Să fim noi sănătoși, mâinile noastre să fie sănătoase și vom trăi cu familia noastră!". În ciuda sărăciei și a foametei ce existau pe atunci, soții făceau mulți copii, căci copiii sunt binecuvântarea lui Dumnezeu.

Anii însă au trecut și astfel, din nefericire, printre toate celelalte au intervenit și schimbări în rânduielile noastre de veacuri, căci conducătorii țării noastre, urmând modele altor țări, au vrut să dea soților posibilitatea alegerii între căsătoria religioasă și cea civilă. Mă mâhnesc pentru tinerii care nu abordează căsătoria cu seriozitatea cuvenită, în timp ce din motive așa-zise economice, aleg cununia civilă. Nu cunosc însă că de fapt Cununia este o Taină, pe care unii rău au făcut că s-au grăbit să-i micșoreze importanța? Căci Cununia, ca o Taină ce se săvârșește între Dumnezeu și oameni, ar trebui să se săvârșească numai în Biserică.

Redau aici câteva rugăciuni de la Taină:

„Însuți, Stăpâne Preasfinte, primește rugăciunea noastră a robilor Tăi și precum acolo și aici, fiind de față cu ajutorul Tău cel nevăzut, binecuvintează nunta aceasta. Și dă robilor Tăi acestora (N) viață pașnică, lungime de zile, înțelepciune, dragoste unuia către altul întru legătura păcii, dar de prunci, seminție cu viață îndelungată, cununa cea neveștejită

a măririi, învrednicește-i pe dânșii a-și vedea pe fiii fiilor lor. Păzește viața lor fără bântuială. Și le dă lor din roua cerului de sus și din belșugul pământului. Umple casele lor de grâu, de vin, de untdelemn și de toată bunătatea, ca să dea și celor lipsiți; și dăruiește și celor ce sunt dimpreună cu dânșii toate cererile cele pentru mântuire.

Binecuvântat ești, Doamne Dumnezeul nostru, sfințitorul nunții celei tainice și preacurate și legiuitorul nunții celei trupești, păzitorul nestricăciunii și chivernisitorul cel bun al celor de trebuință vieții. Însuți Stăpâne, Cel ce din început ai zidit pe om și l-ai pus pe dânsul ca pe un stăpân al făpturii și ai zis: nu este bine să fie omul singur pe pământ; să-i facem lui ajutor dintr-însul; și luând una din coastele lui, i-ai zidit femeie, pe care văzând-o Adam a zis: «iată acum os din oasele mele și trup din trupul meu; aceasta se va numi femeie, căci din bărbatul său s-a luat ea; pentru aceasta va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa, și se va uni cu femeia sa și vor fi amândoi un trup; și pe care Dumnezeu i-a unit omul să nu-i despartă». Și acum, Stăpâne Doamne, Dumnezeul nostru, trimite harul Tău cel ceresc peste robii Tăi aceștia (N). Și dă roabei Tale acesteia să se plece în toate bărbatului său, și robului Tău acestuia să fie cap femeii, ca să viețuiască după voia Ta.

Bărbaților, iubiți pe femeile voastre, după cum și Hristos a iubit Biserica și S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfințească, curățind-o cu baia apei prin cuvânt. Și ca s-o înfățișeze Sieși, Biserică slăvită, neavând pată sau întinăciune, ori altceva

de acest fel, ci ca să fie sfântă și fără de prihană.

*

Așadar, bărbații sunt datori să-și iubească femeile, ca pe înseși trupurile lor. Cel ce-și iubește femeia, pe sine se iubește. Căci nimeni vreodată nu și-a urât trupul său, ci fiecare îl hrănește și îl încălzește, precum și Hristos Biserica.

*

Pentru că suntem mădulare ale trupului Lui, din carnea Lui și din oasele Lui. De aceea, va lăsa omul pe tatăl său și pe mama sa și se va alipi de femeia sa și vor fi amândoi un trup. Taina aceasta mare este; iar eu zic în Hristos și în Biserică. Astfel și voi, fiecare așa să-și iubească femeia ca pe sine însuși; iar femeia să se teamă de bărbat".

*

Au vreo legătură toate rugăciunile de mai sus de la Taina Cununiei cu acele cuvinte simplificate de la cununia civilă?

— *Subsemnatul X de bună voie și nesilit de nimeni iei în căsătorie pe cetățeana Y?*

— *Da.*

— *Subsemnata Y de bună voie și nesilită de nimeni iei*

în căsătorie pe cetățeanul X?

— *Da.*

— *Din clipa aceasta sunteți căsătoriți!*

Și cununia s-a terminat.

O cununie civilă nu are binecuvântarea lui Dumnezeu. Unde este prezența lui Dumnezeu în viața noastră? Dacă nu-L punem Chivernisitor de la începutul drumului nostru în comun, cum mai așteptăm apoi ca să fie stabilă căsătoria? De ce oare în ultimii ani divorțurile sunt atât de frecvente? De ce oare tinerii, care sunt entuziasmați de ideea căsătoriei, când încep problemele, aleg foarte repede dizolvarea ei? De ce se prefac că există probleme de nerezolvat, economice sau legate de nepotrivirea caracterului și orice altceva poți să-ți închipui? De ce nu se gândesc care va fi sfârșitul copiilor pe care i-au adus în lume? De ce preferă să chinuiască acești copii, care sunt nevoiți la fiecare 15 zile cu o valiză în mână să se mute dintr-o casă în alta.

De ce părinții de astăzi preferă, în loc să-și jertfească egoismul și voile, să provoace toate aceste probleme? De ce am ajuns în punctul de a călca în picioare toate darurile lui Dumnezeu?

PARTEA VI

Asculată-mă!

Îți strig cu limba tăcerii. Îți strig cu limba dragostei. Îți strig! Ascultă-mă, te rog! Sunt singur, am nevoie de tine. Întinde-ți mâna și mângâie burtica ta. Acolo înăuntru sunt eu, copilul tău. Și să fii sigură că voi simți dragostea ta. Fă-o, te rog! Arată-mi că mă iubești. Te mai rog, mămico, să încetezi să te enervezi și să te certi cu tatăl meu, încetează să mai plângi, încetează să mai fumezi, încetează să mai bei. M-ai înecat cu toate acestea pe care le faci! Te rog, iubește-mă! Tu ai ales să mă naști. De ce mă chinuiești?".

Și după ce se va naște acest copil, un nou dialog începe, de data aceasta față către față.

„Acum, dulcea mea mămică, mă vei privi și te voi privi în ochi, acum vom vorbi. Acum îmi vei arăta dacă sunt rod al dragostei, dacă m-ai născut pentru încăpățânarea ta, pentru că așa ai avut chef sau dintr-o așa-zisă greșeală. Acum, mămica mea, mi le vei spune pe toate și mi le vei arăta pe toate. Cât timp am stat în pântecele tău, m-ai făcut să sufăr. Sper ca acum să te fi căit de purtarea ta urâtă".

*

Prima îmbrățișare

„Acolo unde ne-au pus de îndată ce ne-am născut, toți pruncii nou-născuți plângeam, făceam protestul nostru, fiecare cu cuvintele sale. La un moment dat a venit infirmiera și ne-a luat pe câte unul ca să ne ducă la mămica noastră să ne hrănească. A venit și rândul meu. M-a dus la mama mea, m-a pus în brațele ei și i-a spus să mă hrănească. Eu o priveam pe mămica mea în ochi, pentru că sânul ei nu era plin de afecțiune, de dragoste, ci era rece. Ea a scos sânul ei și l-a adus la gura mea. Eu însă refuzam să-l primesc. Am continuat să o privesc în ochi. Așteptam zâmbetul ei, însă în zadar. Ceea ce s-a întâmplat apoi nu mi-a plăcut deloc. Cu sila și cu nervi m-a împins ca să iau sânul ei. Am mâncat foarte puțin, ca să nu o enervez și mai mult. Cu întristare, am depistat că nemulțumirea din ochii mei nu a înțeles-o.

A doua zi după-amiază l-am cunoscut și pe tatăl meu. A salutat-o numai pe mama mea. Pe mine nu s-a sinchisit să mă atingă. Doar o privire mi-a aruncat, o privire fugitivă, ca și cum aș fi fost ceva străin pentru el. Iar aceasta se petrecea în fiecare zi la spital. O priveam pe mama mea în ochi și așteptam un zâmbet din partea ei, iar îmbrățișarea ei să devină mai drăgăstoasă. Dar am așteptat în zadar...

Și a sosit în sfârșit ziua când aveam să mergem acasă. M-am gândit că poate acum lucrurile se vor schimba. Când am intrat în casă, ochii mei au privit de jur împrejur. Mmm, avem o casă frumoasă! Ia să văd și camera mea! Cum o fi oare? Dar nu aveam camera mea! M-a dus în camera ei, în care era și pătuțul meu; m-a întins, m-a învelit și a plecat.

Eu nu plângeam deloc; voiam să cunosc locul. După ce l-am examinat destul, am obosit și am adormit. Când m-am trezit, am plâns, ca să mă audă mămica mea. Dar niciun răspuns... Eu am continuat să țip și să plâng.

La un moment dat a venit enervată. M-a luat cu nervi în brațe și mi-a băgat sânul în gură. Eu mâncam și o priveam în ochi. Așteptam un zâmbet de-al ei. Dar în zadar...După ce am mâncat, m-a ținut puțin în brațe în picioare, ca să râgâi și apoi m-a așezat din nou în pat și a plecat. Nu mi-a plăcut deloc, dar nu m-am plâns. Pur și simplu am simțit în inima mea o durere ascuțită pentru lipsa dragostei ei.

Aceasta se petrecea în fiecare zi. De multe ori îmi mirosea a țigară și mă înecam. În fiecare zi, deveneam tot mai străini. Mă străduiam cu ochii mei să-i arăt că nu mă iubește, că simt din ce în ce mai multă răceală, singurătate, nesiguranță, dar

nu putea să mă înțeleagă. Oare toți oamenii sunt la fel? Am început să mă tem. Cât despre tatăl meu, eu nu-l vedeam, fiindcă atunci când venea, eu dormeam. Dar femeia care m-a născut a continuat să nu mă înțeleagă. Oare de ce m-a născut, de vreme ce nu mă vrea? De ce m-a născut, dacă sunt piedică în viața ei?

Când o căutam și începeam să plâng, ca să mă țină cu gingășie în brațele ei, o auzeam zicându-i tatălui meu: „Las-o să plângă și până la urmă o să tacă". Nu aveau chef să se preocupe de mine și să vadă cât de mult rău îmi făceau că mă lăsau să caut dragostea lor.

Cât de mult greșești, dulcea mea mămică! Când plâng, am motivele mele. Nu plâng ca să-ți provoc mânia. Plâng, fiindcă fie mă doare, fie mi-e foame, fie caut să văd chipul tău, cu nădejdea că mă vei lua în brațe să-mi zâmbești, să lipești fetișoara mea de obrazul tău, să simt răsuflarea ta. Atunci cu siguranță, plină de dragostea ta, voi înceta să plâng.

Când mă lași să plâng sub pretextul să nu mă învăț rău în brațele tale, ceea ce reușești să faci este ca la sfârșit să mă retrag, după ce obosesc să te mai caut. Tu, mămica mea, știi ce înseamnă să mă retrag? Dacă nu, îți voi explica eu. Mă retrag înseamnă că încetez să mai caut dragostea ta, în-

cetez să mai caut îmbrățișarea ta, mângâierea ta, privirea ta cea caldă. Și aceasta, pentru că nu vrei să mă iubești! Fiindcă mă vezi ca pe o piedică în viața ta, în cariera ta. Pur și simplu m-ai născut, deoarece te temi că atunci când vei îmbătrâni, vei fi singură și părăsită de toți. Ai înțeles, mămico? De frică m-ai născut, dar nu te gândești că așa cum m-ai născut, fără dragostea ta, nu voi fi lângă tine la bătrânețe, ci te voi trimite la vreun azil de bătrâni, adică îți voi da ceea ce meriți. Ai înțeles, mămico?

Pentru că și mămica ta nu te-a iubit, nu te-a luat în brațe, nu te-a încălzit cu răsuflarea ei. De aceea nici nu ai iubit-o. Cu adevărat, ți-a lipsit îmbrățișarea sa? Ți-a lipsit mângâierea ei cea gingașă? Ți-a lipsit „Te iubesc, copilul meu!"? Dacă ți-au lipsit toate acestea, de ce mă lipsești și pe mine de ele? De ce-mi dai aceeași durere pe care suferit-o și tu? De ce, mămica mea?

Mămica mea, tot ce-mi dai, la fel vei primi înapoi. De aceea dă-mi dragostea ta, ca să fii sigură că niciodată nu te voi răni, niciodată nu te voi trăda, niciodată nu-ți va fi rușine cu copilul tău. Dimpotrivă, te voi face să mă lauzi. Însă ce păcat, mămica mea! Ceea ce ai reușit este că am devenit două străine. Dacă vreodată vei fi gata să ne cunoaștem și să ne iubim, eu sunt gata să te iert".

Purtarea sarcinii

Educația copilului începe din clipa zămislirii. Dacă mama care poartă în pântece se mâhnește, fătul din pântecele ei se tulbură. Pe femeia însărcinată trebuie să o respectăm, să-i purtăm de grijă, să nu o mâhnim, ci să o iubim mai mult ca înainte și să ne străduim să o păstrăm într-o stare sufletească bună, astfel încât să crească fătul pe care-l poartă în pântece sănătos și fericit. Mama, dacă vrea ca să fie copilul sănătos cu sufletul și cu trupul, ar fi bine să meargă la biserică, să citească vieți de Sfinți și să se roage Maicii Domnului, ca să o binecuvinteze pe ea și pe copilul ei. Numai astfel va fi fericită, căci va intra dumnezeiescul har în sufletul ei și în cel al copilului.

Când se va naște acest copil, mama este datoare din fire să-l alăpteze și nu să se gândească că-și va strica pieptul, fiindcă după alăptat, copilul o va cunoaște și o va iubi. Spunea Starețul Paisie: „Dacă copilul nu bea laptele tău, ci bea din sticlă, când va crește mare, va bea vin".

Alăptatul tău trebuie să se facă cu multă dragoste, cu afecțiune, cu gingășie și cu Dumnezeu, astfel încât cunoștința aceasta să fie iubitoare, să fie sănătoasă. Dacă nu-i dai împreună cu alăptatul tău tot sufletul tău, atunci l-ai pierdut. Veți deveni

în fiecare zi tot mai străini. Pentru tine care lucrezi și îți abandonezi copilul în mâini străine, copilul tău va cunoaște multe mame, dar nu pe tine. Însă nu te-ai gândit cum petrece copilul tău cu fiecare mamă străină cu care îl obligi să fie împreună? Te-ai gândit cât de mult doare? Câtă singurătate simte în sufletul lui? Și sărmanii copii vă așteaptă cu neliniște să vă întoarceți de la lucru, să-i sărutați, să le spuneți un cuvânt dulce, plin de gingășie și de dragoste, ca să le alinați puțin durerea.

Din nefericire, însă, așteaptă în zadar. Și dacă vă cheamă, plângând ca să riposteze, de obicei primesc următorul răspuns: „Ce cârtitor ești! Ești leit taică-tu. Nu ai moștenit de la mine nimic. Ai împrumutat de la el!". Dulcea mea mămică, cât de obositor este să-ți iubești copilul? Cât de obositor este să-l iei în brațele tale? De ce l-ai născut, de vreme ce mai presus de toate este cariera ta?

Dacă însă îl vei lua puțin în brațe cu iubire plină de delicatețe, îndată va înceta să plângă și-ți va dărui cel mai dulce zâmbet. Spune-mi, te rog: Zâmbetul acestui îngeraș cine poate să ți-l ofere? Soțul tău? Prietenele tale? Amantul tău? Colegii tăi? Cine? Nimeni nu te poate odihni, nimeni nu poate umple golurile sufletului tău, așa cum poate acest zâmbet îngeresc. Draga mea, acest zâmbet te va odihni și-l vei căuta, numai dacă Îl ai în sufletul

tău pe Dumnezeu și dragoste. Numai atunci îți vei înțelege copilul!

Familie destrămată

O doamnă mi-a telefonat ca să poată afla dacă poate să mă întâlnească. Din tonul vocii ei, am înțeles că avea o problemă serioasă care o preocupa. Ne-am întâlnit la Metoc. Era o femeie înaltă și slabă, destul de îngrijită, dar din înfățișarea căreia nimic nu arăta că se confrunta cu vreo problemă.

Ne-am așezat în Arhondaric și a început să-mi spună problema ei. În esență, o prezenta ca pe o dilemă și nu ca pe o problemă. La cei 50 de ani ai ei a cunoscut un marinar, care i-a cerut să-l urmeze. Avea să plece în curând în călătorie și voia să o ia împreună cu el. I-a făgăduit căsătorie, casă cumpărată pe numele ei și o situație financiară foarte bună. Toate acestea însă după terminarea călătoriei.

Doamna se afla în dilemă, deoarece pe omul acesta nu numai că nu-l cunoștea, dar nici nu-i plăcea de dânsul. Cu toate acestea, trebuia să primească propunerea lui, deoarece se confrunta cu anumite probleme financiare, așa cum mi-a spus. Telefoanele zilnice de la bănci pentru datorii și

desele sâcâieli din partea proprietarului casei au adus-o la un asemenea impas, încât propunerea marinarului semăna cu un colac de salvare.

În sufletul ei, domnea furtuna. Trebuia să aleagă între copii și acela. Copiii ei, care o vedeau ca pe o prietenă, i-au spus că ar fi o mare greșeală să meargă cu acela. Și astfel, a venit la mine, ca să aprob această călătorie a ei deja cumpărată. O numesc astfel, de vreme ce bărbatul acela nu-i plăcea și nu-l iubea. De ce, așadar, să fi mers cu el? Pentru bani?

Cu cât se apropiau zilele plecării, neliniștea și stresul ei creșteau tot mai mult. Trebuia să răspundă clar. Discuția înainta și cu cât ghemul se desfăcea, cu atât mi-am dat seama că nu se confrunta doar cu o problemă. Toată viața ei fusese plină de greșeli, una după alta. Și iată că acum trebuia cineva să o frâneze, să o oprească în cele din urmă.

Greșelile ei au început de la vârsta de 14 ani. Fiind un copil al unei familii destrămate, nu a întârziat nici ea să urmeze același drum. O viață plină de petreceri de noapte, de legături cu bărbați pe care-i schimba precum cămășile. Astfel, nu a întârziat să apară și prima ei sarcină.

La vârsta de 16 ani aștepta deja primul ei copil. Când l-a anunțat pe prietenul ei, acela a recunos-

cut copilul și i-a propus să legalizeze relația lor. Fata a acceptat propunerea lui, nu înainte de a-i spune că fusese nevoită să accepte acea soluție și că nu nutrea niciun sentiment pentru el. Însă, în ciuda mărturisirii ei, tânărul insista, fiindcă își dorea copilul și astfel s-au căsătorit.

Căsătoria aceasta a durat 25 de ani întregi. Sentimentele ei față de el nu s-au schimbat deloc, dar nici purtarea ei josnică. Nicio sarcină pe care a purtat-o nu a maturizat-o și nu a făcut-o să se poarte ca o adevărată soție și mamă. Au urmat și alte trei sarcini. Închipuiți-vă ce poate să ofere un om gol de sentimente familiei sale.

A făcut patru copii cu un bărbat, pe care îl tolera, dar de fapt îl folosea ca să-și acopere cheltuielile ei. În cele din urmă, mizând pe înfățișarea ei, a plecat de acasă, și-a părăsit soțul și copiii, cu scopul de a face un nou început. Și iată că acum, la acest „nou început" s-a aflat acest marinar bine-intenționat. Îi știa povestea vieții, s-a interesat de datoriile ei financiare și, cu toate acestea, s-a oferit să-i stea alături.

Din discuție în discuție, s-a aflat că aceasta nu era singura ei relație în afara căsătoriei. Numai că această relație cu marinarul a folosit-o ca pricină de a se despărți de familia ei. De ce oare marinarul voia să fie împreună cu el? Ca să profite

de frumusețea ei, cât avea să dureze călătoria lui. Dar după aceea ce avea să urmeze?

Cu copiii ei această femeie avea legături tipiconale. Așa cum mi-a spus, se întâlnea cu ei și vorbeau despre problemele lor atât de degajat, așa cum vorbește cineva cu prietenul său. Și ce-i mai rău, era că acest fel de comunicare cu copiii ei o satisfăcea.

— Cunosc, doamnă, copiii despre viața dumneavoastră?

— Știu totul, măicuță. De vreme ce suntem prieteni...

— Care sunt vârstele copiilor dumneavoastră?

— Fiul meu cel mare are 25 de ani și fetele mele au 22, 15 și 13 ani.

— Adică copiii dumneavoastră, doamnă, i-ați părăsit la vârsta cea mai critică. În adolescența lor, când au nevoie de mână puternică pentru a se sprijini, dumneavoastră ați hotărât să vă refaceți viața. Spun corect?

— Da, măicuță.

Capul ei a rămas plecat pentru multă vreme. „Se pare că a început să-și conștientizeze greșelile", m-am gândit eu. Am continuat să-i vorbesc despre cum trebuie să fie o familie după Hristos și, mai ales, cum trebuie să se poarte o femeie care devine mamă.

— Pentru început, va trebui să vă schimbați înfățișarea. Nu se poate ca o mamă a patru copii să iasă afară astfel. Chiar și copiii dumneavoastră sunt sigură că se rușinează de dumneavoastră.

Atunci m-a fixat cu privirea și după puțin a izbucnit în lacrimi.

— Cum pot, măicuță, să îndrept toate aceste greșeli? Nu cumva, în cele din urmă, trebuie să iau hotărârea de a pleca cu marinarul? Nu cumva această soluție este mai bună? Dacă lângă acest om câștig banii de care am nevoie, când mă voi întoarce, liberă de datoriile mele, cred că voi putea să mă apropii mai bine de copiii mei.

Atunci mi-am ieșit din fire și i-am spus:

— Tu nu ești mamă! Nu se poate ca tu să fi născut copii! O mamă adevărată nu-și vinde copiii nici pe bani, nici pe traiul ei cel bun. Te-ai gândit, draga mea, cât rău ai făcut acestor copii? Te-ai gândit vreodată că ai adus în lume suflete, pentru care însă nu te-ai îngrijit să nu treacă prin ce ai trecut tu în familia ta? Ar trebui să te rușinezi pentru răul pe care l-ai semănat. În sfârșit, cât mai este vreme, încetează să fii prietena copiilor tăi și fii mama lor! De mamă au nevoie și nu de prietenă, ca să-și discute problemele lor? Ai înțeles?

Am „scuturat-o" atât de tare, încât a făgăduit să facă orice aveam să o sfătuiesc.

— Trebuie, pentru început, să încetezi a te mai întâlni cu acest om. Să rămâi pentru puțin singură, să ceri iertare de la Domnul pentru greșelile și păcatele tale. Să ceri iertare și de la copiii tăi!

— Aveți dreptate, asta am să fac!

După o săptămână m-a sunat la telefon și mi-a spus:

— Aveți dreptate, măicuță. Acest domn, de îndată ce l-am anunțat de hotărârea mea, nu m-a silit, nu m-a constrâns, ci numai mi-a cerut înapoi banii pe care mi-i dăduse. I-am dat înapoi și sunt foarte bucuroasă pentru aceasta, deoarece s-a vădit exact ceea ce ați spus, cum că dacă voi continua drumul pe care apucasem, într-o bună zi aș fi ajuns să fiu o femeie plătită, care ar fi satisfăcut plăcerile fiecăruia. Vă rog, măicuță, să mai vorbim. Acum vreau să-i scap și pe copiii mei. Tot ce nu le-am oferit atâția ani, vreau, cât mai este timp, să completez acum.

Auzind aceste cuvinte mari, mi-am dat seama că își bătea joc de mine. Au urmat multe întâlniri cu ea și cu copiii ei. Am văzut de aproape nenorocirea unei familii destrămate, a unei familii care, fiindcă nu-L avea pe Dumnezeu, ca o corabie spartă era purtată unde sufla vântul și se lovea de stânci. Pentru copii nu exista un liman sigur, un teren tare al familiei și de aceea, călcau pe

urmele mamei lor.

În cele din urmă, s-a vădit că-și bătea joc de mine, fiindcă imediat și-a găsit un alt amant. Atunci m-am mâniat și i-am pus condiții: fie avea să-L urmeze pe Hristos, ca să-și salveze copiii, fie să nu mai vină la Metoc. Iar ea, în fața copiilor, a făgăduit că avea să se străduiască să se apropie de Hristos și să devină o mamă adevărată pentru copiii ei. Însă această femeie, care a primit cinstea de la Dumnezeu de a deveni mamă a patru copii, a venit într-o după-amiază să mi-l prezinte pe noul ei prieten. Venise să ceară acordul meu, căci copiii nu acceptau, ci îi aminteau de făgăduința pe care mi-o făcuse.

Când omul nu urmează calea lui Dumnezeu, îl lasă pe diavol să-și facă sălaș cu ușurință în el și să-l conducă unde vrea acela, fără ca omul să mai poată să se opună. Același lucru s-a petrecut și cu această femeie!

Bunica noastră

Ah, de câte ori îmi vine în memorie bunicuța mea din anii de demult, anii din vârsta copilăriei și încă mai vechi! Acei ani în care bunica noastră trăia sub strălucirea lunii, sub lumina stelelor, cu dragoste, cu credință și cu frica lui

Dumnezeu.

De multe ori îmi amintesc de bunica mea. Și de fiecare dată este ca și cum aș vedea-o înaintea mea, cu basmaua spălăcită de pe cap, cu hăinuțele ei găurite, cu șorțul încinsă la mijloc ca să ne frământe pâine. Dar, mai presus de toate, ceea ce s-a întipărit adânc în amintirea mea sunt discuțiile pe care le făceam. Și aceasta pentru că lipsa ei de carte nu o lipsea și de dumnezeiasca înțelepciune. Cele mai multe bunici din împrejurimi așa erau, pline de înțelepciunea lui Dumnezeu. Orice nedumerire aveam, alergam lângă ea și-i ceream sfatul, iar ea avea pentru toate cea mai bună soluție, pentru toate avea un sfat înțelept. Țin minte că-mi spunea mereu: „Copilașul meu, să o rogi pe Maica Domnului să te ajute, deoarece eu nu știu carte".

La îndemnul ei am făcut primii noștri pași în descoperirea lui Dumnezeu. Îmi amintesc de vecini; vă veți aminti de ea toți cei care ați cunoscut-o. În după-amiezi, stăteam pe treptele casei noastre și bunica ne spunea povești și istorioare adevărate; ne vorbea despre dragostea lui Dumnezeu, a Maicii Domnului și despre minunile Sfinților. Noi stăteam în jurul ei și o ascultam cu mult respect și dragoste. Îmi amintesc cum o bombardam cu întrebări. Credința profundă a acestor bunicuțe

ne-au salvat neamul. Pentru noi, copiii, ea era prototipul, era tot ce aveam noi mai scump.

Astăzi însă, când L-am scos pe Dumnezeu din viața și din sufletul nostru, cine ne va ajuta? Astăzi nu avem prototipuri, nu mai avem o bunicuță care să ne istorisească povești adevărate. Rolul bunicii s-a șters din memoria și din viața noastră. Bunicile moderne de astăzi nici nu vor să audă cuvântul „bunică". Cele mai multe dintre ele refuză să recunoască că au îmbătrânit și au început să-și vopsească părul lor alb în blond, roșu aprins și negru. Și astfel, în loc să-L aibă pe Hristos în sufletul lor și să insufle înțelepciune dumnezeiască, emană nebunie. Îi întreb pe copii:

— Bunică aveți?

— Avem, îmi răspund ei râzând.

— Cum este bunica voastră? Vă sfătuiește? Vă spune povești adevărate, așa cum spunea bunica mea?

— Ce sunt astea pe care le spuneți? Ce să ne sfătuiască? Când este mai rea decât noi?

Desigur, nu tot ce spun copiii sunt absolute, dar sunt valabile în într-un procent mare. Când copiii și nepoții dumneavoastră nu-i au ca model pe părinții și bunicii lor în ce privește credința în Dumnezeu, cine le va da pildă de seriozitate, de respect, de dragoste? De unde le vor învăța, dacă

nu de la mama și de la bunica? Cum vor putea acești copii să se păstreze în viața lor cinstiți și adevărați tineri mărinimoși? Iar fetele cinstite, cu o inimă plină de mărime de suflet?

Din nefericire, astăzi copiii noștri nu au baze solide. Și cu baze putrede, am scos copii putrezi. Dar, în ciuda acestei distrugeri care se petrece în jurul nostru, bunicile continuă să-i depășească în tinerețe chiar și pe nepoții lor. Dar trebuie să înțelegeți odată că ați îmbătrânit! Lăsați loc tinerilor! Voi sunteți datoare să citiți Sfânta Scriptură și viețile Sfinților noștri, să le istorisiți nepoțeilor voștri ca niște povestioare, să mergeți împreună la biserică, să-i înscrieți la școli catehetice și să nu vă temeți că vor deveni călugări, călugărițe, preoți. Făcând acestea, nepoții voștri vor fi fericiți, vor ști de ce există, de ce va trebui să fie oameni buni, de ce va trebui să se respecte pe ei înșiși, pe părinții lor, pe bunici; de ce trebuie să evite narcoticele, desfrânarea, furtul, minciuna, ipocrizia, ura, răutatea și atâtea altele. Iar tu, ca o bunică bună, te vei mândri cu lucrarea ta, fiindcă va fi în întregime a ta.

Odată, la o predică am auzit următoarea istorioară emoționantă: Un preot a mers la o librărie să cumpere cărți. Acolo era și o bunicuță cunoscută lui. Preotul l-a văzut pe vânzător dându-i bunicii

Sfânta Scriptură. Atunci preotul s-a apropiat de ea și a întrebat-o: „De ce vrei Sfânta Scriptură, de vreme ce nu știi să citești?". „Ascultă, părinte! O voi ține în mâinile mele, o voi deschide în fiecare zi și voi spune lui Hristos: „Hristoase al meu, tot ce scrie aici, pune în mintea mea, ca să le spun nepoțeilor mei!".

Aceste sunt adevăratele bunicuțe, care-L iubesc pe Dumnezeu, dar și pe nepoțeii lor. Aceste bunici sunt vrednice de admirația fiecărui om. Din astfel de bunici pot să iasă copii mărinimoși. Cu adevărat, nefericirea copiilor și a nepoților voștri nu vă doare? Când îi vedeți pe copiii și pe nepoții voștri afundați în narcotice, în desfrânare, în hoții, în închisoare, nu vă doare sufletul? Nu voi sunteți cele care spuneți: „copilul copilului meu este de două ori copilul meu"?

O bunică ce are noblețe sufletească, prin oricâte suferințe ar trece, devine scut de nădejde pentru copiii și pentru nepoții ei, astfel încât să nu treacă și ei prin ce a trecut ea. Aceasta este mama și bunica plină de noblețe! Aceasta care din suferința ei a făcut o îmbrățișare de dragoste, ca să fie salvate și celelalte generații. Să începem să-L recunoaștem în sfârșit pe Dumnezeu și să fim fericiți lângă El. Numai atunci ne vom înclina cu toții înaintea măreției și a nobleței voastre sufletești.

Nemulțumirea copiilor

Într-o zi am mers cu o prietenă de-a mea în Atena pentru o treabă. Coborând pe strada Mitropoliei, ca să mergem la metrou, am văzut că înaintea noastră mergeau cinci copii. Ajungând lângă ei, i-am auzit înjurând. M-am apropiat și i-am întrebat:

— Copii, puteți să-mi spuneți de ce sunteți așa de nervoși?

M-au privit și, din cauza rasei, s-au rușinat de cuvintele pe care tocmai le spuseseră, plecându-și capul. Plecarea capului mi-a plăcut, de vreme ce pentru încă o dată m-am încredințat că toți copiii au mărime de suflet și sensibilitate și nu sunt niște golani, așa cum cu multă ușurință îi numim noi, cei „neprihăniți".

— Copii, puteți să-mi spuneți cine v-a trădat sufletelul vostru și de aceea suferiți?

Nu răspundeau, ci așteptau cu capetele plecate. Prietena mea îmi spunea să plecăm, de vreme ce copiii nu voiau să vorbească. Eu însă am continuat:

— Copii, nu cumva vreți să vă ajut să alungați singurătatea din sufletul vostru?

La această întrebare unul dintre copii, fără să ridice capul, mi-a spus cu multă sfială:

— Lăsați, doamnă, nu-i nimic.

— Copii, nu vă rușinați să vorbim pentru că port rasă.

I-am convins și am mers vis-à-vis, în biserica Sfintei Mitropolii, unde am început discuția. Acești copii m-au impresionat cu respectul ce l-au arătat față de mine, dar și față de rasa mea. În discuția care a urmat am văzut sufletul lor încătușat în singurătate, căutând deznădăjduiți o cale de scăpare. Mi-au spus atât de multe despre familiile lor, încât m-am umplut de mânie. Părinții ar face bine să-i lase în pace pe copiii lor și să înceteze să-i mai sfătuiască. Și așa cum spunea starețul Porfirie: „Să țineți pentru voi sfaturile și să deveniți voi înșivă pildă pentru copiii voștri".

— Copii, puneți ca și țintă în viața voastră să nu treacă fără rost, deșartă, fără niciun scop, în singurătate. Nu îngăduiți nimănui să ucidă visurile voastre, nădejdile voastre, viitorul vostru, fiindcă viitorul este al vostru, vă aparține. Zidiți viitorul vostru, cerând ajutorul lui Hristos. Numai de la El veți primi putere, numai El vă poate ajuta ca visurile voastre să se materializeze. Și să aveți întotdeauna gânduri bune, căci gândul cel bun ajută foarte mult, ca nicio altă asceză sau rugăciune. Copii, faceți o vizită la părintele N. Sunt sigură că el poate să vă ajute. Fiindcă vă iubesc mult pe voi,

copiii, și nu vreau să vă pierdeți în mulțimea de oameni anonimi și în nesiguranța de mâine, trebuie să mergeți înainte, să mergeți sus la înălțime, să cuceriți pământul, Împărăția lui Dumnezeu. Dar ca să le reușiți pe acestea, numai în Biserică puteți. Oricât de necunoscut vă este Dumnezeul nostru, oricât de mult v-au convins că Dumnezeu este inexistent. Acesta este un basm, credeți-mă. Nu este adevărul. Uite, că astăzi ne-am întâlnit „întâmplător" să vorbim despre viitorul vostru și despre Dumnezeul nostru. Spunem întâlnire „întâmplătoare", dar nu este deloc așa. Este o întâlnire dumnezeiască. Dacă nu voia Dumnezeu, nu am fi stat să vorbim o oră, fără să ne pese de lumea care trece și se uită curioasă la voi, care aveți tatuaje, și la mine, care port rasă. Ce imagine frumoasă, nu-i așa? Cred că am smintit pe mulți, dar nu-i nimic, e de ajuns că Dumnezeu cunoaște. Așadar, copiii mei, Dumnezeu este existent, este plin de cea mai desăvârșită, cea mai puternică, cea mai iubitoare și cea mai sigură dragoste. Cunoașteți-L!

— Dar altceva ne spun profesorii noștri. Și par să aibă dreptate, așa cum ni le analizează.

— Bine, să zicem că accept ceea ce spun profesorii voștri, cum că nu există Dumnezeu! Dar, dacă plecând din această viață și călătorind spre cealalată, veți vedea pe Hristos, ce veți face?

Atunci nu veți putea spune: „Iartă-ne, Hristoase, am greșit!". Și așa cum aici pe pământ nu găsiți liniște, dragoste, pace, același lucru se va întâmpla și atunci când sufletul va părăsi trupul. Trupul nostru va fi mâncat de viermii din pământ, însă sufletul nostru este veșnic viu. Aceasta o cunosc și profesorii voștri. Copii, cândva vă veți aminti de cuvintele unei monahii necunoscute, de o întâlnire chipurile „întâmplătoare". Vă doresc să nu fie prea târziu. Dumnezeu să fie cu voi!

Cu întristare, constat că majoritatea părinților și a profesorilor nu se ocupă de hrana sufletească a copiilor. Din nefericire, părinții și profesorii nu ajută realmente copiii, deoarece lipsește Hristos din sufletul lor. Părinților, când vreți să sfătuiți copilul, sfatul vostru să fie însoțit și de laudă. Numai astfel sfatul este primit în sufletul copilului vostru.

Voi, învățătorii, sunteți datori să-i ajutați pe copii să-și găsească drumul lor în viață. Însă, în loc de aceasta, cei mai mulți sugrumați sufletul lor. Cunoașteți câtă răspundere aveți față de copii? Știți că țineți sufletul lor, viața lor, viitorul lor în mâinile voastre? Și dacă nu-L aveți pe Dumnezeu în sufletele voastre, nu puteți să-i ajutați să-și găsească echilibrul. Cred că știți câți oameni se sinucid în fiecare zi din pricina singurătății pe

care o simte sufletul lor! De aceea, vă rog, încetați să înecați sufletele copiilor voștri!

Valoarea prieteniei

De curând au venit să mă viziteze copii din vecinătate, cunoscuți mie. Am discutat multe subiecte care îi preocupau. Subiectul însă pentru care discuția s-a aprins a fost prietenia. Copiii, în societatea pe care noi le-am făurit-o, au multe întrebări. În căutarea lor de a afla direcții sănătoase, de a se însoți cu oameni corecți, au vrut și povățuirea mea. Iar discuția s-a desfășurat cam așa:

— Ce frumos este să spui și să auzi „sunt prietenul tău"! Dar cât de greu este să simți pe cineva prieten al tău. Câți dintre voi i-ați considerat pe unii că sunt prietenii voștri cei mai buni și câți dintre ei continuă să aibă același rol în viața voastră? Cu adevărat, cât durează o prietenie? Cât rezistă la încercări? Când putem să spunem de exemplu că Ioan și Elena sunt cei mai buni prieteni ai noștri? Sunt sigură că pentru a ajunge să vă problematizeze o prietenie, ați simțit cu toții alegerea greșită, trădarea, distrugerea unei prietenii.

— Da, măicuță. De exemplu, în zona în care locuim, la școală ne-au certat doi prieteni foarte

buni, dintre cei pe care-i numim de suflet. Ne-a preocupat atât de mult aceasta, încât am discutat separat cu fiecare dintre ei, dar nu am scos-o la capăt. Nu putem să înțelegem cum s-a distrus o prietenie atât de puternică. Acești copii au fost mereu împreună, de dimineața până seara; împreună la școală, împreună la meditații, împreună mâncau, împreună se plimbau, numai somnul îi despărțea.

— Copii, să pornim de la acest fapt și să încercăm să-l analizăm. Un text în greaca veche de la gimnaziu spunea: „Prietenul în primejdii se cunoaște". Așadar, prietenul se cunoaște în greutățile cele foarte mari și nu în situații ușoare, în bucurii și în râsete. Să știți că fundamentala condiție a prieteniei este dragostea, jertfa, respectul, dăruirea, grija pentru celălalt și mai ales ajutorarea. Dacă nu le oferim pe toate acestea, nu poate exista prietenie adevărată. Prietenia puternică poate înlocui chiar și familia. Ce vreau să spun? Dacă cineva nu are familie, un prieten de suflet poate umple golurile lui, poate să-l facă să se simtă în siguranță. Cu toții vrem un om în care să ne încredem, pe care să ne sprijinim, care să ne sprijine, de care să fim siguri că atunci când vom avea nevoie, fie la bucuria, fie la întristarea noastră, va fi alături de noi. Se va bucura de reușita noastră, va plânge la

eșecul nostru și întotdeauna, orice s-ar întâmpla, el va fi acolo. Și spun el, fiindcă în viață nu putem avea mulți prieteni de suflet. Prietenia de suflet nu încape decât pe unul. Dacă intră și al doilea, atunci devine cafenea și încetează să fie prietenie. Precum prietenia noastră cu Dumnezeu. Suntem El și noi! Nu încape al treilea între noi.

— Însă ce ne va ajuta să înțelegem că prietenul pe care l-am ales este acel prieten al nostru de suflet?

— Nu putem să ne dăm seama imediat. Însă, între persoanele unui anturaj îl vom distinge încet, încet pe prieten, care va deveni unul de suflet. Dar ca să reușim aceasta, trebuie să avem deschiși ochii sufletului nostru. Iar ca ochii noștri sufletești să vadă, trebuie ca să ni-i deschidă Dumnezeu.

— Măicuță, puteți să ne explicați cum se face aceasta? Cum ține Dumnezeu deschiși ochii sufletului nostru?

— Foarte simplu, mergem înaintea icoanei Sale, Îl privim în ochi și-I spunem: „Doamne al meu și Dumnezeul meu, Te rog, deschide ochii sufletului meu, astfel încât să pot să aleg cine va fi prietenul căruia voi putea să mă încred, după Tine!". După aceste puține cuvinte ce le vom spune în inima noastră, Îi arătăm că mai întâi iubim și ne încredem în El și apoi în prietenul nostru. Ați

înțeles, copii?

— Da, măicuță.

— În regulă. Mergem acum la respectul pe care trebuie să-l avem în prietenie. Dacă nu-L respecți pe Dumnezeu, nu poți să-l respecți nici pe prietenul tău. Iar fără respect, prietenia nu poate trăi, ci moare. Dar între doi prieteni, trebuie să existe și jertfă.

— Măicuță, ce înseamnă aceasta? Ce înseamnă să mă jertfesc pentru prietenul meu?

— Copii, dacă nu aveți dragoste jertfelnică către Dumnezeu, nu puteți avea nici față de prietenul vostru. De aceea nu aveți dreptul să-L întristați pe Dumnezeu, Părintele vostru. Jertfa lui Dumnezeu care este? Să nu păcătuim, fiindcă păcatul este trădare față de dragostea ce o are pentru noi. Același lucru este valabil și pentru prietenie. Foarte simplu, dacă vreți să fiți fericiți, va trebui să-l faceți fericit mai întâi pe Părintele vostru ceresc, apoi pe voi înșivă, apoi pe prietenul vostru și după aceea pe toată lumea. Ați văzut, copii, cât de simple sunt lucrurile? Pentru toate poartă de grijă Domnul.

— Da, măicuță, de aceea condițiile de bază în viața noastră sunt credința și încrederea noastră în Dumnezeu, ca să reușim în cele pe care le dorim. Dar, deși credem în Dumnezeu, nu ne încredem

în El. De aceea și noi, după această discuție, ne vom strădui să ne apropiem mai mult și să ne încredem în El.

— Mă bucur, copii, că ați înțeles că mai presus de orice în viața noastră este încrederea în Dumnezeu.

— Măicuță, v-am înțeles perfect. Rugați-vă să reușim! Și cu binecuvântarea dumneavoastră, când vom mai putea, putem să revenim?

— Să aveți binecuvântarea Domnului nostru! Ușa mea va fi mereu deschisă...

Nu căuta minunea

Multe mame, atunci când li se îmbolnăvește copilul, își amintesc că undeva există Cineva Care Se numește Dumnezeu și Care face minuni. Și aleargă să-L roage să-l vindece pe copilul lor, fără să se gândească dacă ceea ce cer este după voia lui Dumnezeu. Nu le nedreptățesc, desigur, fiindcă de multe ori durerea te face să nu cugeți corect și să socotești că este nedrept să moară un copil în floarea vârstei, în timp ce trăiesc cei mai în vârstă. Și-L chemi pe Dumnezeu să facă o minune. Iar dacă nu ascultă Dumnezeu voia ta, de multe ori scoți cuvinte nepotrivite și nedrepte împotriva Lui.

O mamă mi-a mărturisit durerea ei și cum, în cele din urmă, s-a căit de minunea pe care a cerut-o de la Maica Domnului să o facă.

— Copilul meu, pe când era mic, s-a îmbolnăvit grav, era pe moarte. Am mers la biserică, am îngenuncheat în fața icoanei Maicii Domnului și am rugat-o plângând să-l vindece pe băiatul meu. Însă ea nu a ascultat rugăciunea mea. În deznădejdea mea, am mers din nou și i-am spus plină de nervi: „Pretind să-mi vindeci copilul! Auzi? Pretind!!!". Și Maica Domnului într-adevăr l-a vindecat. M-am bucurat mult pentru minune, dar foarte repede am uitat și am continuat să trăiesc ca și mai înainte, adică fără Dumnezeu. Însă, atunci când copilul meu a ajuns la vârsta de 15 ani, a început să consume narcotice. Astăzi are 37 de ani și este o epavă. Nu mai știu ce să fac. Ne înjură, ne bate, ne fură bani, vinde lucruri din casă, nu ne lasă nimic și cel mai rău este că fură și bate femei bătrâne. Ne-a obosit atât de mult, încât am blestemat ceasul în care l-am născut. Vă rog, ajutați-ne!

Draga mea, ai văzut cât de nedreaptă ai fost față de Dumnezeu și de Maica Domnului? Ai pretins să-ți vindece copilul. Maica Domnului a văzut durerea ta, dar și indignarea ta față de ea și, ca o mamă bună ce este, ți-a vindecat copilul. Bunul

nostru Dumnezeu, deoarece știa ce rău avea să vă aștepte de la acest copil, a vrut să vă protejeze, de aceea a și hotărât inițial să-l ia, astfel încât să se mântuiască și el, dar și voi. Dumnezeu a văzut că nu sunteți alături de El și, cu toate astea, a vrut să vă ajute, ca să nu treceți prin cele pe care le treceți acum. Vedeți, Dumnezeu Se îngrijește mai mult pentru noi, chiar decât noi înșine. Dar, din nefericire, ochii noștri sunt acoperiți. Dar iată că de îndată ce s-a vindecat copilul vostru, ai și uitat minunea, chiar și pe Maica Domnului. Nu-i așa?

— Da, așa este. Le-am uitat pe toate.

— Adică te-ai folosit de Maica Domnului, iar acum blestemi ceasul în care l-ai născut. Dacă Maica Domnului nu l-ar fi vindecat pe copilul tău, ai fi hulit-o zi și noapte. Ca niște alți farisei, Îl silim pe Dumnezeu să ne facă minunea, iar după ani de zile ne căim pentru această pretenție a noastră, pentru că fiul nostru devine călăul vieții noastre. Ai înțeles de ce trebuie să ne supunem voii lui Dumnezeu? Noi, ca nevrednici și păcătoși, facem mereu greșeli.

Iar această mamă îndurerată mi-a răspuns cu obrăznicie:

— Bine, fă tu rugăciune ca să nu mai ia copilul meu narcotice, fiindcă pe mine nu mă mai ascultă Maica Domnului, nici fiul meu.

— Draga mea, știi de ce nu te mai ascultă Maica Domnului? Fiindcă iarăși te folosești de ea! Dacă vrei cu adevărat ajutorul ei, îngenunchează la picioarele sale și cere-i iertare că te-ai folosit de ea și nu ai respectat-o și lasă-ți din tot sufletul în purtarea ei de grijă. I-ai văzut puterea! Mai întâi trebuie să te sfințești tu, draga mea, și apoi se va face bine copilul tău. Va trebui ca mai întâi tu să devii pildă de bunătate și dragoste în familia ta. Ai înțeles, scumpa mea? Cum se va vindeca copilul tău? Să înțelegem în sfârșit că Dumnezeu nu este jucăria noastră, că noi, păcătoșii, nu suntem vrednici să-L batjocorim și să ne folosim de El potrivit poftelor și voilor noastre. Și mai ales să încetăm să dorim să-L adaptăm pe Dumnezeu la măsurile noastre. Dacă-L respectăm, să găsim, în cele din urmă, puterea să vedem vrednicia Lui, recunoscând că El ne-a creat. Voi, mămicilor, pretindeți de la copiii voștri ascultarea și respectul. Dumnezeu nu trebuie să aibă aceeași pretenție de la noi, copiii Lui?

Oamenii care se sinucid

Oameni îndurerați ies pe posturi de televiziune și se plâng că preoții nu citesc Slujba Înmormântării la oamenii care se sinucid. Și ajung

în punctul să încalce cuvintele lui Dumnezeu Însuși. Mă întreb: Toți cei care se plâng că este nedrept ceea ce se întâmplă, au deschis vreodată în viața lor Sfânta Scriptură să o citească? Să afle ce a spus Hristos. Nu, desigur. Cu toate acestea, vor un Dumnezeu pe măsura lor!

Pe aceștia îi încredințez că niciodată Hristos nu va fi pe măsura noastră. Hristos a spus: „Cel care vrea să-Mi urmeze, să se lepede se Sine"[11]. Ceea ce trebuie să facem cu toții este să apropiem de El, căci numai lângă El aflăm fericirea. Și nu avem dreptul să ne ridicăm viața, pentru că suntem fricoși și necredincioși.

Viața noastră aparține numai lui Dumnezeu. De aceea cere ajutorul Lui, ca să înfrunți viața cu armele Lui și să dobândești cu siguranță biruința în războiul cu diavolul! Căci tu nu ai putere să te lupți corp la corp, pentru că te va înfrânge cu siguranță. Și dovada biruinței sale este că îți arată problemele tale ca un munte, ca să te arunce în deznădejde. După care îi este ușor să te împingă și la sinucidere.

Însă nu ai înțeles următorul lucru: în deznădejde, în durere și în singurătate nu suferă trupul, ci sufletul. Prin urmare, dacă crezi că punând capăt

11 Marcu 8, 34.

vieții tale, te vei liniști, faci o mare greșeală. Căci de vreme ce te-ai lăsat prins în șiretlicul diavolului, sufletul tău nu se va liniști niciodată, căci după moarte acela va stăpâni sufletul tău.

Viața noastră numai Dumnezeu are stăpânire să o ridice. El ne-a dat-o. Însă nimeni nu se sinucide din lipsa banilor sau a serviciului, ci din lipsa de Dumnezeu și a dragostei, care aduce însingurarea în suflet. De aceea descuiați pivnița minții voastre, în care L-ați închis pe Dumnezeu și aduceți-L la suprafață. Numai atunci veți înceta să vă gândiți la sinucidere ca la singura soluție la impasurile voastre.

Avorturi

Mulți dintre cei care se plâng și deznădăjduiesc din pricina greutăților și a impasurilor vieții lor sau care le defaimă pe toate câte li se par nedrepte, trebuie să se judece mai întâi pe ei înșiși. Mai ales când devin ucigașii propriilor lor copii sau când cu ușurință merg la medic ucigaș și fac avort. Când cu atât de multă ușurință cer să scape de o sarcină nedorită, pe care ei înșiși au provocat-o? Și după ce ucid pruncul pe care-l poartă, ca și cum nu s-ar întâmpla nimic cu această ucidere, își continuă viața cu nepăsare și săvârșesc

și alte avorturi. Cum pot să uite atât de ușor o astfel de faptă, un astfel de păcat? Cunosc, oare, că după după un avort se schimbă caracterul lor și că devin tăioase, distante, reci și aspre? Când se săvârșește un avort, care este egal cu o ucidere, sufletul nu poate să se liniștească, fiindcă o voce lăuntrică îi strigă: „De ce m-ai ucis? De ce nu m-ai lăsat să mă nasc? Cine ți-a dat dreptul să devii ucigașa mea? Te-ai întrebat vreodată dacă eu, pe care tu m-ai ucis, eram doar o cugetare? Dacă eram un sfânt și te sfințeai și tu împreună cu mine? Dar dacă eu eram mântuirea sufletului tău? Dar dacă ai pierdut ocazia ca eu să-ți dau ceea ce-ți lipsea? Să zicem bucuria, fericirea, o viață tihnită. Măicuța mea, tu singură te-ai ucis, dar m-ai ucis și pe mine. Acum aștepți să primești liniște din partea mea? Nu, măicuța mea, din cugetul tău nu voi pleca niciodată!". Și cu adevărat, nu pleacă, iar ele nesuportând acel gând chinuitor, sfârșesc prin a lua psiho-medicamente și nu mai pot după aceea să-i iubească nici pe copiii pe care îi nasc în continuare.

Știu oare că viața lor ar fi fost mult mai liniștită, dacă ar fi născut acest îngeraș? Câtă odihnă ar fi aflat lângă el, dacă l-ar fi iubit și i-ar fi oferit purtarea lor de grijă și cât de aproape ar fi fost Maica Domnului la creșterea lor! Dar singurul lucru

care le interesa, era să scape de această sarcină nedorită, neștiind că se autodistrug.

Destule fete aleg să nu facă avort; nasc copilul și apoi îl dau pentru a fi înfiat sau îl părăsesc la spitalul unde l-au născut. Cred că deoarece nu l-au ucis, nu au păcat. Dar din nou greșești, draga mea. Părăsindu-l, se poate să nu-l fi ucis trupește, dar l-ai ucis sufletește. Te-ai gândit la durerea și la lipsa ce le va simți acest copil din cauza lipsei și a mângâierii tale, pline de afecțiune? Și de vreme ce tu, care ești mămica lui, l-ai aruncat și te-ai descotorosit de prezența sa, cine va putea să iubească acest copil? Vreau însă să știi că acest copil care a ieșit din pântecele tău, niciodată nu va ieși din gândul tău, niciodată nu vei scăpa de coșmarurile tale. Niciodată nu vei scăpa de acest copil.

O publicație a unui ziar scria că din 1986 până în 2000 s-au făcut 6 milioane de avorturi în Grecia. De aceea Grecia este țara bătrânilor! Și mai aveți pretenția să vă numiți părinți? Să vă numiți mame? Cum veți crește copii? Ce principii și valori veți da copilului vostru, când conștiința vă va chinui pentru copiii pe care i-ați ucis, i-ați dat spre înfiere sau i-ați părăsit?

PARTEA VII

Când se întețește războiul și urlă sirenele,
Cerând să te tragă pe drumul pierzării,
Lasă-ți sufletul obosit să se odihnească
Și să găsească puțină odihnă la umbra Crucii.
Privește la ochii lui Hristos cum sunt închiși,
Ca să nu te rușinezi să mergi și să stai înaintea Lui!
Privește la capul Său întors spre tine,
Ca să audă limpede cele pe care I le vei spune
La sfârșit privește la mâinile Lui larg deschise
Care te cheamă cu insistență să mergi lângă El
Și pe care din dragoste pentru tine le are țintuite
Nu-ți ajung acestea? Ce altceva mai cauți?

Durerea a fost ușurată de Hristos

Moartea este sigură pentru toți. Și pentru bogați, și pentru săraci, și pentru nobili, și pentru robi. Este cel mai dureros lucru din viața noastră, fiindcă atunci iau sfârșit toate: tot ce am cerut, tot ce am făcut, tot ce am studiat, tot ce am reușit în viața noastră, oricât de sus am urca, oricâtă slavă am câștiga, toate iau sfârșit în fața morții.

Așa este oare? Nu, desigur. Aceasta se petrece numai cu cei care nu au crezut în Împărăția veșnică a lui Dumnezeu. Pentru omul care nu are credință, chiar și numai gândul la moarte este o tragedie. Însă pentru omul care este aproape de Dumnezeu, moartea este o trecere din această viață vremelnică în cea veșnică.

Vă voi povesti istoria unei mame rare care și-a pierdut copilul în accident. Cu trei ani în urmă, am cunoscut o doamnă, a cărei măreție sufletească m-a impresionat foarte mult, precum și credința ei puternică în Dumnezeu. Această mamă și-a pierdut fiul cel întâi născut în accident. Dar neclintita ei credință în Dumnezeu a fost o contragreutate la durerea sa insuportabilă. Fiul ei avea 28 de ani. Într-o zi, pe când se întorcea de la lucru și venea pe drumul obișnuit de întoarcere, a

văzut venind din direcția opusă o mașină ce avea o viteză exagerată. Șoferul ei a pierdut controlul și a intrat în el, lovindu-l mortal, în timp ce el însuși s-a accidentat foarte grav.

Vă dați seama cât de mare a fost durerea acestei mame! Ea să-l aștepte pe fiul ei să se întoarcă viu de la lucru și să i-l aducă mort. Când l-a văzut, inima i s-a frânt în mii de bucăți precum trupul neînsuflețit al fiului ei. Văzându-l, l-a cuprins în brațe și i-a spus: „Dragostea mea, copilul meu! Durerea mea este de nesuferit! Dar nu ai fost copilul meu, băiatul meu... Ci ești copilul Aceluia! El mi te-a dat să te nasc și să te cresc. Domnul și Dumnezeul nostru este Tatăl tău, Tatăl nostru! Copilul meu, copilul meu! Drum bun să ai! Îți doresc ca acolo unde mergi să-L întâlnești pe Dumnezeul și Tatăl nostru!".

Spunând acestea, ochii ei s-au umplut de lacrimi. Am îmbrățișat-o. Emoția mea era mare. Iată, o creștină care, în ciuda durerii de nedescris, își mărturisește în faptă și în cuvânt credința și dragostea față de Dumnezeu. Lacrimile s-au prelins din ochii mei... Această mămică dulce a continuat să-mi spună durerea, dar totodată, și bucuria ei.

— După ce am îngropat băiatul, nu am primit pe nimeni în casă pentru condoleanțe. De multe ori sufletul meu picura sânge din pricina durerii

de nesuferit, că Dumnezeu mi-a luat copilul. Nu am apucat să mă bucur de el, să-l văd însurat și să mă bucur și de nepoțeii pe care avea să mi-i dăruiască.

— Aveți și un alt copil?

— Da, mai am un băiat, puțin mai mic decât acesta.

— Cel puțin aveți o mângâiere.

— Măicuță, mama oricâți copii ar avea, suferă pentru cel pe care-l pierde.

— Aveți dreptate.

Deodată mi-a venit o întrebare și am îndrăznit să o exprim:

— Buna mea mămică, inima ta simțea o greutate față de Dumnezeu pentru această amărăciune atât de mare?

— Nu, nu, niciodată! Ai Lui sunt copiii! Nu sunt îndreptățită să mă plâng pentru nimic. Tot ce-mi trimite, este bineprimit. Ceea ce-L rog este să-mi dea putere, ca să rabd durerea. El știe mai bine ce trebuie să se întâmple.

— Draga mea, te admir pentru dragostea pe care o ai pentru Dumnezeu!

— Măicuță, în viața mea mai presus de copii Îl am pe Dumnezeu. Din acea zi ceea ce am făcut a fost să mă rog neîncetat. Zi și noapte să mă rog pentru mântuirea sufletelului său. Ziua când l-am

condus pe băiat la ultima sa locuință a fost joi. Duminică am mers ca de obicei să mă rog. Am cerut de la Dumnezeu să-l țină aproape de El și să îndulcească durerea sufletului meu. Și - slavă lui Dumnezeu! - mi-a dat multă răbdare și putere ca să rabd!

— Mă bucur foarte mult pentru toate cele pe care le aud și că în ciuda mâhnirii tale, nu L-ai părăsit pe Dumnezeu.

— Dar se poate, măicuță, să-L părăsesc pe Dumnezeu, pentru că a luat copilul Său? În fiecare Duminică merg la biserică. Nu lipsesc niciodată de la Taine, nici de la Sfânta Împărtășanie, nici de la Spovedanie. Se poate ca mâine să-l ia și pe celălalt copil al meu sau pe mine. Nu suntem copiii Lui? Mă voi plânge eu Părintelui nostru? Cine sunt eu?

— Cât timp este de când a murit?

— Sunt opt ani de atunci. Peste câteva zile vom face și parastas. Veți veni?

— Sigur că voi veni.

— Știți, am o mică nemulțumire, a spus ea cu sfială.

— Care?

— Au trecut atâția ani de când a plecat și nu a venit nici măcar o dată ca să-l văd. Eu, desigur, îi vorbesc ca și cum ar fi în casă, ca și cum nu ar

fi plecat.

— Ascultă, ce trebuie să faci: Când îi vei pregăti coliva pentru parastas, îi vei cere să o faceți împreună și el va veni.

— Ah, așa să fie? O voi face! Nu m-am gândit, mi-a răspuns această mamă minunată.

— Vrând să văd și mai mult mărimea credinței ei, am îndrăznit să-i pun o întrebare indiscretă:

— V-ați adresat societății de asigurare? Ați cerut despăgubire?

— Ce sunt cele pe care le spuneți, măicuță? Credeți că accidentul nu s-a petrecut fără îngăduința lui Dumnezeu? Aveți impresia că celălalt om l-a provocat? De vreme ce și celălalt s-a lovit grav - dar slavă lui Dumnezeu! - trăiește! Este cu putință să cerem bani pentru asta?

După ce am văzut cât de retractară este în privința banilor, spre deosebire de alții care caută să profite financiar de pe urma pierderii rudei lor, am schimbat subiectul:

— Celălalt copil al tău este însurat?

— Nu, nu a găsit încă o fată care să i se potrivească. Desigur, aici în parohie nu este nici ușor, nu are multe opțiuni. Nu mă preocupă însă deloc subiectul acesta, pentru că o va trimite Dumnezeu la vremea potrivită. El știe mai bine.

La un moment dat, s-a ridicat brusc de pe

scaun și mi-a spus:

— Mă iertați, măicuță, dar acum trebuie să plec. Trebuie să mă întorc acasă ca să pregătesc mâncare pentru soț și pentru copil. Însă noi vom mai vorbi.

— Să mergi cu bine! Maica Domnului fie cu tine!

Aceasta este puterea credinței și a încrederii pe care trebuie să le avem față de Dumnezeu, Părintele nostru. Doar atunci chiar și moartea va fi mai puțin dureroasă. A venit și ziua când avea să pregătească coliva fiului ei. Și-a amintit de ceea ce i-am spus, și anume de a-l chema să facă coliva împreună și – o, minune! – fiul ei i s-a arătat într-adevăr și i-a vorbit:

— Mamă, te aud când vorbești și mă rog pentru tine lui Dumnezeu să-ți dăruiască răbdare. Însă acum trebuie să plec. Rămâi cu bine, mamă!

Vă închipuiți șocul acestei mame, căci nici coliva nu a apucat să termine. După acel șoc a venit bucuria. Seara, după ce și-a revenit din bucuria minunii, mi-a dat telefon, ca să mi-o povestească. Marea ei credință în Dumnezeu a învrednicit-o s-o trăiască și astfel, până astăzi continuă, oriunde s-ar afla, să vorbească cu multă dragoste despre Dumnezeul nostru.

Fata cu Mercedes

Într-o după-amiază stăteam la Metoc cu o doamnă și discutam despre problemele ei. Privind afară, am văzut oprind un Mercedes lucitor, din care a coborât o tânără. M-a salutat de departe și a intrat în biserică. Peste puțin a ieșit plângând și s-a așezat singură pe o altă bancă. Peste o oră, când am terminat discuția cu acea doamnă, m-am apropiat de ea și am întrebat-o de ce plângea și dacă aștepta pe cineva.

— Nu, pe dumneavoastră vă aștept. V-am citit cartea *Cu taxiul pe străzile orașului* și am venit ca să discutăm.

După ce am văzut că nu vrea să o servesc cu nimic, m-am așezat lângă ea și a început să-mi vorbească despre problema și durerea ei. Fusese înfiată de o familie înstărită. A crescut fără să fie lipsită de dragostea lor, însă voia să afle care femeie a născut-o. Am întrebat-o dacă a căutat să-și afle rădăcinile.

De vreme ce ea nu mă vrea, de ce să caut? Însă, în adâncul sufletului meu, mi-aș fi dorit să mă caute.

Această fată la vârsta de 16 ani a iubit și s-a căsătorit cu un băiat sărac. L-au ajutat să-și facă întreprinderea lui, ca să nu se simtă mai prejos

decât ea și familia ei. Au făcut doi copii din dragoste și erau amândoi foarte fericiți. Toate mergeau bine și se simțea fericită cu alegerea pe care o făcuse. Până când a intrat diavolul la mijloc și le-a împrăștiat pe toate foarte repede. Nu a apucat să reacționeze, să facă ceva ca să salveze această căsnicie, această dragoste. În familia ei a intrat a treia persoană, o femeie care l-a înnebunit atât de mult pe soțul ei, încât acela și-a lăsat familia și a plecat să trăiască cu ea.

Tânăra soție simțea că-i fuge pământul de sub picioare. Nu știa ce să facă. Din pricina acestei supărări neașteptate, a căzut într-o depresie atât de adâncă, încât adeseori se gândea la sinucidere. Singurul lucru care o reținea era faptul că avea să lase orfani pe copiii ei, așa cum și ea era de altfel. Altminteri, de mult avea să-și taie firul vieții.

— Cât timp aveți de când v-ați despărțit?

— De aproape un an.

— A trecut un an și acest răstimp nu a fost suficient ca să înmoaie sufletelul tău?

— Nu, măicuță, fiindcă l-am iubit foarte mult. Am investit toate visurile mele în noi. În fața lui nu exista nimic. Toată lumea mea era el! Și copiii mei sunt el și dumnezeul meu este el.

— Draga mea, ceea ce ai spus acum nu-mi place deloc. Dacă dumnezeul tău este el, atunci

de ce ai mai mers în biserică să te rogi? Să te rogi cui? De vreme ce pentru tine nu există Dumnezeu. De vreme ce Dumnezeu pentru tine este acela, să mergi la el, să cazi înaintea lui și să te rogi, ca să-ți ușureze durerea.

Atunci a început să-și conștientizeze marea ei greșeală, aceea de a-L micșora pe Dumnezeu în fața unui om.

— Inimioara mea, mergi din nou în biserică și cere iertare de la Dumnezeul nostru pentru trădarea ta față de El, căci mai presus de dragostea și de ocrotirea lui Dumnezeu nu există nimic altceva. Stăpânul Cerului și al pământului este numai Dumnezeu.

Atunci ca și cum i s-ar fi luminat mintea, a alergat în biserică pentru a-I cere iertare. Cu plânsul ei s-a cutremurat biserica... Am lăsat-o să-și reverse durerea înaintea Dumnezeului și Părintelui nostru. Am așteptat-o afară cu răbdare. A trecut destul timp, când am văzut-o ieșind afară din biserică. Era istovită complet. Fața ei se umflase din pricina plânsului. Am mers la arhondaric. I-am spălat fața și i-am dat să bea puțină apă rece, ca să-și revină.

— Poți să-mi spui de ce suferi atât de mult? Înainte de acest bărbat trăiai foarte bine, nu-i așa? Însă, crede-mă, te simt. Trădarea doare. Doare foarte tare, dar nu este în stare să trimită sufletul

nostru în iad.

— Măicuță, nu pot suporta trădarea lui. Am făcut totul pentru el, iar el m-a vândut în modul cel mai urât posibil.

— Draga mea, privește puțin altfel, puțin duhovnicește. Se poate să fie pentru tine un prilej să te apropii mai mult de Dumnezeu. Căci, așa cum ai văzut, dragostea omenească are dată de expirare. Numai dragostea dumnezeiască este nesecată, nesfârșită. Dacă vei continua astfel, vei muri cu ticăloșie, va fi ca și cum te vei sinucide. Te rog, încetează să mai suferi atât de mult pentru un om, care, în primul rând, nu a meritat dragostea ta.

— Aveți dreptate, dar nu pot să depășesc asta. Este peste puterile mele.

— Te înțeleg, însă crede-mă, nu merită atâta suferință. Nu merită să te ofilești pentru cineva care nu te-a iubit niciodată și să suferi atât. Roagă-L pe Dumnezeu să-ți liniștească sufletelul și, de unde știi, poate că mâine se va găsi un om mai bun cu care să-ți refaci viața. Te rog, nu te autodistruge și mai ales încetează să mai iei psiho-medicamente. Apropiete- te! Apropie-te de Dumnezeu! Lângă El, cu siguranță, vei găsi izbăvirea. Inimioara mea, la copiii tăi nu te gândești? Este frumos să te vadă atât de întristată? Este frumos să le transmiți în suflet că dragostea ta pentru el este mai mare decât

dragostea ta pentru ei? Îți dai seama de durerea pe care le-o pricinuiești?

Aveți dreptate, dar este peste puterile mele. Înțelegeți-mă, nu pot să depășesc asta!

Te înțeleg, inimioara mea. Însă și tu ești datoare să înțelegi durerea copiilor tăi. Poți să te pui în situația lor și să vezi rana care s-a deschis în sufletelul lor? Te rog, silește-te! Nu-l lăsa pe diavol să te distrugă. Gândește-te că și mai înainte de a-l cunoaște pe acest om erai fericită. Te rog, recunoaște dragostea pe care o are Dumnezeu pentru tine! Te-a trimis într-o familie frumoasă care te-a crescut cu dragoste. Nu-L trăda pe Dumnezeul nostru pentru un bărbat, care s-a dovedit că nu merita dragostea ta. Nu continua să rănești acești doi îngerași pe care ți i-a dăruit Dumnezeu pentru o dragoste închipuită, care, în esență, nu a existat niciodată.

M-am ridicat și am tăiat o frunză dintr-un copac și i-am spus:

— Vezi această frunză? Are mai multă valoare decât acest bărbat, care ți-a dat această durere cu trădarea lui. Te rog mult, mâine să mergi la părintele N. să-ți citească o rugăciune. Îți va face bine, îți va ușura durerea sufletească. Să nu neglijezi!

— Nu vă promit, dar voi încerca să fac ceea ce-mi spuneți. Iertați-mă, măicuță, dar acum

trebuie să plec. Voi veni Duminică la biserică și atunci vom vorbi din nou.

— Dacă tu crezi că te-ai ușurat puțin, mă voi bucura să vii din nou.

— Da, voi reveni. Puteți să-mi dați telefonul dumneavoastră? Am să vi-l dau și eu pe-al meu.

— Desigur! Oricând dorești, să mă suni. Fie că e zi, fie că e noapte, să nu șovăiești!

— Și dumneavoastră să mă sunați oricând doriți. Vă mulțumesc pentru timpul pe care mi l-ați acordat.

În zadar am așteptat. Cinsprezece zile mai târziu am sunat-o eu. Voiam să știu ce mai face. A răspuns fiica ei:

— Mama mea a murit!

Am rămas fără glas, cu receptorul în mână...

— A murit?

— Da, doamnă, și a izbucnit în lacrimi.

— Drum bun, dulcea mea mămică, și să ne revedem cu bine! am șoptit. Un Rai bun și odihnă să găsească îndureratul tău sufletel!

Îmi doream mult să-i întâlnesc pe acești copii, dar nu știam cum. Eram o străină pentru întreaga familie. M-am întristat mult pentru pierderea nedreaptă a acestei tinere. Spun nedreaptă, fiindcă a plecat din această viață cu o durere de nesuferit pe care i-a provocat-o trădarea acestui bărbat, care nu

a meritat câtuși de puțin dragostea ei atât de mare.

Acestea se întâmplă când Dumnezeu nu există în sufletul omului. Cu adevărat, mi-aș dori foarte mult să aflu: acest bărbat, care i-a provocat atâta durere, durere până la moarte, doarme liniștit? Cum își va privi copiii? S-a gândit vreodată? Cine le va alina durerea pricinuită de moartea mamei lor? Dar și acea femeie, care s-a vârât între ei, doarme liniștită? Poate să fie după toate acestea petreceute satisfăcută și fericită lângă acest bărbat? Poate să-și trăiască fericirea pe care a clădit-o deasupra unei despărțiri, deasupra unei morți, provocată de ea însăși? Nu se teme că în decursul vieții ei cu acest bărbat va intra alta și i-l va lua și va ajunge în aceeași situație în care a adus-o pe soția iubitului ei? Căci „cine scoate sabia, de sabie va pieri".

Inima nu poate fi întemnițată niciodată

Voci deznădăjduite din spatele gratiilor închisorii în zadar imploră să-și afle dreptatea. Sunt târâți din tribunal în tribunal, dar mereu același rezultat: „Vinovat!". Încercări deznădăjduite la scurte convorbiri telefonice de a afla putere. Oameni uitați. Nu există pentru ei nimeni. Ai zice că au căzut din cer pe pământ; nici rude, nici prieteni, nici colegi nu se mai interesează de ei. Simt răsuflarea morții apropiindu-se de ei și se înfricoșează. Nu mai sunt vii, ci morți. Celula temniței este mormântul lor.

Multele mărturii ale oamenilor care au sfârșit acolo, acuzați pentru infracțiuni sau altele, m-au determinat să scriu ceva și despre aceste suflete. Din scrisorile pe care le-am primit, dar și din scurtele discuții ce le-am avut cu ei, am văzut pentru încă o dată durerea omenească, nedreptatea omenească, înjosirea omenească. Când am auzit vocea unei mame deznădăjduite din închisoare, care ajunsese acolo din cauza unor complicații financiare, m-a durut mult suferința ei.

Desigur, nu pot să știu unde se află adevărul și unde minciuna în această situație. Ceea ce știu și mă întristează este că judecătorii dau sentință fără frica lui Dumnezeu, fără luminarea Lui. Și fără luminarea Lui nu pot să fie drepți și cu omenia de care este nevoie în acele momente grele, astfel încât să se pună în locul celui osândit și să vadă cât de mult suferă, atunci când îl osândesc pe nedrept sau chiar și pe dreptate; să vadă cât de mare e suferința atunci când, deja fiind dis-

trus, îl închizi într-o celulă a închisorii. Aș fi vrut să știu cum pot să osândească fără să-L aibă pe Dumnezeu în sufletul lor, încât pedeapsa să fie dreaptă și să poată dormi liniștiți noaptea, fără coșmaruri. Mulți judecători îmi spuneau, atunci când conduceam taxiul, că nu puteau să doarmă liniștiți noaptea și atunci când îi întrebam de ce, aduceau o mulțime de justificări. Iar atunci când le desfăceam ghemul vieții lor și caracterul lor, își plecau capul rușinați.

În cele din urmă, omul pe care l-au trimis în închisoare s-a cufundat într-un adânc fără fund. A încetat să-și mai facă visuri pentru viitor, pentru că nu mai vede viitor; pentru el nu mai există lumină, ci numai întuneric. Nu mai există zi, ci doar noapte. Nu mai există viață, ci doar moarte.

Cât despre femeia pe care au condamnat-o pentru datorii, nu a fost de ajuns că plătește ea greșeala pe care a făcut-o, ci oamenii „impecabili" i-au pedepsit și pe copiii ei, care lucrau ca funcționari publici. I-au pus în șomaj, căci oamenii care țin în mână dreptatea cred că sunt dumnezei și pot să taie capete fără excepție și fără discernământ.

Și, fără șovăială, îi aruncă pe copiii lor în

Keadas[12]. În felul acesta, nu ajutăm mai bine societatea noastră, ci o ardem și sugrumăm sufletele oamenilor, ale unor oameni care au fost distruși economic și care s-au trezit închiși după zăbrelele închisorii. Puținii lor bani i-au cheltuit cu avocații, în încercarea lor de a se apăra. În zadar, însă, căci oricât s-au străduit, a fost ca „glasul celui ce strigă în pustie". Și, astfel, așteaptă să-și ispășească pedeapsa, cu orice preț moral care li se cere. Și au ajuns să rămână fără vreo resursă financiară, astfel încât nu mai puteau să-și cumpere nici măcar lucrurile absolut necesare. Și fără suportul elementar din partea cuiva, au ajuns încet, încet la sărăcie. Pereți înghețați, gratii de fier, imagini care omoară mintea și conduc la nebunie.

Mulți din cei care au citit cartea *Cu taxiul pe străzile orașului* mi-au spus că în ea au găsit câteva din adevărurile pe care le căutau. Cei care greșeau, de fapt, și-au recunoscut greșeala și cu multă răbdare au primit să o plătească. Sfânta Scriptură și Viețile Sfinților îi întăresc zilnic. Mulți îmi scriu că au început să picteze sfinți, iar atunci când se vor elibera, vor continua să picteze. Își doresc prin intermediul chipurilor Sfinților să devină părtași

12 Keadas – o prăpastie aflată în apropierea Spartei, unde în vechime se spune că spartanii aruncau copiii care erau invalizi, pentru a-și păstra integritatea neamului.

societății. Se liniștesc când cugetă la Patimile lui Hristos și la cele ale Sfinților, care atât de multe au răbdat pentru slava lui Dumnezeu! Și, astfel, martiriul lor devine și mai lipsit de durere. Își poartă crucea muceniciei lor fără să cârtească. Atunci când omul se sălbăticește, vine rugăciunea și-l îmblânzește, când cugetă la Patimile și Învierea Domnului nostru, Care este singura Lumină și nădejde.

În puțina lumină a soarelui ce strălucește în spatele gratiilor închisorii, unii se străduiesc să se prindă de ceva mai tare, ca să nu înnebunească, ci să se apropie și mai mult de Dumnezeu, Părintele nostru. Alții iarăși care nu sunt pregătiți să-L primească, seamănă cu fiarele sălbatice, ce vor să rupă legăturile și să scape. Cât de mare este durerea mea, când mintea îmi merge la camera acelui băiat minor, copil al unei familii destrămate, dar care nu a primit de la părinți și învățători principiile și valorile vieții. În loc de aceasta, l-au împins la narcotice, desfrânare, furt. De câtă luptă este nevoie – și cine poate să o ducă? – ca să-l scape pe acest copil de la moartea sufletului? Credeți cumva că în închisoare se va înțelepți și când va ieși de acolo nu va mai face aceleași? Nu cumva ne batem joc de libertatea pe care ne-a dat-o Domnul nostru și înfruntăm cu superficialitate viața

noastră și cea a copiilor noștri?

În ce condiții își cresc mamele din pușcării copiii? Cum vor deveni acești copii oameni corecți ai societății atunci când vor ieși în societate? Câți dintre noi, atunci când se apropie cineva de noi, care tocmai a ieșit din pușcărie, ca să ceară ajutor, nu se îndepărtează, de parcă ai zice că ne vor molipsi de cine știe ce boală incurabilă. Câți dintre noi nu continuăm să purtăm măști, rămânând nepăsători față de aproapele?

În cele din urmă, noi, oamenii, înăuntru și în afară, suntem întemnițați. Suntem întemnițați de patimile noastre. Oriunde s-ar afla omul, fie în închisoare, fie în izolare, fie în exil, se va simți liber, dacă se va elibera de patimi. Mii de stăpâni să-i pui deasupra capului, el se va simți liber.

Uneori, în unele clipe
Simt că se stinge flacăra mea.
Întuneric adânc mă cuprinde
Și apoi mă acoperă.
Îmi caut trupul, dar el plutește în gol.
Mă strâng și mușc cu putere din carnea mea.
Urlu să văd dacă mă aud.
Suflu tare să văd dacă trăiesc.
Încep să dansez, agățată în neant
Simt atingeri peste tot trupul

Așa cum trec printre stalactitele ascuțite,
Par a fi energizante, fiindcă simt plăcere!
Pocnesc din degete ritmat
Să facă scântei
Să iau foc, să simt că ard,
Să îmi simt greu, să cadă pe pământ,
Să mă învelesc, să aprind flacăra
Pentru încă o dată
Să continui să strălucesc ca un opaiț ruginit...

Elena Kouroukli Diakaki

Cel puțin a venit pocăința

Într-o dimineață, pe când măturam curtea bisericii, am văzut intrând în biserică o frumoasă doamnă. S-a închinat și apoi a venit lângă mine.

— Bună ziua!

— Bună ziua! Ce faceți? Veniți să vă dau o tratație!

Doamna m-a urmat la arhonaric. Privind-o, am observat că avea mult egoism și trufie. După ce a mâncat ceea ce i-am oferit, am întrebat-o:

— Lucrați?

— Da, sunt om de afaceri.

— A, de aceea aveți atât de multă trufie?

— Nu, nu! Dimpotrivă, sunt un om foarte simplu, mi-a răspuns ea cu un surâs enigmatic.

— Simplitatea dumneavoastră nu se vede, draga mea, ci se vede exact opusul. În sfârșit... Sunteți fericită?

— Mm, deloc!

— De ce?

— Fiindcă m-am despărțit și am pierdut totul.

— Adică?

— L-am pierdut pe soțul meu și afacerea, mi-a spus zâmbind.

— Prin urmare, nu mai aveți afacere.

— Nu.

— Soțul dumneavoastră a murit?

— Nu, trăiește și împărățește!... mi-a răspuns zâmbind.

Simțeam că ceva serios ascunde sub zâmbetul ei fals.

— Nu puteți depăși faptul că le-ați pierdut pe toate din pricina egoismului dumneavoastră, nu-i așa?

— Nu, nu! Nu sunt deloc egoistă. Dimpotrivă, vă repet, sunt foarte simplă.

— Draga mea, v-am spus: trufia și egoismul vă vânează. Nu puteți să ascundeți aceasta. Soțul cu ce se ocupă?

— Este om de afaceri.

— Aha, de aceea v-a costat despărțirea, fiindcă era o catastrofă totală. Și cu siguranță că pentru despărțire, dar și pentru distrugerea dumneavoastră personală, sunteți vinovată în totalitate.

— Ce vă faceți să spuneți asta?

— Toată înfățișarea dumneavoastră.

— Ce are înfățișarea mea? m-a întrebat zâmbind.

— Draga mea, sunteți o femeie rece și distantă; nu lăsați spațiu deloc în inima dumneavoastră ca să intre cineva. Sunteți de neapropiat.

M-a privit pentru puțin în ochi și mi-a spus:

— Da, aveți dreptate. Nici pentru copilul meu nu am lăsat loc să intre. Acum însă mă căiesc amarnic și încerc să mă apropii de el, dar nu mă vrea el.

— Încercați, dar fără dragoste. Și cu aerul pe care-l aveți, în loc să vi-l apropiați, mai mult îl îndepărtați.

— Ce să fac? Așa sunt eu. Cum să mă schimb?

— Crezi în Dumnezeu?

— Acum da, cred.

— Acum când aveți nevoie de El, nu-i așa? Și ce anume credeți? Că Dumnezeu vă va da bani?

— Nu, nu!

— Atunci de ce v-ați apropiat de El? Îl știați

de mai înainte?

— Nu, nu-L știam, fiindcă nu mi-a vorbit nimeni de El.

— Sunteți sigură că nimeni nu v-a vorbit despre Dumnezeu? Nu cumva L-ați dat deoparte, fiindcă vă mergea bine? Puteți să-mi spuneți cine v-a vorbit de Dumnezeu?

— O prietenă de-a mea, care a venit aici și a vorbit cu dumneavoastră.

— Și ce v-a spus exact?

— Că aveți multă dragoste pentru Dumnezeu, dar și pentru aproapele. Și că... le spuneți tuturor pe nume. Nu favorizați pe nimeni, nici nu îndulciți pastila nimănui.

— Așa sunt, exact așa cum v-a spus prietena dumneavoastră. Cât timp aveți de când v-ați despărțit?

— Trei ani.

— Iar afacerea când ați pierdut-o?

— La un an după despărțire.

— V-ați gândit la împăcare?

— Eu da, însă soțul meu nu acceptă.

— Este nedrept faptul că nu acceptă?

— Nu, fiindcă i-am făcut viața un iad! Însă acum mă căiesc și vreau să fim din nou împreună.

— Draga mea, acum îl vreți înapoi, pentru că sunteți distrusă. Dacă însă ați fi avut afacerea,

l-ați mai fi vrut înapoi?

— Nu știu.

— Spuneți-mi adevărul!

— Nu, aș fi vrut să fiu singură.

— În timpul căsniciei voastre a intrat o a treia persoană?

— Această întrebare este foarte personală.

— Nu vreți să-mi răspundeți?

— Da, au intrat persoane terțe.

— A, deci nu a intrat doar unul singur, ci mai mulți. Inimioara dumneavoastră a devenit cafenea, nu-i așa? De toți cei buni vă apropiați?

Atunci a început să râdă și mi-a răspuns:

— Deranjează? Nu toate fac același lucru? De ce eu să fiu o excepție?

— Vă găsesc foarte corectă și avansată. Unde sunt toți, acolo și dumneavoastră, urmați mulțimea. Știți cine sunt cu mulțimea? Fiii diavolului, de aceea și sunt nefericiți. Pe când fiii lui Dumnezeu se deosebesc, de aceea sunt fericiți. Așadar, nu vă prefaceți a fi cineva! Căci sunteți o bucățică din mulțime și mai scoate-o la capăt cu mulțimea! De copilul dumneavoastră nu vă rușinați cu acestea pe care le faceți?

— Dar el nu știe.

— Sunteți sigură? Ceva înlăuntrul meu îmi spune că le știe pe toate și de aceea îi este rușine

pentru dumneavoastră. Și știți ce nefericire și singurătate simte în suflet?

— Aveți dreptate. Așa simte, fiindcă le știe pe toate și de aceea ne certăm.

— Vă place faptul că al dumneavoastră copil le știe pe toate? Adică, cum se zice, vă ține spatele?

— Aproape.

— Și vreți acum ca eu să vă tratez ca pe o mamă sau ca pe o prietenă a copilului dumneavoastră? Copilul dumneavoastră este fată?

— Da.

— Adică ieșiți împreună?

— Ei, nu împreună. Fiecare separat.

— Ce mamă dulce sunteți! Și-mi spuneți aceasta ca și cum nu ar fi nimic deosebit. Sunteți de necrezut și, totdată, lipsită de șovăială. Nu cumva fiica dumneavoastră consumă narcotice?

M-a privit în ochi tăcută.

— V-am întrebat ceva.

— Nu chiar narcotice, ci psiho-medicamente.

— Așa se numesc acum? Draga mea, smeriți-vă și pocăiți-vă pentru toate relele pe care le-ați făcut, ca să vă mântuiți și dumneavoastră, și fiica dumneavoastră. Uitați ce ați făcut până acum, uitați ce ați fost, uitați amanții, uitați toate. De altfel, sunteți la vârsta când nu mai merge să duceți o viață păcătoasă. Fiica dumneavoastră câți ani are?

— Treizeci.

— Este necăsătorită?

— Este încă necăsătorită. Îi spun să se mărite, dar nu vrea.

— Bine face că nu se mărită, căci dacă seamănă cu dumneavoastră, va face și ea la fel cu soțul ei, după care va face și ea un copil ca ea și ca dumneavoastră. Adică să țină spatele una alteia... și aceasta se va numi familie, iar ea mamă! Ce frumoase sunteți amândouă, nu cumva să vă deochi! Așadar, dacă doriți să vă liniștiți, iar sufletul dumneavoastră să-și găsească pacea după viața păcătoasă pe care ați dus-o, dar ca și fiica dumneavoastră să-și întemeieze o familie, schimbați-vă viața și străduiți-vă să fiți o mamă bună pentru fiica dumneavoastră! Ajutați-o să se schimbe, să înceteze viața păcătoasă pe care o duce, să înceteze a mai schimba bărbații ca pe cămăși. Mărul a căzut din copac. Mergeți să găsiți vreun duhovnic la care să vă spovediți, să cereți iertare de la Dumnezeu și de la fiica dumneavoastră. Îngrijiți-vă să deveniți o mamă bună pentru fiica dumneavoastră și dumneavoastră un copil bun al lui Dumnezeu. Această jertfă a dumneavoastră o va scăpa pe fiică de psiho-medicamentele pe care le ia și de sinucidere. Căci nu va întârzia să se petreacă și asta, așa cum mergeți.

— Aveți dreptate în ceea ce spuneți. Chiar așa se întâmplă în casa mea, de parcă ați trăi împreună cu noi. Fiica mea de multe ori îmi spune că s-a săturat de viață și vrea să se sinucidă. Pentru ea, viața nu mai prezintă niciun interes.

— Vezi, draga mea, că atunci când mama nu este pregătită să se jertfească pentru familia ei, pentru copiii ei și o interesează numai cariera și amanții, cât de ușor se destramă familia?

— Din nefericire, măicuță, îmi pare rău că trebuie să o spun, dar acolo mi-am adus familia.

— Știți cât de fericită veți fi lângă Dumnezeu? Știți câtă pace veți afla lângă El? Vă veți naște din nou lângă Domnul și Dumnezeul nostru. Când veți merge lângă El, numai atunci veți înțelege că anii trăiți departe de El, sunt ani pierduți, fără sens, ani fără valoare, ani nefericiți.

— Vă rog, măicuță, putem să o ajutăm pe fiica mea?

— Desigur. Să veniți aici împreună! Vă aștept.

Și, într-adevăr, această doamnă a venit cu preafrumoasa ei fiică, care și-a revenit foarte repede. Am rămas uimită cât de repede a vorbit Dumnezeu în inima ei. În doi ani de zile, s-a căsătorit și așteaptă să nască primul ei copil, despre care mi-au spus că va fi băiețel. Să fie binecuvântați și fericiți lângă Hristos!

Am cancer

Mă aflam cazată într-o mănăstire. Era după-amiază și stăteam așezată lângă biserică, când a venit o doamnă cam la 70 de ani ca să se închine. După ce s-a închinat, a ieșit afară, s-a apropiat de mine, a luat binecuvântare și mi-a cerut să vorbim.

— Să vorbim... Ce vă preocupă?

— Ah, măicuță! Suferințele mele sunt foarte mari.

— Doamna credea că sunt egumena mănăstirii, de aceea i-am spus:

— Nu cumva vreți să vorbiți cu stareța?

— Nu, ci cu dumneavoastră.

— Să fie binecuvântat! Vă ascult.

— M-am îmbolnăvit de cancer, dar prin minune m-am vindecat, de aceea Îl slăvesc pe Dumnezeu zi și noapte. Eram căsătorită de 25 de ani, am trei copii. Financiar, o duceam destul de bine. Soțul meu s-a îmbolnăvit și el de cancer și a murit. Vi le spun cam încurcate, nu-i așa?

— Nu contează, o scoatem noi la capăt.

— Așadar, eram o familie foarte unită și aveam multă dragoste între noi, până când m-am îmbolnăvit de cancer. Soțul meu nu a putut să ridice

greutatea bolii mele și s-a legat cu o prietenă de-a mea, care venea foarte des în casă.

— Prietena dumneavoastră era necăsătorită?

— Nu, ci căsătorită și avea și un copil. Soțul nu a întârziat să-mi ceară divorț, ca să se căsătorească cu ea. De îndată ce am auzit, parcă am căzut din nori, și eu, și copiii noștri. Nopți nesfârșite plângeam continuu... Mintea mea nu putea concepe așa ceva. Acum când aveam nevoie de el mai mult ca niciodată, mă părăsea pentru alta. Știți ce înseamnă să fii bolnavă, să aștepți din clipă în clipă să-ți bată la ușă moartea, să-i simți răsuflarea, iar soțul să curteze altă femeie și să ceară divorț? Să te părăsească omul pentru care te-ai luptat atâția ani, cu care ai făcut copii, pe care l-ai sprijinit în toate clipele grele, iar în ceasul cel mai greu să vrea să te părăsească. Cuțit cu două tăișuri a străbătut inima mea. În cele din urmă, mi-am făcut inima piatră, am discutat cu copiii mei și am hotărât să-i dau divorț. M-am gândit: „De vreme ce peste puțin voi muri, să-și refacă viața. Este încă tânăr...". De îndată ce i-am spus că-i dau divorț, și-a strâns lucrurile și a plecat de acasă. În clipa când a plecat de acasă, am crezut că se va prăbuși casa peste mine și mă va strivi. Simțeam o singurătate cumplită, un gol în suflet... Îmi venea să strig, să urlu, dar vocea nu mă asculta, mă trădase și ea...

Tristețea a înrăutățit boala. Mi-am spus: „Până aici a fost! Tot ce am trăit, tot ce am petrecut, tot ce am câștigat până acum, toate s-au terminat aici!". Frica morții împreună cu singurătatea mă îngrozea. Fără să-mi dau seama cum, mi-am amintit că în camera copiilor era o icoană a Maicii Domnului, pe care mi-o dăruiseră. Am îngenuncheat înaintea ei și am început să mă rog. Aceasta am făcut-o pentru prima oară în viața mea. Niciodată nu mă gândisem că există Dumnezeu, Maica Domnului, Sfinții, fiindcă niciodată nu avusesem nevoie de ei; toate fuseseră roz în viața mea. La Dumnezeu credeam că merg cei care sub soare nu au soartă, aceia care sunt plini de probleme și necazuri. Eu mă simțeam foarte bine, de aceea nu aveam nevoie de El. De atunci, așadar, de când m-am rugat Maicii Domnului cu multă fierbințeală, durerea despărțirii s-a mai ușurat; chiar și durerile bolii deveniseră suportabile, iar moartea încetase să mă mai înfricoșeze. Viața mea a intrat pe făgașul lui Dumnezeu, după o spovedanie sinceră a tuturor greșelilor mele, a păcatelor și mai ales a disprețului pe care-l arătasem față de Dumnezeu. După doi ani de la plecarea soțului meu, rănile mele se vindecaseră, iar moartea nu mai venea; ai fi zis că mă uitase. Într-o dimineață, a sunat cineva la ușă. A deschis fata care mă îngrijea. A venit și mi-a

spus: „Este soțul dumneavoastră". I-am spus să-l lase să intre. Când a intrat în camera mea, l-am văzut foarte palid și extenuat. Fără să vorbească, a îngenuncheat lângă patul meu și-mi cerea iertare plângând. „Ce ai pățit de plângi așa?". „Iartă-mă pentru răul pe care ți l-am făcut! Nu puteam să înțeleg ce înseamnă cancer. Nu puteam să înțeleg cum este să simți moartea apropiindu-se de tine, să-i simți răsuflarea!". „Și acum ce te-a făcut să înțelegi?". „Am și eu cancer și medicii mi-au dat șase luni de viață". Și îndată a început să plângă în hohote. „Femeia cu care m-am căsătorit, m-a părăsit. Acum înțeleg durerea pricinuită cu plecarea mea. Iartă-mă! Iartă-mă!". „Te-am iertat! Nu te mai gândi la asta! Și acum ce ai de gând să faci?". „Nu știu, sunt deznădăjduit. Nu pot să mă gândesc la nimic. Toate sunt negre și fragile ca pânza de păianjen. Mă mustră conștiința pentru răul pe care ți l-am făcut. Mi-am distrus familia, copiii, te-am trădat și pe tine! Pe tine, care cu atâta dragoste ai stat alături de mine. Și dacă astăzi sunt realizat, sunt datorită ție. Nu știu ce s-a întâmplat în sufletul meu, că de îndată ce am auzit cuvântul „cancer", m-a cuprins groaza. De aceea am plecat cu K. și acum uite că m-a găsit cancerul și pe mine. Voi înnebuni! Șase luni de viață! Șase luni de viață!" spunea întruna. „Iartă-mă! Iartă-mă!" Și tot repeta

întruna... Mi-a fost milă de el și i-am spus: „Dacă vrei, vino să stai aici. Cel puțin să se bucure copiii de tine și să te îngrijească fata. Eu nu te pot ajuta, nu pot să-ți ofer nimic, din cauza boala mele am devenit neputincioasă". „Îți mulțumesc! Îți mulțumesc! Ai o inimă mare, care știe să ierte...". A doua zi a venit acasă cu o valiză cu haine. Cu aceeași valiză cu care plecase... Dumnezeu m-a înarmat cu o asemenea putere sufletească, încât nu doar că l-am iertat, ci m-am străduit să-l ajut sufletește. Am încercat să-i vorbesc despre Dumnezeu, dar din nefericire nu voia să audă nimic. Gândul la moarte și durerile l-au răpus. A trăit trei luni, trei luni înfricoșătoare... Psihologic, devenise o zdreanță, din pricina gândului la moarte. Cât despre mine, m-am apropiat de Dumnezeu cu atât de multă pocăință, încât Dumnezeu a privit la pocăința mea și a săvârșit minunea! Cancerul a dispărut! Soțul meu a murit peste trei luni, iar eu am rămas vie. Cum să nu-L slăvesc zi și noapte pe Domnul?

— Cu adevărat vă felicit, pentru că v-ați întors chiar și în ultima clipă la Dumnezeu, cu multă pocăință și smerenie. Ați văzut cât de bun este Dumnezeul nostru? Cum chiar și în ultima clipă Își întinde mâna și ne dăruiește iertarea? Dar, din nefericire, noi oamenii așteptăm să ajungem în

ultima clipă ca să ne apropiem de El. Dar fie și așa să ne apropiem de El!

Tăcerea este întotdeauna de aur

O prisem la semafor, lângă o biserică din Pireu. Am văzut o doamnă venind spre mine, foarte slabă și epuizată. Părea a fi o epavă sufletească. A intrat în taxi și mi-a spus cu o voce stinsă:

— Niceea.

— Doamnă, nu cumva vreți să vă duc la un spital?

— Nu, nu! Vreau să mă duceți acasă.

— Înainte de a ajunge la casa ei, m-am așezat lângă ea, pe bancheta din spate. Simțeam nevoia să o ajut pe această doamnă să-și scoată durerea din sufletul ei.

— Draga mea, ce ai de ești atât de amărâtă?

— Este o lună de când m-am despărțit, de aceea sunt astfel.

— De ce te-ai despărțit? Nu cumva soțul s-a încurcat cu alta?

— Ba da, a început să trăiască cu soția fratelui meu.

— S-a despărțit și fratele tău?

— Nu, ci trăiesc cu toții în casa fratelui meu.

— Adică fratele tău știe că soția lui trăiește cu soțul tău?

— Da, știe tot!

— Și o acoperă pe soția lui?

— Nu, dar nu crede. Când i-am spus, a spus că sunt nebună.

— Chiar dacă nu crede, dar nu e corect să-l găzduiască pe cumnatul lui și să te amărască pe tine. Cumnatei tale i-ai spus vreodată că ceea ce face nu e corect? Că este păcat?

— I-am spus, dar și ea mi-a spus că sunt nebună și m-a izgonit din casa ei.

— Mda, problema ta e foarte serioasă.

Însă înlăuntrul meu ceva îmi spunea că pentru această despărțire de vină era chiar această femeie. Ceva nu făcea corect, undeva făcuse o greșeală și de aceea, soțul ei o părăsise. Dar să trăiască cu soția cumnatului său? Aceasta nu îi aducea cinste nici lui. I-am cerut să mergem împreună la casa ei și să mă servească cu cafea, ca să discutăm. Voiam să văd cum arată casa ei. A fost de acord.

Am ajuns. Am parcat mașina și am urcat la etajul al doilea. Casa arăta pe dinafară foarte frumoasă, însă când am intrat înăuntru, mi-am astupat nasul din pricina mirosului. Am trecut prin livingul casei. Acolo era bucătăria ce avea

un frumos mobilier. Un șemineu foarte frumos și dulapuri ce păreau foarte scumpe. „Păcat de mobilă!" am spus în sinea mea. Fiindcă toată casa arăta de parcă ar fi căzut acolo o grenadă. Chiuveta avea o stivă de vase nespălate, oale și tot ce-și poate închipui mintea omenească.

Ne-am așezat pe canapeaua salonului, după ce și-a adunat hainele ce erau aruncate pe ea. M-a întrebat dacă voiam să beau cafea, dar cine putea să bea cafea în acea mizerie? Deodată am văzut venind din camere alăturate patru copii mici, care și ei erau murdari.

— Ai tăi sunt copiii?

— Da.

Și apoi s-a răstit la ei:

— Hai, mergeți înăuntru, ca să vorbesc cu prietena mea.

— Ai găsit din nou o prietenă?

— Da. Hai, ștergeți-o de aici!

Felul cum a vorbit copiilor nu mi-a plăcut deloc. Am luat cuvântul și le-am spus:

— Copii, vreți să mergeți pentru puțin în camera voastră, ca să vorbesc cu mămica voastră?

Atunci a sărit unul, care părea mai vioi, și le-a spus:

— Șmecherilor, mergem înăuntru! Vor să vorbească despre tatăl nostru care a plecat.

— Vă mulțumesc! După aceea vom vorbi și cu voi. Bine?

— Da, doamnă.

Apoi m-am întors către mamă:

— Înainte de a-mi spune orice, vreau să te întreb ceva?

— Orice.

— Casa ta este foarte frumoasă. De ce însă o ții atât de murdară?

— Nu am dispoziție să o curăț.

Înainte de a răspunde, a sărit dinăuntru acel băiat isteț, care nu părea să aibă mai mult de șase ani, și mi-a spus:

— Doamnă, de aceea a plecat tatăl meu, fiindcă îi spunea să facă curat în casă și ea nu voia. Îi spunea să spele rufele, iar ea îi spunea: „Să ți le pui la mașina de spălat!”. Ea era mereu obosită...

— Pleacă de aici! a urlat ea.

— Nu, nebuno, nu plec!

— Vezi cum îmi vorbește? Ca și taică-su.

Atunci m-am ridicat, l-am luat de mână și mergând spre camera unde erau ceilalți copii ce se jucau acolo, am trecut prin fața băii. Dar când m-am uitat în ea, am rămas șocată. Era o baie foarte scumpă, dar era plină de rufe nespălate. Toate camerele erau pline de mizerie, cearceafurile copiilor erau negre, la fel ca și ale ei. M-am mirat

cum de puteau să trăiască acolo. În sfârșit, m-am întors în salon. Doamna stătea netulburată. Nu o interesa că vedeam atâta mizerie.

— Casa este a voastră?

— Da, am zidit-o acum cinci ani.

— Foarte frumoasă și foarte scumpă!

— E bună, mi-a răspuns ea cu indiferență.

— Lucrezi?

— Da, lucrez patru ore pe zi.

— Soțul tău?

— Lucrează în construcții.

— De copii cine are grijă când lipsești?

— Eu lucrez de la cinci dimineața până la nouă. De îndată ce vin eu, pleacă soțul meu.

— Și nu apuci să faci treburile casei?

— Pe toate să le fac eu? Să facă și el ceva.

— La ce oră termină soțul lucrul?

— Seara la șase. Așa că are timp să ajute. Numai la supermarket să meargă?

— Și tu cu ce te ocupi restul zilei?

Atunci micuțul a apărut din nou.

— Doamnă, toată ziua stă în casa aceea. Uitați, acolo! și mi-a arătat cu mâna blocul de vizavi. Bea cafea și fumează cu prietena ei., iar atunci când vine tatăl nostru, ne trimite să o chemăm, ca să ne gătească mâncare.

— Bre, pleacă de aici! Te-am întrebat ceva? Ce

tot te bagi în discuție?

Atunci i-am făcut observație să vorbească mai frumos copiilor ei.

— Dar nu vezi cum se bagă? Stă și trage cu urechea.

— Știi sigur că tu porți vina pentru că soțul tău a plecat de acasă. Tu l-ai alungat. Nimeni nu poate trăi aici în această mizerie. Fetița mea, e nevoie de luptă ca să faci familie, e nevoie de luptă ca să ții familia, e nevoie de luptă ca să păstrezi un bărbat. Și mai presus de toate e nevoie de dragoste pentru Dumnezeu. Fiindcă tu pe acestea nu le deții, era firesc să te desparți. Și încă te-a răbdat destul. Nu ai bunele maniere, nu ești gospodină, nu ai dragoste, nu-L ai pe Dumnezeu! Nu ai nimic să oferi! Așadar, de ce ești amărâtă că a plecat?

— Dar este corect ceea ce a făcut? Să se combine cu soția fratelui meu?

— Cu siguranță, nu e corect. Necredincioșia este un mare păcat, este trădare față de Dumnezeu. Dar și tu ce ai făcut ca să-l ții lângă tine?

— I-am făcut patru copii.

— Copiii pentru el i-ai făcut?

— Și pentru el.

— Adică ai făcut patru copii și crezi că l-ai legat? Că este un familist devotat? Inimioara mea, nimeni nu este familist devotat, oricâți copii ar

face. Ceea ce poate păstra un om lângă tine este dragostea, bunătatea, gingășia și faptul de a fi gospodină.

— Dar îl iubesc!

— Se poate să-l iubești, dar nu i-ai spus-o, nu i-ai dovedit-o. Din ce mi-am dat seama, i-ai arătat exact opusul. Ca să primești, trebuie să dai.

— Să se întoarcă și mă voi schimba.

— Ești pregătită să te schimbi?

— Da.

— Bine. Ascultă ce vei face! Deoarece este greu să faci curățenie în casa asta, ia o femeie să te ajute. De îndată ce vei face curat, mă vei suna, ca să vin și să mijlocesc cu ajutorul lui Hristos și să vorbesc cu soțul tău. În regulă?

— În regulă!

— Acum plec, dar aștept telefonul tău.

Peste o săptămână m-a sunat să merg să văd ce a făcut în casă. Am mers și, într-adevăr, am găsit-o curată. I-am cerut telefonul soțului ei și am plecat.

Întâlnire ciudată cu soțul ei

Două zile mai târziu, după-amiază, a intrat în taxi un domn foarte prezentabil.

— Bună seara! Mergem la Niceea, vă rog!

De îndată ce am pornit, m-am gândit: „De vreme ce domnul merge în acea direcție, bine ar fi să-l sun pe domnul Iannis, soțul doamnei. Poate în cele din urmă ne întâlnim să vorbim și salvăm familia". Am luat mobilul meu și am sunat. La celălat capăt a răspuns un domn:

— Domnul Iannis?

— Da, eu sunt.

I-am spus cine sunt și că voiam să-l întâlnesc.

— Să ne întâlnim. Dar pentru ce?

La un moment dat am observat că vorbeam cu domnul de pe bancheta din spate. Atunci m-am întors și i-am spus:

— Vă cheamă Iannis?

— Da.

— Cu dumneavoastră vorbesc?

— Probabil.

— Aveți timp să bem o cafea, ca să vorbim?

— Despre ce anume?

— Despre dumneavoastră.

— Mă cunoașteți?

— Nu, dar e un prilej ca să ne cunoaștem.

Domnul cu siguranță că m-a luat cel puțin drept nebună. În sfârșit... am mers la o cafenea și am comandat cafea.

— Vă ascult, mi-a spus el.

— Domnule Iannis, cu câteva zile înainte m-am întâlnit cu soția dumneavoastră, care mi-a spus că v-ați despărțit.

— Da, ne-am despărțit.

— Vreți să-mi spuneți motivul?

— De vreme ce o cunoașteți pe soția mea, nu v-a spus și motivul?

— Vreau să-l aud de la dumneavoastră.

— Mergeți în casa mea și acolo veți vedea motivul.

— Sigur că da! Vreți să bem cafeaua și să mergem împreună?

— Și ce veți reuși dacă mergem împreună?

— Nu vreau să reușesc nimic, ci doar să mergem împreună.

— De altfel, acolo și mergeam. Ca să-mi văd copiii. Mergem împreună. Însă mintea soției mele e în altă parte...

— Nu vă fie frică! Mergem!

De îndată ce am ajuns, copilul cel isteț era pe balcon, fiindcă îl aștepta cu neliniște pe tatăl său. A început să strige. Strigătele lui se auzeau până jos.

— Mamă, mamă! A venit tata cu acea doamnă!

Când am intrat în casă, nu-și putea crede ochilor. Toate erau perfecte, iar copiii foarte curați. Nu știa ce să spună... A rămas fără grai... Atunci i-am făcut semn soției lui să-l salute printr-o îmbrățișare.

Ne-am așezat și am discutat. S-au împăcat... Eu am plecat, lăsându-i îmbrățișați. Desigur, mereu treceam pe la ei ca să aflu vești noi și să o sfătuiesc pe acea mamă cât puteam până când această căsnicie s-a restabilit.

Să fie binecuvântați și de trei ori fericiți!

O păpușă frumoasă pentru vitrină

Într-o zi, a venit un domn la mănăstire și m-a rugat să-i găsesc o păpușă frumoasă pentru vitrina casei sale. Am rămas uimită:

— Nu cumva ați greșit locul?

— Nu, măicuță, am venit unde trebuia. Vreau o fată credincioasă, care să fie bună, frumoasă, cu studii, educată, fără zestre, ca să mă căsătoresc cu ea.

După ce l-am privit în ochi pentru puțin, ca să mă încredințez că am auzit bine, l-am întrebat din nou:

— Nu cumva ați greșit locul?

— V-am spus că nu, măicuță! Dumneavoastră trebuie să cunoașteți fete bune. Am mers și la duhovnici, ca să-mi găsească, dar nu mi-au plăcut cele pe care mi le-au recomandat.

— Iertați-mă, dar cu ce vă ocupați?

— Cu afaceri. Am făcut o casă cu două etaje pentru mine, am mobilat-o, este complet înzestrată cu de toate. Și acum îmi mai lipsește o fată bună, ca să fac familie.

— Mda... Adică acum vreți să cumpărați o fată și să o puneți înăuntru, ca să se completeze mobilierul?

— Nu, măicuță! Ca să mă căsătoresc cu ea.

— Ce-mi spuneți dumneavoastră? Așa vreți să vă căsătoriți? Fără dragoste?

— O voi iubi după aceea.

— Aha, o veți iubi după aceea. Domnule, ați ajuns la o vârstă foarte matură și nu puteți să vă găsiți singur o însoțitoare pentru viață?

— Sunt destule, dar toate mă vor pentru banii mei.

— Serios? Și de aceea vreți să cumpărați una care să fie și credincioasă, astfel încât să vă protejați averea, nu-i așa?

— Cam așa ceva...

— Îmi pare rău, domnule, ați greșit locul! Maica Domnului să vă ajute!

Mulți oameni recunosc că în spațiul Bisericii cineva poate întâlni cu ușurință persoane pentru care corectitudinea și credincioșia sunt niște principii de viață, dar căsnicia nu poate fi rezultatul unei tranzacții, ci o legătură de respect și de dragoste reciprocă, care se întemeiază pe dragostea lui Hristos.

PARTEA VIII

Monahism

Mulți oameni cred că monahi devin toți cei care sunt niște trântori, niște disperați și cei care se tem să înfrunte viața sau problemele căsniciei. Vă asigur că viața monahilor este la fel de grea. Pot să afirm că este chiar mai grea decât a celor care sunt în lume și fac familie.

Voi, cei care aveți familie și ați dobândit unul, doi sau mai mulți copii, spuneți că vă vine greu să-i creșteți și că este nevoie de o luptă mare, de vreme ce obosiți și de multe ori vă indignați. Ia închipuiți-vă un egumen sau egumenă care are de la unul sau una până la o sută cincizeci de monahi sau monahii. V-ați gândit ce luptă trebuie să ducă pentru ca să conducă atâtea suflete, când fiecare are caracterul său, cugetările și obiceiuri sale? Cuviosul Pahomie avea sub povățuirea sa cinci sute de monahi. Puteți să vă închipuiți greutatea acestui egumen? Puteți să vă închipuiți câte ceasuri din timpul zilei și a nopții se ruga pentru aceste suflete? Fiindcă trebuia să le povățuiască pe toate în Rai, să le ducă pe toate la Dumnezeu!

De aceea viața monahului pretinde jertfe sângeroase, cu multă osteneală trupească și duhovicească; priveghери în rugăciune și metanierul să tocească mâinile pentru mântuirea sufletu-

lui său, pentru mântuirea tuturor sufletelor pe care le are în mănăstire, dar și pentru întreaga omenire, creștini și necreștini. Monahul nu face deosebire, ci se roagă pentru toți la fel, deoarece simte că toți suntem frați sub acoperământul lui Dumnezeu. Somnul monahului este cel mult cinci ore. Și în ciuda epuizării lui trupești pricinuite de oboseală, este mereu zâmbitor, plin de bunătate, gata să asculte problema ta, supărarea ta și să te ajute cum poate.

Ca să devină cineva monah, trebuie să iasă din sinele său, din patimile sale, în afara oricărui lucru pământesc, adică să fie neagonisitor, să nu dorească nimic al său. Singura lui avere este dragostea sa pentru Preadulcele Iisus. Monahul se arde în cuptor precum aurul. Cu cât mai mult aurarul arde aurul, cu atât devine mai de preț. Același lucru este valabil și pentru monahi; cu cât trec prin încercări mai grele, cu atât mai sigură este sfințirea sufletului lor. Ca să primești Duh, trebuie să te lupți crâncen.

Odată am citit că un monah avea mulți nervi și mereu se certa cu frații. Într-o seară, a mers în biserică și s-a rugat lui Dumnezeu, cerându-I să-i dăruiască răbdare. La un moment dat a simțit că Dumnezeu i-a ascultat rugăciunea și, mulțumit, a ieșit afară ca să meargă la chilia sa. Dar el s-a

întâlnit cu un proestos al mănăstirii, care l-a ocărât pentru faptul că la o astfel de oră el se afla în afara chiliei sale. Monahul s-a mâniat și s-a certat. Căindu-se pentru purtarea sa urâtă, s-a întors în biserică și a spus lui Dumnezeu: „Dumnezeul meu, Ți-am cerut să-mi dăruiești răbdare! De ce nu mi-ai dăruit-o acum, când eram afară?". Și a auzit vocea Domnului spunându-i: „Ți-am dat prilejul de a dobândi răbdare!". Dacă nu răstignești pe omul cel vechi, nu vei învia.

În felul acesta, frații mei, se dobândește răbdarea, adică prin ispite. Dacă nu ar exista ispitele, toate ar fi liniștite, dar nu am ajunge niciodată lângă Dumnezeul nostru. Tot astfel și mirenii: dacă nu trec prin încercări, nu pot ajunge la Dumnezeu. Nu pot gusta dulceața Raiului, nici nu pot trăi Învierea Domnului alături de El.

Ajutorul monahului în calea sa către Dumnezeu este starețul său, desăvârșita, din tot sufletul și cu bucurie săvârșită, ascultarea față de el. În ochii starețului său, Îl vede pe Însuși Hristos. De asemenea, monahului i se impune să fie dăruit cu totul, suflet și trup, lui Iisus. Monahul se impune să fie mort față de toate și viu numai pentru Hristos.

Monahismul este scutul și apărătorul Bisericii împotriva văzuților și nevăzuților vrăjmași, de-a lungul veacurilor. Este nădejdea ei pentru

viitor, este garanția ei pentru păstrarea Credinței Ortodoxe.

Foarte mulți Sfinți ai Bisericii noastre sunt monahi, de aceea nu vă tulburați când copiii voștri vă fac cunoscută dorința lor de a se afierosi Domnului și Dumnezeului nostru și să se facă monahi. Nu le interziceți aceasta! Este o mare binecuvântare să ai în casa ta un monah sau un preot; veți avea un Înger al lui Dumnezeu care se roagă pentru voi. Monahismul înlocuiește tagma îngerilor care au căzut din Cer.

Suntem datori să iubim și să-i sprijinim pe monahi în nevoința ce o duc, iar nu să-i judecăm, deoarece ei au de luptat cu diavolul față către față, piept la piept. Dacă citiți Viețile Sfinților, veți vedea cât de grea este nevoința împotriva lui. Dar fiindcă țintesc și doresc Împărăția Cerurilor, războiul nu mai este atât de dureros, fiindcă în vremea luptei Însuși Hristos îi întărește pe copiii Săi, pe monahi, care și-au afierosit toată viața Aceluia, iar El îi sprijină cu toată dragostea Lui.

Profețiile și salvatorii din vremea noastră

În vremea noastră, s-au înmulțit profețiile sau, mai bine zis, pseudo-profețiile, pseudo-profețiile tuturor acestor vrăjmași ai creștinismului, ale celor care vând nădejdi deșarte lumii, cu scopul de a-l îndepărta de Hristos. Profeții mincinoși ai sistemului științific și politic, care au vrut să înșele lumea, care l-au făcut să se abată de la calea cea dreaptă, să se îndepărteze și, în cele din urmă, să se lepede de Dumnezeu.

Aceștia au făgăduit raiuri pământești și conforturi. S-au înfățișat ca niște mesia și salvatori. „Mâncăm, bem, mâine murim!" era mesajul ce l-au transmis. Trebuie să prindem distracția, să vânăm fericirea, desfătarea și plăcerea.

S-a înstăpânit individualismul, una din cauzele ciocnirilor dintre oameni și a distrugerii relației omului cu zidirea. S-au înstăpânit abuzul, mita, exploatarea celor mai slabi. Săracii au devenit mai săraci, bogații mai bogați, fără să simtă vreo vină, respect; pe toate le-au nivelat. Urmărim să evităm osteneala, iar confortul și moleșeala ne-au adus boli; multele înlesniri ne-au netrebnicit trupește și sufletește.

Astfel, țara duhului, a înțelepciunii, a virtuții,

a sfințeniei s-a transformat într-o țară a fărădelegii și a păcatului. Poporul nostru este la bază un popor urban, care a trăit mereu simplu, cumpătat. Avea însă o inimă mare și optimism, care izvora din credința noastră. În vremea de acum, toate au ajuns cu susul în jos, lucrurile s-au schimbat, trăim confortul lumesc al îmbogățirii rapide.

Însă această bunăstare aparentă, așa-zisul progres nu ne-a adus și mult așteptata pace lăuntrică. Dimpotrivă, s-au înstăpânit egocentrismul, individualismul, bunăstarea, nedreptatea, lăcomia, samavolnicia. S-a instaurat lipsa de măsură, aberația. Ne-am îndepărtat de Hristos în strădania noastră de a aduna bunuri materiale, bogății, lipsindu-i pe mulți, de multe ori, de posibilitatea supraviețuirii, lipsindu-i chiar și de viață, crezând că astfel o vom salva pe a noastră. Și lumea a fost condusă spre sărăcie.

A plecat din sufletele noastre dumnezeiescul Har. Diavolul a stăpânit viețile multor oameni care sunt dedați cu totul deșertăciunii acestei lumi. Egoismul, minciuna, neascultarea, obrăznicia, care caracterizează vremurile noastre, sunt însușirile ei. Astăzi am ajuns să fim slavii economici ai celor puternici; ne este frică de ei și așteptăm de la dânșii izbăvirea noastră. Însă nu suntem doar robii lor, ci și ai propriilor patimi, cărora ne-am supus,

în numele libertății ce ni s-a dat. Nenorocirile ce ne-au aflat sunt urmările păcatelor noastre și a îndepărtării noastre de Dumnezeu. Mulți caută soluția în bani și nu se îngrijesc de suflet, nu se străduiesc să se apropie de Dumnezeu. De aceea astăzi oamenii sunt foarte problematizați, simt nesiguranță și nu se pot stăpâni. Suferă și se chinuiesc, deoarece le lipsesc puterile duhovnicești. Le lipsește puterea dumnezeiescului Har.

Din cauza crizei prin care trece țara noastră, mulți caută sfatul oamenilor duhovnicești. Care însă sunt acești oameni duhovnicești? Cei care gândesc mai mult? Cei care au un nivel de educație mai înalt? Starețul Paisie spunea: „Astăzi oamenii învață cu greutate una-două limbi străine. Dar fiindcă aceste limbi nu au nimic în comun cu limbile de la Cincizecime, de aceea și trăim cea mai mare babilonie".

Oamenii duhovnicești, așa cum spun stareții cei sfinți, sunt cei care dau întâietate binelui obștesc, iar nu propriului interes. Se jertfesc ei înșiși, iar nu pe alții. Inspiră nădejde, chemându-i pe toți să se schimbe pentru binele obștesc. Din nefericire, astăzi, din pricina neîncetatelor căutări deșarte, mintea noastră a amorțit, sufletul nostru a murit și căutăm cu toții o mână de ajutor. Și care este aceasta? Singura cale de izbăvire din orice criză

este Hristos. El este singura Cale, Adevărul și Viața. Va trebui să înțelegem că, din cauza samavolniciei noastre, am ajuns unde am ajuns.

Vin ani grei. Dumnezeu îngăduie să primim o scuturătură bună, ca să ne înțelepțim și să trăim duhovnicește. Îngăduie ispite, căci în felul acesta dăm examene. Hristos, Care niciodată nu ne-a lăsat lipsiți de ocrotire, Care mereu este alături de noi, nici acum nu ne va lăsa. El ne-a trimis la vremea lor pe Profeți, pe Sfinții Stareți care au văzut de mai înainte ce se va întâmpla în zilele noastre. Acei stareți care au dus o viață afierosită Domnului și care au vestit de mai înainte efectele negative pentru om ale dezvoltării științelor și înrobirea față de mașini.

Sfântul Cozma Etolianul spunea că va veni vremea când lumea va fi condusă de cele neînsuflețite, adică de mașini, de calculatoare și de telefoane mobile. De asemenea, a spus că răul va veni de la cei cu carte și aici se referea la oamenii de știință, care prin știința necontrolată, încalcă morala omenească, ducându-i la pierzare. Sfântul Porfirie spunea că vin zile grele pentru Grecia și pentru Ortodoxie. Vedea mai înainte cu destui ani căderea și declinul patriei și credinței noastre. Toți acești stareți înainte-văzători se amărau și se mâhneau pentru suferințele din vremea noastră.

Astăzi, când suntem nevoiți să părăsim atât de brutal confortul, să părăsim și cugetarea lumească și să trăim viața după Hristos cu dragoste, cu smerenie, cu curăție, cu iubire de oameni, cu blândețe și cu răbdare! Să trăim așa cum ne-am învățat Hristos atunci când a venit pe pământ! A suferit împreună cu cei prigoniți, cu văduvele, a ocrotit orfanii și pe cei disprețuiți. A propovăduit dreptatea, egalitatea, smerenia, ascultarea, iertarea, dragostea jertfitoare. Să vedem urâțenia noastră lăuntrică, să lăsăm înfrumusețarea exterioară; să ne întoarcem către curăția duhovnicească, să cugetăm la viața veșnică! Am făcut multe greșeli, am deviat... Să ne pocăim și să ne apropiem de Dumnezeul nostru. Să nu uităm că „Bogații au sărăcit și au flămânzit, iar cei ce-L caută pe Domnul nu se vor lipsi de tot binele".

Pelerinaj la Ierusalim

Astăzi mulți oameni păstrează credința lor în Dumnezeul Treimic doar pe buze. Nu-i îngăduie să coboare în inimă. Cu toate minunile pe care mulți dintre noi le-am trăit și auzit, nu ne-am încredințat încă de puterea Lui.

Am socotit ca pe o binecuvântare a Domnului faptul de a vizita cu mintea împreună cu voi Sfintele Locuri. Să trăim marea Lui dragoste pentru om și să ne străpungem la inimă cu Răstignirea ce a răbdat-o pentru noi! Să ne străduim să ne apropiem de El, să-L cunoaștem, să-L iubim. Să ne străduim să trăim durerea ce a trăit-o prin chinurile pe care I le-am făcut! Să aducem în mintea noastră Chipul Său însângerat, Trupul Său rănit! Să privim ochii Săi întristați, când ne auzea strigând: „Răstignește-L! Răstignește-L!"! Să gustăm amărăciunea pe care a simțit-o atunci când răutatea noastră se revărsa! Și trăind cu mintea toate acestea, poate doar în felul acesta vom putea să ne pocăim de purtarea noastră lipsită de omenie.

Să pornim, așadar, cu toții împreună, să facem această călătorie, în care sper să găsim folos și ajutor. Trecerea prin Sfintele Locuri, prin locurile unde a trăit, a învățat, a mărturisit, îmi doresc să ajute pe fiecare dintre noi să scape de tulburarea vremurilor de acum și să-și găsească liniștea sufletească. Ierusalimul are o istorie de aproape patru mii de ani. Între zidurile lui coexistă cele trei religii principale ale lumii: creștinismul, iudaismul și islamismul.

Să pornim însă pelerinajul la locurile de închinare. Foarte mulți oameni care au vizitat Sfintele

Locuri ne-au spus: „Dacă nu mergeți la Sfintele Locuri, este ca și cum nu ați merge nicăieri. Niciun pelerinaj în lume nu valorează cât acesta". Când am mers să slujesc la Metocul Sfântului Mormânt, mi s-a dat prilejul să merg și eu în acest sfânt pelerinaj, pe care atât de mult și-l dorea inima mea. Să merg să mă închin acolo unde Hristos a suferit mucenicie pentru păcatele mele. Am trecut, ca și dumneavoastră, pe la toate locurile de închinare. Fiecare închinare era și o durere în inima mea, fiindcă mă aflam cu mintea în anii lui Hristos și trăiam mucenicia Sa. Fiecare închinare era și o rugăciune fierbinte, fiecare închinare era și o lacrimă fierbinte pentru păcatele mele. Închinarea pe calea Martiriului și a Golgotei a fost cel mai dureros. Acolo m-am aflat cu mintea lângă Crucea Sa. Îl priveam în ochi și am simțit cum sabie îmi străpunge inima pentru păcătoșenia mea. Continuându-mi pelerinajul, am ajuns acolo unde L-au biciuit. Inima mea, din cauza celor pe care le văzusem și trăisem până în acea clipă, se făcuse bucăți. M-am aplecat plângând ca să mă închin și cred că am auzit suspinele Sale, iar lacrimile ce îmi curgeau pe obraji au sfârșit în hohote.

Când am ajuns la Sfântul Mormânt, am îngenunchiat și I-am mulțumit că m-a învrednicit pe mine, nevrednica, să pășesc acolo unde El a pășit.

Îi ceream deznădăjduită să mă învrednicească să devin copilul Lui, să mă învrednicească să devin precum vrea El. Să mă învrednicească de Împărăția Sa! Până astăzi, aceste stări pe care le-am trăit s-au încrustat și vor rămâne neșterse în memoria și inima mea.

În fiecare zi, mă întorc cu gândul în trecut să-mi amintesc pe cine am amărât, pe cine am nedreptățit cu voie sau fără de voie, dar și pe cei care m-au amărât, m-au nedreptățit. Și cer de la Domnul nostru să îi ierte și să mă ierte.

Sunt foarte impresionată de acest pelerinaj. Îmi amintesc fiecare zi și nu-mi îngădui nicio zi în care să nu merg cu mintea să mă închin la Sfintele Locuri, să mă închin lui Hristos. Se întristează sufletul meu când aud oameni care au vizitat Sfintele Locuri vorbind ca și cum ar fi mers în vacanță. Să nu se schimbe cu nimic caracterul lor, să nu se slobozească de patimile lor, să nu se izbăvească de păcat!?! Cum este cu putință să fie uitat un atât de mare pelerinaj? Cum e cu putință să nu se cutremure văzând Golgota, acolo unde S-a răstignit Hristos pentru noi, ci să treacă așa indiferenți? Cum e cu putință să meargă pe Drumul Calvarului, acolo unde Hristos a pășit, fiind foarte rănit și însângerat, cu Crucea pe umeri pentru păcatele noastre, iar ei să uite în ceasul următor?

Cum e cu putință să trăiască fără Hristos? Cum e cu putință să se închine la preasfântul Mormânt al Maicii Domnului și îndată să o uiți? Cum e cu putință după toate acestea să nu ai dispoziția să te izbăvești de păcatele tale care-L rănesc pe Hristos și îl bucură pe diavol? Cum suferi după un pelerinaj atât de sfânt și însângerat să continui să-ți trăiești viața în păcat? Cum este cu putință să uiți lacrimile care au curs atunci când au văzut Sfintele Pătimiri? Cum e cu putință să uiți toate acestea?

Cu adevărat, ce ți-a rămas în suflet din acest sfânt pelerinaj? Ce a rămas în sufletul tău de la Hristos? Nu cumva așa cum ai mers, te-ai și întors?

Pelerinaj în Paros

Luna august, luna Maicii Domnului. Paștele de vară, paștele întristării dătătoare de bucurie. Maica Domnului, Maica întregii lumi. Mama la care ne aflăm scăparea, maica ce suferă din iubire pentru fiii ei. Mama ce aleargă zi și noapte la chemarea noastră. Nu există nume mai dulce pe buzele creștinilor ortodocși decât numele Maicii Domnului. Chiar mai mult decât pe Hristos o

rugăm pe Maica Domnului, aproape inconștient, și în fiecare clipă grea strigăm numele ei: „Maica Domnului!". Maica Domnului este cea care a adus în sufletul nostru credința, adevărata dragoste, pe Însuși Hristos pentru mântuirea omului.

Maica este o persoană sfântă în viața fiecărui om. Dar, din nefericire, vrednicia pe care a dat-o Maica Domnului mamei, aceasta din urmă nu a prețuit-o. Deși cu toții alergăm la ea pentru ajutor, nu o respectăm.

Vă voi spune o experiență de-a mea personală despre lipsa de respect pe care o avem față de Preadulcea Maică a Domnului. Pe 14 august am vizitat împreună cu o prietenă frumoasa insulă Paros, ca să ne închinăm la icoana Maicii Domnului Ekatondapilianni. Era o dorință a mea de a mă închina Maicii Domnului în acea insulă de vis. În ajunul praznicului, s-a făcut Vecernie arhierească. Biserica era înțesată de mireni și de clerici.

Mă bucuram că oamenii veniseră să se închine la această icoană. Însă m-am întristat foarte mult pentru îmbrăcămintea lor necuviincioasă, cu care o jigneau pe Maica Domnului. Întristarea mea a ajuns la culme când am văzut grecoaicele intrând în biserică pe jumătate îmbrăcate și cu transparentele fuste de plajă. Nu mă interesa dacă toate aceste femei nu se respectă pe ele însele, ci mă durea că

nu o respectau pe Maica Domnului. Când știi că mergi în biserică să te închini lui Hristos, Maicii Domnului, de ce intri îmbrăcată necuviincios? Și mai ai și obrăznicia să stai înaintea ei goală, chipurile în rugăciune.

Urmărind toată această priveliște dezgustătoare care se petrecea înaintea Maicii Domnului, chiar în ziua praznicului ei, m-a podidit plânsul. Ceream în rugăciune să le lumineze Domnul, ca să-și înțeleagă greșeala. Cu adevărat, dacă ați vedea pe Maica Domnului purtând în icoană o îmbrăcăminte backless (cu spatele gol), v-ar plăcea? V-ați închina la ea? Cu siguranță că nu! Cum poți să te apropii goală, cu buzele rujate și să-i murdărești icoana? Mărimea de suflet a grecilor unde a dispărut? Credința lor, chiar și aceea pe care o aveau, unde s-a dus?

Prietena care mă însoțea s-a plecat la urechea mea și mi-a șoptit:

— Măicuță, încetați să mai plângeți... vă vede toată lumea!

Mi-a fost însă cu neputință să mă opresc din rugăciune, să încetez să mă întristez și să plâng pentru halul în care am ajuns. Durerea din sufletul meu se revărsa în afară. Nu mă interesa ce vedea lumea la mine în acele clipe, ci mă îngrijora priveliștea urâtă pe care o primea Maica Domnului! Îi simțeam amărăciunea, văzându-ne în asemenea hal, pe copiii ei care au căzut atât de mult, care îl urmează pe diavol,iar acesta râde pentru reușita lui.

Pentru ca Domnul să ne învrednicească din nou să ne asculte rugăciunile și să o avem împreună-luptătoare și ocrotitoare în viața noastră și în viețile copiilor noștri pe Maica Domnului, cât mai este timp, va trebui să ne pocăim, să ne împodobim lăuntric și la exterior, să devenim din nou buni creștini. Căci numai cei care se pocăiesc în faptă vor câștiga Raiul din Cer.

PARTEA IX

Urmează mărturii personale ale oamenilor care m-au vizitat și au fost ajutați să găsească soluții la impasurile în care odinioară s-au aflat. Au vrut în felul acesta să mulțumească lui Hristos, Maicii Domnului și Starețului Porfirie, ca unii ce au cunoscut adevărul și dragostea în persoana Lor.

Viața mi-a zâmbit

Când am aflat că Monahia Porfiria se ocupă cu scrierea unei cărți ce abordează problemele omului contemporan, cu scopul de a ajunge la sufletul său, m-am grăbit să o întâlnesc. I-am cerut cu smerenie să-mi îngăduie să scriu și eu povestea vieții mele, spre slava lui Dumnezeu și pentru întărirea credinței mele în Hristos. Deși de multe ori am relatat oral povestea vieții mele, îndrăznesc să o întipăresc pe o coală de hârtie, astfel încât să ajungă pretutindeni. Consider ca fiind o datorie a mea ca prin această carte să se răspândească la toți cei care au ochi, urechi și mai ales ochii sufletești deschiși, pentru a primi mesajele.

Sunt o femeie tânără având ca principale caracteristici înfățișarea plăcută și setea pentru carieră. Povestea mea personală se leagă și cu prima mea cunoștință, cu monahia Porfiria. M-am născut și am crescut într-un oraș din provincie. De mică, îmi amintesc lupta mea personală de a izbândi profesional. Prima la școală, prima la facultate și, în cele din urmă, deoarece ostenelile întotdeauna sunt răsplătite, am dobândit un loc foarte bun într-o societate internațională. În toate acestea, am avut ca sprijin familia mea. Ocrotitorul meu a

fost și este Sfântul Nicolae, patronul orașului meu.

Toate mergeau bine și arătau să aibă o ascensiune. Astfel, am început în paralel să mă gândesc și la căpătuirea mea personală. Prietenia puternică, ce s-a transformat într-o relație cu un coleg, era ceva ideal. Începusem să-mi fac visuri, dar se pare că îmi „făceam socoteli fără proprietar". Greutatea lucrărilor de la serviciul meu era mare, eforturile pe care trebuia să le depun în fiecare zi la serviciu erau uriașe. Și peste toate acestea, jertfele pe care le făceam pentru acest om credeam că vor avea succes.

Trăiam un vis. Credeam că dragostea era reciprocă și în curând relația aceasta avea să se finalizeze într-o căsătorie. Cunoștința cu familia lui, care era una creștinească, cunoștința cu cercul lui de prieteni și contactul aproape zilnic cu ei, întăreau dorința mea. Omul acesta îmi cucerise mintea și sufletul. Cu toate acestea, mi-a cerut brusc să ne despărțim. Era o relație de patru ani. M-a durut mult. Simțeam că îi dădusem sufletul, toată ființa mea, iar el le-a făcut bucăți.

Toate în jurul meu s-au prăbușit. Eram o moartă vie. Funcționam cu desăvârșire mecanic. Nu mai aveam nicio dispoziție pentru lucru sau pentru viață. Singurul lucru pe care-l căutam era să aflu „De ce?". Credeam că astfel relația avea să se refacă,

dar, așa cum spune proverbul din popor, atunci când se zgârie sticla, nu se mai lipește. Ceream insistent să-l întâlnesc, ca să-mi dea răspunsuri la întrebările mele. Credeam că astfel aveam să-mi vindec rănile. Omul acesta, deși vedea prăbușirea mea, a acceptat doar o singură dată să mă întâlnească și să-mi spună: „Am terminat. Nu ești tu de vină, ci eu sunt de vină pentru toate". Firește, răspunsul acesta nu m-a satisfăcut, ci m-a îndurerat și mai mult.

Timp de șase luni, în fiecare zi după serviciu, căutam pretutindeni, dădeam telefoane la familia lui, la prietenii lui, la prietenii noștri și ceream să mă ajute. Toți îmi spuneau: „Curaj, viața merge în continuare. Ești puternică, vei reuși! Nu merită ca pentru un bărbat să-ți strici viața!".

El însuși refuza sistematic să mă mai întâlnească. Mâncarea a încetat să mă mai preocupe. Într-o jumătate de an, greutatea mea a scăzut considerabil. Când mă întrebau la serviciu ce se întâmplă cu mine, îi linișteam spunându-le că țin dietă. Strădanii insistente fără niciun rezultat. Mai degrabă, exista un rezultat, și anume, prăbușirea mea. Comportamentul meu extrem i-a silit pe cei din familia mea să aranjeze o vizită la psihiatru. Mă îndreptam spre depresie. E posibil ca o femeie cu studii, frumoasă la înfățișare, cu atâtea calități,

să ajungă la nebunie pentru un bărbat?

În afară de medicamentele pe care eram obligată să le iau, fiindcă altfel gândurile mele de sinucidere ar fi devenit faptă, recomandările medicului erau următoarele: „Să te ocupi cu oricare activitate exterioară, gimnastică, hobby, întruniri, ca mintea ta să se abată la altceva. Trebuie să găsești alte preocupări!". Îmi era interzis cu desăvârșire să rămân singură.

Am urmat cu fidelitate îndrumările lui. Fiind istovită, trebuia să găsesc curaj să le fac pe toate acelea, ca să-mi aflu vindecarea. Însă, orice aș fi făcut, oricâtă lume aș fi avut lângă mine, golul din sufletul meu rămânea. Mă simțeam singură și neajutorată pretutindeni. Simțeam că sufletul meu se îmbolnăvise și încet, încet se îmbolnăveau și mintea, și trupul meu. Trebuia să găsesc ceva mai puternic, care să mă tragă în sus.

Din întâmplare, a căzut în mâinile mele o cărticică ce avea rugăciunea Sfântului Efrem. Până atunci nu o știam. Am aflat unde se afla mănăstirea ce adăpostea Sfintele sale Moaște și mi-am dorit să merg acolo, ca să mă rog și să-i cer ajutorul. Până să se întâmple aceasta, citeam în fiecare zi, sub icoanele din casă, rugăciunea Sfântului Efrem și căutam să dau o bază cuvintelor. Nu a întârziat să vină și clipa când l-am întâlnit. Într-o Duminică,

am mers la mănăstire. De îndată ce i-am văzut Sfintele Moaște, i-am spus durerea mea și i-am cerut cu smerenie să mă ajute.

Mănăstirea era înțesată de lume. Mulți mergeau pentru prima dată, ca și mine, iar alții mergeau cu lacrimi în ochi să-i mulțumească. Auzeam cum spuneau despre Sfânt că este grabnic ajutător și dacă îi ceri ceva cu fierbințeală, va răspunde la cererea ta, întotdeauna spre slava lui Dumnezeu. Din acea clipă, am simțit că ceva se petrecea înlăuntrul meu. Și fiindcă păcătoșenia mea nu îngăduia prezența lui, mi-a trimis-o în cale pe monahia Porfiria.

Au trecut aproape zece zile. Într-o Duminică, după-amiază, am mers să mă rog Maicii Domnului, la Bisericuța Sfântului Acoperământ de la Vechiul Faliro. Această stare mă obosise, mă istovise. Simțeam că am ajuns la sfârșitul drumului ce se cheamă viață. Am cerut de la Maica Domnului să se milostivească spre mine și să mă izbăvească. Ieșind din biserică, am văzut siluetă slabă, aproape scheletică. M-am apropiat și m-am grăbit să iau binecuvântarea ei. De îndată ce m-a văzut, a înțeles întristarea din privirea mea și a cerut să ne revedem.

Nu am pierdut prilejul. Am mers din nou chiar a doua zi. Am vorbit, iar eu am cerut să-i

spun problema mea.

M-a sfătuit, mi-a analizat greșelile și mi-a spus că se va ruga Preadulcelui Iisus pentru mine. Într-un foarte scurt timp, am tăiat pastilele ca și cu un cuțit.

Pastilele pe care trebuia să le iau neapărat dimineața, la amiază și seara, ca să pot să stau în picioare, erau de acum de prisos. Cu al ei cuvânt cald, cu îmbrățișarea ei caldă, dar mai ales cu rugăciunea ei fierbinte către Domnul, a mijlocit ca să mi se redea sănătatea. Îi mulțumesc din adâncul sufletului meu, dar mai ales Îi mulțumesc lui Dumnezeu, că m-a izbăvit din această grea încercare, deși eu, mărturisesc că nu eram în regulă față de Dumnezeu. Vizitele mele la biserică erau tipiconale, la fiecare Crăciun și Paști.

Dar nu este numai aceasta. Monahia Porfiria mi-a trezit atât de mult interesul, încât în fiecare după-amiază, după serviciu, mergeam să o vizitez.

Astăzi mă simt mult mai puternică, iar aceasta o datorez măicuței. A prăbușit egoismul meu, m-a ajutat să devin un om mai bun, m-a ajutat să găsesc adevăratul sens al vieții, a umplut sufletul meu de bucurie și de optimism. Întotdeauna cu zâmbetul pe buze să primească pe fiecare dintre noi și să-i dea o mână de ajutor. Odată, când am întrebat-o de unde găsește atâta putere să ajute

pe fiecare om cu problema lui proprie cu care se confruntă, mi-a răspuns: „Dar toate acestea nu le fac eu. Domnul și Dumnezeul nostru este Cel care lucrează. Eu doar mă străduiesc să-i ajut pe oameni cât pot, și El cu Harul Său aduce rezultatul cel bun".

Îndrăznesc să spun că stareța Porfiria a întărit și credința mea. M-a învățat că Dumnezeu nu este ceva distant, cineva de care trebuie să ne temem. Este în fiecare zi alături de noi și lucrează potrivit cu propria noastră invocare. Smerenia este ceva foarte puternic. Rugăciunea „Doamne Iisuse Hristoase, miluiește-mă!" mă întărește.

Vă doresc ca prin această carte să aflați adevăratul sens al vieții și cu toții să fim povățuiți la comuniunea cea întru Hristos. Fără de voie, facem în fiecare zi greșeli. Citind însă și recitind scrierile ei, să ne străduim să le punem în practică. În vremurile grele în care trăim, se impune să ne apropiem cât mai mult de Ziditorul și Creatorul nostru.

E. P.

*

Este adevărat că atunci când am zărit-o pe această fată și am văzut atâta întristare în ochii ei, m-am speriat și, totodată, m-a durut, fiindcă, în spatele acestei tristeți, îi vedeam curăția sufletului. Privindu-o în ochi, i-am spus:

— Pe tine vreau să te revăd!

Într-adevăr, în ziua următoare, după-amiaza, a venit din nou. I-am cerut să-mi spună de ce are atâta întristare în ochi, atât de multă amărăciune în inima ei. După ce mi-a povestit amănunțit problema sa, o priveam fără să am ceva să-i spun, de ai fi zis că nu îmi mai lucra mintea. Așa cum stăteam la biroul meu, am văzut înaintea mea niște hârtiuțe. Am apucat una dintre ele și i-am spus:

— Vezi aceasta? Acesta pentru care ai ajuns pe marginea prăpastiei nu are valoare nici cât această hârtiuță.

Această hârtiuță a fost pricina schimbării vieții ei. Dintr-odată, toată viața i s-a schimbat, de ai fi spus că vreo baghetă magică a atins-o pe cap și i s-a întors comutatorul minții, începând să funcționeze ca și mai înainte. Cu marea diferență însă, și anume că nu a mai continuat să trăiască viața lumească pe care o ducea, ci pășește pe calea pocăinței împreună cu Hristos.

De la durere la bucuria dragostei

Într-o zi, duhovnicul meu mi-a făcut cadou o carte, *Cu taxiul pe străzile orașului*. Am luat-o și am pus-o cu nepăsare în biblioteca mea. În Duminica următoare, m-a întrebat dacă am citit-o. I-am răspuns că nu. Atunci m-a sfătuit să o citesc, fiindcă nu numai că avea să-mi placă, dar avea să mă ajute mult în problema mea.

Într-adevăr, când m-am întors acasă, am început să o citesc. Cu cât o citeam, cu atât nu mă lăsa inima să dau cartea din mână. Când am citit unele pasaje, am plâns. Era scris și telefonul monahiei Porfiria. Voiam să o sun, dar nu îndrăzneam, mă rușinam. În Duminica următoare, când am mers la biserică, am vorbit cu duhovnicul meu și i-am exprimat dorința de a lua legătura cu ea. El m-a îndemnat să o sun la telefon și abia după multă ezitare, am format numărul.

Bucuria și tulburarea pe care le-am avut atunci când am văzut că a răspuns imediat, m-au paralizat. Atunci se vede că a înțeles sentimentele mele amestecate și mi-a spus: „Vrei să ne întâlnim?". „Da, da... Unde ați dori?" i-am răspuns entuziasmată. Și am stabilit ca punct de întâlnire biserica unde merg la slujbe.

Când s-a terminat Dumnezeiasca Liturghie, ne-am așezat ca să discutăm. Bucuria mea era foarte mare. O simțeam ca pe un om apropiat, de parcă aș fi cunoscut-o dintotdeauna. Astfel, cu multă ușurință am început să-mi depăn firul vieții mele.

— Măicuță, până la vârsta de 5 ani am crescut cu părinții și cu frații mei. Nu-mi amintesc dacă am fost fericită. Însă ceea ce-mi amintesc este că la această vârstă fragedă am trăit despărțirea părinților. Aceasta mi-a marcat pentru totdeauna viața. M-au crescut bunicii – din fericire îi aveam pe ei, căci altfel aveam să ajung la vreun orfelinat. Bunicii mei făceau tot ce puteau ca să completeze lipsa dragostei materne. Dar, din nefericire, singurătatea pricinuită de absența unei vieți de familie și a dragostei, nu s-a completat niciodată. Este o rană care sângerează și nu se închide. Este o durere care străpunge în fiecare clipă sufletul meu. De fiecare dată când îi vedeam pe ceilalți părinți că își laudă copiii la sărbătorile școlii, eu sufeream mult, deoarece pentru mine nu exista nimeni. Nu exista mamă sau tată ca să mă laude, să mă aplaude când aveam să-mi spun poezia sau să primesc note la școală. În toate acestea, eram întotdeauna singură. Seara, în pat, plângeam mereu. În întuneric, îmi lipsea îmbrățișarea mamei

mele, acea dulce legănare. Acoperămintele nu mă încălzeau, ci erau reci. Îmi amintesc că de multe ori chiar și somnul întârzia să mă cuprindă, de parcă ai fi zis că voia să mă chinuiască. Zilele, lunile, anii se scurgeau în durere și în singurătate. Nu am trăit căldura familială. Când am descoperit cărțile patristice, Viețile Sfinților, am început să-mi aflu pacea. Numai atunci mintea mea călătorea. Toți colegii mei se bucurau că aveau să-și petreacă sărbătorile și vacanțele în familie. Iar eu eram singură, mereu singură, cu doi bătrâni ca și companie. Astfel se scurgeau anii copilăriei și ai adolescenței mele, cu lipsa desăvârșită a mamei mele. Este tot ce se poate întâmpla mai rău și mai dureros în viața unui copil. Sunt recunoscătoare bunicii mele, care se poate să nu fi completat golul maternal, dar m-a învățat să fiu aproape de Dumnezeu, de Biserică și din ea să-mi dobândesc puterea, ca să merg mai departe. Dorința mea de a-mi vedea familia din nou reunită, era mare. În persoanele celorlați căutam dragostea mamei și a tatălui, mai ales la oamenii care s-au apropiat de mine și mi-au arătat dragostea lor. Dar nici aceasta nu dura mult, căci, deși spuneau că mă iubesc, mersul lucrurilor arăta altceva. Căutarea dragostei materne a continuat în toți anii mei de copilărie și de adolescență. Dar nici până astăzi nu am încetat

să o caut. Din păcate, nimeni potrivit nu a reușit să completeze acest gol. La cei 22 de ani ai mei am găsit o parte din această dragoste la o doamnă cu care am petrecut cele mai frumoase clipe din viața mea – cele pe care nu le-am petrecut ca și copil. Cu toate acestea, acea perioadă fericită s-a întrerupt foarte repede, lucru care m-a marcat și m-a durut foarte tare. Pentru încă o dată am trăit părăsirea oamenilor, însă niciodată nu am încetat să nădăjduiesc și să mă rog.

Atunci Stareța m-a mângâiat pe cap și eu am izbucnit în hohote de plâns, atât de puternice, încât am crezut că s-au clătinat temeliile bisericuței. Au alergat din Sfântul Altar duhovnicul meu și paraclisierii; erau de-a dreptul înfricoșați. Stareța nu a lăsat să se apropie nimeni de mine. Voiam să știu ce se prăbușise în lăuntrul sufletului meu. Astfel, m-au ajutat să scot pentru prima dată durerea mea care m-a înecat în toți acești ani.

După ce m-am liniștit, mi-a cerut să continuăm discuția altă dată. Însă eu, temându-mă ca nu cumva să nu mai fie din partea ei o altă dată, i-am spus:

— Vrem să discutăm, vă rog. Nu mă părăsiți!

În cele din urmă, deoarece biserica trebuia să fie închisă, ne-am așezat în curtea plină de copaci, până ce a început să se însereze.

De atunci vorbesc cu Stareța în fiecare zi la telefon și ne întâlnim în fiecare Duminică. M-am liniștit mult și îmi dă curaj să-mi continui viața mea în Hristos. La un moment dat, mi-a spus că scrie o carte. Atunci mi s-a născut dorința de a vorbi și eu prin ea, nădăjduind că părinții se vor cutremura și vor înceta să-i rănească de moarte pe copiii lor. În acest punct, vreau să adaug o scrisoare de-a mea către Stareță, a cărei dragoste a fost mai mare chiar și decât cea a mamei mele biologice:

„Măicuță,

Din prima clipă în care v-am cunoscut, ați completat golul produs de lipsa mamei și a dragostei. În persoana dumneavoastră am văzut adevărata mamă. Mă sprijiniți foarte mult în problemele acestei vieți, mă învățați dragostea, răbdarea și iertarea. M-ați învățat cum să-mi stăpânesc sentimentele, să nu mă mâhnesc pentru purtarea oamenilor, ci întotdeauna să fiu blândă și să mă smeresc.

Sunteți de partea mea în fiecare ceas, în fiecare clipă când am nevoie de dumneavoastră și de aceea vă mulțumesc din adâncul inimii. Sufletul mi s-a umplut de sentimente curate, de dragoste față de aproapele.

Niciodată în viața mea nu le-am trăit pe toate

acestea. Din prima clipă când v-am cunoscut, am avut încredere în dumneavoastră.

Cu multă dragoste, K. S."

*

Pe acest copil l-am iubit mult și mă străduiesc să umplu pe cât pot golul sufletului său, așa cum am făcut și cum fac cu toți copiii. Mă întreb dacă părinții care se despart conștientizează moartea ce o pricinuiesc copiilor cu despărțirea lor. Cu câteva zile înainte, mama acestui copil a dat telefon și i-a cerut să meargă să o vadă. Acest telefon a fost al doilea de când s-a destrămat familia. Astfel, neliniștită și nehotărâtă din cauza acestei neprevăzute invitații venite din partea mamei sale, fata m-a sunat să mă întrebe ce să facă. Am îndemnat-o să meargă să o vadă. Nu voia să meargă. Cu toate acestea, a făcut ascultare și a mers.

Când s-au întâlnit, în loc să se îmbrățișeze, ca o mamă cu fiica sa, mama tinerei i-a spus: „Am pierdut 60% din vederea mea. Mergi, te rog, să plătești aceste facturi!". De față era și prietenul mamei sale. Dar fata, plină de mânie, a întrebat-o:

— De ce m-ai chemat?

— Pentru asta.

Atunci fiica i-a spus cu mânie:

— Să-l trimiți pe prietenul tău și să nu mai îndrăznești să mă mai deranjezi vreodată!

Și plecând, a izbit cu putere ușa în urma ei. A alergat îndată să mă găsească și plângând, a căzut în brațele mele, rugându-mă să nu o mai supun altădată la o astfel de încercare.

Vedeți, dragile mele mame, când nu aveți dragoste față de copiii voștri, cât rău le faceți? Cum să meargă acest copil la următoarea ei chemare? Cum poate să fie alături de ea, când va avea nevoie? Ce inimă, ce sentimente să aibă pentru ea, când ea le-a omorât prima?

Dragostea liniștește sufletul

Lucrez ca șofer de taxi. Munca mea este foarte obositoare, dar și foarte responsabilă. Însă oboseala mea nu m-a împiedicat să fiu un om cu mult umor, cu râsul pe buze și să încerc să dau bucurie pasagerilor din taxi, precum și tuturor celor din jurul meu.

Viața mea se scurgea foarte frumos, cu bucuriile și cu greutățile ei. În familia mea, trăiam cu multă dragoste, fiindcă exista Dumnezeu, dar și

multă dragoste între părinții mei, pe care ne-o transmiteau și nouă, copiilor. Simțeam că-L aveam mereu ajutor pe Dumnezeu, fără a fi cum se spune un habotnic. Ci pur și simplu, Îl aveam mereu în minte și atunci când simțeam nevoia, mergeam la biserică și Îi vorbeam. Aceasta era comunicarea mea cu Hristos. Iar El întotdeauna mă ocrotea în clipele cele mai grele.

Însă, niciodată nu mi-am imaginat încercarea pe care mi-a păstrat-o Domnul, cu scopul de a mă apropia de El. M-am îndrăgostit, am iubit și m-am căsătorit cu o femeie, care, așa cum credeam, mă iubea și ea. Am dobândit împreună doi copii minunați. Însă, așa cum fiecare început este greu, la fel a fost și al nostru. În primii ani, lucram foarte mult, ca să nu lipsească nimic familiei mele, dar și ca să ne cumpărăm o casă a noastră. Însă, niciodată nu am găsit înțelegerea potrivită din partea soției mele. Oricâți bani aș fi adus în casă, ea era mereu nemulțumită. Niciodată nu am văzut-o râzând. Ceea ce trăiam în casă, copiii și cu mine, era cârtirea ei pentru că nu avea mai mulți bani. Mă străduiam să-i satisfac dorința, lucrând ore nesfârșite.

Frânt de oboseală mergeam acasă și la fel plecam dimineață la lucru. Somnul nu ajungea ca să mă odihnesc. Mă străduiam să îndreptățesc

purtarea ei oribilă, gândindu-mă că munca ei de patru ore (era învățătoare) o obosește, că educația și creșterea copiilor noștri o suprasolicită și că toate aceastea o umpleau de stres și nervi, deși, în fiecare seară, eu citeam și mă jucam cu copiii, fiindcă ea era întotdeauna obosită și nervoasă.

Cu trecerea timpului, a început să-mi jignească părinții, pe sora mea, pe rudele mele, pe prietenii mei și pe orice om din anturajul meu. Au început să o deranjeze toate câte le avea de la mine. Nu reacționam, ci le înăbușeam pe toate în lăuntrul meu și astfel să mă încarc cu sentimente urâte față de ea. Mă supăram, de multe ori mă sugruma mânia și apoi o reprimam, ca să nu se creeze ceartă în casă și să se mâhnească copiii.

În zadar așteptam atâția ani să-mi arate puțină dragoste, să-mi spună un cuvânt plin de gingășie, de bunătate atunci când mă întorceam acasă de la o muncă de 14 ore. Voiam să știu de ce s-a căsătorit cu mine, de vreme ce niciodată nu m-a iubit. După 8 ani de căsătorie, mă pierdusem cu desăvârșire pe mine însumi. Ajunsesem neputincios în a mă apăra, în a mă ridica în picioare, în a mă ajuta pe mine însumi. Simțeam că viața mea aluneca precum nisipul printre degete. Începuse să mă cuprindă frica morții. Însă, în această perioadă critică, Bunul Dumnezeu, Care niciodată nu-i uită

pe copiii Săi, i-a trimis pe oamenii Lui, care au început să mă ajute și să mă apere de cursele și de ispitele în care cădeam, ca unul ce eram credul și bine-intenționat.

În afara părinților mei, a surorii mele și a doi, trei prieteni apropiați, Domnul a adus în viața mea o fostă colegă, care, după ce cutreierat arena vieții având ca armă pe Hristos, s-a afierosit Acestuia, primind Schima îngerească. Însă nu a încetat să săvârșească voia Sa și să ajute pe oamenii care au nevoie.

Este vorba de Monahia Porfiria, care ca o prietenă și soră m-a ajutat să mă simt din nou om și să stau cu demnitate pe picioarele mele. La început a încercat să salveze căsnicia mea. Însă aceasta a fost cu neputință. După aceea, a început să mă salveze pe mine de căsnicie. Nu i-a fost ușor, fiindcă eu mă aflam în întuneric adânc, descurajat, deznădăjduit și într-o stare sufletească foarte rea. A luptat însă cu răbdare și - lucrul cel mai important – cu arma ei cea mare, Hristos. Cu lipsă de interes și fără să mă dădăcească, mi-a arătat greșelile mele, sensibilitățile mele, pe care eu nu le vedeam, și m-a adus aproape de Dumnezeu. Astfel, sufletul meu a început încet, încet să se izbăvească, să se liniștească.

Pe Stareță o cunosc de aproape un an. De

atunci ea mi-a stat alături cu toată dragostea ei și purtarea de grijă, astfel încât să pot depăși despărțirea mea cu cât mai puțină durere și să le păstrez copiilor mei pacea, pentru sănătatea lor sufletească. Îi mulțumesc din adâncul inimii!

Stareță Porfiria, Dumnezeu să te binecuvinteze! Îți mulțumesc!

E.G."

*

Pe acest om l-am cunoscut în perioada cea mai grea a vieții sale. Când l-am zărit pentru prima oară, am văzut în el o sălbăticiune obosită și rănită. Am cerut de la Preadulcele nostru Iisus să mă lumineze și să-mi arate în ce chip aș fi putut să-l ajut, fiindcă în spatele acestui suflet plin de mânie, vedeam dragostea și afecțiunea căutând portiță de scăpare.

Am șezut și am început să-i vorbesc pe un ton scăzut, dar cu înțelegere, astfel încât să reușesc să descâlcesc încet, încet ghemul vieții sale, care era foarte încurcat și pe care, încercând să și-l descâlcească singur, și l-a încurcat și mai tare. Iar toată această luptă îi istovea sufletul. Avea nevoie de ajutor, ca să lepede din sufletul său tot ceea ce-l

rănise, tot ceea ce-l amărâse, tot ceea ce-l trădase.

Și, într-adevăr, Preadulcele nostru Iisus a adus rezultatul dorit. Am vorbit, l-am privit în ochi, astfel încât să văd împotrivirile lui la fiecare cuvânt al meu. Și foarte repede am simțit că sufletul său începuse să se înmoaie. Preadulcele nostru Iisus îi atingea corzile cele sensibile. Peste o oră a simțit că am înțeles problema lui, mâhnirea lui, durerea lui care-l sufoca și aceasta l-a mulțumit mult, l-a ușurat.

Am văzut cum chipul i s-a schimbat, s-a îmblânzit și a devenit dulce. Când unui om îi vorbești pe un ton scăzut și cu dragoste, niciodată nu se va mânia, niciodată nu va striga, niciodată nu va înjura, niciodată nu va deveni brutal cu tine. Dar, din nefericire, femeile nu sunt dispuse să o facă, deși este spre binele lor și al copiilor lor.

Cu acest domn avem adeseori contact telefonic și foarte des vine și mă vizitează. Slăvesc pe Preadulcele Iisus, Care-l sprijină cu dragostea Sa și Care l-a adus foarte aproape de El.

PARTEA X

Datoria părintelui duhovnicesc
Nu este să distrugă libertatea omului,
ci să-l ajute să vadă el însuși adevărul.
Nu este aceea de a sili voința omului,
Ci să-i dea posibilitatea
Să se descopere pe sine însuși,
Să se dezvolte, să ajungă la maturitate
Și să devină ceea ce este în realitate.

Rolul duhovnicului în viața noastră

Tot ce dorim mai dulce, mai frumos, mai gingaș, mai iubitor în viața noastră pământească este duhovnicul nostru. Și de ce aceasta? Fiindcă fără dragostea și sprijinul duhovnicului, nu putem să facem niciun pas în viața noastră. Acesta este lumină în întunericul nostru, busolă în călătoria noastră spre Lumină, Care este Dumnezeu. Pentru fiecare om care vrea să se unească cu Părintele Ceresc, va trebui ca pe tronul sufletului să stea Dumnezeu, apoi duhovnicul său și apoi sinele său; în continuare toți trebuie să fie deopotrivă: părinții, copiii, rudele, prietenii. Numai atunci veți fi fericiți și plini de dumnezeiasca dragoste. Numai atunci Dumnezeu vă va lumina să alegeți duhovnicul potrivit, care vă va urca la Părintele Ceresc și Dumnezeul nostru.

Lucrarea duhovnicului este o terapie lăuntrică. Nu există medic mai presus de duhovnicul experimentat, căci cu sfințenia sa insuflă încredere și alungă de la făpturile sensibile ale lui Dumnezeu gândurile aduse de diavol. Oamenii de astăzi sunt istoviți sufletește, amețiți, întunecați de păcat, de trufie și de egoism. De aceea este nevoie, mai mult decât oricând, de duhovnici buni și experimentați,

care să se apropie de oameni cu simplitate, cu dragoste adevărată și să-i povățuiască cu discernământ la Dumnezeu, ca să-și afle pacea.

Fără duhovnici buni se golesc bisericile și se umplu psihiatriile, spitalele și pușcăriile. Trebuie să conștientizeze că departe de Dumnezeu, se chinuiesc. Prin urmare, soluția la problemele lor este să meargă aproape de Dumnezeu, să-L cunoască, să-I cunoască măreția și să vadă că într-adevăr toată fericirea, toată bucuria se află la El, la El Care ne-a plăsmuit, la Cel care cu adevărat ne iubește.

Însă vă mărturisesc cu multă smerenie despre ce trebuie să aibă și să cunoască duhovnicul, astfel încât să poată să ducă la bun sfârșit lucrarea sa cea grea, responsabilă și ziditoare. Starețul trebuie să aibă mai înainte de toate dragoste, credință puternică și încredere în Dumnezeu. Și Dumnezeu la rândul Său îi va oferi cu dărnicie răbdarea, discernământul, bucuria și înțelepciunea.

Ceea ce trebuie să faci tu, fratele meu, este să cauți un duhovnic în care sufletul tău să-și găsească sprijin. Așa cum cauți un medic bun, la fel să cauți și un duhovnic bun, fiindcă alături de duhovnic vei ieși din vâltoarea deznădejdii, a singurătății, a egoismului, a sinuciderii. Duhovnicul, atunci când are luminarea dumnezeiască, înțelege și distinge stări și astfel poate să dea

direcții corecte sufletului.

Stareții și părinții duhovnicești trebuie să aibă dragoste față de toți fiii lor duhovnicești și invers. Când în suflet există dumnezeiasca dragoste, foarte ușor Îl va găsi pe Dumnezeu. Atenție! Nu încurcați dragostea, iar din dumnezeiască să devină omenească, căci atunci acea dragoste va ucide suflete.

Părintele Ioannis Mitsopoulos, Duhovnicul meu

Pe când eram șoferiță de taxi, timp de aproximativ un an, participam o dată pe săptămână la emisiunea Smaragdei Karaghiorga, de la postul de radio al Bisericii Greciei. Emisiunea era ascultată de mulți oameni. Destui dintre ei mă sunau la telefon, ca să-mi mulțumească pentru ajutorul pe care-l primeau.

Într-o după-amiază, m-a sunat un preot din eparhie, ca să mă felicite pentru toate cele pe care le spusesem la emisiune. Am întrebat care este numele lui: părintele Ioannis Mitsopoulos. Am vorbit destul despre Dumnezeu, despre dragoste și despre problemele oamenilor. Înainte de a

închide telefonul, mi-a spus:

— Simt că aveți o problemă. Aș putea cumva să vă ajut?

Am rămas fără grai... căci într-adevăr, în acea perioadă ceva anume mă chinuia. În câteva secunde, au trecut diferite gânduri prin mintea mea. I-am răspuns:

— Slavă lui Dumnezeu, părinte, sunt bine! Nu am nevoie de nimic. Vă mulțumesc!

El însă insista să mă ajute, dar eu foarte politicos l-am refuzat. Astfel s-a terminat convorbirea noastră. Din fericire, numărul telefonului său rămăsese în mobilul meu. A doua zi l-am sunat și i-am cerut să ne întâlnim. Aveam curiozitatea să-l cunosc îndeaproape. Să cunosc pe omul care atât de mult mă impresionase și despre care sufletul meu îmi spunea că acest om are îndrăznire înaintea lui Dumnezeu.

A acceptat imediat să mă vadă. Peste două zile mă aflam la Kalentzi din Corint. Întâlnirea a avut loc în Biserica Sfântului Constantin, unde liturghisea părintele și se află în centrul satului. Vorbind împreună cu el, am descoperit comoara ce o avea ascunsă în sufletul său. Într-adevăr, este un om plin de dulceață, de dragoste dumnezeiască, ce se revarsă din inima lui, din ochii lui, dar chiar și din zâmbetul lui. Am simțit că sufletul lui era

sprijin pentru al meu. I-am cerut să-mi devină duhovnic, iar el a primit cu multă bucurie.

Părintele Ioan este foarte duhovnicesc, iubitor, un părinte vrednic de adorat. Un părinte care știe să iubească și să-și ocrotească fiii. Un părinte care niciodată nu făcea diferență între fiii lui biologici și cei duhovnicești. Un părinte care stă ca un paznic neadormit al Bisericii Sfântului Constantin, al consătenilor săi, dar și al tuturor fiilor săi duhovnicești. Un părinte care știe ce înseamnă jertfa.

Foarte curând aura sfințeniei lui a devenit ca un acoperământ ce a învelit sufletul meu și astfel am început a urca împreună cu el la Cer. Fericirea și dragostea se revărsau atât de mult, încât le dăruiam cu multă bucurie tuturor oamenilor. Simțeam că eram un copil în mâinile lui Iisus și ale stărețului meu.

Cunoscându-l, l-am iubit și mai mult. Aceeași dragoste o au și ceilalți fii ai săi duhovnicești. Se interesa de toți la fel de mult; nu făcea deosebire.

Într-o după-amiază, am mers la spovedanie. Terminasem spovedania și discutam diferite întâmplări din viața mea de taximetristă. Deodată mi-a spus:

— Copilul meu, nu aș vrea să ridic crucea ta.

Fiindcă nu am înțeles, l-am întrebat:

— De ce spui aceasta, gheronda?

— Fiindcă este foarte grea, fiica mea.

— Ce vrei să spui, gheronda?

— Nu cere prea multe explicații. Ți-am spus, este foarte grea.

— Gheronda, va suferi mult sufletul meu?

— Nu, copilașul meu. Sufletul tău va fi vesel, dar încercările prin care vei trece vor fi multe și grele.

— Ei, de vreme ce sufletul meu va fi vesel, mă va ajuta Preadulcele Iisus și vom ridica crucea împreună.

— Da, fiica mea, așa va fi. Mă bucur pentru credința ta.

Iisus m-a învrednicit să trăiesc nebunia dragostei Sale, a dragostei dumnezeiești. Iubirea pe care a trăit-o Starețul Porfirie pentru Hristos. Însă nu poți trăi măreția lui Hristos fără încercări. Și nu a întârziat ceasul încercării mele. Numai că fusesem răpită foarte mult de cele cerești și uitasem că mai există și pământ, că mai există și diavol. Și ca un pizmaș ce este, a pizmuit dragostea ce o am pentru Preadulcele meu Iisus și dragostea față de starețul meu, precum și marea mea fericire. Și din Cer unde mă aflam, m-a aruncat pe pământ, vrând să mă ucidă. Dar sufletul meu aparținea lui Hristos și numai Lui! De această dată, am

venit față în față cu el. A fost cel mai înfricoșător lucru pe care l-am trăit vreodată. A venit ca să-mi amintească prezența sa, căci uitasem de el cu desăvârșire.

Atunci mi-am dat seama că venise sfârșitul fericirii mele cerești! Am simțit că peste sufletul meu vine o încercare foarte dură. Și într-adevăr, am avut o luptă foarte crâncenă cu el. Am plâns foarte amar. În fiecare noapte, lacrimile mele curgeau ca un torent fierbinte pe obrajii mei. Inima mea a devenit o rană ce neîncetat sângera și continuă să sângereze.

În fiecare zi, simțeam că încet, încet mă sfârșeam... Atunci mi-am amintit de discuția cu starețul meu:

— Fiica mea, nu aș vrea să ridic crucea ta. Este foarte grea!

Însă țineam cu tărie ca sufletul meu să nu se încovoaie din pricina durerii foarte mari pe care o pricinuia ucigașul de suflete, diavolul. Mulțumesc însă sfântului meu stareț, părintele Ioannis Mitsopoulos, din adâncurile sufletului, pentru tot ce m-a învățat, pentru toate cele bune pe care mi le-a oferit, pentru toate cele frumoase și dumnezeiești pe care le-a scris în sufletul meu! Îl iubesc și îl voi iubi pentru totdeauna, fiindcă dragostea dumnezeiască nu are niciodată.

Sfântului meu Stareț
Pe urmele tale voi umbla
Și să te ajung voi încerca.
Pasul meu să-l fac iute,
Dar drumul este anevoios și suitor
Hristoase al meu, să-l ajung mă străduiesc,
Ajută-mă să nu obosesc
Pe calea aceasta suitoare
Hristoase al meu, cât Te iubesc!

Hristoase al meu, osteneala mea e multă
Calea suitoare este lungă.
Uite, privește! Sângerez...
Ajutor caut să aflu
De la Stărețul pe care-l iubesc
Dă-mi puterea să-l urmez,
Hristoase al meu, cât de mult
Te iubesc!

O, Părintele meu cel sfânt,
Cât mă liniștești
Și inima mea cea săracă
Cu dragoste tu o umpli,
În mâhnirile mele, în durerile mele
Și în deznădejdea mea,
Pe tine te am întotdeauna
Dulce mângâiere.

CUPRINS

LA EDITURA NOASTRĂ AU APĂRUT

- **Epistole**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Starețul Hagi Gheorghe Athonitul**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Sfântul Arsenie Capadocianul**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Părinți aghioriți**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Crâmpeie de viață**, *de Arhim. Epifanie Teodoropulos*
- **Familiei ortodoxe, cu smerită dragoste**, *de Arhim. Epifanie Teodoropulos*
- **Fericitul Iacov Țalikis**, *de prof. Stelian Papadopulos*
- **Cu durere și dragoste pentru omul contemporan (Vol. 1)**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Trezire duhovnicească (Vol. 2)**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Nevoință duhovnicească (Vol. 3)**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Viața de familie (Vol. 4)**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Patimi și virtuți (Vol. 5)**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Despre rugăciune (vol. 6)**, *de Cuviosul Paisie Aghioritul*
- **Sfântul Andrei cel nebun pentru Hristos**, *de Arhim. Ignatie – Sfânta Mănăstire Paraklitu*
- **Sfântul Nicolae Planas**, *de Monahia Marta*
- **Viața Sfântului Gheorghie cel Nou**, *de Monahul Moise Aghioritul*
- **Starețul Varsanufie – Sfaturi către monahi și omilii duhovnicești**, *de Mitropolitul Meletie de Nicopole*
- **Cuviosul David „Bătrânul"**, *Mănăstirea Cuviosul David, Eubeea*
- **Acatistul și Paraclisul Maicii Domnului**
- **Acatistul și Paraclisul Sfinților Ciprian și Iustina**
- **Carte de rugăciuni**
- **Gândurile și înfruntarea lor**, *de Ierom. Benedict Aghioritul*
- **Patimile și vindecarea lor**, *de Ierom. Benedict Aghioritul*
- **Parastasele și folosul lor**, *de Ierom. Benedict Aghioritul*
- **Jertfă pentru viață**
- **Părintele Paisie mi-a spus**, *de Atanasie Rakovalis*
- **Bătrânul Arsenie Pustnicul**, *de Monahul Iosif Dionisiatul*
- **Starețul Efrem Katunakiotul**, *de Ierom. Iosif Aghioritul*
- **Sfaturi duhovnicești ale unui stareț de la Optina**
- **Ecumenismul**, *Sfânta Mănăstire Paraklitu*
- **Povățuire către pocăință – Îndreptar de spovedanie**, *de Arhim. Atanasie Anastasiu*
- **Karyes – Colina Sfinților (Sfinții Rafail, Nicolae și Irina)**, *de Vasiliki Rallis*
- **Tâlcuirea Sfintei Liturghii**, *Sfânta Mănăstire Paraklitu*
- **Viața Cuviosului Paisie Aghioritul**, *de Ierom. Isaac Aghioritul*
- **Starețul Haralambie – Dascălul Rugăciunii minții**, *de Monahul Iosif Dionisiatul*
- **Mersul la Biserică**, *Sfânta Mănăstire Paraklitu*
- **Cele două extreme**, *de Arhim. Epifanie Teodoropulos*
- **Pocăința**, *Sfânta Mănăstire Paraklitu*
- **Sfânta Nina cea întocmai cu apostolii**, *Sfânta Mănăstire Paraklitu*
- **Ortodoxia: nădejdea popoarelor Europei**, *de Arhim. Gheorghe Kapsanis*

- **Ca aurul în topitoare**, *de Anastasie Malamas*
- **Despre purtarea crucii**, *de Sfântul Teofan Zăvorâtul*
- **Ereziile contemporane – o adevărată amenințare**, *de Monahul Arsenie Vliangoftis*
- **Răspuns la o ficțiune** (Codul lui Da Vinci)
- **Îndumnezeirea – scopul vieții omului**, *de Arhim. Gheorghe Kapsanis*
- **Cuviosul Paisie Aghioritul – Mărturii ale închinătorilor**, *de Nicolae Zurnazoglu*
- **Picături de înțelepciune**
- **Greșit-am Ție, Dumnezeul meu, primește-mă pe mine cel ce mă pocăiesc!**, *de Ieromonahul Cosma*
- **Despre ispite, întristări, dureri și răbdare**, *de Sfântul Isaac Sirul cel de Dumnezeu-insuflat*
- **Bolile și credinciosul**, *de Ieromonahul Grigorie*
- **Sunt anticalcedonienii ortodocși?**, *de Arhim. Gheorghe Kapsanis*
- **Fiți gata!**, *de Ieromonahul Grigorie*
- **Patericul Maicii Domnului**, *de Arhim. Teofilact Marinakis*
- **Părintele Matei de la Karakalu – Un lucrător tăcut al virtuții**, *Sfânta Mănăstire Karakalu*
- **Biblia pentru copii**, *de Zoe Kanava*
- **Învățături**, *de Sfântul Nectarie al Pentapolei*
- **Părintele Ieronim Simonopetritul – Starețul Metocului „Înălțarea Domnului"**, *de Monahul Moise Aghioritul*
- **Asceți în lume (I)**, *de Ierom. Eftimie Athonitul*
- **Asceți în lume (II)**, *de Ierom. Eftimie Athonitul*
- **Îndrumar pentru restabilirea sănătății**, *de Preotul Mihăiță Popa*
- **Cuviosul Iosif Isihastul**, *de Monahul Iosif Vatopedinul*
- **Mărturisesc un Botez**, *de Pr. Gheorghie Matallinos*
- **Praznicele Împărătești, Praznicele Maicii Domnului și minunile lui Iisus Hristos**, *de Sofia Guriotis*
- **Sfântul Cosma Etolianul**, *de Constantin V. Triandafillu*
- **Iannis cel nebun pentru Hristos**, *de Dionisios A. Makris*
- **Viața, Acatistul și Paraclisul Sfintei Mare Mucenițe Eufimia**
- **Starețul meu Iosif Isihastul**, *de Arhim. Efrem Filotheitul*
- **Viața Sfântului Sava Vatopedinul cel nebun pentru Hristos**, *de Sfântul Filothei Kokkinos*
- **Sfânta Lumină – Minunea din Sâmbăta Mare de la Mormântul lui Hristos**, *de Haralambie K. Skarlakidis*
- **Sfântul Nectarie, Făcătorul de minuni**
- **De ce Papa și supușii lui s-au despărțit de Biserica lui Hristos (I)**, *de Sfântul Nectarie de Eghina*
- **Sfântul Munte Athos** – album
- **Preotul Nicolae Koghionis (1928-2006)**, *de Vasilios Petrolekas*
- **Povestiri Dionisiate**, *de Monahul Lazăr Dionisiatul*
- **Sănătate cu mâncăruri de la Mănăstiri din Sfântul Munte Athos și din Romania**, *de Tudor Osiac*
- **Viața Sfântului Marelui Mucenic Dimitrie Izvorâtorul de Mir și aflarea Sfintelor sale Moaște**
- **Păstorul cel bun – Sfântul Spiridon**, *de Arhim. Antonios Pakalidis*

- **Cugetări duhovnicești**, *de Monahul Marcel Karakalinul*
- **Din tradiția ascetică și isihastă a Sfântului Munte**, *de Ierom. Eftimie Athonitul*
- **Povețe Părintești**, *de Arhim. Efrem Filotheitul*
- **Cuviosul Petru de Atroa**
- **Preotul Ioan Kalaidis**, *de Marelas Athanasios*
- **Cuvinte din inimă**, *de Stareta Macrina Vassopoulos - Sf. Mănastire Portaria – Volos*
- **Cu taxiul pe străzile orașului**, *de Monahia Porfiria*
- **S-a luptat cu valurile**, *de Monahia Porfiria*
- **Patriarhii sau Pământul Canaanului**
- **Iertarea**, *de Monahul Pimen Vlad*
- **Sfântul Munte Athos – Grădina Maicii Domnului**, *de Monahul Pimen Vlad*
- **Am fost la Sfinții Rafail, Nicolae și Irina**, *de Monahul Pimen Vlad*
- **Mărturii ale experienței monahale**, *de Cuviosul Iosif Isihastul*

ÎN COLECȚIA „MUZICĂ BIZANTINĂ" AU APĂRUT

- **Buchet muzical athonit (Vol. 1)** – Dumnezeiasca Liturghie
- **Buchet muzical athonit (Vol. 2)** – Vecernia
- **Buchet muzical athonit (Vol. 3)** – Utrenia
- **Buchet muzical athonit (Vol. 4)** – Polieleele
- **Buchet muzical athonit (Vol. 5)** – Anastasimatarul
- **Buchet muzical athonit (Vol. 6)** – Psaltirionul
- **Buchet muzical athonit (Vol. 7)** – Stihirarul, *de Schim. Nectarie Protopsaltul*
- **Buchet muzical athonit (Vol. 8)** – Doxastarul (I), *de Petru Filanthidis*
- **Paraclisul Maicii Domnului**
- **Slujba Învierii**
- **Prohodul Domnului**, *de Monahul Nectarie Prodromitul*
- **Slujba Sfântului Acoperământ**

VOR APĂREA

- **Buchet muzical athonit (Vol. 9)** – Doxastarul (II), *de Petru Filanthidis*

CENTRU DE DIFUZARE
Editura Evanghelismos
Str. Ionescu Gheorghe nr. 5, Bl.141, Sc.1, Ap. 2,
Sector 4, București
Tel./Fax: 021-3311022
e-mail: editura.evanghelismos@gmail.com
www.evanghelismos.ro

CENTRU DE DIFUZARE
Editura Evanghelismos
Str. Ionescu Gheorghe nr. 5, Bl.141, Sc.1, Ap. 2
Sector 4, București
Tel./Fax: 021-3311022
e-mail: editura.evanghelismos@gmail.com
www.evanghelismos.ro

Tipar: ARTPRINT
E-mail: office@artprint.ro
Tel.: 021 336 36 33

22